

TC
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

TEBĀREKE (SŪRETÜ'L-MŪLK) TEFSİRİ
(İnceleme-Metin-Dizin)
(64b-126b)

Danışman
Prof. Dr. Yakup KARASOY

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
Perihan ÖLKER

KONYA 2005

İÇİNDEKİLER

SÖZ BAŞI.....	10
KISALTMALAR.....	12
ÇEVİRİYAZI ALFABESİ.....	14
GİRİŞ.....	15
TEFSİR TARİHİ.....	15
Tefsir.....	15
Tefsir Hareketinin Başlangıcı.....	16
Sahabe Devrinde Tefsirin Durumu.....	16
Tâbiunun Tefsirdeki Yeri.....	17
Tefsirde İsrailiyât.....	17
Etbâu't-tâbi'inin Tefsirdeki Yeri.....	18
Kur'an Tefsirine Hizmet Eden Türkler.....	18
TEFSİR ÇEŞİTLERİ.....	20
BEYLİKLER DEVRİNDE TÜRKÇE.....	22
İnançoğulları (İnanoğulları, Lâdik beyliği).....	23
TEBÂREKE (SÛRETÜ'L-MÛLK) TEFSİRİ.....	25
ESERİN NÜSHALARI.....	29
İMLÂ ÖZELLİKLERİ.....	30
1. ÜNLÜLERİN YAZILIŞI.....	30
“a” Ünlüsünün Yazılışı.....	30
“â” Ünlüsünün Yazılışı.....	32
“é” Ünlüsünün Yazılışı.....	34
“ı” ve “î” Ünlülerinin Yazılışı.....	34
“o” ve “ö” Ünlülerinin Yazılışı.....	36
“u” ve “ü” Ünlülerinin Yazılışı.....	37
2. ÜNSÜZLERİN YAZILIŞI.....	39
“p” Ünsüzünün Yazılışı.....	39
“ç” Ünsüzünün Yazılışı.....	39
“t” Ünsüzünün Yazılışı.....	40
“s” Ünsüzünün Yazılışı.....	41
“ñ” ve “ŋ” Ünsüzünün Yazılışı.....	41
3. İYELİK EKLERİNİN YAZILIŞI.....	42

Teklik I. Şahıs İyelik Eki: +m.....	42
Teklik II. Şahıs İyelik Eki: +η.....	42
Teklik III. Şahıs İyelik Eki: +ı/+i, +sı/+si.....	43
Çokluk I. Şahıs İyelik Eki: +muz/+müz.....	44
Çokluk II. Şahıs İyelik Eki: +ηuz/+ηüz.....	44
Çokluk III. Şahıs İyelik Eki: +ları/+leri.....	45
4. ÇOKLUK EKİNİN YAZILIŞI.....	46
5. AİTLİK EKİNİN YAZILIŞI.....	46
6. BİLDİRME EKLERİNİN YAZILIŞI.....	47
a. Bildirme Geniş Zaman Ekleri.....	47
Teklik I. Şahıs: +van/+ven, +am.....	47
Teklik II. Şahıs: +sın,/ +sin.....	48
Teklik III. Şahıs: +dur,/ +dür, -durur.....	48
Çokluk I. Şahıs: +üz.....	49
Çokluk II. Şahıs: +siz.....	49
Çokluk III. Şahıs: +dururlar.....	49
b. Bildirme Öğrenilen Geçmiş Zaman.....	50
c. Bildirme Görülen Geçmiş Zaman Ekleri.....	50
Teklik III. Şahıs: +ıdı, +idi.....	50
d. Bildirme Şart Ekleri.....	51
Teklik III. Şahıs: +ısa, +ise.....	51
7. SORU EKİNİN YAZILIŞI.....	51
8. HÂL EKLERİNİN YAZILIŞI.....	52
a. İlgî Hâli Eki: +nun/+nüη, +uη/+üη, +üm.....	52
b. Yükleme Hâli Eki : +ı/+i, +n.....	53
c. Yaklaşma Hâli Eki: +a/+e.....	54
ç. Bulunma Hâli Eki: +da/+de.....	55
d. Ayrılma Hâli Eki: +dan/+den, +dın/+din.....	55
e. Vasıta Hâli: +n, +la/+le, +ıla/+ile, +layın, +cılayın, birle.....	56
f. Eşitlik Hâli Eki: +ca/+ce, +çe.....	58
g. Yön Gösterme Eki: +ra, +ru, +aru/+erü.....	58
9. ŞAHIS EKLERİNİN YAZILIŞI.....	59

a. Zamir Kaynaklı Şahıs Eklerinin Yazılışı	59
Teklik I. Şahıs Eki: -am/-em, -n	59
Teklik II. Şahıs Eki: -sın/-sin	60
Teklik III. Şahıs eki: eksiz ya da -dur/-dür, durur	61
Çokluk I. Şahıs Eki: -uz/-üz, -vuz/-vüz	62
Çokluk II. Şahıs Eki: -sız/-siz	63
Çokluk III. Şahıs Eki: -lar/-ler, -lardur/-lerdür	63
b. İyelik Kaynaklı Şahıs Eklerinin Yazılışı	64
Teklik I. Şahıs eki: -m	64
Teklik II. Şahıs Eki: -n	65
Teklik III. Şahıs Eki: Eksiz	66
Çokluk I. Şahıs Eki: -k/-k	66
Çokluk II. Şahıs Eki: -nuz/-nüz	67
Çokluk III. Şahıs Eki: -lar/-ler	67
10. ZAMAN EKLERİ	68
a. Öğrenilen Geçmiş Zaman Ekleri: -miş/-miş, -pdur, -p durur	68
b. Görülen Geçmiş Zaman Eki: -dı/-di, -du/-dü	70
c. Geniş Zaman Ekleri: -r, -ar/-er, -ur/-ür	71
Olumsuz Geniş Zaman Eki: -maz/-mez	73
d. Şimdiki Zaman Ekleri: -mağda/-mekde, -e yorur	74
e. Gelecek Zaman Ekleri: -ısar/-iser, acaba	74
11. ŞEKİL EKLERİ (TASARLAMA KİPLERİ)	75
a. İstek Eki: -a/-e	76
b. Emir Ekleri	76
Teklik I. Şahıs Emir Eki: -eyim	76
Teklik II. Şahıs Emir Eki: eksiz ya da -ğıl	77
Teklik III. Şahıs Emir Eki: -sun/-sün,	77
Çokluk I. Şahıs Emir Eki: -alum/-elüm	78
Çokluk II. Şahıs Emir Ekleri: -n, -(u)n/-(ü)n	78
Çokluk III. Şahıs Emir Eki: -sünler	79
c. Şart Eki: -sa/-se	79
12. TASVİR FİİLLERİ	80

a. Yeterlik Fiili: -a bil-, -u/-ü bil-.....	80
b. Tezlik Fiili: -ı vir-/i vir-, -i ver-, -ü vir-.....	81
c. Gereklik Çekimi: -mek gerek.....	82
d. Süreklilik Fiilleri: -a gör-, -(y)u gel-, -(y)u dur-.....	82
13. YAPIM EKLERİNİN YAZILIŞI	83
İsimden İsim yapım ekleri.....	83
+ak.....	83
+an.....	83
+cağ, +çek.....	83
+cuk/+cük.....	83
+cı.....	84
+deş.....	84
+di.....	84
+duz/+düz.....	84
+egü.....	85
+ez.....	85
+gek/+kek.....	85
+ğıl.....	85
+i.....	85
+k.....	85
+le.....	86
+lek.....	86
+lık/+lik.....	86
+lu/+lü.....	87
+mış.....	88
+n.....	88
+nc.....	89
+rağ/+rek.....	89
+suz/+süz.....	90
+ş.....	90
+t.....	90
İsimden Fiil Yapım Ekleri.....	91

+a-/+e-	91
+al-	91
+ar-/+er-	91
+da-/+te-	92
+ı-	92
+la-/+le-	92
+r-	93
+(i)rge-	93
+u-	94
Fiilden Fiil Yapım Ekleri	94
-a-	94
-ar-	94
-der-	94
-dur-/dür-	95
-ı-	95
-k-/k-	96
-l-	96
-ma-/me-	97
-n-	98
-ş-	99
-t-	100
-tür-	100
-ur-/ür-	101
-y-	101
Fiilden İsim Yapım Ekleri	101
-a/-e	101
-ak	102
-ç	102
-en	102
-gü	103
-ı/-i	103
-ıcı/-ici	103

-iŖ	104
-k/-k	104
-kun	105
-l	105
-m	105
-mağ/-mek	105
-miŖ	106
-mur	106
-n	107
-u/-ü	107
-uğ/-ük	107
14. SIFAT-FİİL EKLERİ	108
-acak	108
-an/-en	108
-ası	109
-duğ/-dük	109
-mez	110
-miŖ/-miŖ	110
-r, -(ü)r	111
15. ZARF-FİİLLER	111
-(y)a/-(y)e	111
-ban	112
-ı/-i	112
-duğınca	113
-(y)ıcağ/-(y)icek	113
-(y)ınca/-(y)ince	114
-ken	114
-medin	115
-(y)u/-(y)ü	115
-(y)up/-(y)üp	116
16. EDATLAR	116
a. Çekim Edatları	116

b. Bağlama Edatları.....	117
c. Kuvvetlendirme Edatları.....	119
d. Soru Edatları.....	119
e. Karşılaştırma-Denkleştirme Edatları.....	120
f. Çağırma-Hitap Edatları.....	120
g. Cevap Edatları.....	121
h. Gösterme Edatı.....	121
ı. Tekerrür Edatları.....	121
17. YABANCI ASILLI KELİMELER.....	121
a. Arapça Kelimelerde Ünlülerin Yazılışları.....	121
“a/ā” Ünlüsünün Yazılışı.....	121
“e” Ünlüsünün Yazılışı.....	123
“i/ī” Ünlüsünün Yazılışı.....	124
“u/ū” Ünlülerinin Yazılışı.....	126
b. Farsça Kelimelerde Ünlülerin Yazılışları.....	126
“a/ā” Ünlüsünün Yazılışı.....	126
“e” Ünlüsünün Yazılışı.....	127
“i/ī” Ünlüsünün Yazılışı.....	128
“o/ō” Ünlüsünün Yazılışı.....	129
“ū” Ünlüsünün Yazılışı.....	129
ÇEVİRİYAZILI METİN.....	131
KENAR YAZILARI.....	184
DİZİN.....	189
KAYNAKLAR.....	335
TIPKIBASIM.....	340

SÖZ BAŞI

Türklerin İslâmiyeti kabul etmeleriyle beraber Kur'an dili Arapça, önem kazanmıştır. Bunun doğal sonucu olarak Türkler Arapça'yı öğrenme yoluna gitmişlerdir. Farsçayla birlikte Arapça, özellikle Anadolu Selçuklu Devleti döneminde hâkim dil konumunda varlığını sürdürmüştür. Karamanoğlu Mehmet Bey'in meşhur isyanıyla birlikte Beylikler döneminde Türkçeye hak ettiği itibar iade edilmiştir. Beylikler dönemi Türkçe için Arapça ve Farsçaya karşı bir mücadele dönemi olmuştur. Üzerinde çalışmış olduğumuz Tebareke Tefsiri de, XIV. yy.'da İnançoğulları beylerinden İshak Bey bin Murad Arslan'ın isteğiyle yazılmıştır, bu mücadelenin önemli tanıklarındandır. Türkçenin geçiş devrelerinden birine tanıklık etmiş olması, eserin Türk dili açısından da zenginliğine katkıda bulunmuştur.

Çalışmış olduğumuz Tebâreke (Sûretü'l-Mülk) Suresi Tefsiri, Burdur Yazmalar Kütüphanesi 99 numarada kayıtlıdır. Burdur yazmalarının Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesine getirilmiş olması bizim için büyük bir şanstı. Çeşitli araştırmalarımız sonucunda, hocalarımızın da yönlendirmesiyle Tebâreke Tefsiri üzerinde karar kıldık. Çalışmamızla, tarih boyunca dilimizi korumak adına ne kadar sık mücadele etmek zorunda kaldığımızı hatırlatarak tarihten ders çıkarmak, dilimiz açısından böylesine önemli bir devre ait olan bu eseri günümüze kazandırmak ve Türk dilinin zenginliğini bir kez daha ortaya koymak başlıca gayemiz olmuştur.

Tezimizin ilk aşamasını, metini okuyup çevriyazı alfabesiyle aktarmak oluşturmuştur. Daha sonra eserdeki her kelimeyi imlâsını ve yapısını göz önüne alarak fişledik. Çalışmamızda kullandığımız kısaltmaları *Kısaltmalar* başlığı altında verdik. Sonra tefsir kelimesinin anlamını, tefsir ilminin tarihini, Beylikler devrinde Türkçeye verilen önemi ve üzerinde çalıştığımız eser hakkında genel bilgileri içeren, *Giriş* bölümünü kaleme aldık. *İnceleme* bölümünde ise eserin imlâ özelliklerini olabildiğince teferruatlı bir şekilde ele almaya çalıştık. *Metin* bölümünde eserin çevriyazılı şeklini verdik. Metindeki ayetleri olduğu gibi aktardık. Ayet numaralarını alındığı sûrenin numarası ile birlikte parantez içinde verdik, kenar yazılarını ise ayrı bir başlıkta ele aldık. *Dizin* bölümünde ise eserde geçen bütün kelimeleri, kenar yazıları hariç olmak üzere, aldıkları eklere göre düzenledik. Ardından *Kaynaklar* bölümünü verdikten sonra eserin tıpkıbasımını ekledik.

Çalışmam sırasında, benden yardımlarını esirgemeyen, karşılaştığım tüm zorluklarda bana hal yollarını gösteren değerli hocam Yard. Doç. Dr. Orhan YAVUZ'a teşekkürlerimi sunarım.

Bu zorlu dönemde bana destek olup yardım eden, yol gösteren, değerli hocam ve danışmanım Prof. Dr. Yakup KARASOY'a şükranlarımı sunarım.

Perihan ÖLKER

Konya 2005

KISALTMALAR

K. a.	Kültür Adayı
MTEB	Millî Eğitim Bakanlığı
İst.k.	İstanbul
Bka.	Bakınız

TDAY	Türk Dili Araştırmaları Yıllığı
TDK	Türk Dil Kurumu
TDV	Türkiye Diyanet Vakfı
y.a.	Yer adı
Yay.	Yayınları
Yun.	Yunanca

ÇEVİRİYAZI ALFABESİ
(Arap alfabesi-Lâtin alfabesi)

:«,	«,	a, ā, e	`	ş
Ó-				
«		ı, i	'	ş
,	Ë«,	o,ö,u,ü	÷	đ, ž
«				
i	,		ı	ı
»		b, p	˘	z
Û		p	ÿ	c
®		t	□	ğ
À	□		-	f
Ã		c, ç	,	ķ
∞		ç	”	k, ŋ, g
Õ		h	!	ŋ
Œ		h	‰	l
œ		d	Â	m
<		z	Ê	n
—		r	pî	ı
“		z	Ë	v, o, ö ,u ,ü
Š		j	^	h, a, e
”		s	È, 0	y, ā, ı, i, ī, é

GİRİŞ

TEFSİR TARİHİ

Tefsir

“Tefsir esasen (تفسیر) lâfzından alınmıştır. Keşf, beyan ve izhar manasındadır. İstilahda ise Tefsir: Kur’an-ı Azimdeki kelimelerin manalarını, ayetlerin mazmunlarını, hükümlerini, kıssalarını, muhkem ve müteşâbih olanlarını, nâsîh ve mensuh olanlarını ve nüzullerindeki sebeplerini kendilerine açıkça delâlet eden lâfızlar ve tabirler ile izah etmektir.”¹

“Kur’an’la alâkalı bir ilim tabiri olarak tefsir, insan gücü ve Arapça dil bilgisinin verdiği imkân nisbetinde, Kur’an metninin manasından bahseden bir ilmin adı olup, önce Arapça dil bilgisiyle bedî’, beyan vs. edebî sanatları ve kelâm, fıkıh, cedel vs. gibi ilimleri bilmeyi gerektirir.”²

“Bir şeyi iyice açıklamak, keşfetmek anlamında "el-Fesr" masdarından tef'il babında bir kelime olan tefsir, ıstılahta beşerî takat oranında, Allah

¹Ömer Nasuhi Bilmen; Tefsir Tarihi I, Usûl-i Tefsîr veya Mukaddime-i İlm-i Tefsir, Örnek Matbaası, Ank. 1995 s. 97

² İslâm Ansiklopedisi; Tefsir, MEB Yay. C. 12 İst. 1974

Teâla'nın muradına delâlet etmesi yönünden Kur'an-ı Kerim'i inceleyen bir ilimdir.”³

Tefsir Hareketinin Başlangıcı

Kur'an ayetlerinin açıklanması manasına gelen tefsir ilmi, İslâmın zuhuru ile başlamıştır. Hz. peygamber Kur'an diliyle kendisine gelen vahiyleri diğer insanlara duyurmak ve onlara açıklamakla vazifelendirilmiştir. O halde ilk tefsir hareketinin, İslâmın kendi bünyesinden doğmuş olduğunu söyleyebiliriz.⁴

Sahabe Devrinde Tefsirin Durumu

Tefsir hareketinin birinci devresi olarak adlandırabileceğimiz bu devrede, Hz. Peygamberden sonra tefsir sahasında en mühim rolü sahabe almıştır. Sahabe, Kur'an ayetlerinin izahını ya Peygamberden işitmek suretiyle veyahut da içtihadlarıyla yapmışlardır. Sahabe arasında tefsir sahasında şöhret kazanan şu zevatı ilk başta sayabiliriz: Ali b. Ebi Tâlib (Ö. 40/660), Abdullah b. Mes'ud (Ö. 32/652), Ubeyy b. Kâb (Ö. 19/640), Abdullah b. Abbas (Ö. 68/687-688), Ebû Musâ el-Eş'âri (Ö. 44/664), Zeyd b. Sâbit (Ö. 45/665) ve Abdullah b. ez-Zubeyr (Ö. 73/692)⁵

³ www.sevde.de/islam_Ans/T/T2/69.htm

⁴ İsmail Cerrahoğlu – Şevki Saka; Tefsir, MEB Yay. Eskişehir 1992 s.31

⁵ İsmail Cerrahoğlu; Tefsir Usûlü, TDV Yay. Ank. 1998 s. 235

Tâbiunun⁶ Tefsirdeki Yeri

Tefsir hareketinin ikinci devresinde, fütuhattan sonra muhtelif şehirlere dağılan sahabe, oralarda ilmî hareketlere başlamış ve onlardan ekseriya Arap olmayanlar ilim almıştır. Mevali dediğimiz bu kimselerin İslâmiyete intisap etmeden evvel bir dinleri ve kültürleri vardı. Müslüman olunca eski din ve kültürlerinin etkisi altında kalarak, İslâmiyeti Araplardan başka şekilde anlamışlardır. Bu anlayış farkları yüzünden tefsirde mühim hareketler meydana gelmiştir. Anlayış farklarının tefsir hareketinde meydana getirdiği çeşitli görüşlerin en önemlilerinden biri İsrailiyât hareketidir.⁷

Tâbiun devrindeki tefsir hareketinin en önemli temsilcileri Ata b. Ebi Rabah (öl. 115/733), Mücâhid (öl. 103/721), İkrime (öl. 105/723), Sa'id b. Cübeyr (öl. 95/714), Tâvus b. Keysân (öl. 106/724), Katade b. Diame (öl. 117/735), el-Hasen el-Basrî (öl. 110/728), Mesruk b. el-Ecdâ (öl. 63/683), Atâ b. Dinâr (öl. 126/743) vs.⁸

Tefsirde İsrailiyât

İsrailiyât kelimesi ile Yahudi, Hristiyan ve diğer kültürlerden İslâmiyete giren rivayetler anlaşılır. İsrailiyât hareketi, İncil ve Tevrat'ta geçen birtakım kıssaları ve bu kıssaların ayrıntılarını Kur'an tefsirlerine alma hareketidir. Bu

⁶ Hz. Muhammed'i görmeyip sahabeden öğrendiklerini aktaranlar Tâbiun ya da Tâbiîn olarak adlandırılır.

⁷ age.

⁸ age.

durum tefsirleri içinden çıkılamayacak şekilde karmaşık, hurafelerle dolu ve güvenilir bir hâle getirmiştir. En önemli temsilcileri Abdullah b. Selâm, Ka'bu'l-Ahbâr, Vehb b. Münebbih, Abdulmelik b. Cureyc'dir.⁹

Etbâu't-tâbi'inin Tefsirdeki Yeri

Rivayetle başlamış olan tefsir ilmi Kur'an tedvin edilinceye kadar, yani hadis ilminin bir kolu olarak dirayet tefsiri ortaya çıkıncaya kadar, tek bir çizgide devam etmiştir. Tefsir hareketinin üçüncü devresinde ortaya çıkmış olan fikrî, siyasî ve dinî cemiyetlerin kendi devamlarını sağlayabilmek için Kur'an'a dayanma mecburiyeti hissetmeleri¹⁰ gibi nedenlerle Kur'an ayetleri zorlanmaya başlamıştır ve tefsir ilmi karmakarışık bir noktaya sürüklenmiştir.

Bu dönemin en önemli temsilcileri Süfyân ibn-i Uyeyne, Vekî' İbnü'l-Cerrâh (öl. 198), İshâk b. Râheveyh (öl. 238), Abdu'r-Rezzâk b. Hemmâm (öl. 211), Abdullah b. Humeyd, İmâm Ebû Muhammed el-Buhâri (öl. 256), İbn-i Mâce el-Kazvînî (öl. 273)'dir.¹¹

Kur'an Tefsirine Hizmet Eden Türkler

Hicrî sekizinci asırda Mevlâna Hızır, Türkçe "Tıbyan" tefsirini yazar. "Cevahirü'l-Esdâf" isimli Türkçe tefsir İsfendiyar Bey zamanında yazılır. Hicrî on ikinci asırda İsmail Hakkı "Ruhü'l-Beyan"ını yazar, hicrî on dördüncü

⁹ age.

¹⁰ age.

¹¹ Ömer Nasuhi Bilmen; Büyük Tefsir Tarihi II (Tabakatü'l-Müfessirîn) Diyanet İşleri Reisliği Yay. Ank. 1960

asırda tefsir ilmi canlanır. Mısır'da ve Türkiye'de yeni yeni tefsirler yazılır. Eskiden beri eserlerini Arapça kaleme alan Türk uleması millî dile ehemmiyet vererek Türkçe yazmaya başlarlar. Şeyhü'l-İslâm Musa Kâzım'ın noksan kalan tefsiri Şer'iyye vekili ve Konya mebusu Mehmet Vehbi'nin "Hülâsatü'l-Beyan"ı üstün niteliktedir.¹²

1. Ebû Mansûr, Muhammed b. Muhammed el-Mâturîdî (öl. 333/944)
"Te'vilâtü'l-Kur'an"

2. Ebu'l-Leys es-Semerkindî (öl. 373/983) "Tefsiru'l-Kur'an". Bu eser İbn Arabşâh Şihâb Ahmed b. Muhammed (öl. 854/1450) tarafından Türkçeye çevrilmiştir.

3. Cârullah, Mahmût b. Ömer ez-Zemahşeri (öl. 538/1143) "el-Keşşâf an Hakâiki't-Te'villi"

4. Şihâbuddin Ahmed b. Mahmûd Sivâsî (öl. 780/1378) " Uyûnu't-Tefâsir li'l-Fudalâi's-Samâsir"

5. Muhammed b. Muhammed Kutbuddin İznikî (öl. 821/1418) "Tefsiru Kutbuddin"

6. Alâuddin Alî b. Yahyâ es-Semerkindî (öl. 850/1446 "Bahru'l-Ulûm fi't-Tefsir"

7. Muhyiddin, Muhammed b. Süleymân el-Kâfiyeci (öl. 879/1474) "et-Teysir fi Kavâid-i İlmi't-Tefsir"

¹² Osman Keskiöğlü; Nüzûlünden Günümüze Kur'an-ı Kerim Bilgileri, TDV Yay. Ank. 1989, s.231

8. Molla Gürânî (öl. 893/1488) “Gâyetü'l-Emâni”

9. Hüseyin b. Alî el-Kâşifî (öl. 903/1497) ”el-Mevâhibü'l-Aliyye”, Farsça olan bu eser önce Ebu Bekr el-Fazl Muhammed b. İdris el-Bitlisî (öl. 982/1574), daha sonra da Ferrûh İsmâil Efendi (öl. 1526/1840) tarafından “Mevâhib” adıyla Türkçeye çevrilmiştir.¹³

TEFSİR ÇEŞİTLERİ

Tefsirler başlıca dört kısma ayrılır:

1- Rivayet tefsirleri: Bu tefsir, selefden nakledilegelen eserlere dayanan tefsir-i naklîdir ki, buna et-Tefsir bi'l-me'sur veya Bi-Tariki'r-Rivaye Tefsir de denir. Bu tefsirlerde ayetlerin manaları, nüzul sebepleri, nâsıh ve mensuh olanları gösterilir. Böylece rivayet yolu ile yapılan tefsirlerin başlıca kaynakları, Hadis-i Şerif kitapları ile siyer ve tarih kitaplarıdır. Bunlara muhalif, aklın hükmüne aykırı olan rivayetlere itimat edilmez. En meşhur rivayet tefsirleri arasında Ebu'l-Leys es-Semerkindî'nin *Tefsiru'l-Kur'ani'l-Azîm*'i, Ebû İshâk es-Sa'lebî'nin *el-Keşf e'l-Beyân an Tefsiri'l-Kur'an*ı İbn-i Kesir'in *Tefsiru'l-Kur'ani'l-Azîm*'i vardır. ¹⁴

¹³İsmail Cerrahoğlu – Şevki Saka; Tefsir, MEB Yay. Eskişehir 1992 s. 73

¹⁴İsmail Cerrahoğlu; Tefsir Usûlü, TDV Yay. Ank. 1998, s.228

2- Dirayet Tefsirleri: Buna rey ile tefsir de denir. Bu tefsirde müfessir, ayet hakkında açıklayıcı bir nakil bulamayınca reye başvurur. Yani icthad eder, ve lugat, belâgat gibi lisan ilimlerinden yararlanır. Müfessir bunu yaparken, müfessirde aranan bazı şartları taşıması tabîdir.¹⁵ En meşhur dirayet tefsirleri arasında Ebû Hayyân'ın *el-Bahru'l-Muhiî*, Fahrudî'n er-Râzî'nin *Mefâtihu'l-Gayb*'ı, en-Nesefî'nin *Medâriku't-Tenzîl ve Hakâiku't-Te'vîli* yer alır.¹⁶

3- Mezhep Tefsirleri: Hicri III. asırdan itibaren tefsir ilmi üzerinde mutezilenin sultanı başlamıştır. el-Câhiz (öl. 255/869), el-Vâsiti (öl. 306/918), er-Rummânî (öl. 384/994) gibi mutezile âlimler Kur'anı belagat yönüyle incelemiştir. VI. asrın başında mutezile imamlarından olan ez-Zemahşeri (öl. 538/1143) terkiblerin tahlilini ve onların hususiyetlerini ele almış, ayetlerden belagat yoluyla manalar çıkarmıştır. II. ve III. asırda mutezile müfrit bir şekilde Yunan hikmetine itimat etmiş ve bunun sultanı bütün maarifte görülmüştür. IV. asırda Mutezilenin hızı, kesilmiş el-Eşari (öl. 324/936), tefsiri sünni metodla ele almıştır. VI. asırda Faruddin er-Râzî (öl. 606/1209) İslâmî kültürden hareket ederek, Kur'anî hikmetleri ve onun vecihlerini ortaya koymuştur. Şâfi'i mezhebine mensup olan el-Kâdî Nâsiruddin el-Baydâvî (öl. 685/1286) tefsirde lafızların ve terkiblerin beyanını açıklamak, tahlilleri

¹⁵ www.sevde.de/islam_Ans/T/T2/69.htm

¹⁶ age s.230

yapmak ve manalardan nüktelem çıkarmak hususunda ez-Zemahşeri'ye dayanmıştır.¹⁷

4- Sûfi/Tasavvufî Tefsir: Peygamber Efendimiz'in vefatından sonra özellikle fetih hareketleri sırasında yeni Müslüman olanların da etkisiyle dinî yaşayışta bazı farklılıklar ortaya çıkmıştır. Bu da, fert ve toplum seviyesinde kurulan dengelerde bazı değişiklikleri beraberinde getirmiştir. Birtakım sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik sebeplerin de etkisiyle ibadete fazla düşkünlük, uzlet, dünyadan uzaklaşma ve zühd hayatı gibi davranışların ön plana çıktığı görülmüştür. Bu düşünce ve davranışlarda bulunan kişiler, insanları kendileri gibi düşünmeye ve yaşamaya teşvik etmek için en kolay ve en kestirme yolun Kur'an'ı, kendi anlayışları istikametinde yorumlamak olduğunu görerek Kur'an'a yönelmişlerdir. Neticede bu hareket, Kur'an'da yer alan bazı ahlakî kavramları batınî bir mânâ ile yorumlamaya çalışmıştır. Böylece Kur'an lafızlarının biri zahirî, diğeri de batınî olmak üzere iki çeşit yorumu ortaya çıkmıştır.¹⁸

BEYLİKLER DEVRİNDE TÜRKÇE

İlk İslâmî Türkçe metinlerin yazılmasından yeni edebî Türk lehçelerinin teşekkülünün tamamlandığı devre kadar geçen zamanı (aşağı yukarı XI-XV. yüzyıllar) Orta Türkçe olarak kabul ediyoruz.¹⁹ Bu dönemin sınırları içinde yer

¹⁷ age.

¹⁸ Davut Aydın; Tefsir Ekolleri, Yeni Ümit Dergisi S. 61, Temmuz-Ağustos-Eylül 2003

¹⁹ Ali Karamanhoğlu; Türk Dili, Dergâh Yay. Kasım 1986 s. 51

alan, XII. yy. ortalarından XV. yy. ortalarına kadar süregelen Eski Anadolu Türkçesini, Anadolu bölgesinin geçirdiği siyasî ve sosyal gelişmelere paralel olarak, kendi içinde üç alt bölüme ayırabiliyoruz. Bunlar sırası ile: 1. Selçuklu Devri Türkçesi, 2. Beylikler Devri Türkçesi, 3. Klâsik Osmanlı Türkçesi Başlangıcı.²⁰

Selçuklu Devletinin yıkılmasının ardından başlayan Anadolu Beylikleri Devri doğrudan doğruya Türkçeye dayalı yerli ve millî bir yazı diline geçiş devridir. Selçuklu Anadolusundaki, yalnız halka yararlı olacak eserleri Türkçe yazma eğilimine karşı bu devirde Türkçeyi bütünü ile ve şuurlu olarak bir yazı dili hâline getirme hedefi ağır basmış bulunmaktadır. Karamanoğlu Mehmed Bey'in dışında, Aydınoğlu Mehmed, Umur ve İsâ Beyler ile, Saruhanoğlu İshak Bey'in, Germiyanoğlu Süleyman Şah'ın, Candaroğlu İsfendiyar Bey'in ve daha başkalarının tutumları da yine ferman ve buyrukların ötesinde, Türkçeyi hakim kılma gayretine tercüman olan şuurlu tutumlardır.²¹

İnançoğulları (İnanoğulları, Lâdik beyliği) ²²

İnançoğulları Beyliği on üçüncü ve on dördüncü asırlarda, Lâdik'te (Denizli) hüküm süren bir Türk beyliğidir. Moğol istilâsı önünden kaçarak Denizli ve Honaz bölgesine gelen Türkmenler tarafından kurulmuş olan bu beyliğe Lâdik Beyliği de denilmektedir. Denizli yöresi, 1071 Malazgirt

²⁰ Zeynep Korkmaz; Anadolu Yazı Dilinin Tarihî Gelişmesinde Beylikler Devri Türkçesinin Yeri, Türk Dili Üzerine Araştırmalar, TDK Yay., C. 1, Ank. 1995, s. 419

²¹ age.

²² www.dallog.com/beylikler/inanc.htm

Muharebesi'ni takip eden senelerde, Anadolu'nun büyük bir kısmı ile beraber, Kutalmışoğlu Süleyman Bey tarafından fethedilmiştir. Bir süre Türklerin elinde kaldıktan sonra, 1097 senesinde tekrar Bizanslıların eline geçmiştir. Zaman zaman, Bizanslılarla Türkler arasında el değiştiren Denizli, 1206 senesinde tekrar fethedilmiştir. Lâdik (Denizli), 13. asrın son yarısında, Honaz ve Afyonkarahisar ile birlikte, Anadolu Selçukluları'nın meşhur veziri Sâhib Ata Fahreddin Ali'nin oğullarına ıktâ olarak verilmiştir. On dördüncü asrın başlarında Germiyanogulları hâkimiyetinde bulunan Lâdik Beyliğinin başına Ali Beyin oğlu İnanç Bey getirilmiştir. İlhanlıların Anadolu valisi Emîr Çoban, 1314 senesinde Anadolu'ya geldiği zaman, ona itaatini bildiren beyler arasında İnanç Bey de yer almıştır. İnanç Beyden sonra Murad Arslan, Denizli Beyi olmuştur. Murad Arslan Bey namına kesilmiş bir sikke ile Türkçe *Fatiha* ve *İhlâs* Tefsirleri vardır. Murad Arslan'ın vefat tarihi belli değildir. Ancak, yerine geçen oğlunun 1360 tarihli bir sikkesi mevcuttur.

Murad Arslan'dan sonra Hüdâvendigâr-ı Muazzam, Sâhib-üs-Seyf vel-Kalem, Celâlüddevle ved-Dîn unvanlarıyla anılan oğlu İshak Bey bin Murad Arslan, Denizli beyi olmuştur. Denizli'nin 1366'da meydana gelen bir zelzele ile harap olmasından iki sene sonra, 1368 yılında, Germiyanlılar tarafından alınması ile, Lâdik Beyliği son bulmuştur.

“Beylikler döneminde Tefsir çalışmalarında bir hareketlenme göze çarpar. Müellifi meçhul bir *Fatiha Tefsiri* (İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi yazmaları arasında) ile yine aynı müellifin olması pek muhtemel bir *İhlâs*

Tefsiri (Ankara Üniversitesi yazmaları arasında) Arslan Bey bin İnanç'ın (İnanoğulları/İnançoğulları Beyliği) emriyle yazılmıştır. Ankaralı Mustafa bin Mahmud adlı biri Orhan'ın şehzadesi Süleyman Paşa (Osmanoğulları Beyliği) namına bir *Suretü'l-Mülk Tefsiri* yazmıştır. Ankara Kütüphanesi yazmaları arasında 542 numarada müellifi meçhul bir *Sure-i Melek Tefsiri* vardır ki Hızır bin Gölbeği (Hamidoğulları Beyliği) isminde Anadolu emirlerinden birinin emriyle yazılmıştır.²³ Türk Dil Kurumu Kütüphanesi fotokopi/22' de kayıtlı olan yazma Mülk Suresi Tefsirini inceleyerek, eserin müellifinin belirtilmemiş olduğunu gördük. Bununla birlikte tefsirin Hızır bin Gölbeği'nin emriyle yazıldığını incelemelerimiz sonucunda tespit ettik. Melek suresi diye bir sure olmadığına göre, Fuad Köprülü'nün Türk Edebiyatı Tarihi'nde belirttiği sure bu Mülk suresidir.

TEBÂREKE (SÛRETÜ'L-MÛLK) TEFSİRİ

Üzerinde çalışmış olduğumuz Kur'an-ı Kerim'in 67. suresi olan Tebareke Suresi Tefsiri, Burdur Yazmalar Kütüphanesi Katoloğu 99 numarada kayıtlı olup son varğından anladığımızı göre Edhem b. Hıfzu'llah b. Hasan et-Tavîl el Bağdadî tarafından 829 (1423) yılında istinsah edilmiştir. Eserin İnançoğulları Beyi Celaletü'd-devleti ve'd-dîni İshak Bey Bin Murâd Arslan'ın isteğıyle Türkçeye aktarıldığını ikinci varaktan anlıyoruz. İnançoğulları Beyliği 1368 yılında son bulmuş ve İshak Bey Bin Murâd Arslan

²³Fuad Köprülü; Türk Edebiyatı Tarihi, Ötüken Yay. İst. 1980, s. 340-341

da 1360-1368 yılları arasında beylik yapmış olduğuna göre eserin yazılış tarihi de bu yıllar arasında olsa gerektir. Ancak tefsirin yazılışının kesin tarihini belirten herhangi bir bilgiye ulaşılmış değildir. Yine eserde “bu zâcîf du‘âcısından Tebâreke tefsîrin Türkçeye kılmak diledi (2b/3-4)” ibaresinin varlığı metnin tercüme olduğunu düşündürmektedir. Eser toplam 123 varaktan oluşmuştur, her bir sayfa dokuz satırdan meydana gelmiş ve harekeli nesihle yazılmıştır. “Hikâyet”, “nükte”, “şoru” ve “cevâb” gibi kelimeler ile ayetlerin bir kısmı kırmızı mürekkep ile yazılmıştır.

Eserde varakların kenarlarına alınmış notlar, müfessir Nisaburî'nin adının peltek s'ye dış eklenmek suretiyle bir yer haricinde Nişaburî'ye dönüştürülmesi -ki Nişaburî diye bir müfessir yok-, tefsir edilmiş ayetlerin kenar yazılarıyla tekrar açıklanması, birilerinin eser üzerinde iyiden iyiye oynadığını göstermektedir. Yine son varak kenar yazılarını ekleyen kişiye ait karalamalardan oluşmaktadır ve bu nedenle de dizine alınmamıştır.

Tefsirimiz, genel özelliklerinden ve alıntılar yapılmış tefsirlerin müfessirlerinden de anladığımız kadarıyla bir tasavvuf tefsiridir, ancak Vehb İbni Münebbih ve Ka'bü'l-Ahbar gibi tefsir ilmine İsrailiyâtı sokmakla suçlanan ve İslâm dünyasınca makbul görülmeyen müfessirlerden de haber vermesi dikkat çekicidir.

Eser yalnızca Kur'an-ı Kerim'in 67. suresi Mülk'ü tefsir etmekle kalmamış, anlattıklarını desteklemek için Furkan, Necm, Sâd, İnsan, Zümer, Fetih, Ahzâb, Bakara, Âl-i İmrân, Mâide, Hucûrat, Saf, Kıyamet, Zâriyât,

Şûrâ, Kâf, Zuhruf, Duhân, Vâki'a, Rahmân, Duhâ, Ra'd, Hûd, Hicr, Fâtır, Nûr, Müddessir, Fecr, Nebe', Mü'minûn, Tekvîr, Yusûf, Mücadele, Kehf, Hadîd, Enfâl surelerinden ayetler almış ve açıklamıştır.

“XIII. yy. Moğol akını ile Anadolunun büyük dalgalar hâlinde yeni Oğuz göçleri ile beslenmiş olması, Oğuzcanın Anadolu'daki şekillenmesini etkilemiş ve konuşma dilinin yazı diline çok daha yoğun olarak aktarılmasına yol açmıştır. Bu gelişmede Anadolu'daki Türkmen beylerinin de büyük rolü olmuştur. Çünkü Selçuklu Devletinin Moğol baskısı ile zayıflaması üzerine, buldukları bölgelerde kendi adlarına hüküm sürmeye başlayan Türkmen beyleri Arap ve Acem kültürüne fazla itibar etmemişlerdir. Millî geleneklerine ve Türk diline verdikleri büyük değer, ilim adamlarını, şair ve edipleri korumak hususunda gösterdikleri duyarlılık, kısa zamanda her beylik merkezinin birer kültür merkezi hâlinde filizlenmesine yol açmıştır. Telif ve tercüme yüzlerce eser ortaya konmuştur. Bu bakımdan Anadolu Beylikleri devri, o vakte kadar hakim durumda olan Arapça ve Farsçaya karşı hızla konuşma dili paralelinde yerli ve millî bir yazı diline geçiş devridir”.²⁴

“Daha Kaşgarlı Mahmud zamanında asıl Türkçe, yani umumî Türk yazı dili yanında meydana geldiğini öğrendiğimiz Oğuzca, her ne kadar eski Anadolu yazı dilinin esasını teşkil ediyor idi ise de Anadolu'daki eski Türk yazı geleneği daha uzun zaman devam etmiş olmalı. Çünkü, bunun neticesi olarak, hiç değilse XV. yy.'a kadar Anadolu Türkçesi yadigârlarında, az veya

²⁴Zeynep Korkmaz; Eski Türk Yazı Dilinden Yeni Yazı Dillerine Geçiş Devri ve Özellikleri, Türk Dili Üzerine Araştırmalar TDK Yay. Ank. 1995, C.1 s. 302

çok nisbette, eski Türk yazı dili izleri vardır.”²⁵ Üzerinde çalıştığımız eserde de bu eski Türk yazı dili geleneğinin izlerini görmekteyiz. t->d- değişimi hususunun tam anlamıyla yerleşmediğini gösteren örneklerin bulunması yani hem d-li hem de t-li şekillerin yan yana kullanılması da bu durumu destekler niteliktedir: “dürlü 81a/9”, “tolu 83b/3” gibi. Bazen de aynı kelimenin hem d- ile hem de t- ile yazılmış olması dikkat çekicidir: “dütündendür 118/5 - tütündendür 74a/2”, “tamlasa 76a/3 - dammadı 73b/6”,. Ayrılma hâli eki, kalıplaşmış “öñdin 64b/1” kelimesinin haricinde de –dın şeklinde kullanılmıştır: “arş-dın yaña 77b/3”, “an-dın yaña 115b/1” gibi. Ayrıca “başka, diğer” anlamlarına gelen “ayruğ 85b/6-ayruğ-ıla 72b/7” kelimesinin aynı zamanda “ayru 82b/2” şeklinin de kullanılmış olması da dikkatimizi çekmektedir.

Eserde, neredeyse hiç kullanılmadığı için dil bilgisi kitaplarında değinilmeyen bildirme öğrenilen geçmiş zamanın şartı çekimi iki defa karşımıza çıkmaktadır.

lañif-misse 109b/7, rikābdārı-y-ımıssam 121b/5

Metinde iyelik kaynaklı şahıs eklerini alan şart kipi, çokluk I. şahıs çekiminde zamir kaynaklı çokluk I. şahıs eki olan –vuz/-vüz’ü almaktadır: inansa-vuz 103a/3, işitse-vüz 103a/3 gibi. Yine zaman zaman iki ünlü arasında kalan sert sessizin yumuşamaması da dikkat çekicidir: ayağı 76b/5 – ayağı 65b/6, balığı 88a/9 - balıguñ 79b/3, barmağı 79a/8 – barmağı 122b/5.

²⁵ Mustafa Canpolat; Behcetü'l-Ĥadā'ik'in Dili Üzerine, TDAY Belleten 1967, Ank. 1989

Ayrıca ek uyumsuzluğuna örnek olabilecek “yıl” kelimesi iki şekilde de bulunmaktadır: yıllık 74b/4 – yıllık 77b/1

ESERİN NÜSHALARI

Eserin Koyunoğlu Müzesi nüshası, İhlâs ve Yasin surelerinin tefsirinin de bulunduğu bir mecmua içinde yer alıp, Osmanoğullarından I. Murad’a sunulmuştur. Tefsir Mustafa bin Mehmed tarafından yazılmıştır. Bu nüsha harekesizdir ve 17 satırlık sayfalardan oluşan 40 varaktan meydana gelmiştir.

Türk Dil Kurumu kütüphanesinden elde ettiğimiz nüshanın müellifi belli değildir. Eser Hamidoğullarından Hızır bin Göl Beyi’ne sunulmuştur ve harekeli nesihle yazılmıştır, 37 varaktan oluşmuş tefsirin her bir sayfası 15 satırdır.

İMLÂ ÖZELLİKLERİ

İMLÂ ÖZELLİKLERİ

1. ÜNLÜLERİN YAZILIŞI

“a” Ünlüsünün Yazılışı

Kelime Başında

Metinde kelime başında “a” ünlüsü -**Ó**«, -**«Ø**, -**: «** şekillerinde gösterilmiştir.

adı	ÁœÓ«	80b/1	adı	Áœ«Ø	80a/8
ağaç	ÚĂUÓ□Ó«	85b/3	ağacıdur	Ú—3bĂ□Ó□«Ø	82a/5
aņa	ÓU'Ó«	122a/3	aņa	ÓU'«Ø	104a/3
aķ	Ú, Ó«	66a/2	aķ	Ú, «Ø	65b/9
ardınca	ÚëÓ□ÚìĂœÚ— Ó«	117a/5	ardınca	ÚëÓ□ÚìĂœÚ— «Ø	117b/1
artuķ	Úo3ÔÚ—Ó«	123a/2	artuķ	Úo3ÔÚ—«Ø	105a/8
ay	/0Ó«	(122a/5)	ay	/0:«	(121a/8)
az	Ú"Ó«	67b/4	az	Ú"«Ø	65a/8

Kelime Ortasında

Metinde kelime ortasında "a" ünlüsü -«Ó-, -«Ø-, Ó- şekillerinde gösterilmiştir.

ayaķları	ĂdÓ*ÚIÓ ² Ó«	101a/5	ayaķları	ĂdÓ*Ú—UØ ² Ó«	101a/ 7
budaķd a	Ú^ÓbÚ—Ób3□	85b/5	budaķları	ĂdÓ*Ú—«Øb3□	86b/1
ırmaķ	ÚoÓ!Ú—Ă«	76a/1	ırmaķda	Ú^ÓbÚ—UÓ!Ú— Ă«	76a/2
ķanadı	ĂbÓMÓ—	82b/2	ķanadı	ĂœUØMÓ—	88b/4

katına	UØMÅ×Ó-	99a/6	katına	ÚëÓMÅÔUÓ-	120b/ 1
tağ	Ú□UØ ¹	89a/6	tağı	Å□UÓ ¹	87b/3
utandı	ÅbÚMÓÔ3«	91a/2	utan	ÚÊUØÔ3«	67b/9
var	Ú-ÓË	71a/1	var	Ú-«ØË	68b/4

Kelime Sonunda

Metinde kelime sonunda “a” ünlüsü «Ø-, «Ó-, Ú[^]Ó- şekillerinde gösterilmiştir.

kara	«ØdÓ-	124a/4	kara	«ÓdÓ-	108b/ 2
karınca	ÚëÓ□ÚîÅdÓ-	108b/2	sırça	ÚëÓ□ÚdÅ□	74a/8
tarla	ÚëÓ¼ÚdÓ ¹	118b/3	yarlığa	UØGÅ¼ÚdÓ ²	112b/ 8

“e” Ünlüsünün Yazılışı

Kelime Başında

Metinde kelime başında “e” ünlüsü -Ó« ile karşılanmaktadır.

egninde	Ú [^] ÓbÚMÅMÚ¼Ó«	72a/7	ekin	ÚsÅ¼Ó«	109b/5
elinden	ÚÊÓbÚMÅ¼Ó«	112b/3	er	Ú-Ó«	109a/3

eşek	ÚpÓ-Ó«	96a/9	etmek	ÚpÓLÚÔÓ«	67a/1
ev	ÚËÓ«	93b/6	evit	Ú®ÅËÓ«	90b/1

Kelime Ortasında

Metinde kelime ortasında “e” ünlüsü Ó_, -«Ø- ile karşılanmıştır.

döşek	ÚpÓ-3œ	78a/9	döşegi	Å,,UØ-3œ	92b/7
evet	Ú®ÓËÓ«	102a/6	gemi	vÅLÓ½	103b/1
geñez	/□□↓□.	110b/6	gökçek	ÚpÓÇÚ½u3½	75a/4
key	/□.	110a/6	kelebek	ÚpÓ¾Ó*Ó½	90a/6
çengeli	ÅqÓJÚMÓÇ	89b/4			

Kelime Sonunda

Kelime sonunda “e” ünlüsü Ó_, Ú^Ó- ile karşılanmıştır.

birince	ÚëÓ□ÚiÅdÅ□	112a/9	deve	Ú^ÓËÓœ	66b/6
çevre	Ó-ÚuÓÇ	87a/8	çevre	Ú^Ó-ÚuÓÇ	104b/9
gölge	ÚëÓJÚ*3½	67a/3	inçge	ÓpÚ□iÅ«	112a/8
keçe	ÚëÓÇÓ½	72a/6	nesne	ÚëÓMÚ□Ói	94b/1
serçe	ÚëÓ□ÚdÓ□	97b/9			

“é” Ünlüsünün Yazılışı

génligi vÅJÅ*Ú'UÅ½ 86b/5 dér Úd²Óœ 67b/5

“ı” ve “i” Ünlülerinin Yazılışı

Kelime Başında

Kelime Başında sadece tek bir örnekte -**EÅ**« ile karşılanmış diğer örneklerde ise **Å**-« ile karşılanmıştır.

ıldırım	ÚÊÓbÚ Å-	82a/1	ılduz	Ú"3bÚ¼Å«	119a/2
	ÅbÚ¼Å«				
ırağ	Ú, «Ø-Å«	103b/7	içi	vÅ□Å«	93b/6
ilan	ÚÊØôÅ«	65b/7	ilan	ÚÊØö²Å«	88b/7
irgen	Σ□ Ȳα	110a/1	irin	Ú!Å-Å«	101a/7
irte	ÚëÔÔÚ-Å«	90a/7	issi	vÅÒ□Å«	66b/7

Kelime Ortasında

Kelime ortasında hem **ÅÈ**- hem de **Å**- ile karşılanmıştır.

dilemeze ÚÂÓeÓLÓ*²Åœ 98b/6 dilemeze ÚÂÓeÓLÓ¼Åœ 98b/9

m			m		
dimedi	ÅbÓL ² Åœ	90b/6	dimedi	ÅbÓ Åœ	64b/7
dişye	ÚëÓšÅA ² Åœ	118a/ 8	kış	ÚgÅ-	79a/5
gice	ÚëÓ□šÅ½	120a/ 1	gice	ÚëÓ□Å½	92a/9
kızı	ÅeÅ-	73a/2	kimse	ÚëÓ□ÚLÅ½	119a/ 2
yaşın	ÚsšÅÍÓ ²	100a/ 8	kırğılları	Åd] *Å□ÚdÅ-	99b/6
yılan	ÚÊøöÅ ²	79b/2			

Kelime Sonunda

Kelime sonunda Y0-, ÅÈ_, Å- şekilleriyle karşılanmıştır.

aşşı	vÅÒ#Ó«	114a/1	çeri	ÈÅdÓÇ	113b/2
iki	Å,,Å«	113b/7	katı	ÅXÓ-	110a/7
keleci	vÅ□Ó*Ó½	72a/7	kiçi	vÅÇšÅ½	116a/8
kişi	vÅAÅ½	100a/3	süci	Yω'□	84b/7
üçinci	vÅ□ÚMÅ□3«	74a/9	üçinci	ÅZÚMÅ□3«	74a/6
viribi	Å»Å-ÅË	124b/1	yarısına	ÚëÓMÅ□Å- Uø ²	66b/8

“o” ve “ö” Ünlülerinin Yazılışı

Kelime Başında

Kelime başında hem **Ė3**<<- ile hem de **3**<<- ile karşılanmıştır.

olmaya	ÚrÓŠÓLÚ¼Ė3<<	124b/	olmazu	Ú¨3eÓLÚ¼3<<	125a/
m		4	z		4
oğlum	Úr3*Ú□3<<	98b/8	öküz	Úe3½3<<	79b/1
öğleri	ÅdÓ*Ú½3<<	91b/7	ögi	Υ·L'α	90b/9
ölüm	Úr3¼3<<	64b/8	önegüli	ÚpÅ¼u3JÓì3<<	113b/
			k		6
öñinde	Ú^ÓbÚMÅ'3<<	93a/8	örtüsü	vÅ□3ÔÚ-3<<	92b/7

Kelime Ortasında

Kelime ortasında hem **Ė3-** ile hem de **3-** ile karşılanmıştır.

boğı	Åm3□	93a/8	boğı	Å□u3□	93b/6
bölügin	ÚëÓMÅ½u3*3□	77a/5	bölüğine	ÚëÓMÅJ3*3□	77a/6
e					
gök	Úp3½	118b/	gök	Ú,,u3½	118b/
		9			2

gönlün	Ú" 3*Ú%3½	70b/1	gönlün	Ú" 3*Ú' u3½	93a/2
gözinde	ÚÊÓbÚîĂ"u3½	88b/5	gözümüzde	ÚÊÓæÚe3 3e3½	106b/
n			en		1
kolu	Ă%u3-	90a/9	kolu	vĂ*3-	91a/7
ton	ÚÊu3 ¹	93a/7	toprak	Ú, «ØdÚá3 ¹	68a/8

"u" ve "ü" Ünlülerinin Yazılışı

Kelime Başında

Kelime başında hem **Ë3<<** ile hem de **3<<** ile karşılanmıştır.

uğurlayı	ÚsĂšÓ¼Úd3□3<<	107a/	un	ÚÊË3<<	78b/6
n		3			
urdu	ĂæÚ-3<<	90a/7	uyakma	ÚeÓLÚIÓ ² 3<<	122a/
			z		9
uzun	ÚÊË3"3<<	115a/	üstine	ÚëÓMĂ×Ú□3<<	88b/5
		3			
üni	ĂÊË3<<	96a/9	üninden	ÚÊÓbÚMĂî3<<	75b/1
üşmişler	ÚdÓ*ÚAĂLÚ-3<<	105a/	üyükdür	Ú-	96b/8
		4		3bÚ½zu3 ² 3<<	

Kelime Ortasında

Kelime ortasında hem **Ė3-** ile hem de **3-** ile karşılanmıştır.

bugün	Ús3½u3□	99a/2	bugünde n	ÚÊÓbÚìu3½u3□	102a/ 5
bulalar	ÚdÓ*Ó¼u3□	110a/5	bula	Øö3□	116b/ 9
buyura	«Ø—u3š3□	96b/6	buyura	«Ød3š3□	103b/ 5
dügüne	ÚëÓM3½3œ	93b/4	dügüne	ÚëÓìu3½3œ	93b/9
kesük	Úp3□Ó½	101a/7	tütün	ÚÊu3×3Ô	118a/ 5
yağmur	Úd3LÚGÓ ²	111b/5	yumşak	Ú, UØAÚL3 ²	109b/ 5
yuları	Å—Øö3 ²	88b/9	yularıla	ÚëÓ¼Å—Øôu3 ²	88b/9

Kelime Sonunda

Kelime ortasında hem **Ė3-** ile hem de **3-** ile karşılanmıştır.

şaru	Ė3—UØ#	80b/3	şayru	Ė3dÚšÓ#	108b/ 9
sevgüsidü	Ú—3œ	66b/2	sevgümi	Υ∅'./(□□	71b/8

r	vÅ□u3½ÚuÓ□				
sünü	u3%3□	89a/3	toğru	Ë3dÚG3 ¹	114a/ 7
yağtusı	Y□ 'v□□}	91b/4	ayru	Ë3dÚ ² Ó«	82b/2
ilerü	Ë3dÓ¼Å«	112a/1	eyü	u3 ² Ó«	64b/6
ķaranđu	u3 ' ÓdÓ-	108b/2	ķorku	u3-Úd3-	94b/6
ķuyudan	ÚÊÓœu3š3-	66b/3	ķuyudan	ÚÊÓœu3 ² u3-	66b/7

2. ÜNSÜZLERİN YAZILIŞI

“p” Ünsüzünün Yazılışı

p ünsüzü metinde hem » hem de Ū ile karşılanmıştır.

depredü	Ú-3œÓdÚÄÓœ	87b/7	ķapladı	ÅbÓ*Ú¾ÓI	87a/9
r					
ķıpkızıl	Ú%ÅeÅIÚ¾Å-	116a/ 4	ķopalar	ÚdÓ*ÓÄu3-	114b/ 1
paķırda	ÚÊÓœÚdÅIÓÄ	75b/8	pislikde	ÚÊÓbÚJÅ*Ú□ÅÄ	73a/2
n			n		

“ç” Ünsüzünün Yazılışı

ç ünsüzü metinde hem Æ hem de œ ile karşılanmıştır.

ağaç	ÚŨUÓ□Ó«	85b/3	ağaçlard an	ÚÊÓœÚdÓ*Ú□UÓ□«Ø	10 8
güç	ÚŨu3½	101b/ 5	kıılıç	ÚZĂ*Ă-	92
kiçi	vĂÇĂ½	116a/ 8	niçe	ÚëÓÇšĂì	11 1
uçmaqlard ur	Ú— 3œÚdÓ*Ú-UØLÚ23«	82a/6	uçmağı	Ă, UÓLÚ□3«	76
üçinci	v□ÚMĂ23«	74a/2	üçinci	ĂZÚMĂ□3«	75

“t” Ünsüzünün Yazılışı

t ünsüzü metinde hem ® hem de ¹ ile karşılanmıştır.

altun	ÚÊu3×Ú¼«Ø	97a/2	at	Ú®«Ø	76a/7
işit	ÚXĂ-Ă«	121a/6	şamarı	ĂdÓLÓ ¹	87a/9
şaparlar	ÚdÓ¼ÚdÓáÓ ¹	98a/4	şaşra	Ú^ódÚAÓ ¹	91b/5
şolınam	ÚrÓMĂ*3 ¹	123b/2	yitmiş	ÚgĂLÚ×Ă ²	78b/9

Metinde ® ve ¹ ünsüzü ile karşılanmakla birlikte œ ünsüzü ile de karşılanan yerler vardır.

kanatları	ÅdÓ*Ú×ÓMÓ-	83a/ 9	kanadları	ÅdÓ¼ÚœUØMÓ-	89a/7
tımlasa	ÓfÓ*ÚLÓ ¹	76a/ 3	dammadı	ÅœU] Óœ	73b/6
tütündend	—	74a/	dütündend	Ú—	118a/
ür	3bÚìÓbÚìu3×3Ô	7	ür	3bÚìÓbÚìu3Ô3œ	5

“s” Ünsüzünün Yazılışı

“s” ünsüzü metinde hem “ ” hem de ‘ ’ ünsüzü ile karşılanmıştır.

arслан	ÚÊøöÚ□— Ó«	77a/3	aşlan	ÚÊøöÚ#Ó«	77a/1
sımaya	ÚëÓšÓLÅ□	67a/6	şıyalar	ÚdÓ*ÓšÅ#	72b/6
sağışın	ÚsÅÅĞÓ□	81a/8	şarp	ÚÛdÓ#	101a/ 2
soğılır	Úd3*ÅĞ3□	68a/7	şordı	ÅœÚd3#	93a/1

“ŋ” ve “ɲ” Ünsüzünün Yazılışı

ŋ ünsüzü metinde hem ! hem de „ ile karşılanmıştır, / ünsüzü ise hem "ì hem de pì ile karşılanmıştır ve / ünsüzü sadece *Talı* kelimesinde mevcuttur.

yanlıştır	Ú-3bÚAÅ*Ú%Ó²	113b/ 9	beñde şı	vÅ- ÓbÚ%Ó□	67b/ 5
benzer	Ú-ÓeÚJÓ□	109a/ 5	ķalıñı	vÅ%Å*Ó-	74b/ 3
ķıranlarında n	ÚÊÓbÚiÅdÓ*Ú'ÓdÅ-	104b/ 3	şonı	vÅ' u3#	65a/ 3
Tatrıya	ÚëÓ² ÅdÚ%MOÓ	111a/ 2	Tatrı	ÅdÚJMÓÔ	94a/ 4

3. İYELİK EKLERİNİN YAZILIŞI

Teklik I. Şahıs İyelik Eki: +m

Metinde ek **ÚÂ-** ile ksrşılanmıştır ve yardımcı ünlüsü daima yuvarlaktır .

ayb-u-m	Úr3¼ÚšÓ□	91a/ 3	barmag- u-m	Úr3GÓ!ÚdÓ□	91b/9
mağfiret- ü-m	Úr3ÔÓdÅHÚGÓ!	70b/ 9	nür-u-m	ÚÂ3-u3i	123b/ 1
rızķ-u-m	Úr3-Ú"Å-	98a/ 3	rūķ-u-m	Úr30Ë3-	99a/3

Teklik II. Şahıs İyelik Eki: +ñ

Metinde ek hem **Ú!**- hem de **Ú,,**- ile karşılanmıştır, ekin yardımcı ünlüsü ise bir örnek haricinde yuvarlaktır.

cāmedārlar- u-η	Ú,,3dÓ¼Ú— «ÓbÓ UØ2	93b/2	cemāl-u- η	Ú"3¼UØLÓ2	68b/1
nazar-u-η	Ú!3dÓEÓì	117b/3	nūr-u-η	Ú,,3—u3ì	123a/ 9
°ömr-ü-η	Ú!3dÚL3□	117b/5	şaf-ı-η- van	ÚÊÓuÚJÅHÓ#	98b/4
ton-u-η	Ú"3ìu3¹	93a/1			

Teklik III. Şahıs İyelik Eki: +ı/+i, +sı/+si

Metinde ekin +sı/+si şekli **vÅ□ -**, **|Υ□-** ile karşılanmıştır. +ı/+i şekli ise **È-**, **0-** ile karşılanmakla birlikte sadece **_Å_** şekli ile de karşılanmıştır.

kol-ı	Å%u3—	90a/9	kol-ı	vÅ*3—	91a/7
ma°ni- si-dür	Ú— 3bÅ□ÅMÚFÓ	104a/ 6	ma°ni- si-dür	Ú—3œ ÅfÅMÚFÓ	116a/ 4
nūr-ı	0Υ□ '©	93a/2	nūr-ı	Å—u3ì	119a/ 8
perde- si	Υ□□□/□□...	68b/6	perde- si-	ÚÊÓbÚMÅ□ÓœÚdÓÄ	68b/5

			nden		
ümmet-			ümmet		
i	ÅX] 3«	83a/5	-i	YX] 3«	85b/6
mānen			ög-i	.L'α	90b/9
d-i	ÈbÚMÓîUØ	67b/4			

Çokluk I. Şahıs İyelik Eki: +muz/+müz

Ek metinde **Úe3 |**- ile karşılanmıştır, yardımcı ünlüsü de daima yuvarlaktır.

cān-u-muz	Úe3L3î UØ2	106a/2	dükeli-müz	Úe3L Å*Ó½ 3æ	106a/ 3
ķat-u-muz-a	Ú^Óe3L 3ÔUÓ-	108a/4	nefs-ü-müz	Úe3L 3□ÚH Óî	106a/ 3
maħlūķat-u- muz	Úe3L3Ô UÓ-u3* Ú¥Ó	116b/7	Tarı-muz-a	Óe3 ÅdÚJ MÓÔ	103a/ 2

Çokluk II. Şahıs İyelik Eki: +nuz/+nüz

Metinde ek hem **e3 ' -** hem de **e3½** ile karşılanmıştır. Ekin yardımcı ünlüsü tek bir yerde düz olmakla birlikte tamamında yuvarlaktır.

cefā-		125a/	sırr-u-	107a/
ηuz-	ÚÊÓœÚe3½UØHÓ2	5	Åe3'+dÅ□	2
dan			ηuz-ı	
şūrat		109a/	suy-u-	125b/
-u-	Úe3J3ÔÓ—u3#	6	Úe3J3²u3□	5
ηuz			ηuz	
ţā°at-		107b/	turınc	
u-	Åe3J3×Ó□UØ¹	4	Úe3%Å□ÚiÅd3Ô	91b/6
ηuz-ı			-ı-ηuz	

Çokluk III. Şahıs İyelik Eki: +ları/+leri

Metindeki bütün örneklerde imlâsı ayındır (**ÅdÓ¼**).

maķām	ÅdÓ*Ú!UÓIÓ!	69a/2	rızķ-	ÚÊÅdÓ*Ú-“Å—	112b/
-ları			ları-n		2
sin-leri-	ÚœÓbÚiÅdÓ*ÚMšÅ□	101a/	şehve		101b/
nden		3	t-leri-	ÚëÓiÅdÓ*ÚÔÓuÚNÓ—	7
			ne		
şirk-	ÚëÓiÅdÓ*Ú½dÅ—	103a/	yazuķ	ÚëÓiÅdÓ*Ú—3eÓ²	103a/
leri-ne		5	-ları-		4

na

4. ÇOKLUK EKİNİN YAZILIŞI

Metinde çokluk ekinin bütün örneklerde yazılışı **Údó^¼**- şeklindedir.

el-ler-i	Åd]¼Ó«	101a/7	luğat-lar	Údó*Ú×ÓG3¼	81a/9
mü'min-ler	Údó*ÚMÅ f	94b/2	şahābe-ler	Údó*Ó□UØ1Ó#	115b/5
tapıcı-lar-a	Ódó*Å□ÅáÓ ¹	95b/7	yol-lar	Úd]¼u3 ²	74b/8

5. AİTLİK EKİNİN YAZILIŞI

Metinde aitlik eki |Υ·-, vÅ^½-, Å,,-, Å□-, vÕ□-, (+ki, +ğı) şekillerinde yazılmıştır.

altında	Å□ÓbÚMÅ×Ú¼Ó«	116a/2	dünyād	Υ·□□β◆ ©'□	83a/7
-ğı			a-ki		
aşaga-ğı	Å□UÓGÓ-Ó«	66b/1	aşaga-ğı	vÕ□UØGÓ-Ó«	119b/7
evvel-ki	ÅpÚ¼]ÈÓ«	83b/5	gönülde-ki	vÅ ^½ ÓbÚ*3'u3 ^½	107b/7
içinde-	«ÎbÚMÅ ^½ ÓbÚMÅ□Å«	83a/9	üzde-ki	Υ·□□/□'α	86a/9

ki-

nden

6. BİLDİRME EKLERİNİN YAZILIŞI

a. Bildirme Geniş Zaman Ekleri

Teklik I. Şahıs: +van/+ven, +am

Ekin +van, +ven şeklinde yazılışı hem «**ÎĖ**» hem de **ÚĖÓĖ** ile; +am şeklinde yazılışı ise **ÚĖÓ** ile karşılanmıştır.

dutanlaruñ-	ÚĖÓuÚ			«ÎuÚ½	
van	½3dÓ*	84a/3	gâzileruñ-ven	3dÓ¼Å	84a/4
	ÚMÓÔ3			“UØ□	
	œ				
Hañlũñ-ven	«ÎuÚJ			ÚĖÓuÚ	
	33*šÓ	98b/9	kılanlaruñ-ven	½3dÓ*	84a/2
	*Ó•			ÚMÓ*Å	
				-	
kılıcılaruñ-ven	ÚĖÓuÚ			ÚĖÓuÅ	124a/
	½3dÓ*	83b/8	korqudıçı-ven	2Åœu3	2
	Å□Å*Å			-Úd3-	
	-				
Raşũl-am	ÚrÓ¼u	125a/		ÚĖÓuÚ	
	3□Ó-	1	şafıñ-ven	JÅHÓ#	98b/4
silihdârı-ven	ÚĖÓĖÅ	121b/	viricileruñ-ven	ÚĖÓuÚ	84a/1

—	2	½3dÓ*
«ØbÚ1		Å2Å—
Å*Å□		ÅË

Teklik II. Şahıs: +sın,/ +sin

Metinde ekin imlâsı **ÚsÅ□**- şeklindedir.

degül-sin	ÚsÅ□Ú*3½Óœ	117b/6	girçek-sin	ÚsÅ□ÚJÓ□ÚdÅ½	94a/5
Şafiyu'llâh-sın	ÚsÅ□ Úë*]¼« +vÅHÓ#	99a/6			

Teklik III. Şahıs: +dur,/ +dür, -durur

Metinde ekin +dur, +dür şekli **Ú—3œ** ile; +durur şekli ise **Ú—3—3œ** ile karşılanmaktadır.

lü'lü'den	Ú—	84a/6	ma'ûm	Ú—	66a/4
-dür	3bÚìÓœu3¼u3¼		-dur	3bÚ!u3*ÚFÓ!	
mecâz-	Ú—3œÚ``UØ□Ó!	103b/9	muhtâc	Ú—	118b/8
dur			-dur	3bÚ2UØ×Ú13!	
şöyle-	Ú—3œ ÚëÓ*Úš3—	118b/	şöyle-	Ú—3—3œ ÚëÓ*Úš3—	75a/7

dür		4	durur	
üstinde-	Ú—3œ		üstinde	Ú—3—3œ
dür	Ú ^ ÓbÚMÅ×Ú□3«	79a/9	-durur	Ú ^ ÓbÚMÅ×Ú□3«
				79b/1

Çokluk I. Şahıs: +üz

Metinde tek bir örneği olan ekin imlâsı **Ú³**- şeklindedir.

mü'minler-	Ú ³ dÓ*ÚMÅ f	125a/3
üz		

Çokluk II. Şahıs: +siz

Metinde tek bir örneği olan ekin imlâsı **ÚeÅ**- şeklindedir.

siz-siz	ÚeÅ□ÚeÅ□	102b/6
---------	----------	--------

Çokluk III. Şahıs: +dururlar

Metinde ekin imlâsı **ÚdÓ¼Ú—3—3œ**- şeklindedir.

kıyâmda-	ÚdÓ¼Ú—	81a/2
dururlar	3—3œ	
	Ú ^ ÓbÚ U	
	ØšÅ-	
rükûda-	ÚdÓ¼Ú—	81a/4
dururlar	3—3œ	
	Ú ^ ÓbÚ□u	

	3½3—	
secdede-	ÚdÓ¼Ú—	81a/3
dururlar	3—3œ	
	Ú^ Óœ	
	Ú^ ÓbÚ□Ó	
	□	

b. Bildirme Öğrenilen Geçmiş Zaman

Bildirme öğrenilen geçmiş zamanın şartı şeklinde nadir görülen iki örnek metnimizde gerileyici ses benzeşmesini de bünyesinde taşıyarak geçmektedir.

latîf-mis-se	Úë] □ ÅLÚHšÅDÓ¼	109b/
		7
rikâbdârı-y-ıms-	Úr] □ Å! Å—	121b/
sam	«ØbÚ□UÓ½Å—	5

c. Bildirme Görülen Geçmiş Zaman Ekleri

Teklik III. Şahıs: +ıdı, +idi

Metinde ekin imlâsı **ÅœÅ-** şeklindedir.

°ağıllısı-	ÅbÅšÅ□u+*ÅIÓ□	116b/	°avrat-ıdı	ÅbÅÔÓ—ÚuÓ□	91b/
------------	---------------	-------	------------	------------	------

y-idi		8			1
evinde-				kelecisi-	72a/
	ÅbÅ ² ÓbÚìÅËÓ«	92a/9			ÅbÅšÅ□Å□Ó*Ó½
y-idi				y-idi	8
nūrında				Tebārek	ÅbÅšÓ½Ó—
	ÅbÅìÓbÚìÅ—u3ì	90a/4		e-y-idi	UØ¾¼ÓÔ
n-idi					3
		110b/			
var-idi	ÅœÅ—«ÓË				
		1			

d. Bildirme Şart Ekleri

Teklik III. Şahıs: +İsa, +ise

Metinde ekin imlâsı **ÚëÓ□Å-**, yardımcı ünsüzüyle şeklindedir.

geñez-ise	ÚëÓ□ÅeÓ%Ó½	116a/		gerek-ise	ÚëÓ□Å½ÓdÓ½
		7			
girçek-ise	ÚëÓ□ÅJÓ□ÚdÅ½	115b/		muşarreble	ÚëÓ□ÅdÓ*Ú□]dÓI3
		5		r-ise	
ne-y-ise	ÚëÓ□ÅšÓì	76b/7		ol-İsa	ÚëÓ□Å¼Ë3«
peygāmba		124a/			
	ÚëÓ□ÅdÓ¾¼Ú UØGÚšÓÄ	9		yaşın-İsa	ÚëÓ□ÅšÅİÓ ²
r-İsa					
yoğ-İsa	ÚëÓ□Å□u3 ²	93b/2			

7. SORU EKİNİN YAZILIŞI

Metinde ekin imlâsı **vÅ!**-, **ÅÂ-** şeklindedir.

°acab	Ú—3bÅLÚ¼Ó□□	73a/4	bilür mi-	ÚsÅ□Å! Úd3*Å□	73a/1
mi-dur			sin		
bulur	ÚsÅ□Å! Úd3*3□	117a/	dimedü	vÅLÚ! 3bÓ! Åœ	69a/9
mi-sın		3	m mi		
dimedü	ÅbÅLÚ¼3bÓ! Åœ	99b/4	dölendi	vÅ! ÅbÚMÓ¼3œ	70b/2
ı mi-di			mi		
emîn	vÅLÚMšÅ! Ó«	111a/	gelmedi	ÅbÅ! ÅbÓLÚ*Ó¼	102a/
mi		5	mi-di		4
görür	ÅÂÚ—3d3½	108a/			
mi		9			

8. HÂL EKLERİNİN YAZILIŞI

a. İlgili Hâli Eki: +nuŋ/+nüŋ, +uŋ/+üŋ, +üm

Metinde ekin +ıŋ şekilli tek bir örneği vardır, diğer kısımlarda ise +üm, +uŋ/+üŋ, +nuŋ/+nüŋ şeklinde olmakla birlikte **ÚÂ3-**, **Ú! 3-**, **Ú,,-3**, **Ú" 3ì-**, **Úp 3ì-** ile karşılanmışlardır.

biz-üm	ÚÂ3eÅ□	106a/	ben-üm	Úr 3MÓ□	105b/
		2			8

°alem- ün	Úp3LÓ*Ó□	87a/1	bu-nun	Úp3M3□	80b/7
bunlar- ın	Ú! ÅdÓ*ÚM3□	68b/7	bunlar-un	Ú! 3dÓ*ÚM3□	72b/3
dünyā- nun	Ú" 3ìUØšÚì3œ	65a/8	firişte-nün	Ú" 3MÓ×Ú- ÅdÅŞ	97b/6
minber- ün	Ú! 3dÓ¾ÚMÅ!	96b/9	nesne- nün	Ú" 3MÓMÚ□Óì	108a/ 2
Rasūl- un	Ú" 3¾u3□Ó-	92b/4	sen-ün	Ú" 3MÓ□	64b/2
ṭamu- nun	Ú" 3ìu3!UØ¹	104b/ 9	ümme-tü m-ün	Ú" 3L3×]!3«	99b/5
yaz-un	Ú! 3"UØ²	79a/5	Zühre- nün	Úp3ìÓdÚ£3"	121a/ 9

b. Yükleme Hâli Eki : +ı/i, +n

Metinde ekin -ı/i şekli **ÈÅ**_, **Å**_, **0Y-**, **È**_, ile; yardımcı ünsüzü kullanıldığında **vÅ²**, **Y0-** ile karşılanmaktadır. -(ı/i)n şekli ise **İ**_, **ÚÊÅ**_, ile karşılanmaktadır.

Faṭıma'ı	Å¶İÓLÅ¹UÓŞ	94a/1	müşkilleri- n	İd] *ÅJÚA3!	97a/7
niteligi-	ÚsÅJÅ*Ó×šÅì	78a/7	ölüm-i	vÅL3¾3«	64b/5

n

şadağa y-ı	vÅ ² ÚëÓ-ÓbÓ#	71b/4	şadağa'ı	Å¶ÍÓ-ÓbÓ#	71b/5
sen-i	vÅMÓ□	92a/1	sen-i	ÅsÓ□	92a/9
siz-i	0Y□Y□	110b/ 9	siz-i	ÅeÅ□	114b/ 6
tesbîhi- n	ÚsÅ¥šÅ ³ 4Ú□ÓÔ	112b/ 9	tesbîhi-n	ÌašÅ ³ 4Ú□ÓÔ	113a/ 2
yir-i	ÈdÅ ²	87a/5	yir-i	ÅdÅ ²	87b/3

c. Yaklaşma Hâli Eki: +a/+e

Metinde ek -Ó , Ú^Ó-, «Ø- şekillerinde gösterilmiştir.

katın-a	ÚëÓMÅ× Ó-	93a/4	katın-a	UØMÅ× Ó-	99a/6
Me'cüc-e	ÓÃu32U Ø	89b/4	nesney-e	ÚëÓšÓ MÚ□Óì	117a/8
od-a	ÓœË3«	90a/7	suy-a	ÚëÓ ² u 3□	87a/6
şūratın-a	ÚëÓMÅ ÔÓ- u3#	109a/5	şark-a	ÚëÓ-Ú dÓ-	122b/3
uçmağ-a	ÚëÓ□U ØLÚ□3 «	125a/6	uçmağ-a	UØGÓL Ú□3«	106a/1
uçmağ-a	Ó , UØL	86b/1	ümmetin-e	UØMÅ×	106a/6

ç. Bulunma Hâli Eki: +da/+de

Metinde ekin imlâsı **Ú[^]Óœ-**, **Óœ-** şeklindedir.

evin-		mermer-	Ú [^] ÓœÚdÓ ÚdÓ	108b/
			92a/	
de-	ÅbÅ ² ÓbÚîÅËÓ«	de		2
			9	
yidi				
necât	Ú [^] ÓbÚÔUÓ□Óî	71b/	sınamağ	Ú [^] ÓbÚIÓLÓMÅ□
			65a/5	
-da		2	-da	
şecer	Ú [^] ÓœÚdÓ□Ó-	85b/		
-de		9		

d. Ayrılma Hâli Eki: +dan/+den, +dın/+din

Metinde ayrılma hâli eki «**Îœ-**, **ÚÊÓœ-** ile karşılaşmakla birlikte *önđin* kelimesinde kalıplaşmış olarak **ÚÊÅœ-** şeklindedir. Ayrıca eserde *yaņa* edatıyla birlikte kullanılan kelimelerde yine ekin **ÚÊÅœ-** şeklinde karşılandığını görmekteyiz.

an-dın	UÓ%Ó ²	115b/	çarş-dın	UÓ%Ó ²	77b/3
yaņa	ÚÊÅbÚîÓ«	1	yaņa	ÚÊÅbÚ-dÓ□	

lü'lü'-	«Îœu3¼u3¼	123a/	mağfired	«ÎbÚÔÓdÅHÚGÓ!	70b/8
den		5	-den		
mażarra	ÚÊÓbÚÔÓd]CÓ!	114a/	nūr-dan	«ÎœÚ—u3ì	81b/6
t-dan		1			
od-dan	ÚÊ]œË3«	95b/4	öñ-din	ÚÊÅbÚ½3«	64b/1
raħmeti	ÚÊÓbÚMÅ×ÓLÚ0Ó—	103b/	raħmeti	«ÎbÚMÅ×ÓLÚ0Ó—	119b/
n-den		6	n-den		3
yākūt-	ÚÊÓbÚÔu3—UØ²	82a/3	yākūt-	«ÎbÚÔu3—UØ²	82a/3
dan			dan		

e. Vasıta Hâli: +n, +la/+le, +ıla/+ile, +layın, +cılayın, birle

Metinde vasıta hâli –n, **ÚÊ-** ile karşılanmıştır.

degi-n ÚsÅ½Óœ 68a/6

Metinde ile edatının ekleşmiş hâli olan –la/-le, –ıla/-ile, **ÚëÓ¼-**, **ÚëÓ¼Å-**, **ôÅ-** ile karşılanmıştır.

ay-ıla	ØöÅ²Ó«	120a/	Mirrîḡ-ile	ÚëÓ*Å¥²ÅÒdÅ!	120a/
		5			7
ne-y-ile	ÚëÓ*ÅšÓì	118b/	nūr-ıla	ÚëÓ¼Å—u3ì	93b/6
		4			

senüñ-le	ÚëÓ*Ú%3MÓ□	98a/3	yiyi-le	ÚëÓ*ÅšÅ ²	101b/
					7
yuddurma	ØöÅGÓ Ú—	111b/	yuddurma	ÚëÓ*ÅGÓ Ú—	115b/
ğ-ıla	3æÚb3 ²	1	ğ-ıla	3æÚb3 ²	3

Ayrıca vasıta hâli eki -n'yi içinde bulunduran ve benzetme bildiren – cılayın ve –layın/-leyin ekleri de **ÚsÅšÓ¼-**, **ÚsÅšÓ*Å2-** şeklinde gösterilmiştir, *iki* kelimesine gelerek *ikinci kez*, *ikinci defa* anlamını verir.

an-	Ú—3æ	118b/	iki-	ÚsÅšÓ*Å¼Å«	98a/
cılayın-	ÚsÅšÓ*Å□ÚîÓ«	1	leyin		7
dur					
uğur-	ÚsÅšÓ¼Úd3□3«	107a/			
layın		3			

Metinde vasıta anlamı zaman zaman da *birle* **ÚëÓ¼ÚdÅ□** edatı ile karşılanmıştır.

ılduzlar	ÚëÓ¼ÚdÅ□	118b/	luğatlar	ÚëÓ¼ÚdÅ□	81a/9
birle	ÚdÓ¼Ú``3bÚ¼Å«	5	birle	ÚdÓ*Ú×ÓG3¼	
māl birle	ÚëÓ¼ÚdÅ□	69a/5	nūrı	ÚëÓ¼ÚdÅ□	119a/
	Ú%UØ			Å—u3ì	

f. Eşitlik Hâli Eki: +ca/+ce, +çe

Metinde ek **ÚëÓ2-**, **ÚëÓÇ-** ile karşılaşmıştır. Kelime ortasında **ÓÃ-** şeklindedir.

ardın-	ÚëÓ□ÚìÅæÚ—Ó«	117a/	bun-	ÚëÓ□ÚM3□	114a/
ca		5	ca		4
bun-	ÚÊÓbÓ□Úìu3□	91b/8	dünyā	Ú—	86b/6
ca-dan			-ca-	3bÓ2UØšÚì3æ	
			dur		
ni-ce	ÚëÓ□Åì	98b/8	ni-çe	ÚëÓÇÅì	82b/7
sağışı	ÚëÓ□ÚMÅÅGÓ□	83a/5	sıgar-	ÚëÓ2ÚdÓGÅ□	78b/5
n-ca			ca		

g. Yön Gösterme Eki: +ra, +ru, +aru/+erü

Metinde ek **Ú^Ó—**, **Ë3—**, **Ë3—Ó-**, şekillerinde gösterilmektedir. –ra yön gösterme eki kelime ortasında **Ó—** şeklindedir.

ağız-ra	Ú^Ó— ÅeÚ□Ó«	103b/5	il-erü	Ë3dÓ¼Å«	112a/ 1
kanca-ru	Ë3dÓ□ÚMÓ—	73b/9	taş-ra	Ú^ÓdÚAÓ ¹	91b/5
taş-ra-dur	Ú— 3œÓdÚAÓ ¹	86a/9	toğ-ru	Ë3dÚG3 ¹	123b/ 6
yok-aru	Ë3dÓI3 ²	81b/3	yok-aru- dur	Ú— 3œË3dÓI3 ²	83b/4
be-rü	Ë3dÓ□	91b/8			

9. ŞAHIS EKLERİNİN YAZILIŞI

a. Zamir Kaynaklı Şahıs Eklerinin Yazılışı

Zamir kaynaklı şahıs ekleri öğrenilen geçmiş zaman, geniş zaman, gelecek zaman, şimdiki zaman ve istek çekimlerinde kullanılır. Ancak metinde istek çekiminin I. teklik şahsı için sadece iyelik kaynaklı I. teklik şahıs eki -m kullanılmıştır.

Teklik I. Şahıs Eki: -am/-em, -n

Metinde ek **ÚÊÅ-**, **ÚÂÓ-** şekillerinde gösterilmektedir.

bakar-ı-n	ÚÊÅdÓIÓ□	73a/3	bilmez-	ÚÂÓœÓLÚ*Å□	90b/1
-----------	----------	-------	---------	------------	-------

			em		
bilür-em	ÚÂÓd3*Å□	90b/2	diler-em	ÚÂÓdÓ¼Åæ	98b/6
görmez-	ÚÂÓeÓ!Úd3½	107b/1	görür-	ÚÂÓ—3d3½	91b/8
em			em		
sever-	ÚÂÓ—ÓuÓ□	72b/2	uyıdur-	ÚÂÓ—3bÅ²3«	108b/
em			am		7

Teklik II. Şahıs Eki: -sın/-sin

Metinde ek **ÚsÅ□-** ile karşılanmıştır.

bilmez-	ÚsÅ□ÚeÓLÚ*Å□	121b/	bilür	ÚsÅ□Å!Úd3*Å□	73a/1
sin		8	mi-		
			sin		
bulur	ÚsÅ□Å!Úd3*3□	117a/	diye-	ÚsÅ□UØ²Åæ	70b/5
mı-sın		3	sin		
dönmiş-	ÚsÅ□ ÚgÅLÚî3æ	92a/7	dutar	ÚsÅ□ÚdÓÔ3æ	73a/1
sin			-sın		
görmey	ÚsÅ□UØşÓ!Úd3½	116b/	görür	ÚsÅ□Ú—3d3½	90b/4
e-sın		3	-sin		
ola-sın	ÚsÅ□ÓôË3«	65a/3	şana	ÚsÅ□UØMÓ#	120a/

			-sin	8	
sever-	ÚsÅ□Ú—ÓuÓ□	72b/4	seve-	ÚsÅ□ÓuÓ□	70b/4
sin			sin		

Teklik III. Şahıs eki: eksiz ya da -dur/-dür, durur

Metinde teklik III. şahıs ekinin –dur/-dür, -durur şekli, **Ú—3œ**, **Ú—3—** **3œ**- ile karşılanmakla birlikte bu ek sadece görülen geçmiş zaman çekiminde kullanılmıştır. Diğer zamanların ve istek kipinin teklik III. şahıs eksizdir.

açmış-	Ú—3—3œ	65b/8	ağlaya	ÚëÓšÓ*Ú□Ó«	109a/
durur	ÚgÅLÚ□Ø«				7
aldanur	Úd3ìÓbÚ¼Ó«	66b/4	arımış-	Ú—3bÚAÅ' Å—Ó«	68a/9
			dur		
bağlamı	Ú—	88b/9	bekleme	ÚeÓLÓ*ÚJÓ□	112a/
ş-dur	3bÚAÅLÓ*ÚGÓ□		z		9
bilür	Úd3*Å□	108a/	gele	ÚëÓ*Ó½	92b/9
		1			
kopısar	ÚdÓ□ÅÄu3—	110b/	toğar	Ú—UÓG3 ¹	122a/
		8			4
unıtmış	ÚgÅLÚ×Åì3«	113a/	yanılmış	Ú—	125b/
		8	-dur	3bÚAÅLÚ*Å%Ó ²	4

gelmiş-	Ú—	65b/1	gelmiş-	Ú—3—	72a/5
dür	3bÚAÅLÚ*Ó½		durur	3bÚAÅLÚ*Ó½	
yağısar	Ú—UØ□ÅGÓ ²	73b/8	yiyiser	ÚdÓ□ÅšÅ ²	86b/2

Çokluk I. Şahıs Eki: -uz/-üz, -vuz/-vüz

Ek metinde **Ú`3-**, **Ú`3Ë-** ile karşılanmıştır. Ekin –vuz/-vüz şekli iyelik kaynaklı şahıs eki alan şart çekiminin çokluk I. şahsında da kullanılmaktadır.

bilmez-üz	Ú`3eÓL	108a/5	çıkara-vuz	Ú`3ËÓ	125b/8
	Ú*Å□			dÓIÅÇ	
getürmiş-	Úe3AÅ!	125b/1	gire-vüz	Ú`3ËÓ	125a/6
üz	Úd3×Ó½			dÅ½	
görür-üz	Ú`3—	119a/6	inansa-vuz	Ú`3ËU	103a/3
	3d3½			Ø□ÚiU	
				ØiÅ«	
işitse-vüz	Ú`3ËUØ	103a/3	kurtıla-vuz	Ú`3ËØ	125a/6
	□Ú×Å—			öÅÔÚd	
	Å«			3—	
olmaz-uz	Ú`3eÓL	125a/4	öldürür-üz	Ú`3—	92a/9
	Ú¼3«			Ë3—	
				3bÚ¼3	
				«	
ölürse-vüz	Ú`3uÓ□	125a/5	sımarlamış-	Úe3AÅ	125b/1
	Úd3¼Ë3			LÓ¼Úd	

«

uz

ÓLÅ

Çokluk II. Şahıs Eki: -sız/-siz

Metinde ek **ÚeÅ**- ile karşılanmıştır.

bilür	ÚeÅ Å !	108a/	bile-siz	ÚeÅ ØöÅ	125b/
mi-siz	Úd3 *Å	4			2
diler-	ÚeÅ ÚdÓ¼Åæ	78a/3	döne-siz	ÚeÅ Óì 3æ	115b/
siz					2
eyler-	ÚeÅ ÚdÓ *Ú² Ó«	107a/	gizlemez	ÚeÅ ÚeÓLÓ¼ÚeÅ½	107b/
siz		9	-siz		3
gizler-	ÚeÅ ÚdÓ¼ÚeÅ½	107a/	görür-siz	ÚeÅ Ú—3d3½	107b/
siz		9			2
götüre	ÚeÅ Ód3 × 3½	78a/3	öldüre-	ÚeÅ Ó—3bÚ¼3«	92b/2
-siz			siz		
sana-	ÚeÅ UØMÓ#	115a/	yanılmış	ÚeÅ	102b/
siz		8	-siz	ÚgÅLÚ *ÅJÓ²	7

Çokluk III. Şahıs Eki: -lar/-ler, -lardur/-lerdür

Ek metinde **ÚdÓ¼-**, **Ú—3æÚdÓ¼-** ile karşılanmıştır.

çatmış-	ÚdÓ*ÚAÅLÚ×ÓÇ	65b/7	durmuş	Ú—3œÚdÓ*ÚAÅ!Ú—	124b/
lar			-lardur	3œ	9
eytmış-	Ú—	79a/6	ağlar-	ÚdÓ¼ÚdÓ*Ú□Ó«	81a/7
lerdür	3œÚdÓ*ÚAÅLÚ× ² Ó«		lar		
bilür-ler	ÚdÓ¼Úd3*Å□	68a/2	bağa-	ÚdÓ*ÓIÓ□	104b/
			lar		9
bırağa-	ÚdÓ*Ó□ÓdÅ□	100b/	binür-	ÚdÓ¼Úd3MÅ□	119b/
lar		2	ler		5
diye-ler	ÚdÓ*Ó ² Åœ	70b/5	çıkışar	Ú—	78b/3
			-lardur	3œÚdÓ¼ÚdÓ□ÅIÅÇ	
karışisa	Ú—3œÚdÓ¼ÚdÓ□Å—	78b/3	geye-	ÚdÓ*ÓšÓ½	92b/9
r-lardur	ÅdÓ—		ler		

b. İyelik Kaynaklı Şahıs Eklerinin Yazılışı

Bu şahıs ekleri görülen geçmiş zaman ve şart kipi çekimlerinde kullanılır.

Teklik I. Şahıs eki: -m

Metinde ek **ÚÂ-** ile karşılanmaktadır. Görülen geçmiş zaman ve şart çekimlerinde kullanılmasının yanında istek çekiminin I. teklik şahsında da kullanılmıştır.

ağladu-	Á3bó*ú□«ø	99a/8	atdu-m	ÚÂ3bÚÔ«ø	99a/1
m					
bağışlay	ÚrÓšó*ÚAÅGÓ□	105a/	bula-m	ÚrÓ¼u3□	100a/
a-m		9			3
dilese-m	ÚrÓ□ó¼Åæ	98a/3	dileye-m	ÚrÓšó¼Åæ	99b/3
didü-m	ÚÂ3æÅæ	69b/2	döndürmed	ÚÂ3bó!ú—	98b/8
			ü-m	3bÚì3æ	
eydü-m	ÚÂ3bÚ× ² ó«	69b/8	gire-m	ÚÂódÅ½	106a/
					1
göstere-	ÚÂódó×ú□3½	98a/5	uğradu-m	ÚÂ3æódú□3«	91a/3
m					

Teklik II. Şahıs Eki: -η

Metinde ek **Ú!** -/ **Ú,,**- ile karşılanmıştır.

bezedü-	Ú! 3æÓeÓ□	118a/	bilse-η	Ú"Ó□ú*Å□	68b/1
η		2			
bilseyidü	Ú! 3bÅšó□ú*Å□	67b/7	didü-η	Ú! 3æÅæ	99a/3
-η					
didü-η	Ú,, 3æÅæ	113a/	eydürse	Ú"Ó□ú—	110b/
		7	-η	3bÚ ² ó«	2
gösterdü	Ú! 3æÚdó×ú□3½	91b/4	kıldı-η	Ú! 3bÚ*Å—	64b/2

girmeyed	Ú,,3bÓšÓ!ÚdÅ½	103a/	inanmad	Ú,3bÓLÚMÓìÅ«	102a/
ü-k		2	u-k		8
işitsedü-k	Ú,,3bÓ□Ú×Å-Å«	102b/	yaraqlad	Ú,3bÓ*Ú-ÓdÓ²	95a/5
		8	u-k		

Çokluk II. Şahıs Eki: -ηuz/-ηüz

Ek metinde **Úe3½** ile karşılanmaktadır.

görse-	Úe3JÓ□Úd3½	76b/4	ķalsa-	Úe3JÓ□Ú*Ó-	78a/
ηüz			ηuz		1
bildü-	Úe3½3bÚ*Å□	104b/	gördü-	Úe3½3æÚd3½	69a/
ηüz		6	ηüz		1
ölürse-	Úe3JÓ□Úd3¼3«	125a/	toĝradu-	Úe3½3æÓdÚG3¹	91b/
ηüz		6	ηuz		9
eylerdü	Úe3½3æÚdÓ*Ú²Ó«	124a/	öldürürs	Úe3JÓ□Ú-3-	92b/
-ηüz		5	e-ηüz	3bÚ¼3«	2
severs	Úe3JÓ□Ú-ÓuÓ□	72a/1	virürse-	Úe3JÓ□Ú-3-ÅË	71b/
e-ηüz			ηüz		5

Çokluk III. Şahıs Eki: -lar/-ler

Metinde ek **ÚdÓ¼** ile karşılanmıştır.

buldı-lar	ÚdÓ¼ÅbÚ* 3□	113a/	didi-	ÚdÓ¼ÅæÅæ	68b/8
		4	ler		
dökse-	ÚdÓ*Ó□Ú½3æ	88b/2	eyetdi	ÚdÓ¼ÅbÚ×Ó² Ó«	82a/6
ler			-ler		
getürdi-	ÚdÓ¼ÅæÚd3×Ó½	113a/	gördi-	ÚdÓ¼Åæd3½	124a/
ler		4	ler		8
inanmad	ÚdÓ¼ÅbÓLÚMÓiÅ«	95a/8	oķısa-	ÚdÓ*Ó□Å- 3«	75a/4
ı-lar			lar		
uğrasa-	ÚdÓ*Ó□ÓdÚ□3«	96a/8	virse-	ÚdÓ*Ó□Ú-ÅË	71a/7
lar			ler		

10. ZAMAN EKLERİ

a. Öğrenilen Geçmiş Zaman Ekleri: -miş/-miş, -pdur, -p durur

Metinde ekin –miş/-miş şekli **ÚgÅ |** - ile karşılanmıştır.

bağla	ÚgÅLÓ*ÚGÓ□		çök-	Ú-3bÚAÅLÚJ3Ç	66a/6
-miş		66a/2	miş-		
			dür		
dön-	ÚsÅ□ ÅfÚAÅLÚi3æ		dur-	Ú-	124b/
miş-		92a/7	miş-	3æÚdÓ*ÚAÅ Ú-	9
sin			lardu	3æ	

			r		
getür	Ú—	81a/6	köyn	ÚgÅLÚMš 3½	90a/9
-miş-	3æÚdÓ*ÚAÅ Úd3×Ó½		-miş		
lerdü					
r					
üş-	ÚdÓ*ÚAÅLÚ—3«	105a/			
miş-		4			
ler					

Ekin katmerli birleşik çekime örnek olan bir kelimedede rivayet çekiminin gerileyici ses benzeşmesinin etkisiyle –mıs (**ÚfÅ | -**) şekline de geldiğini görüyoruz.

toğurm	ÅbÅš] □ÅLÚAÅLÓ Úd3G3 ¹	105b/
a-miş-		2
mıs-		
saydı		

Metinde ekin –pdur (**Ú—3bÚÄ3-**) şekline sadece bir örnek vardır ve yardımcı ünlüsü yuvarlaktır. Ekin –p durur şeklinin ise tek bir yerde yardımcı ünlüsü düz ünlüdür, diğer örneklerde yardımcı ünlüsü yuvarlaktır ve

ek $\acute{U}-\acute{z}-\acute{z}b\acute{U}\ddot{A}$ -, $-\acute{z}-\acute{z}b\acute{U}\square$ -, $\acute{U}-\acute{z}-\acute{z}\acute{e}$ $\acute{U}\hat{U}$ -, $\acute{U}-\acute{z}-\acute{z}\acute{e}$ $\acute{U}\gg$ -
şekilleriyle karşılanmıştır.

aç-u-p	$\acute{U}-\acute{z}-\acute{z}\acute{e}$	112a/	aşıl-u-p	$\acute{U}-\acute{z}-$	120a/
durur	$\acute{U}\acute{e}3\square\ll\emptyset$	7	durur	$3b\acute{U}\acute{a}3*\acute{A}\#\acute{O}\ll$	3
kaşaş-	$\acute{U}-\acute{z}-$	68b/5	kaplay-	$\acute{U}-\acute{z}-\acute{z}\acute{e}$	87b/3
u-p	$3b\acute{U}\frac{3}{4}3A\acute{O}L\acute{O}-$		u-p	$\acute{U}V3\check{s}\acute{O}*\acute{U}\frac{3}{4}\acute{O}-$	
durur			durur		
ol-u-	$\acute{U}-$	66b/1	yarul-i-	$\acute{U}-\acute{z}-$	68b/4
pdur	$3b\acute{U}\acute{a}3\frac{1}{4}\acute{E}3\ll$		p durur	$3b\acute{U}\acute{a}\acute{A}\frac{1}{4}3d\acute{O}^2$	
yapış-	$\acute{U}-\acute{z}-$	122b/	yapış-	$\acute{U}-\acute{z}-$	122b/
u-p	$3b\acute{U}\frac{3}{4}3A\acute{A}\acute{a}\acute{O}^2$	8	u-p	$3b\acute{U}\acute{a}3A\acute{A}\acute{a}\acute{O}^2$	9
durur			durur		

b. Görülen Geçmiş Zaman Eki: -dı/-di, -du/-dü

Metinde ek $-\acute{d}\acute{i}/-\acute{d}\acute{i}$ ($\acute{A}\acute{e}$ -, $0Y\square$ -) ve $-\acute{d}\acute{u}/-\acute{d}\acute{u}$ ($3\acute{e}$ -) şekillerinde geçmektedir.

ar-dı	$\acute{A}\acute{e}\acute{U}-\acute{O}\ll$	65b/	aşılın-	$0\acute{A}b\acute{U}M\acute{A}*\acute{U}\#\acute{O}\ll$	65b/6
		3	dı		
bil-dü-	$\acute{U},,3b\acute{U}*\acute{A}\square$	92a/	çök-di	$\acute{A}b\acute{U}J3\check{C}$	65b/6
k		2			
beze-	$\acute{A}\acute{e}\acute{O}\acute{e}\acute{O}\square$	74b/	beze-	$0\acute{A}\acute{e}\acute{O}\acute{e}\acute{O}\square$	90a/2
di		8	di		

givür-	ÁœÚ—3uÁ½	96a/	inanm	Ú, 3bÓLÚMÓìÁ«	102a/
di		3	a-du-ķ		8
incit-	ÚëÓ□ÁdÓ¼ÁbÚ×Á□ÚìÁ«	98b/	yala-dı	0Y□□←□}	66a/3
di-		8			
lerise					
yarlığa	ÚÂ3bÓGÁ¼ÚdÓ²	69a/	yöri-di-	ÚdÓ¼ÁœÁd3²	77b/4
-du-m		8	ler		

c. Geniş Zaman Ekleri: -r, -ar/-er, -ur/-ür

Ekin –r şekli **Ú—** ile karşılanmaktadır. Ekin ünlüsü bir örnekte düzdür.

bağışla-	ÚëÓ□Á—	106a/	benze-	Ú—óeÚJÓ□	109a/5
r-ısa	ØöÚAĞÓ□	1	r		
çeyne-r	ÚdÓMÚşÓÇ	101a/	deg-i-r	ÚdÁ½Óœ	121a/7
		6			
dile-r-se	ÚëÓ□ÚdÓ¼Áœ	116a/	di-r-ler	ÚdÓ¼Ú—Áœ	120b/1
		6			
gizle-r-	ÚeÁ□ÚdÓ¼ÚeÁ½	107a/	oķı-r-	ÚdÓ¼ÚdÁ—3«	81a/2
siz		9	lar		
yi-r-ler	ÚdÓ¼ÚdÁ²	98a/4	yöri-r	Ú—Ád3²	114a/7
yörü-r-	ÚdÓ¼Ú—3d3²	114a/			
ler		9			

Ekin –ar/-er şekli **Ú—Ó-** ile karşılanmakla birlikte, –ar şekli **Ú—«Ø-** ile de karşılanmaktadır.

ağ-ar-	ÚdÓ¼ÚdÓ«Ø	76a/5	dön-er	ÚdÓì3œ	121a/9
lar					
düş-er	ÚdÓ—3œ	112b/9	in-er-ise	ÚëÓÅdÓìÅ«	115b/6
koy-ar-	Ú"óÚdÓš3—	99b/5	saç-ar	Ú—UØÇÓ	122a/6
saç					
toß-ar	Ú—UØG3 ¹	122a/4	tol-ar-	ÚëÓÅdÓ*3 ¹	123b/7
			isa		
yüz-er	Ú—Óe3 ²	66b/9	yum-ar	ÚdÓL3 ²	112a/8

Ekin –ur/-ür şekli **Ú—3-** ile karşılanmakla birlikte tek bir örnekte **Ú—Ë3-** ile karşılanmıştır.

aldan-	Úd3ìÓbÚ¼Ó«	66b/4	ayır-ur	Ú—3dÅ ² «Ø	111b/
ur					2
çağır-	Ú—3dÅUØÇ	121b/	çıkır-	Ú—3dÓIÅÇ	121b/
ur		4	ur		3
çöngel	Úd3*ÓJÚìu3Ç	68a/3	depre	Ú—3œÓdÚÄÓœ	87b/7
-ür			d-ür		

gör-ür	Ú—3d3½	108b/	kırtıl-	ÚëÓ□Úd3*ÅÔÚd3—	73a/4
		2	ur-sa		
öldür-	Ú“3—Ë3—	92a/9	vir-ür-	Úe3JÓ□Ú—3—ÅË	71b/5
ür-üz	3bÚ¼3«		senüz		

Olumsuz Geniş Zaman Eki: -maz/-mez

Ek metinde **ÚeÓ !** - ile karşılanmıştır.

bil-	ÚsÅ□ÚeÓLÚ*Å□	121b/	çık-	ÚëÓ□ÅeÓLÚIÅÇ	125b/
mez-		8	maz		6
sin			-isa		
dile-	ÚÂÓeÓLÓ¼Åæ	98b/6	gir-	ÚeÓ ! ÚdÅ½	67a/3
mez-			mez		
em					
gizle	ÚeÅ□ÚeÓLÓ¼ÚeÅ½	107b/	gör-	ÚeÓ ! Úd3½	123a/
-		3	mez		3
mez-					
siz					
sığ-	ÚeÓLÚGÅ□	120b/	vir-	Ú„3æÅeÓ ! Ú—ÅË	96a/4
maz		9	mez		
			-		

			idük	
yi-	ÚeÓLÅ ²	113a/	yit-	ÅbÅ ÚeÓLÚ×Å ² 117a/
mez		5	mez	7
			-	
			midi	

d. Şimdiki Zaman Ekleri: -mağda/-mekde, -e yorır

Metinde -mağda/-mekde (Ú[^]ÓbÚIÓ |-, Ú[^]ÓbÚJÓ |-) şekliyle şimdiki zaman iki yerde geçmektedir.

çık-	Ú-3æ	122b/	in-	Ú [^] ÓbÚJÓLÚiÅ« 122b/
mağd	Ú [^] ÓbÚIÓLÚIÅÇ	9	mekd	9
a-dur			e	

Metinde yardımcı fiil durumundaki yorır-, geniş zaman eki -r ile şimdiki zaman ifadesini vermiştir.

kes-e yorır-r	Ú-Åd3 ²	66a/1
	ÚëÓ□Ó½	

e. Gelecek Zaman Ekleri:-ısar/-iser, açak

-isar/-iser metinde **ÚdÓ□Å-**, ile gösterilmekle birlikte bir örnekte **Ú-UØ□Å-** ile karşılanmıştır.

çık-	Ú-	78b/3	eyd	ÚdÓ¼dÓ□ÅbÚ ² Ó«	73b/
ısar-	3œÚdÓ¼ÚdÓ□ÅIÅÇ		-		9
lardu			iser		
r			-ler		
karış-	Ú-3œÚdÓ¼ÚdÓ□Å-	78b/3	kıI-	ÚdÓ□Å*Å-	89b/
ısar-	ÅdÓ-		ısar		4
lardu					
r					
kop-	ÚdÓ□ÅÄu3-	110b/	ol-	ÚdÓ□Å¼Ë3«	73b/
ısar		8	ısar		7
yağ-	Ú-UØ□ÅGÓ ²	73b/8	yi-	ÚdÓ□ÅšÅ ²	86b/
ısar			y-		2
			iser		

Metinde -acağ eki bir yerde kullanılmıştır ve **ÚoÓ2Ó-** ile karşılanmıştır.

at-acak ÚoÓ□ÓÔ«Ø 119b/2

11. ŞEKİL EKLERİ (TASARLAMA KİPLERİ)

a. İstek Eki: -a/-e

Ek metinde «Ø-, Ó-, Ú^Ó-, «Ó- şekilleriyle karşılanmaktadır.

dur-a	Ú^Ó-3œ	104a/3	dur-a	«Ø-3œ	104a/
					9
gey-e-	ÚdÓ*ÓšÓ½	92b/9	güliş-e-ler	ÚdÓ*ÓAÅ*3½	92b/9
ler					
kıI-a	ÓöÅ-	109b/1	kıI-a	ØöÅ-	125a/
					9
kıI-a	ÚëÓ*Å-	106a/4	kırtar-a-	ÅœÓdÓÔÚd3-	102a/
			dı		5
kükre-y-	ÚëÓ ² ÓdÚJ3½	98a/6	viribi-y-e	UØšÅ□Å-ÅË	97b/3
e					
yarad-a-	ÅbÅ ² ÓœÓdÓ ²	87a/5	yarıl-a	ÚëÓ¼Å-UØ ²	100b/
yıdı					1

b. Emir Ekleri

Teklik I. Şahıs Emir Eki: -eyim

Metnimizde iki örneği olan ek **ÚrÅ²Ó-** şeklinde gösterilmiştir.

göster-	ÚrÅ²ÓdÓxÚ□3½	91a/9	vir-eyim	ÚrÅ²Ó—	100a/
eyim				ÅË	4

Teklik II. Şahıs Emir Eki: eksiz ya da –ğıl

Metinde üç yerde geçen –ğıl eki **ÚqÅ□**- ile karşılanmıştır.

çayıblam	ÚqÅGÓLÓ*Ú¾ÅšÓ□	92a/1	bağışl	ÚqÅGÓ*ÚAÅGÓ□	94a/8
a-ğıl			a-ğıl		
bak	Ú, UØ□	117a/	dön	ÚÊ3œ	92a/8
		2			
eyit	ÚXÅ²Ó«	71b/9	işit	ÚXÅ–Å«	121a/
					6
kaz	Ú“UÓ–	126a/	ol-ğıl	ÚqÅGÚ¼Ë3«	106a/
		1			4
utan	ÚÊUØÔ3«	67b/9	yarlığa	UØGÅ¼ÚdÓ²	112b/
					8

Teklik III. Şahıs Emir Eki: -sun/-sün,

Metinde ek **ÚÊu3□**- ile karşılanmıştır.

açılma	ÚÊu3□ÓLÚ*Å□«Ø	91b/2	dutma	ÚÊu3□ÓLÚÔ3œ	93b/
--------	---------------	-------	-------	-------------	------

-sun			-sun		1
gey-	ÚÊu3□ÚšÓ½	93b/4	olma-	ÚÊu3□ÓLÚ¼Ë3«	83b/
sün			sun		4
ol-sun	ÚÊu3□Ú¼Ë3«	106a/	var-	ÚÊu3□Ú—ÓË	93b/
		2	sun		4
vir-sün	ÚÊu3□Ú—ÅË	106a/			
		5			

Çokluk I. Şahıs Emir Eki: -alum/-elüm

Metinde üç yerde geçen ek **Úr3¼Ó-** şeklinde karşılanmıştır.

eyle-y-	Úr3*ÓšÓ*Ú²Ó«	103b/1	kaç-	Úr3*ÓÇÓ-	74a/1
elüm			alum		
kıl-alum	Úr3*Ó*Å-				

Çokluk II. Şahıs Emir Ekleri: -η, -(u)η/-(ü)η

Ekler metinde **Ú!-**, **Ú!3-**, **Ú,,3-** ile karşılanmışlardır.

bil-ü-η	Ú"3*Å□	97a/4	çık-u-η	Ú"3IÅÇ	104b/
					4
dınma-η	Ú"ÓLÚìÅœ	103b/4	dur-u-η	Ú!3—3œ	105b/

					7
eyd-ü-η	Ú! 3bÚ ² Ó«	102b/5	eyd-ü-η	Ú,,3bÚ ² Ó«	78a/3
gel-ü-η	Ú" 3*Ó ^{1/2}	92b/1	gizle-η	Ú" Ó ^{1/4} ÚeÅ ^{1/2}	107a/
					2
gör-ü-η	Ú! 3d3 ^{1/2}	92b/1	kes-ü-η	Ú" 3□Ó ^{1/2}	91b/6
söyle-η	Ú" Ó*Úš3□	107a/1	ur-u-η	Ú! 3—3«	103b/
					5
uy-u-η	Ú" 3 ² 3«	72a/1	yörü-η	Ú! 3d3 ²	111a/
					1

Çokluk III. Şahıs Emir Eki: -sünler

gör-sünler ÚdÓ*Úìu3□Úd3^{1/2} 93b/4

c. Şart Eki: -sa/-se

Metinde ek **ÚëÓ□-**, **Ó"**, **UØ□-** şekilleriyle karşılanmıştır.

art-sa	ÚëÓ□Úô—Ó«	78a/1	bil-se	ÚëÓ□Ú*Å□	76b/5
buyur-	UØ□Úd3š3□	97b/7	di-se	ÚëÓ□Åœ	117a/
sa					7
dile-se	ÚëÓ□Ó ^{1/4} Åœ	87a/9	dök-	ÚdÓ*Ó□Ú ^{1/2} 3œ	88b/2

			se-ler		
işit-se-	Ú"3ËUØ□Ú×Å-Å«	103a/3	in-se	UØ□ÚìÅ«	83a/1
vüz					
inan-	Ú"3ËUØ□ÚìUØìÅ«	103a/3	kal-	Úe3MÓ□Ú*Ó-	78a/1
sa-vuz			sa-		
			ηuz		
tımla-	ÓfÓ*ÚLÓ ¹	76a/3			
sa					

12. TASVİR FİLLERİ

a. Yeterlik Fiili: -a bil-, -u/-ü bil-

Metinde olumlu yeterlik çekimi, esas fiilin –a, -(y)u ve –(y)ü zarf-fiillerini almış biçimine bil- yardımcı fiili getirilerek kurulmuş ve **ÚqÅ** «Ó-, -**ÚqÅ** **Ë3-** şekilleriyle karşılanmıştır.

bak-a	ÚeÓLÚ*Å□UÓIÓ□	83b/1	eyle	Úd3*Å□u3šÓ*Ú ² Ó«	114a/
bil-			-y-ü		2
mez			bil-		
			ür		
saklay	Úd3*Å□	114a/	yörü	ÚdÓ*Ó*Å□u3 ² Åd3 ²	114b/
-u bil-	u3šÓ*ÚIÓ□	3	-y-ü		3

ür

bil-

eler

Metinde yeterlik çekiminin olumsuzu için –ama/-eme (ÓÂÓ-), -ıma/-ime (ÓÂÂ-) kullanılmıştır. Aradaki u- yardımcı fiilin düşmesiyle meydana gelmiş bir ektir.

depred- ÚdÓ*ÓšÓ | ÅœÓdÚÄÓœ 97b/8 dut- ÅbÓLÓÔ3œ 67a/2
ime-yeler ama-dı

gid-eme- ÅbÓ | ÓbÅ½ 90a/8 gör- ÚeÓ | Ód3½ 117a/
di eme-z 9

var-ıma- ÚdÓ¼ÅbÓ | Å—ÓË 77b/5
dılar

b. Tezlik Fiili: -ı vir-/i vir-, -i ver-, -ü vir-

Metinde esas fiile –ı/-i, -(y)ü zarf fiili getirilip vir- yardımcı fiiliyle kurulmuş bu çekim dört örnekte Ú—ÅËÅ- şeklinde, birer örnekte de Ú—ÓËÅ« Ë3- ve Ú—ÅË Ë3- şekilleriyle karşılanmıştır.

ağdur-ı ÚÅ3œÚ— 113a/ di-y-ü Úe3 ' 3œÚ— 124a/
virdüm ÅËÅ— 8 iver- ÓËÅ«u3² Åœ 6
3bÚ½Ó«

			düñüz		
di-y-ü vir	Ú—	115b/	getür-i-	Ú ^ Ó—	125b/
	ÅËu3 ² Åœ	7	vir-e	ÅËÅd3×Ó½	6
ilt-i vir	Ú—	93a/7	yarad-ı	ÅœÚ—	110a/
	ÅuÅ×Ú¼Å«		vir-di	ÅËÅœÓdÓ²	6

c. Gereklik Çekimi: -mek gerek

kes-mek	Ú „ÓdÓ½	103a/8
gerek	ÚpÓLÚ□Ó½	

d. Süreklilik Fiilleri: -a gör-, -(y)u gel-, -(y)u dur-

avķ-a	ÅœÚd3½	67a/2	okı-	ÚdÓ¼ÅbÚ*Ó½u3šÅ-3«	93b/
gör-	ÚëÓ-ÚËÓ«		y-u		8
di			gel-		
			dile		
			r		
ķapla	«Ø—	104a/			
-y-u	3œu3šÓ*Ú¾Ó-	6			
dur-a					

13. YAPIM EKLERİNİN YAZILIŞI

İsimden İsim yapım ekleri

+ak

buc-ak- Ú^ ÓbÚîÅdÓ*ÚIÓ□3□ 120a/3
larında

+an

oğ(u)l-an-larum ÚÂ3dÓ*ÚMÓ*Ú□3« 105b/9

+cağ, +çek

Ek metinde **ÚoÓ2-**, **ÚpÓÇ-** ile karşılanmıştır.

datlu-	ÚëÓMÅGÓ2u3*ÚÔÓæ	66b/	gök-	ÚpÓÇÚ½u3½	75a/
cağ-ına		4	çek		4
yalın-	ÚëÓMÅGÓ□ÚMÅ*Ó²	92b/			
cağ-ına		9			

+cuğ/+cük

Ek metinde **Úo32-**, **p32-** ile karşılanmıştır.

aru-cuğ Úo32Ë3— 66a/2 bürin- Úp3□ÚîÅd3□ 93b/7

Ó«

cük

+ci

kov-cı-lar

ÚdÓ*Å2Úu3- 101b/2

+deş

beñ-deş

vÅ- 67b/5
ÓbÚ%Ó□

+di

şim-di

ÅbÚLÅ- 103a/1

+duz/+düz

Metinde ek **Ú`Ë3œ-**, **Ú`3œ-** şekillerinde yazılmıştır.

ıl-duz

Ú`3bÚ¼Å« 119a/2

ıl-duz-

ÚëÓ¼Å`Ë3bÚ¼Å« 120a/

ıla

5

gün-

Ú`3bÚM3½ 122a/8

düz

+egü

bir-egü u3½ÓdÅ□ 117a/8

+ez

geñ-ez ÚeÓ%Ó½ 110b/6

+gek/+kek

eş-(g)ek ÚpÓ-Ó« 96a/9 ir-keg-e ÓpÓ½Ú- 118a/
Å« 7

+gıl

ķır-gıl-ları Åd] *Å□ÚdÅ- 99b/6

+i

ııy-i-sinden ÚÊÓbÚMÅ□ÅšÅ² 101a/9

+ķ

top-u-ğ-larına ÚsÅ½ÓbÓiÅdÓ*ÚI3á3¹ 96a/6

degin

+(i)l

kızıl ve *yeşil<yaşsil* kelimelerinde görülmektedir. Ek (Ú%Å-) ile karşılanmıştır.

kız-ı-l Ú%ÅeÅ- 86b/3 yeş-i-l ÚqÅAÓ² 73b/5

+le

Metinde ek ÚëÓ¹ ile karşılanmıştır.

böy-le ÚëÓ*Úš3□ 68b/8 ey-le ÚëÓ*Ú²Ó« 110b/

4

şöy-le ÚëÓ*Úš3- 112a/4

+lek

göy-lek ÚpÓ*Ú' u3½ 101b/1

+lık/+lik

Metinde ek $\acute{U}p\acute{A}^{1/4}$ -, $\acute{U}o\acute{A}^{1/4}$ - şekillerinde karşılanmıştır.

arı-lığ-	$v\acute{A}G\acute{A}^{1/4}\acute{A}-\ll\emptyset$	71a/9	dost-lık	$\acute{U}o\acute{A}^* \acute{U} \times \square \ddot{E} 3\ae$	123b/
ı					4
egri-	$\acute{U}-$	116b/	gāfıl-lık-	$\acute{U}-3b\acute{U}I\acute{A}\acute{O}^* \acute{A}\$U\acute{O}\square$	66b/3
lik-dür	$3b\acute{U}J\acute{O}^{1/4}\acute{A}d\acute{U}^{1/2}\acute{O}\ll$	5	dur		
geñez	$\acute{A}p\acute{A}^{1/4}\acute{U}e\acute{O}\% \acute{O}^{1/2}$	71a/3	h ^w ōca-	$\acute{U}o\acute{A}^* \acute{O}2 \ll u 3 \bullet$	121b/
-lig-i			lık		3
karar	$\acute{U}o\acute{A}^{1/4}u 3 ' \acute{O}d\acute{O}-$	79b/6	önegü-	$\acute{U}p\acute{A}^{1/4}u 3 J\acute{O}i 3 \ll$	113b/
u-lık			lik		6
pis-lik-	$\acute{U}\hat{E}\acute{O}b\acute{U}J\acute{A}^* \acute{U}\square\acute{A}\acute{A}$	73a/2	yummak	$\acute{U}^{\wedge}\acute{O}b\acute{U}I\acute{A}^* \acute{U}I] \mid u 3^2$	112a/
den			-lık-da		9
yıl-lik	$\acute{U}p\acute{A}\acute{O}^* \acute{A}^2$	77b/1	yıl-lık	$\acute{U}o\acute{A}\acute{O}^* \acute{A}^2$	86b/3

+lu/+lü

Metinde ek $u 3^{1/4}$ -, 3% - ile karşılanmıştır.

cağıl-	$\acute{A}b\acute{A}\acute{s}\acute{A}\square u + * \acute{A}I\acute{O}\square$	116b/	bağ-	$\acute{U}-3\ae u 3^* \acute{U}G\acute{O}\square$	89b/5
lu-		8	lu-dur		
sıydı					
bel-lü	$3u\acute{O}^* \acute{O}\square$	65a/6	giz-lü	$u 3^{1/4}\acute{U}e\acute{A}^{1/2}$	94a/9
görk-	$\acute{U}-3b 3^* \acute{U}^{1/2}d 3^{1/2}$	71b/5	heybe	$u 3^* \acute{U} \times \acute{O}^{3/4}\acute{U}\acute{s}\acute{O}\xi$	88a/9

l�-d�r			t-l�		
h�rmet	�e3�u3*�x� �d30	71b/7	kanat-	�-3�e3*�x�M�-	84b/5
-l�-�z			lu-dur		
k�p�k-	u3*�J3�3�	73b/1	na�ış-	u3*�A3I�i	113a/
l�			lu		4
n�r-lu	u3���-u3i	88a/9	ş�rat-	u3*���-u3#	75a/8
			lu		
uş-lu	u3*�#3�	67a/5	yazuş-	�d��u3*�-3e� ²	105a/
			lu-lar		6

+miş

Altı ve yedi sayıları  zerinde kalıplaşmış olarak g r len bu ek ** g !** - ile karşılanmıştır.

�ç y�z alt-	�g�L�x���	121a/9	yit-miş	��g�L�x� ²	77a/9
miş			biņ		

+n

Ek metinde **  -** ile karşılanmıştır.

boy-(u)-n-	�s� ² u3�	88a/3	boy-(u)-n-	��M�M� ² u3�	88a/4
l			ina		

boy-(u)-n- Åe3MÚš3□ 88a/6 yak-ı-n ÚsšÅIÓ² 100a/
uzı 8

+nc

Ek **ÚZì-** ile gösterilmiştir.

altı-nc ÚZMÅ×Ú¼Ó« 120b/9 iki-nc ÚZMÅ½Å« 81a/2
dörd-i-nc ÚZìÅœÚ—3œ 73b/2

+ncı/+nci

Ek metinde **ÅZÚì-**, **vÅ□Úì-** ile karşılanmıştır.

altı-ncı-sın ÚsÅ□Å□Ú 120a/8 biş-i-nci ÅZÚM 71a/9
MÅ×Ú¼Ó« ÅAÅ□
biş-i-nci vÅ□ÚMÅA 74b/1 dörd-i-nci ÅZÚì 120b/6
Å□ ÅœÚ—
3œ
dörd-i-nci-sın ÚsÅ□Å□Ú 120a/7 iki-nci ÅZÚM 78b/2
ìÅœÚ—3œ Å½Å«
iki-nci vÅ□ÚMÅ½ 74a/1 iki-nci-si ÅfÅ□ 71a/3
Å« ÚMÅ½
Å«

+rak/+rek

Metinde üç yerde görülen ek **Ú,,Ó-**, **Ú, Ó-** ile karşılanmıştır.

katı-raq Ú, ÓdÅ×Ó- 95b/7 yig-i-rek Ú,,ÓdÅJÅ² 72a/2

yig-reg-i |Υ·□□/→Υ} 69a/7

+suz/+süz

Metinde ek **Úe3□-** ile karşılanmıştır.

dil-süz Úe3□Ú¹/₄Åœ 101b/3 göz-süz Úe3□Úe3¹/₂ 101a/6

sağış-suz Úe3□ 78b/1 vaqt-suz Úe3□Ú×-ÓË 103a/7
ÚgÅGÓ□

vāsıta- Úe3□ 72a/8

suz ÚëÓDÅ□«ØË

+ş

sağı-ş-ınca ÚëÓ□ÚMÅAÅGÓ□ 83a/5

+t

yig-i-t-leri ÅdÓ*Ú×ÅJÅ² 99b/8

İsimden Fiil Yapım Ekleri

+a-/+e-

Metinde ek **Ó-** ile gösterilmiş, bir örnekte de «**Ø-** ile karşılanmıştır.

beñ(i)z-	Ú—ÓeÚJÓ□	109u/	bud-	Ú ^ ÓbÚ—Ób3□	85b/5
e-r		5	a-ğda		
dil-e-	ÚÂ3bÓLÓ¼Åæ	99a/2	döş-	ÚpÓ—3æ	78a/9
medüm			e-k		
ğan-a-	ÚÂ3bÓLÚ×ÓMÓ—	91b/9	ğarlığ-	ÚÂ3bÚMÓGÅ¼ÚdÓ ¹	79a/4
tmadu			a-		
m			ndum		
uğ(u)r-	ÅæÓdÚ□3«	68b/2	yarlığ	ÚÂ3bÓGÅ¼ÚdÓ ²	109b/
a-dı			-a-		2
			dum		
yum(u)	Ú , UØAÚL3 ²	109b/			
ş-a-ğ		5			

+al-

ul(u)-al-ıcağ ÚoÓ□Å¼ÓôË3« 72b/5

+ar-/+er-

Ek metinde **Ú—Ó-** ve **Ú—«Ø-** ile karşılanmıştır.

kar(a)-ar-	ÚgÅ! Ú—	105a/	şar(ı)-ar-	Ú—3œ	68a/
mış	«ØdÓ-	6	mışdur	gÅ! Ú—	7
				ódÓ#	

+da-/+te-

Ek **Óœ-** ve **Ó®-** ile karşılanmıştır.

al-da-	Ú ^ óbÚIÓ! ÓbÚ¼Ó«	113b/3	is-te-	ÚsÓšÓ×Ú□Å«	67a/
mağda			yen		4

+ı-

Ek metinde **Å-** ile karşılanmıştır.

tağ-ı-la	ÚëÓ*Å□UÓ ¹	100a/9	kağ-ı-mış	ÚgÓLÅIÓ-	105a/
					6
kur-ı-ya	ÚëÓ ² Åd3-	116a/2			

+la-/+le-

Metinde ek **Ó%-** ile karşılanmıştır.

ağ-	ÚÂ3bÓ*Ú□Ó«	99a/8	çaylıb-	ÚqÅGÓLÓ*Ú¼ÅšÓ□	92a/1
la-			la-		
dum			mağıl		
bağış	ÚrÓšÓ*ÚAÅGÓ□	105a/	bek-le-	ÚeÓLÓ*ÚJÓ□	112a/
-la-	9		mez		9
yam					
giz-	ÚeÅ□ÚdÓ¼ÚeÅ½	107a/	iş-le-r	ÚdÓ*Ú-Å«	116a/
le-	9				6
rsiz					
ķader	ÅbÓ¼Ú-ÓbÓ-	64b/4	ķap-la-	ÅbÓ*Ú¼Ó-	87a/9
-le-di			dı		
saķ-	ÚdÓ¼ÚdÓ*ÚIÓ□	93b/3	yumurd	ÚdÓ¼Úæd3L3 ²	113a/
la-			-la-r		2
rlar					

+r-

Ek metinde **Ú-** ile karşılanmıştır.

çağ-ı-r-	ÚdÓ¼ÓdÅGÓÇ	104b/2	çığ-ı-r-a	«ØdÅGÅÇ	97a/4
alar					

+(i)rge-

es-irge-ye Úëóšó¼ÚdÅ□ó« 125a/9

+u-

Ek metinde **3-**, **Ē3-** şekilleriyle karşılanmıştır.

kur-u-dı Åæ3d3- 87a/7 uz-u-n ÚÊĒ3"3« 115a/

3

Fiilden Fiil Yapım Ekleri

-a-

Ek «Ø- ile karşılanmıştır.

ır-a-k Ú' «Ø- 103b/7 kap-a-gın ÚsÅ□UØáó- 104b/

Å«

9

-ar-

Ek **Ú—ó-** ile karşılanmıştır.

çık-ar-dı ÅæÚdóIÅÇ 93b/8 kop-ar-a Ú^ódóÄu3- 111a/

1

-der-

dön-der- ÚÂ3œÚ— 69a/9
düm ÓbÚì3œ

-dur-/dür-

Ek metinde **Ú—3œ-** ile karşılanmıştır.

az-dur-	ÚoÓ Ú—	89b/6	bil-dür-di	ÅœÚ—	107b/
mağ	3œÚ"«Ø			3bÚ*Å□	7
dön-dür	Ú—	117a/1	iriş-dür-e	Ú^Ó—3bÚ—	66b/8
	3bÚì3œ			Å—Å«	
kıI-dur-duŋ	Ú,,3œÚ—	98b/5	köyin-dür-	Ú^Ó—	116a/
	3bÚ*Å-		e	3bÚMÅ ² u3 ^{1/2}	1
öl-dür-esiz	ÚeÅ□Ó—	92b/2	ulaş-dur-ur	Ú—3—	75b/6
	3bÚ¼3«			3bÚAÓ¼3«	
yağ-dur-a	Ú^Ó—	111b/5	yan-dur-ur	Ú—3—	118b/
	3bÚGÓ ²			3bÚMÓ ²	9

-I-

ar-I- Ú— 68a/9
mişdur 3bÚAÅ | Å—
 Ó«

-k/-k-

Ek Ú, - ve Ú,, - ile karşılanmıştır.

kal-k-a ÚÓIÚ*Ó- 96b/5 kor-k- ÚdÓ*Ó-Úd3- 104a/
alar 1
sil-k- ÚdÓ¼Úd3MÅJÚ*Å 76a/3
inürler

-l-

Ek Ú%- ile karşılanmıştır.

aç-ı-l- ÚÊu3□ÓLÚ*Å□«Ø 91b/2 aη- ÚgÅLÚ*Å ' «Ø 115a/
masun ı- 5
lmı
ş
olur
aş-ı-l- Ú-3- 120a/ at-ı- ÚgÅLÚ*ÅÔ«Ø 89a/2
upduru 3bÚá3*Å#Ó« 3 l-
r miş
yuη

bük-i-l-	ÅbÚ*ÅJ3□	88b/4	dir-	ÚdÓ*Ó¼Å—Åœ	105a/
di			i-l-		1
			eler		
dök-i-l-	ÚëÓ*Å½3œ	123a/	düz	ÚdÓ*Ó¼Å¨3œ	72b/8
e		5	-i-l-		
			eler		
eksi-l-	Úd3*Å□Ú½Ó«	123b/	kes	ÚdÓ*Ó*Å□Ó½	72b/8
ür		1	-i-l-		
			eler		
saç-ı-l-	ÓöÅÇÓ□	101b/	ur-	ÚëÓ¼Å—3«	104a/
a		9	ı-l-a		4

-ma-/-me-

Ekin metinde –ma- şekli hem **ÓÂ-** hem de **UØ |** - ile karşılanmasına rağmen; -me- şekli sadece **ÓÂ-** ile karşılanmaktadır.

bil-me-ye	ÚëÓšÓ	83a/5	dile-me-düm	ÚÂ3bÓL	99a/2
	LÚ*Å□			Ó¼Åœ	
di-me-di	ÅbÓL ²	91a/8	götür-me-di	ÅbÓ Úd	88b/3
	Åœ			3 × 3½	
inan-ma-	ÚdÓ¼Å	112a/1	inan-ma-	ÚdÓ¼Åœ	103a/
dılar	bÓLÚM		dılar	UØLÚMÓ	5
	ÓìÅ«			ìÅ«	

kal-ma-yadı	ÅbÓ²U ØLÚ*Ó -	88b/1	kıl-ma-dı	ÅbÓLÚ* Å-	72a/5
kop-ma-ya	ÚëÓšÓ LÚá3-	124a/6	sı-ma-ya	ÚëÓšÓL Å□	67a/6
vir-me-se	ÚëÓ□Ó ; Ú-ÅË	113b/5	yit-me-yedi	ÅbÓšÓL Ú×Å²	78a/1

-n-

Ek **ÚÊ**- ile karşılanmıştır.

alda-n-	Úd3ìÓbÚ¼Ó«	66b/4	aş(ı) -i-	0Y□™Y←/□□α	65b/6
ur			n-dı		
bağla-	ÚgÅLÚMÓ*ÚGÓ□	101b/	bisle-n-	ÚdÓ*ÓMÓ*Ú□Å□	72b/5
n-miş		6	eler		
köpa					
bul-ı-n-	ÚoÓ□ÅšÓLÚMÅ*3□	67b/4	döle-n-	vÅ! ÅbÚMÓ¼3œ	70b/2
mayıca			di mi		
ķ					
ina-n-	Ú³ËUØ□ÚìUØìÅ«	103a/	köpükle	ÅbÚMÓ*ÚJ3á3½	87a/6
savuz		3	-n-di		
mıhla-	ÚgÅLÚMÓ*Ú¥Å!	101a/	sı-n-uķ	Úo3MÅ□	101a/
n-miş		8			5

ķopa

silki-n- ÚdÓ¼Úd3MÅJÚ*Å□ 76a/3 ıol-ı-n- ÚrÓMÅ*3¹ 123b/

ürler am 2

-ş-

Ek metinde Ū \ - ile karşılanmıřtır.

ağla- ÚdÓ*ÓAÓ*Ú□Ó« 97b/ gül-i-ş- ÚdÓ*ÓAÅ*3½ 92b/

ş- 2 eler 9

alar

ir-i-ş- Úd3-Å-Å« 86b/ ıar-ı-ş- Ú-3æÚdÓ¼ÚdÓ□Å- 78b/

ür 1 ıarlard ÅdÓ- 3

ur

ķavla ÚdÓ*ÓAÓ¼ÚuÓ- 91b/ ıovla-ş- ÚdÓ¼ÅbÚAÓ¼Úu3- 91a/

-ş- 1 dılar 8

alar

ula- Ú-3-3bÚAÓ¼3« 75b/ yakla-ş- ÅbÚAÓ*ÚIÓ² 65b/

ş- 6 dı 3

durur

-t-

Ek metinde **Ú** ile karşılaşmış, iki ünlü arasında yumuşamaya uğrayarak **Úœ** ile yazılmıştır.

depr	Ú—3œÓdÚÄÓœ	87b/7	ditre-t-	ÅbÚÔÓdÚÔÅœ	77b/4
e-d-			di		
ür					
eri-d-	ÅbÅ ² ÓœÅ—Ó«	79a/1	ey-(i)-	ÅbÚ× ² Ó«	90b/1
eyidi			t-di		
ile-d-	ÚdÓ¼ÓbÓ¼Å«	102a/	inci-t-	ÚëÓ□ÅdÓ¼ÅbÚ×Å□ÚìÅ«	98b/8
eler		1	dileris		
			e		
korğ-	ÅbÚ×Å—Úd3—	111a/	unı-t-	ÅbÚ×Åì3«	66a/3
ı-t-dı		4	dı		
uyı-	ÚÂÓ—3bÅ ² 3«	108b/	yöri-d-	Ú—3œÅd3 ²	114b/
d-		7	ür		4
uram					

-tür-

ge-tür-di ÅœÚd3×Ó½ 94a/4

-ur/-ür-

Ek metinde **Ú—3-** ile karşılanmıştır.

art-ur-dı	ÅæÚd3ÔÚ—«Ø	77b/6	bat-ur-	ÚÂ3æÚd3×Ó□	64b/
			dum		1
deg-ür-	Ú—3d3½Óæ	93a/9	dur-ur-	«Ø—3—3æ	66b/
ür			a		7
geç-ür-	Úe3½3æÚd3ÇÓ½	104b/7			
dünüz					

-y-

Ek metinde **ÚÈ_** ile karşılanmıştır.

ge-y-di	ÅbÚšÓ½	93b/9	ço-y-alar	ÚdÓ*Ó²u3—	96b/6
sö-y-leŋ	Ú"Ó*Úš3□	107a/1			

Fiilden İsim Yapım Ekleri

-a/-e

Metinde ek hem **^Ó-** hem de **Ó-** ile karşılanmıştır.

kıs-a-dur	Ú—	89b/3	gör-e	Ú^Ód3½	120a/
	3bÓ□Å—				9

çevr-e Ó—ÚuÓÇ 87a/8 çevr-e Ú^Ó— 104b/
ÚuÓÇ 9

-ak

bıç-ak Ú, UÇÅ□ 91b/3

-ç

kıl-ı-ç ÚêÅ*Å— 92a/6

-en

dik-en-leri ÅdÓ*ÚMÓ½Åœ 89a/3

-ğ/-g

Ek metinde **Ú□-** ve **Ú,,**- ile karşılanmıştır.

ba-ğ- ÚgÅLÓ*ÚGÓ□ 66a/2 ö-g-leri ÅdÓ*Ú½3« 91b/7

lamış

-ge

Ek metinde hem **ÚëÓ½-** hem de **Ó,,**- ile karşılanmıştır.

inç-ge	ÓpÚ□iÅ«	112a/8	göl-ge-sin	ÚÚsÅ□	67a/1
				ÚëÓJÚ* 3½	
göl-ge-si	vÅ□ÓJÚ* 3½	86a/9			

-gü

Ek metinde hem **u3½** hem de **3,,**- ile gösterilmiştir.

sev-gü-	ÚÊÅdÓ¼u3½ÚuÓ□	70b/3	sev-gü-	Υϙ'/(□□	71b/8
lerin			mi		

-ı/-i

Metinde ek **Å-** ile karşılanmıştır.

egr-i-	Ú—	116b/5	kat-ı-dur	Ú—3œ	67a/7
likdür	3bÚJÅ¼ÅdÚ½Ó«			Å®UÓ—	
kıy-ı-	Ú—3bÅ□Å² u3—	89b/8	yar-ı-	ÚëÓMÅ□Å—	66b/8
sıdur			sına	UØ²	

-ıcı/-ici

Ek metinde **ÅÃÅ-** ile karşılanmıştır.

ķil-ıcl-lar	ÚdÓ*Å □Å*Å-	101b/ 8	ķorķud-ıcl	ÅÅÅb3- Úd3-	102a/ 8
ķap-ıcl-lara	ÓdÓ*Å □ÅáÓ ¹	95b/7	Yarad-ıcl	vÅ2ÅœÓ dÓ ²	107b/ 9
yarlıĝa-y-ıcl-dur	Ú- 3bÅ□Å ² UÓGÅ ^¼ ÚdÓ ²	67a/9	yırt-ıcl	ÅZÅÔÚd Å ²	77a/1

-ıř

yanlı-ıř-dur	Ú- 3bÚ□Å*Ú%Ó ²	113b/9
--------------	------------------------------	--------

ķol-u	u3*3 ¹	83b/3	yaz-u	Ë3eÓ ²	83b/6
-------	-------------------	-------	-------	-------------------	-------

-ķ/-k

Metinde ek Ú,[,]- ve Ú^{,,}- ile gösterilmiştir. İki ünlü arasında kaldıĝı zaman yumşamaya uğrar ve -ĝ/-g olur.

beze-g-i	Y.□□□2	118a/3	büyü-k-dür	Ú-3œ Úp3ř3□	76b/7
ıra-ķ	Ú, [,] «Ø- Å«	103b/7	ķapa-ĝ-ın	ÚsÅ□UØáÓ-	104b/

sovu-ķ Ú, 3u3□ 110a/1 yara-ķ- Ú, 3bÓ*Ú-ÓdÓ² 95a/5
laduķ

-ķun

ar-ķun ÚÊu3-Ú- 107a/
Ó« 5

-l

düke-l-i ÅqÓ½3œ 88b/2

-m

Ek metinde **ÚÂ-** ile karşılanmıştır.

ıldır-l- ÚÊÓbÚ! Å- 82a/1 öl-ü-m Úr3¼3« 64b/6
mdan ÅbÚ¼Å«
yard-l-m ÚÂÅœÚdÓ² 113b/2

-maķ/-mek

Metinde ek **ÚoÓ!** - ve **ÚpÓ!** - ile karşılanmıştır.

arın-	ÚóÓLÚìÅ—Ó«	71b/1	azdur-	ÚóÓ Ú—3æÚ“«Ø	89b/6
mağ			mağ		
bul-	ÚóÓLÚ*3□	106b/6	di-mek-	Ú^ÓbÚJÓ Åæ	117a/
mağ			de		8
gör-	Ú—	106b/7	inan-	ÚóÓLÚMÓìÅ«	74a/1
mek-	3bÚJÓ Úd3½		mağ		
dür					
işit-	ÚëÓJÓL×Å—	119b/6	ög-	Ú^ÓbÚJÓLÚ½3«	68a/3
meg-e	Å«		mek-de		
sına-	Υ<□◊□™Υ□	65a/2	tağ-	UØGÓLÚáÓ ¹	114a/
mağ-ı			mağ-a		3
vir-mek	ÚpÓ Ú—ÅË	71b/5	yarat-	ÚóÓLÚÔÓdÓ ²	116a/
			mağ		7

-miş

yi-miş-in ÚsÅÅÅLÅ² 86b/2

-mur

yağ-mur Úd3LÚGÓ² 111b/5

-n

Ek metinde **ÚÊ**- ile karşılanmıştır.

düt-ü-n ÚÊu3Ô3œ 98a/8 ek-i-n ÚsÅ½Ó« 109b/

5

uzu-n ÚÊË3"3« 115a/3 yak-ı-n ÚsšÅIÓ² 100a/

8

-u/-ü

Metinde ek hem **Ê3**- hem de **3**- ile karşılanmıştır.

ayr-u Ê3dÚ²Ó« 82b/2 kap-u u3ÄUÓ- 84b/4

koğ-u- ÅdÓ*3-u3- 109a/5 korğ-u- ÚÊÓœu3-Úd3- 88b/4

ları

dan

kıuy-u- ÚÊÓœu3²u3- 66b/7 ört-ü vÅ□3ÔÚ-3« 92b/7

dan

-uğ/-ük

Ek metinde **Ú**, **3**-, **Ú**, **3**- ile gösterilmiştir.

art-uk	Úo3ÔÚ—	105a/8	ayr-uk	Ú, 3dÚ ² Ó«	85b/6
	«Ø				
böl-ük	Úp3*3□	77a/9	buyr-ug-	ÚëÓMÅ□3dÚš3□	117b/
			ina		8
del-üg-i	Åp3¼Óœ	88b/2	kes-ük	Úp3□Ó½	101a/
					7

14. SIFAT-FİİL EKLERİ

-acağ

Metinde ek **ÚoÓ2Ó-** şeklinde karşılanmıştır.

kaç-acak yir ÚoÓ□ÓÇÓ— 74a/1

-an/-en

Metinde ek **ÚÊÓ-** ile, birer yerde ise **ÚÊ«Ø-** ve **ÚÊ«Ó-** ile karşılanmıştır.

geç-en-	ÚsÅMÓÇÓ½	108b/	gid-en-	Ú^ódó*ÚìÓbÅ½	106a/
in		4	lere		6
götür-en	ÚÊÓd3×3½	77a/4	inanma-	Ódó*ÚMÓšÓLÚMÓìÅ«	112a/
firişteler			y-an-lara		3
in-en	ÚsÓìÅ«	97a/6	iste-y-en	ÚsÓšÓ×Ú□Å«	67a/4

kitāblaru

η

kal-an	ÚÊøöÓ-	118a/	kal-an	ÚÊÓöÓ-	78b/1
nesneyi		1	cānavarl		
			ar		

-ası

Metinde dört yerde geçen ek **vÅ□Ó-**, **Å"«ø-**, **|Υ□α□-** şekilleriyle karşılanmıştır.

bul-ası	Υ□ f'2	117b/6	kıl-ası	vÅ□Ó*Å-	111a/8
degülsin			olursa		
qoy-ası	vÅ□Ó ² u3-	100a/3	ol-ası-	Ú-	117b/7
kişi			dur	3bÅ□øôË3«	

-duq/-dük

Ek metinde „**3œ-**, **Ú**, **3œ-** ile karşılanmıştır.

aη-	Ú"3□3bÚ'«ø	72a/1	beze-	ÚsÅ½3œÓeÓ□	118b/
duğ-			düğ-		4
uη			in		

bil-	Åe3L3½3bÚ*Å□	103a/	di-	ÚÊÓbÚMÅ½3œÅœ	102b/
düg-		1	düg-		1
ümüzi			inden		
dut-	Å□3bÚÔ3œ	66a/1	eyt-	Úe3L3½3bÚ×²Ó«	81b/8
duğ-ı			düg-		
köki			ümüz		
olma-	Ú, 3bÓLÚ¼Ë3«	108b/			
duğ		7			
gibi					

-mez

bil-mez şanasız ÚeÓLÚ*Å□ 115a/8

-miş/-miş

Ek metinde **ÚgÅ!** - ile karşılanmaktadır.

anıl-mış olur	ÚgÅL	115a/5	atıl-mış yun	ÚgÅL	89a/2
	Ú*Å'			Ú*ÅÔ	
	«Ø			«Ø	
az-mış-lar	ÚdÓ*	102b/6	gir-miş deveyi	ÚgÅ!	65b/1
	ÚAÅ!			ÚdÅ½	

	Ú`«Ø				
kal-mış ola	ÚgÅL	117b/5	mıhlan-mış	ÚgÅL	101a/8
	Ú*Ó-		qopa	ÚMÓ*	
				Ú¥Å!	

-r, -(ü)r

Metinde **Ú-** ve **Ú-3-** ile karşılanmıştır.

bil-ür gönül	Úd3*Å□	114b/7	gör-ür göz	Ú-3d3½	114b/7
işid-ür kulak	Ú-3bÅ-	114b/6	qayna-r gibi	ÚdÓMÚšÓ-	96b/1
	Å«				

15. ZARF-FİLLER

-(y)a/-(y)e

Metinde ek **«Ø-**, **^Ó-**, **«Ó-**, şekilleriyle karşılanmıştır.

aq-a	UÓ-Ó«	101a/7	gey-e	ÚëÓšÓ½	101b/1
di-y-e	UØ ² Åœ	96b/3	di-y-e	ÚëÓ ² Åœ	102b/7

kaç-a UØÇÓ– 65b/3

-ban

-up/-üp zarf fiil ekinin genişlemiş şekli olan bu ekin metinde tek örneği vardır.

dartar-ban ÚsÓ□ÚdÓôÚ– 121b/
Óœ 2

-i/-i

Ek metinde **Å-**, **0Y-** ile gösterilmektedir.

anđur-ı virdüm	ÚÂ3œ	113a/8	depred-i- meyeler	ÚdÓ* ÓšÓ! ÅœÓd ÚÄÓœ	97b/8
dağı	ÅÆÓœ	86b/9	dağ-ı	Y□□□	107b/7
getür-i vire	Ú^Ó– ÅËÅd 3×Ó½	125b/6	ilt-i vir	Ú– ÅuÅ× Ú¼Å«	93a/7
var-ı-madılar	ÚdÓ¼ ÅbÓ!	77b/5	yarad-ı viridi	ÅœÚ– ÅËÅœ	110a/6

-duğınca

Sıfat fiilin arkasından iyelik ve eşitlik hâl eklerini almasıyla oluşmuş bu şeklin metindeki anlamı “-dığı müddetçe, -dığı sürece”dir. Metinde iki örneği olmakla birlikte **ÚëÓ□ÚMÅ□3œ** ile karşılanmıştır.

dur-	ÚëÓ□ÚMÅ□3œÚ—	119a/	ol-	ÚëÓ□ÚMÅ□3bÚ¼Ë3«	117b/
duğınc	3œ	1	duğınc		5
a			a		

-(y)ıcağ/-(y)icek

Metinde ekin -ıcağ şekli **ÚoÓ2Å-** ile, -icek şekli ise **ÚpÓ2Å-** ile karşılanmıştır.

bulınma	ÚoÓ□ÅŞÓLÚMÅ*3□	67b/4	doğın-	ÚoÓ□ÅMÅ—3œ	75a/8
-y-ıcağ			ıcağ		
in-icek	ÚpÓ□ÅîÅ«	125b/	kıldur	ÚoÓ2Å—	123a/
		2	-ıcağ	3bÚ*Ó—	6
kop-	ÚoÓ□ÅÄu3—	100b/	ol-	ÚoÓ□Å¼Ë3«	79a/3
ıcağ		6	ıcağ		
ulal-	ÚoÓ□Å¼ÓôË3«	72b/5			

ıcağ

-(y)ıncı/-(y)ince

Ek metinde **ÚëÓ□ÚİÅ**- ile karşılanmıştır.

bakm	ÚëÓ□ÚMÅŠÓLÚİÓ□	117a/	gey-	ÚëÓ□ÚMÅŠÓ½	93b/
a-y-		9	ince		8
ıncı					
girme-	ÚëÓ□ÚMÅŠÓ ÚdÅ½	85b/6	irişme	ÚëÓ□ÚMÅŠÓLÚ-	68b/
y-ince			-y-	Å-Å«	8
			ince		
kıılma-	ÚëÓ□ÚMÅŠÓLÚ*Å-	99a/9	ol-	ÚëÓ□ÚMÅ¼È3«	76a/
y-ıncı			ıncı		5
urul-	ÚëÓ□ÚMÅ¼3-3«	104a/			
ıncı		3			

-ken

Ünlü uyumuna girmeyen ve i- fiili ile kullanılan –ken zarf fiili metinde **ÚsÓ½** ile karşılanmıştır.

yoğ-i-ken	ÚsÓJÅ	114b/6	korğuda-y-i-ken	ÚsÓJÅ	66a/1
	□u3 ²			² Óœu3	

yatur-ken ÚsÓ¹Ú 73a/1
d3xÓ²

-medin

bil-medin ÚÊÅbÓLÚ*Å□ 92a/1

-(y)u/-(y)ü

Metinde ek **Ē3**- ile karşılanmıştır.

diy-ü	u3 ² Åœ	83b/4	di-y-ü	Ú—ÅËu3 ² Åœ	115b/
			vir		7
eyle-	Úd3*Å□u3šÓ*Ú ² Ó«	114a/	gir-ü	Ë3dÅ ¹ / ₂	92a/2
y-ü		2			
bilür					
kapla-	«Ø—3œu3šÓ*Ú ³ / ₄ Ó—	104a/	okı-y-u	ÚdÓ ¹ / ₄ ÅbÚ*Ó ¹ / ₂ u3šÅ—3«	93b/8
y-u		6	geldile		
dura			r		
sağlay	Úd3*Å□	114a/	yörü-	ÚdÓ*Ó*Å□u3 ² Åd3 ²	114b/
-u	u3šÓ*ÚIÓ□	3	y-ü		3
bilür			bileler		

-(y)up/-(y)üp

Metinde ek hem **ÚÛ3-**, hem de **Ú»3-** ile karşılanmıştır.

aç-up	Úé3□Ó«	112a/9	al-up	Úé3¼«Ø	92a/6
aldan-up	ÚV3îÓbÚ¼Ó«	65a/7	çık-up	Úé3IÅÇ	94b/1
di-y-üp	Úé3 ² Åœ	102b/6	eyle-y- üp	ÚV3šÓ*Ú ² Ó«	91a/8
gör-üp	Ú»3d3½	109a/3	işid-üp	Ú»3bÅ-Å«	107a/ 5
id-üp	Ú»3œÅ«	65a/9	kıl-up	ÚV3*Å-	90a/5
ol-up	Úé3¼Ë3«	123b/7	süri-y- üp	ÚV3 ² Åd3□	114a/ 7
uy-up	Úé3 ² 3«	67a/6	vir-üp	ÚÛ3-ÅË	124a/ 2

16. EDATLAR

a. Çekim Edatları

artuk	Úo3ôÚ-Ó«	101a/3	aşağa	UØGÓ-Ó«	79b/8
aşağa	ÚëÓGÓ-Ó«	111b/2	ayru	Ë3dÚ ² Ó«	82b/2

ayruk	Ú, 3dÚ ² Ó«	85b/6	ayruk	Ú, 3dÚ ² «Ø	116b/9
berāber	ÚdÓ□«ØdÓ□	69b/1	berü	Ë3dÓ□	73b/6
bile	ÚëÓ*Å□	109b/3	birle	ÚëÓ¼ÚdÅ□	119b/1
böyle	ÚëÓ*Úš3□	102b/4	degin	ÚsÅ½Óœ	96a/6
evvel	Ú%]ËÓ«	91a/1	gibi	ÅVÅ½	79a/1
girü	Ë3dÅ½	82a/7	göre	Ú^Ód3½	120a/9
içün	ÚÊu3□Å«	93a/6	ķadar	Ú–ÓbÓ–	75b/7
öñdin	ÚÊÅbÚ½3«	64b/1	şonra	Ú^ÓdÚJ3#	111a/3
taşra	Ú^ÓdÚAÓ ¹	91b/5	toĝru	Ë3dÚG3 ¹	114a/7
yaņa	UÓ%Ó ²	115b/1	yokaru	Ë3dÓI3 ²	77a/4

b. Baĝlama Edatları

ammā	U] ! Ó«	121b/8	ammā	ØUÒ ! Ó«	103a/ 6
ancağ	ÚoÓ□Úì«Ø	119a/6	belki	ÅpÚ*Ó□	65a/6
bes	ÚfÓ□	117b/7	çün	ÚÊu3Ç	125b/ 9
dağı	Υψ□□	106b/4	dağı	vÅ•Óœ	106b/ 6
dağı	ÅÆÓœ	94b/3	dağı	Υ□□□	125b/ 3
diye	ÚëÓ ² Åœ	102b/7	diye	UØ ² Åœ	96b/3
diyü	u3 ² Åœ	83b/4	eger	ÚdÓ½Ó«	103a/ 1
evit	Ú⊗ÅËÓ«	90b/1	kaçan	ÚsÓÇÓ-	104a/ 3
ki	ÚëÅ½	73b/8	kim	ÚrÅ½	70a/7
l̄ikin	ÚsÅJšÅ¼	98a/3	nice kim	ÚrÅJÓ□Åì	69b/6
nite ki	ÚëÅJÓ×Åì	111b/1	nite ki	ÚëJÓ×Åì	118a/ 8
nite kim	ÚrÅJÓ×Åì	81b/1	pes	ÚfÓÄ	90b/4
ve	ÓË	109a/2	veī	Υ↔□L	102b/ 3

veyā	UØ ² ÓË	125b/3	veyāhūz	Ú< u3 • UØ ² ÓË	112b/ 4
ya ^c nī	vÅMÚFÓ ²	71a/4	ya ^c nī	vMÚFÓ ²	75a/2

c. Kuvvetlendirme Edatları

elbette	Úë] ×Ó ³ ₄ Ú ¹ ₄ Ó«	99b/5	eyle	ÚëÓ*Ú ² Ó«	110b/ 4
hem	ÚrÓ£	114b/4	hergiz	ÚeÅ ¹ ₂ ÚdÓ£	109b/ 7
hiç	ÚêÅ£	71a/1	hōd	Úœu3 •	65a/3
hōz	Ú< u3 •	107b/4	illā] ôÅ«	112a/ 9
key	/□.	102b/6	nice	ÚëÓ□Åì	112a/ 3
nice	ÚëÓ□šÅì	67b/7	niçe	ÚëÓçÅì	123b/ 6
niçe	ÚëÓçšÅì	83a/1			

d. Soru Edatları

ķancaru	Ë3dÓ□ÚMÓ-	73b/9	ķanda-dur	Ú-3œ	105b/
				Ú^óbÚMÓ-	5
ķandan	ÚÊóbÚMÓ-	90b/5	ķanı	ÅÊUÓ-	74a/1
ķanı	Υ©β□©	105b/6	ķankı	vÅIÚMÓ-	72a/1
ne	ÚëÓì	66a/5	neden-dür	Ú-	123b/
				3bÚìóbÓì	1
nite	ÚëÓ×šÅì	104b/6	nite	ÚëÓ×Åì	108b/
					8

e. Karşılaştırma-Denkleştirme Edatları

gerek.....ger	Ú,,ódó½	106b/9	ne.....ne	ÚëÓì	102a/
ek	Ú,,ódó½			ÚëÓì	9
yā.....veyā	UØ²ÓË	124a/9	yā.....yā	UØ²	125b/
	ÚëÓ²			UØ²	3
yā.....yāhūz	Ú< u3 • UØ²	92a/8			
	UØ²				

f. Çağırma-Hitap Edatları

ī	/0Υα	70b/8	ī	ÚÈÅ«	104b/
---	------	-------	---	------	-------

yā UØ² 93a/5

g. Cevap Edatları

belī |Υ←□2 70b/2 evet Ú®ÓËÓ« 102a/
6

h. Gösterme Edatı

uş Ú`Ë3« 100a/1

ı. Tekerrür Edatları

gine ÚëÓMÅ¹/₂ 74b/4 kez ÚeÓ¹/₂ 98a/6

girü Ë3dÅ¹/₂ 72b/6

17. YABANCI ASILLI KELİMELEK

a. Arapça Kelimelerde Ünlülerin Yazılışları

“a/ā” Ünlüsünün Yazılışı

Kelime Başında

ādem	ÚÂÓœ : «	66a/7	ādem	ÚÂÓœ«Ø	75b/3
āhır	ÚdÅ • «Ø	78b/2	āhır	ÚdÅ • Ó«	106a/ 5
āletin	ÚsÅ × Ó ^¼ «Ø	114b/9	āletin	ÚsÅ × Ó ^¼ Ó«	115a/ 7
āyet	ÚXÓ ² Ó«	116a/4	āyetde	Ú ^ ÓbÚ × Ó ² : «	113b/ 8
āyetden	ÚÊÓbÚ × Ó ² «Ø	110b/5			

Kelime Ortasında

cemāl	Ú%UÓLÓ2	75a/1	cemālun	Ú " 3 ^¼ UØLÓ2	68b/1
cevāb	Ú»«ØuÓ2	65a/5	cevāb	Ú»«ÓuÓ2	102b/ 2
ħabar	ÚdÓ ^¾ Ó •	68b/4	ħak	ÚoÓ0	125a/ 1
kaṭrān	ÚÊ«ØdÚDÓ–	98a/7	kaṭrān	ÚÊ«ÓdÚDÓ–	101a/ 9

Kelime Sonunda

ammā	U] Ó«	94a/9	ammā	Uæ Ó«	103a/
					6
cefā	UÓHÓ2	72a/4	cefā	UØHÓ2	72b/6
cum ^{ca}	ÚëÓFÚL32	76a/1	dünyā	UØšÚì3æ	88b/8
ednādur	∕□□ ◆©/□□α	118a/7	ednānuḡ	Ú" 3ìUØìÚæÓ«	118a/
					7

“e” Ünlüsünün Yazılışı

Kelime Başında

ecel	ÚqÓ2Ó«	66b/1	ebed	ÚbÓ□Ó«	67a/4
ehli	ÅqÚ£Ó«	73b/8	elbette	Úë] ×Ó¾Ú¼Ó«	99b/5
emīn	ÚsšÅ Ó«	71a/9	emrdü	Ú–3æÚd Ó«	110a/
			r		8
evliyāla	ÚdÓ¼UØšÅ¼ÚËÓ«	100a/	evvel	Ú%] ËÓ«	84b/7
r		5			

Kelime Ortasında

cabes	ÚfÓ¾Ó□	89a/4	bedr	Ú—bÓ□	123b/
					7
da ^c vet	Ú®ÓuÚ□Óœ	98b/7	defter	ÚdÓ×ÚŞÓœ	87b/8
felek	ÚpÓ*ÓŞ	122a/8	ķalemin	ÚsÅLÓ*Ó—	121a/
					9
keremdür	Ú—	95a/2	levh	ÚÕuÓ¼	118b/
	3bÚ ! ódÓ½				2

Kelime Sonunda

cenāzesine	ÚëÓMÅ□Ó“UØMÓ2	109b/	cümle	ÚëÓ*ÚL32	99a/5
		2			
firūzedend	Ú—3bÚîÓœ	74a/3	ķamle	ÚëÓ*ÚLÓ0	77b/4
ür	Ú^Ó“Ë3dšÅŞ				
ķavāle	ÚëÓ¼«ØuÓ0	78b/4	çimāmesi	ÚsÅ□Ó ! UØLÅ□	121b/
			n		3
ķarūre	Ú^Ó—Ë3—UÓ—	76b/3	ķaķra	Ú^ÓdÚDÓ—	73b/6

“ i/ī ” Ünlüsünün Yazılışı

Kelime Başında

ilhām	ÚÂUØNÚ¼Å«	70a/3	ilm	Úr*Å□	64b/9
īmān	ÚÊUØL² Å«	92a/8	incām	ÚÂUØFÚìÅ«	72a/4
inkār	Ú—UÓJÚìÅ«	112a/2	istiḡfār	Ú— UØHÚGÅ×Ú□Å«	124b/ 7
iṣtibārdur	ÚÚ—3œÚ— UØ¾Å×Ú□Å«	105b/4	ittifaḡ	Ú, UØHÅÒÔÅ«	92b/8

Kelime Ortasında

dīnleri	ÅdÓ*ÚM² Åœ	106b/3	fikr	ÚdJÅŞ	115a/ 3
hiṭāb	Ú»UÓDÅ•	77b/8	iblīs	ÚfšÅ*Ú□Å«	89b/2
ḡandīller	Úd] *² ÅbÚMÓ—	119a/4	ke□if	ÚnšÅ9Ó½	109b/ 6
kibirde	Ú^ ÓœÚdÅ¾Å½	113b/6	kibrīt	ÚX² ÅdÚ¾Å½	89a/8

Kelime Sonunda

fidī	ÈÅbÅŞ	106a/1	fidī	0Y□Y∅	106a/ 2
tecellī	vÅò*ó□óô	95a/3			

“u/ü” Ünlülerinin Yazılışı

Kelime Başında

cuḳūbeti	ÅXÓ□u3I3□	67a/6	culemā	UØLÓ*3□	73a/7
cUṭārid	ÚœÅ-UØD3□	121a/8			

Kelime Ortasında

burc	ÚÃd3□	87a/9	bülür	Ú-u3*3□	74b/1
ceberüt	Ú®Ë3dÓ¾Ó2	68b/5	Cuhūdlar	ÚdÓ¼Úœu3132	95b/8
ḡufrān	ÚÊ«ØdÚH3□	72a/2	ḡusl	Úq□3□	76a/2
kāfūr	Ú-u3ŞUÓ½	84b/9	ḡudret	Ú®Ó-Úb3-	98b/5

b. Farsça Kelimelerde Ünlülerin Yazılışları

“a/ā” Ünlüsünün Yazılışı

Kelime Başında

ābdestde	Ú^ÓbÚ×□ÓbÚ□«Ø	71b/1	āvāz	Ú^«ØË«Ø	125b/
----------	---------------	-------	------	---------	-------

9

āzād	Úœ«Ó^«Ø	110b/2			
------	---------	--------	--	--	--

Kelime Ortasında

bāzārın	ÚÊÅ— «Ó"UØ□	90a/4	cāmedārlar uŋ	Ú,,3dó¼Ú— «ÓbÓ!UØ2	93b/2
cān	ÚÊUØ2	68b/8	rāzın	ÚÊÅ"«Ó—	109a/ 4
yār	Ú—UØ ²	91a/2	ziyān	ÚÊUØ ² Å"	114a/ 2

Kelime Sonunda

ejdehā	UØ£ÓœÚŠÓ«	66b/2	serā	«ØdÓ□	123a/ 5
temāšā	UÓ—UØLÓÔ	116b/7	temāšā	UØ— UØLÓÔ	122a/ 4
tahta	ÚëÓ×ÚŷÓÔ	85b/7	zīrā	«Ød ² Å"	78b/5

"e" Ünlüsünün Yazılışı

Kelime Başında

endīšenūzi Åe3JÓA²ÅbÚìÓ« 107a/7

Kelime Ortasında

biter	Údó×Å□	90b/9	dem	ÚÂÓœ	93a/5
mest	ÚX□Ó!	97b/2	pes	ÚfÓÄ	90b/4
şehri	ÅdÚNÓ-	87b/1	tenlerin	ÚÊÅdÓ*ÚMÓÔ	77b/4

Kelime Sonunda

dāne	ÚëÓì«Øœ	112b/6	dānelerin	ÚÊÅdÓ*Óì«Óœ	112b/4
gūşem	ÚrÓ-u3½	99b/9	gūşesi	vÅ□ ÚëÓ-u3½	92b/5
hīre	Ú^ódšÅ•	94a/2	kīnesi	vÅ□ÓMšÅ½	67a/8
perde	Ú^ÓœÚdÓÄ	81b/7			

“i/ī” Ünlüsünün Yazılışı

Kelime Ortasında

çirkīn	Ús šÅ½ÚdÅÇ	96a/9	dīvleri	ÅdÓ¼Úu ² Åœ	119b/7
giriftār	Ú-UØ×ÚŞÅdÅ½	125a/7	hiç	ÚêÅ£	88b/1
kilīdleri	ÅdÓ¼ÚbšÅ*Å½	81b/1	kilīm	ÚršÅ*Å½	72a/7
tīz	ÚešÅÔ	96b/1	ümīz	ÚcšÅ!3«	94b/5

Kelime Sonunda

belī	Υ←□2	70b/2	ki	ÚëÅ½	75a/1
perrīlerūŋ	Ú! 3dÓ* ² ÅÒdÓÄ	104a/9	velī	Υ↔□L	102b/

3

“o/ō” Ünlüsünün Yazılışı

Kelime Başında

oruc	ÚÄ3–3«	84a/3
------	--------	-------

Kelime Ortasında

dost	ÚX□È3œ	72b/9	hōd	Úœu3•	65a/3
h ^w ōr	Ú–«u3•	109b/5	hōş	Ú`u3•	109a/

4

hōz	Ú< u3•	107b/4
-----	--------	--------

“ū” Ünlüsünün Yazılışı

Kelime Ortasında

bilūrdan	ÚÊÓœÚ— u3*Å□	82a/4	destūr	Ú— u3×Ú□Óœ	98a/5
ḥūrı	Å—u30	80b/6	kūşkde	Ú^ÓbÚJ— u3½	85b/2

ÇEVİRİYAZILI METİN

64b¹ Kabül itdüm yarlıgadam rahmetüme baturdum andan öndin ² ki sen benüm kullarumun qalbin kabül kıldun ben de senün ³ qalbünü kabül kıldum **Ebü'l-Leyl** **Tefsirinde** eydür ⁴

'□'1□c↔α '□} ♥□□u↔α □' | □ (67/2) ya'nī kaderledi dirliği andan ⁵ ölümü

î65□□□□ 'Σ□□ψ□α /'→'≤} □α /'·□'↔φ□ (67/2) sizi sınağa-ıçun ⁶ ki qanqınuzdur dirlik-ile ölüm arasında eyü °amel kılan ⁷

5□□□□ 'Σ□□ψ□α (67/2) didi $f\} \beta$ Σ□□ψ□α dimedi $f\beta \Leftarrow \Upsilon \cap \Sigma \square \square \psi \square \alpha$ ⁸ ve $f\} \beta \Downarrow ' \square \square \rho \cdot \alpha$ dimedi ma'üm oldı ölüm vaktında ⁹ °amel aşşı eyler ne māl ve ne °ilm ve

65a ne hāl aşşı ¹ ider °ilmün devletlusi oldur anuñ-ıla °amel kıla **suvāl** ² eger şorarlarsa ki sınağa bir kişiye gerek kim ol ³ işlerün şonı ne olasın bilmeye ol hōd ⁴ bilür Tañıdur kimden ma'şiyet ve kimden ta'āt gelür ⁵ ammā sınağda ihtiyāc vardur cevāb gazañ sınağda ⁶ kendü bilmek degül belki hāq arasında bellü ola ⁷ firışteler bileler ki anuñ kulları dünyā zevqına aldanup ⁸ ölümlerin unıtmadılar dünyānuñ az hoşlığı-çun Tañı ⁹

65b rızāsın terk idüp kendülerin °azāba giriftār ¹ kılmadılar nite ki me□elde gelmişdür hikāyet ki bir kişi bir girmiş ² deveyi urdı ol deve qaşd eyledi ol kişi helāk ³ kılmaga ol kişi qaçdı qaça qaça ardı deve dañı yaklaşdı ⁴ nāğāh bir quyuya irdi bir ağaç köki ol quyınuñ ⁵ ağzına geçmiş ol ağaç kökine yapışdı quyıya ⁶ aşıldı deve dañı üstine çökdi ayağı yire irdügi

7yirde dört ilan başların çatmışlar ayağı ilanlara 8 irmiş dağı aşağı bir
ejdehā ağzın

66a açmış-durur 9 Yoķaru baķdı gördi iki sıçan biri aķ biri ķara ol elile
1dutduğı köki kese yorır cānına ķorķu düşdi bu ķorķuda-y-iken 2 gördi bir
ķaç arucuķ aķ bal bağlamış ol ķorķuların 3 unıtdı ol baldan yaladı ve
yalamağa meşđūl oldu ol 4 iki sıçan ol köki kesdi ve aşağı düşdi hālı
maʿlūm 5 dur ki ne ola murād ol deveden eceldür ki dükeli 6 hālāyıķun
üstine çökmışdür ve ol iki kökden murād 7 ʿömrdür ol iki sıçandan murād
gice-y-ile gündüzdür Ādem oğlanınun 8 ʿömrüdür keserler ol dört
yılandan murād vücūddur nesne 9 ki

66b birbirine düşmendür od yil-ile ve toprak su-y-ila birbirine 1cemʿ olupdur
ecel vaķtinde birbirin helāk ķılır ol aşağığı 2 ejdehā şamudur ol baldan
murād bu dünyā sevgüsidür 3 ķuyudan murād dünyādur ol kişiden
murād ğafillikdur 4 ki ol balun datlucağına aldanur ve ölümün unıdur 5
pes ʿāķil oldur ki dünyā zevķına mađrūr olup ölümün 6 unıtmaya yüz
deve issine duta ve deve issine yalvara deve 7 issi deveyi durura elin ala
ķuyudan çıkara uçmaķ 8 yazısına irişdüre nükte bir it deniz kenārına su 9
içmege geldi gördi

67a su üstinde bir pāra etmek yüzer diledi 1ki ol etmegi ala-y-ıdı su altında
etmek gölgesin gördi 2 etmegi avķa gördi dutamadı etmegi mevc aldı
dutamadı mađrūm 3 ķaldı dünyā āhırat gölgesidür gölge ele girmez
gölge 4 isteyen gövdeden ebed ķalır āhıratdan yād ķalır dünyā 5

isteyen uşlu kişi oldur ki Tañrıya muñı^c ola ⁶ nefesine uyup Tañrının
 buyruğın sımaya ki ^cuķūbeti ⁷ķatıdur ^cāşılara
 '□|'1□C/↔α '□| ♥□□U/↔α □|'| □L (67/2) ya^cnī tebāreke ⁸ oldur ki
 yaratdı ölümi ve dirliği ammā ^ķātıdur kīnesi ⁹ kāfırlara ve ^cāşılara
 □|'1□C/↔α (67/2)

67b yarlıgayıcıdur tevbe kılanları ¹

Υ|Υ⊙β♦□ψΥα Υ|Υ≤™□↓ ♥|∉ '□|'1□C/↔□α ya^cnī ^cazīzdür
 mülkinde ^cazametinde ² ğafürdur kereminde ve ihsânında **Ķuşeyri'de**
 eydür ^cazīz ³ demek ğālib demek olur ^ķāhir demek olur ^cazīz oldur ⁴ ki
 anuñ mānendi olmaya ^ķā^cāmı az olıcaķ anuñ gibi bulunmayıcaķ ⁵ ^cArab
^cazze'ķ-ķā^cām dēr pes Tañrının mi□li beñdeşi olmaduğı-çun ⁶ kendüzine
^cazīz dēr birince ^cārıflar şordılar anıa yol nice ⁷ dūr anı bilse-y-idüñ yolın
 bula-y-ıduķ ve birince velīlere şordılar ⁸ ki nice bildüñüz Tañrıyı eytdiler
 nice ki ^ķaşd eyledük ⁹ anıa muķālefet ^ķılmağa sırruma nidā gelür-idi ki
 utan benden

68a ¹eger beni bilsen baña ^cāşım ola-y-ıduñ ^cazīz oldur ki ^caķılları ² aza anuñ

^cazameti denzinde bilürler ħayrān ^ķalur anuñ şıfatın ³ bilmekde diller
 çöngelür anuñ cemāl-ı luñfın ögmekde **Lañife** ⁴ **Nercisü'l-Ķulūb** kitābında
 eydür kaçan müñāla^ca ^ķıldı ^{5,6} Manşūr-ı Ĥallāc ³⁻
 '□|'1□C/↔α '□| ♥□□U/↔α (67/2)

□|'| □L 9'Λ↔'∅↔α Υ|Υ□□|Υ2 | ♥□□≤↔α □v□□β□φ□μ (67/1)

degin ağladı secde ^ķıldı eytdi nice gözler yaş dökici ⁷ senüñ firāķunđan

soğulur niçe yüzler şararmışdur senün⁸ heybetününden toprak komağdan
niçe

68b cigerler pāra pāra⁹ olmuşdur senün firākuñdan niçe cānlar arımışdur¹
senün cemāluñ şevkinden Şeceretü'l-Beyānda eydür Beytü'l-²
Muḳaddis tağında Z̄e'n-Nūn'a uğradı birince ḥayrānlar ki bunlaruñ³
tesbīḥleri Tebāreke-y-idi Z̄e'n-Nūn bunlara selām virdi bunlardan⁴ ḥaber
şordı eytdiler Taḫrīnuñ ḳulları var ki bunlaruñ gögüzleri yarulıp-durur⁵
Melekūt °acāyıblarından ve gözleri ḳamaşup-durur ceberūt perdesinden
⁶ Z̄e'n-Nūn eytdi bunlaruñ nişānları nedür celīl perdesi bunlaruñ⁷ cānın
köyndürüp-durur bunlaruñ rāḥatları yokdur tā Seyyidlerine⁸ irişmeyince
birince böyle didiler daḥı cān virdiler Z̄e'n-Nūn⁹ eytdi eger baña
bunlaruñ ḥallarından maḳāmlarından

69a şorarlarsa¹ ne cevāb vireyim eytdiler ḥālların şorarlar-ısa uş gördünüz²
ve maḳāmların şorarlar-ısa maḳāmları maḳām-ı °izzetdür³ **beşāret**
birince kitābda eydür Peygāmbar (°aleyhis-selām)⁴ eytdi İlähī anđuğuş
ümmeḫleri in°ām ḳılduş uzun °ömür⁵ birle çok māl birle ḥōş ḥāl birle
gökden ḥōn⁶ viribimek-ile benüm ümmeḫüme ne virdüş vahy geldi ki
ādemler⁷ yigregi °izzüm ḥaḳıy-çun ol ikrām ki senün ümmeḫüne
eyledüm⁸ °azīm □evāb ḳıldum yazuḳların yarlıgadam günāḫların
ḥasenāta⁹ dönderdüm

6♣πβ□™□□□ψ<Υ\Υμβ□|Υ≤\□□'Γ◆≤←↔α'4Υ≤□□φ' } □∧Υ|←◆

⇔↓'β□≠ (25/70) dimedüm mi ¹ İkrām içinde peygambar-ıla beraber
kılmadum mı

69b nite kim Eyyūbı ögdüm ² şabr-ıla 6'□/φ□□⇔α □ζΥ© α6f□Y2β□□
(38/44) didüm bunları daḥı ögdüm şabr-ıla ³

α=f□} ♥□□ψ□ f□□≤™□□ α'□□φ□□ β□◇Y2/ζ' } ◆□□□□ (76/12)

dimedüm mi nite kim İbrāhīm-i ⁴ Ḥalīli ögdüm vefā-y-ıla

◆≤®□□ | ♥□□≤⇔α □ζ|♥| ◆□/2Yα□□ (53/37) ümmetünjı daḥı ^{5,6}

ögdüm vefā-y-ıla

f□|♥□□v□'↓ '□≤□□(□/β□· βf↓/f□} □/f'≠β□□□} □□ Y□/□□≤™⇔
βY2 □/f'≠f' } (76/7) nice kim her bir peygāambarı bir nesne-y-ile ögdüm

⁷ bunları daḥı ol nesne-y-ile ögdüm nite kim senüj ḥaḳunḳa ⁸ eytdüm

(f□←≤⇔α □^□←□□Y1 | c□(Y⇔) □□□≤□□β□μ β□↓□□ □^Yφ/©□

□/ΣY↓ □®□≤□□™□μβ□↓ (48/2) ^{9,1,2} bunların ḥaḳında eytdüm

αf'□™□™□μ) /ζY\Y□'1/©□α f←◆←□□ αf'≠□□/□□α □Σ} ♥□□≤
⇔α □ | Y□β□φY□ β□} /3'© (76/7)

β6f□|♥◇□□ □λf'©'≤□⇔α '□Y1/c□} □f ◆≤⇔⇔α □≤/Yα 6Yf ◆≤

⇔⇔α Yf□◇ψ□□/ΣY↓ ζ|♥ψ□□≤□⇔α '□f'1□c/⇔α □f' | f□□≤©Yα

70a nite kim firiştelere ^{3,4,5} ögdüm ḳorḳular-ıla ümmetünje daḥı ilhām virdüm

β□™Y≤2□□/ΣY↓ '®β□□□© β□≤©Yα (76/10) niteki saḳa şalavāt

getürdüm

daḥı

buyurur

6Y≤ fYφ□≤™⇔α f□←□□ □/f'≤□□' } f□v□-Y |←◆←□↓□□ □f

◆≤⇔⇔α □≤/Yα (33/56) bunların-ıḳun daḥı eytdüm ⁶

f'v□-Y |←◆←□↓□□/ζ'-/□←□□ f♥≤□□' } |♥□□≤⇔α □f' | (3

3/43) bu dükeli benüm gufrānum ⁷ ve ihsānum denjindendür kim bunlara eyledüm pes niçe men^c ⁸ eyleyem şonra uçmağı bunlardan andan Rasūl (A^cleyhi's-selām) ⁹ Taıı

70b Ta^cālā ol in^cāmı kim ümmetüm hakkında eyledi binler binler zıkr ¹ eyledi ol kadar ögdi ki utandum andan eytdi habībüm gönjüñ ² dölendi mi ümmetünj sevdiğüme eytdüm belī yā Rabbi eytdi ^cizzüm ³ celālum haqıy-çun bunları sevdiğümden sevgülerin senünj ⁴ içünde qodum ki bunları sevesin kıyāmet güninde dükeli ⁵ peygāmbarları nefsi nefsi diyeler sen ümmetī ümmetī diyessin ⁶ **Kitāb-ı Letāyifde** eydür Peygāmbar (A^cleyhi's-selām) mi^crāc ⁷gicesi ümmetü-içün qorqđum Çalabum didüm nidī geldi ki Ī ⁸ habībüm benüm denjüzüm var mağfiretden ^cizzüm haqıyçun va^cde ⁹ eyledüm mağfiretüm

71a denjzin ümmetünj yazuqları-y-içun eytdüm İlāhī ¹ buña hiç nişān var mı eytdi buña nişānlar var eytdüm nişānlar nedür eytdi nişānlar oldur ki anđum yaqınlığı namāzlarında ³ ya^cnī kıı yaqın ol ikincisi oldur ki anđum geñezligi ⁴oruclarında □□□' √↔α '⟨'→Y2 'Γ ◆≤↔↔α '□} ♥□}' (2/185) ya^cnī Taıı Ta^cālā orucı ⁵ seferde olsalar yiyeler buyurdı qazāya üçinci oldur ⁶ ki anđum kurtulmağı zekātlarında māl ki var zekātın ⁸ virseler qalanın saqlayam dünyāda giderse āhırat-içundur ⁸ dördinci anđum hacların β6f™Y↓◆α □(β□·'Γ□←□□□□/Σ□↓□□ (3/97) ⁹ ya^cnī kim Ka^cbeye girse emīn ola

71b °azābdan bişinci arılığı 1 abdestde

﴿'•□□Υ≤\□S' \Υ↔ '□} ♥□}' /ΣΥ↔♦↔□L (5/6) arınmak hade□den

2,3 yāhūz yazuqdan ve anđum °azāımı necātda

ú\ \♥↔□α ♣λα□□□□/ΣΥ↓\ζ'↔\♥ϖ™'μ ♣)□□β□ϖΥμ ∫♦↔□□/ζ

'↔'≤↔'□□α/β□| (61/10) anđum kefareti şadaqāda 4

ó7□ ∫Υ| β□≤♦Υ∪Υ™□≠ Υπβ□©□□□≤□↔α αL'□/φ'μ/Υα(2/271)

ya°nī şadaqayı āşikāra 5 virürsenüz ne görklüdür kim āşikāra virmek

şadaqā'ı 6,7 yazuqlara kefaretdür anđum ikrām-ı takvāda

6\ζ'↔\♦™/μ□α Υ∫♦≤↔↔α □□™Υ□/ζ'↔□↓□□/□α □≤(Υα (49/13)

ya°nī Taırı qatında hürmetlünüz qorqanlar 8,9 dur anđum sevgümi şaña

mutāba°at kılanlara da

72a

∫♦≤↔↔α '\↔/φΥφζ}' ∫♥©∫'∪Υφ□≤μβ□≠ □∫♦≤↔↔α □∫∫'≤φ

Υζ'μ\ζ'v™'./Υα/β'© (3/31) ya°nī eyit yā Muḥammed 1 Taırıyı

seversenüz baña uyun ki Taırı sizi seve pes qankı 2 gufrān ola bundan

yigirek bunları hiç ümmete virmedüm ma°lüm 3 oldu ki Taırı Ta°ālā bu

ümmet ḥaqqına eyledüğün hiç ümmete 4 virmedi bu in°ām ve cefā ki Taırı

ḥaqqında bu ümmete kıldı 5 hiç ümmete kılmadı ḥabarda gelmiş durur ki

ol vaqt 6 Mūsā (°aleyhi's-selām) Tūr tağında başında keçe takyā 7 ve

egninde kilim münācāt eylerdi yüz kırk bin kelecı eyledi 8 vāsıtasuz

artuğı bu ümmet kelecisi-y-idi Mūsī eytdi İlāhī 9 ol kimünğ ümmetidür eytdi

dostum

72b Muḥammed ümmetidür Musā ¹ eytdi İlähî bu çok aḥdugun ḳavm ne ḳavmdur ki ben bunlaru ² severem Mūsā eytdi İlähî kimünj ümmetidür eytdi dostum ³ Muḥammed ümmetidür Mūsā eytdi İlähî bunlarun ne °ameli ola ki bunlaru ⁴ böyle seversin eytdi Yā Mūsā bunlar kiciden benüm ni°metüm-ile ⁵ bisleneler ulalıcak baḥa °āşı olalar ben bunlara vefā ḳılam ⁶ baḥa cefā ḳılalar eydeler dutmayalar tevbe ḳılalar girü şıyalar ⁷ göstereler almayalar ayruğ-ıla şulḥ ideler benüm-ile ceng ideler ⁸ yadlar-ıla düzileler benüm ḳapumdan kesileler Mūsî eytdi İlähî ⁹ bu eytdüğün düşmenler şıfatıdur bunlaru nice

73a dost ¹ dutarsın eytdi Yā Mūsā anı bilür misin ki sen bişüğünde yaturken ² nazaruḥ fir°avn kızına düşdi Fir°avnuḥ kızu pislikden ³ ḳurıldı ben °azametüm-ile gice ve gündüz bunlarun görline baḳarın ⁴ eger bunlar daḥı günāhlar pislighinden ḳurtılursa °acab mıdur ^{5,6} çün Taḥrî Ta°ālā °izzetini ve mağfiretini beyān kıldı

β6f©β□φΥ□ ♣πα□ | ◆◇□□ □▷/φ□□ □Π□←□□ | ♥□□≤↔□α (67/3)

ya°nî Tebāreke oldur yaratdı yidi ḳat ⁷ gögi ḫabaḳa ḫabaḳa birbirinden yoḳaru °ulemā iḫtilāf ⁸ eylemişlerdür gögün niteliginden renginden kimse bilmez ⁹ḫaḳīḳatin illā

73b gören Tefsīr-i □a°lebīde eydür dünyā gögi ¹ köpüklü mevcdendür ikinci ḳat aḳ mermerdendür üçüncü ² ḳat demürdendür dördüncü ḳat tūcdandur bişinci ḳat ³ aḳ gümişdendür altıncı ḳat kızıl altundandur yidincü ⁴ ḳat yāḳūtdandur Necme'd-dīn Nesefî Tefsīrinde evvelki ⁵ gök yeşil

zümürüddendür **Kitāb-ı Leṭāyifde** eydür Dünyā ⁶ gögi denizdür ol
vaḳtdan berü ki ḳaṭra yire dammadı ⁷ tā İsrāfil şūr urıcaḳ ol deniz od
olısar ^{8,9} maḥşar ehli üstine yaḡısar ādemler eydeler
'≤□□1□◇/↔α □Σℓ □α ♣□Υ |□↓/□} '(β□□©Υ) α '4{'™□} (75/10)
ya'neī ol gün ādemiler

74a eydiserler ḳancaru ¹ ḳaçalum ḳanı ḳaçacaḳ yir buña inanmaḳ vācibdür
ḫaḳīḳat ikinci ² ḳat zeberceddendür üçinci ḳat zümürüddendür dördinci ³
ḳat incüdüdüdü büşinci ḳat firüzedendür altıncı ⁴ ḳat ve yidinc ḳat
yāḳūtdandur **Tebāyihü't-ṭāyifde** ⁵ eydür evvelki gök ṭaşdandur ikinci ḳat
sudandur ⁶ üçinci ḳat yildendür dördinc ḳat oddandur büşinci ⁷ ḳat
tütündendür altıncı ve yidinci daḡı nürdandur ⁸ **Ġarāyib-ı İnsīde** eydür
dünyā gögi sırça gibidür ⁹

74b ikinci gümişdendür üçüncü altundandur dördinci incü ¹ renginedür büşinci
bülür renginedür altıncı zeberced ² renginedür yidinci od renginedür
Tefsīr-i Neseḫide ³ eydür İbn-i 'Abbāsdan rivāyetdür ki herbir gök ḳalıḡı ⁵
biş yüz yıllık yoldur her bir gögün aralıḡı gine ⁵ biş yüz yıllık yoldur yiri
daḡı yidi ḳat yaratdı her bir yirün ⁶ ḳalıḡlıḡı biş yüz yıllık yoldur her bir
yirün aralıḡı gine ⁷ gine biş yüz yıllık yoldur ammā dünyā gögi köpükden
⁸ yaratdı ılduzlar-ıla bezedi ve anda yollar eyledi nite kim eydür
⁹Υ∧'φ'ζ/↔α Υπα□□ ΥJ ←β□◇□≤□↔α□L (51/7) ya'neī Taṭrı

75a Ta'ālā and iḳer ol ¹ gök ḫaḳḳı-ḳun ki ḫüsn-i cemāl issidür Emīri'l-
Mü'minīn 'Ali ² (raḡıya'llāhu 'anhu) eydür

ΥΛ'φ'ζ/↔α Υπα□□ ΥJ ←β□◇□≤□↔α□L (51/7) ya^cnī yollar var ³
dimek olur ve ΥΛ'φ'ζ/↔α Υπα□□ ΥJ ←β□◇□≤□↔α□L (51/7) didügi
gökler haqıy-çun ^{4,5} ki içinde gökçek halāyık var dimek olur
ΥΛ'φ'ζ/↔α Υπα□□ ΥJ ←β□◇□≤□↔α□L (51/7) gökler haqıy-çun ki
bünyādı berkdür dimek olur ⁶ birinceler eytdiler
ΥΛ'φ'ζ/↔α Υπα□□ ΥJ ←β□◇□≤□↔α□L (51/7) ya^cnī yollar var dimek
⁷ olur birinceler eytdiler ol gök şöyle-durur sudur ⁸ yıl doqınıcaq yol olur
ve dağı içinde

75b gökçek şūratlu ⁹ firışteler var kaçan tesbīh okısalara ^carş ditrer bunların ¹
tesbīhi üninden ağızlarından nūr çıkar ol nūr şöyle ² şu^cle virür ki ol
firışteler za^cif olurlar ikinci kat ³ gögi demürden yaratdı anda firışteler var
ādem şūratında ⁴ ol mevc ki evvelki gök arasındadır ol mevci ⁵ ururlar
gök kıranlarına ve ra^cd-ā^cvān getürür ra^cd-ı ⁶ ā^cvānı illere ve şehrlere ve
vilāyetlere ulaşıdurur ol ⁷ kadar ki Ta^cı Ta^cālā kaderledi yağdururlar
üçüncü kat gögi ⁸ yaratdı paqırdan anda firışteler var öküz şūratındadır ⁹

76a dördüncü kat gögi yaratdı altundan anda firışteler nūrdan ¹ her cum^ca günü
çıkarlar ^caden uçmağı kapusunda bir ırmağ ² var ol ırmağda ğusl eylerler
andan çıkarlar ³ silkinürler nice kaqtra bulardan tamlasa her bir
kaqtrasından ⁴ bir firışte yaradur ol firışteler Beyti'l-Ma^cmūrı tavāf ⁵
eylerler girü göge aqarlar kıyāmet olunca inmezler ⁶ firışteler hacı budur
ve bişinci gögi altundan yaratdı ⁷ anda firışteler var at şūratında altıncı

gögi mermerden ⁸ yarattı anda firîştelere var kâra şûratlu bunlar Taîrînuñ
⁹ çerileridür eger

76b Taîrî Ta'âlâ birine buyuradı yidi kâat gögi ve yidi ¹ kâat yiri yirinden
döndüredi yidinci kâatı yarattı kıızıl yâkûtdan ² gözler kamaşur bakmağa
anda firîştelere var 'amel bitilerin yazarlar ³ 'amelleri yazarlar terâzûyı
saklarlar anuñ üstinde bir kârûre ⁴ var yeşil zümürüdden ol kürsîdür kim
anı görseñüz nûrı ⁵ gider kim anı bilse secde eylerler anuñ dört ayağı
var ⁶ her bir ayağı yidi kâat yirden uludur ve yidi kâat gökden ⁷ büyükdür
yidi kâat yirde bir dânenüñ vücûdı ne-y-ise kürsî ⁸ kâatında dağı yirüñ
mikdârı oldur anı dört firîşte ⁹ götürür bir firîşte âdem şûratındadır
Taîridan âdem

77a oğlına ¹ rızkıñ diler bir firîşte aşlan şûratındadır yırtıcı cânavar ² laruñ
rızkıñ diler birince rivâyetde ol firîştenüñ dört ³ başı var biri âdem ve biri
kuş bir arslan ve bir başı ⁴ öküzdür dirler andan yoķaru 'arş götürer
firîştelere var anlar ⁵ sekiz bölükdür bir bölüğine Kerübîler dirler ikinci
bölüğine ⁶ Sürâdıklar dirler üçüncü bölüğine Şaffin dirler dördüncü bölüğine
⁷ Hâvîn dirler bişinci bölüğine Reşîd dirler altıncı bölüğine ⁸ Bâzak dirler
yidinci bölüğine E'am dirler sekizinci ⁹ bölüğine Bâzûk dirler her bir
bölük

77b yitmiş biñ şafdur ¹ her bir şafı elli biñ yıllık yoldur Taîrî Ta'âlâ vahy ² kılar
bunlara ki 'arşı götürüñ eytdiler kimüñ güci yiter 'arşuñ ³ 'azametin
götürmege "Subbühun Kuddusun" zikrin didiler 'arşdın ⁴ yaña yüridiler

hamle itdiler ʿarş bunları ditretedi ve tenlerin ⁵ zaʿif kıldı ʿācız kaldılar
ʿarşa varımadılar Taḥrī Taʿālā bunların ⁶ sağışların arturdi ve
kuvvatların arturdi sekiz kez hamle ⁷ kıldılar her bir hamlede Taḥrī
Taʿālā sağışların ve kuvvatların ⁸ arturdi ʿarşun kıyına varımadılar hiṭāb
geldi ki ⁹ yā

78a firīstelerüm ʿizzüm celālum ḥaḳıy-çun eger ebedü'l-ebed şöyle ¹
kalsanız kuvvatuñuz artsa ʿarşı götürmege gücünüz yitmeyedi lakin ²
gine kuvvat ben vire-y-idüm eytdiler İllāhī kuvvat sen vir ^{3,4} hiṭāb geldi ki
dilersiz ki ʿarşı götüresiz eydüñ **Lā ḥavle velā kuvvete illā billāhī'l-**
ʿaliyyi'l-ʿazīm bir kezden eytdiler ʿarşun ⁵ ayaklarına yapışdılar ʿarşı
götürdiler ayakları hiç nesnede qarār ⁶ dutmadı yidi kat yirden aşağı
balık arkasına indi andan ⁷ şonra niteligin Taḥrī bilür bir rivāyet oldur ki
çün ⁸ ʿarşa yapışdılar ʿarş üstlerine muʿallaḳ durdi andan Taḥrī ⁹ Taʿālā
yiri yaratdı ve kullarına döşek kıldı ve sākın durdi ve andan

78b ¹ şonra ādemīler ve cinnīler yaratdı ve kalan cānavarlar sağışsuz ²
kalanın Taḥrī bile ikinci kat yirde cinnilerdür āḥır zamānda ³ yir üstine
çıkısarlardur ādemler-ile qarışsarlardur ⁴ üçinc kat yirde ʿaḳīm yildür anı
kāfırlara ḥavāle kıldı ⁵ zīrā ʿĀd kavmına ol yilden bir yüzüne sıgarca yıl ⁶
ḥavāle kıldı ʿĀd kavmin un gibi kıldı dördüncü yirde ⁷ İblīsdür çerisi-y-ile
bişinci yirde cehennemilerdür ʿaḳreb ⁸ ve çeyanlardur degmesi biserek
gibidür altıncı yirde ṭamu ⁹ zencīleridür her biri yitmiş arşundur ol

79a zencirlerden ¹ halka yiryüzine düşse-y-idi tağları kal^a gibi eride-y-idi yidinc ² kat yerde cehennem dereleri var zemheri gibi şarşar gibi yaz ³ olucağ cehennem odı birbirin yir Ta^rıya zārı ider eydür ⁴ ilāhī tarlığandum odı birbirin yidi Ta^rı Ta[°]ālā buyurur bir kez nefes ⁵ virür yazuñ katı ısıları andandur kış olucağ dağı eyle ⁶ ider zemheri sovuğı oldur birinceler eytmışlerdür yidinci ⁷ kat gök bir firişte emrindedür bir ayası içindedür ol ⁸ firiştenün adı Erbākīddür iki barmakı arası iki bin yıllık ⁹ yoldur ol firişte

79b öküz üstindedür ol öküzün kırk ¹ bin boynuzı var öküz şağra üstindedurur şağra yeşil zümürüdden ² dür ol şağrayı yılan kaplamışdur ol şağra balık kanadı üstinde ³ durur balıgun adı yemhürdur balık bir deniz üstinde durur ol ⁴ deniz adı °ağbūsdur derinliği yidi kat yirden ve yidi kat ⁵ gökden artuğdur balıgun başı ve kuyruğı kurıda yatur zikri ⁶ nūr üstindedür nūr yıl üstinedür karanulıñ cehennem ⁷ üstine-durur cehennem tamtām üstine-durur tamtām dağı ⁸ bir balık pulı üstine-durur ol balıktan aşığa kimse ⁹ ne var

80a bilmez birince rivāyetde eydür ol balıktan aşığa ¹ bir ulu tağdur tağ altında deniz var denizden aşığa ² kimse ne var bilmez **Tefsir-i Nişābūrīde** eydür her bir yerde ³ Ādem Peygāambar gibi ve Nūh gibi ve °İsī gibi ve Mūsā gibi ⁴ peygāambarlar vardur ma[°]nisi oldur ki her bir yerde Ta^rınınuñ ⁵ halkı var ol halkuñ uluları var kimi Ādem ve kimi Nūh ⁶ ve kimi °İsā ve kimi Mūsā yirinde °Acāyibü'l-Maşnū[°]āt^{da} ⁷ eydür Ta^rı Ta[°]ālā

gökleri buḥārdan yaratdı dünyā gögin yeşil ⁸ zümüröd şekline yaratdı
adı Barḳīcādur içindeki

80b firışteler ⁹ nesr şūratındadır bunlar gök ḥazīnedāri-durur uluları ¹ adı
Şemāğıldur ikinci kıızıl yāḳūtdan-durur adı Ḳaydūm ² dur içindeki
firışteler cAḳbān şūratındadır uluları adı ³ Mīḥāyil dirler üçinci şaru
yāḳūtdandır adı Mācūndur ⁴ içindeki firışteler öküz şūratındadır uluları
adı Şalsābīl ⁵ dür bişinci gök altundandır adı Ubḳādur içindeki ⁶ firışteler
ḥūri şūratındadır uluları adı Kelkebīldür altıncı ⁷ gök aḳ zümürüddendür
bunuḡ daḡı adı Rabḳādur içindeki ⁸ firışteler vildān şūratındadır uluları
adı Şemḥāyıldur yidinci ⁹ gök yeşil zeberceddendür adı Ġarībādur
içindeki

81a firışteler ¹ ādem şūratındadır adı Ḳıdbāyıldur evvelki gök ² firışteleri
tesbīḥ oḳırlar kıyāmda-dururlar ikinc gök ³ firışteleri temcīd oḳırlar
secdede-dururlar dördünci gök ⁴ firışteleri tehīl eylerler rükūcda-dururlar
bişinci gök ⁵ firışteleri taḳdīs eylerler altınc gök firışteleri ellerin ⁶ ducaaya
getürmişlerdür yidinci gök firışteleri yüzlerin ⁷ carşa dutmışlardur aḡlarlar
Veheb İbni Münebbēh eydür yidi ⁸ ḳat gökden yoḳarudur ḥicāb ḥisābı
sağışın Taḥrı ⁹ bilür tesbīḥ oḳırlar dürlü dürlü luḡatlar birle anlaruḡ

81b ḳapuları ¹ ve kilīdleri vardur nite kim dir
ú7Υ□□□} α□□ Υπα□□ { ◆◇□≤□↔α '□ (♥↔β□™□↓ '□↔ (39/63,
42/12) ² gög-ile ol hicāb arasında ḥayvān denjizidür andan ³ yoḳaru
ḳamḳāmdur ḳamḳām denjizinden yoḳaru ḥicāblar denjizi ⁴ dür andan

ğav□ denjizidür andan rakḳ-ı menşürdur ⁵ kitābın meşürdur andan saḳf-ı merfū^cdur andan ⁶ baḥr-ı mescürdur andan yitmiş biḡ ḥicābdur nürdan andan yitmiş ⁷ biḡ perde vardur kāfürdan andan yitmiş biḡ perde var ⁸ zulumātdan ve birinceler tefsīrinde eydür bu eydügümüz perdeler ⁹ girü yitmiş biḡ perde içindedür

82a yitmiş biḡ perde zulumātdan ¹ yitmiş biḡ perde ıldırımdan yitmiş biḡ perde nürdan ² yitmiş biḡ denjizlerden yitmiş biḡ zümürüdden yitmiş biḡ ³ yāḳūtdan yitmiş biḡ mercāndan yitmiş biḡ ʿaḳıḳden ⁴ yitmiş biḡ zebercedden yitmiş biḡ bilürdan yitmiş biḡ ⁵ altundan sidretü'l-müntehādur andan ṭübī ağacıdur ⁶ birinceler eyetdiler ṭübī ve sidre ikisi birdür andan uçmaḳlar ⁷ dur andan Livā-yı ḥamddur andan girü ḥicāblardur lülüden ⁸ ve ʿanberden **Tefsīr-i Nişābūrī**de eydür andan kürsīdür ⁹ kürsinüḡ altında firiştelere var ayakları

82b taḥte'□-□erādudur ¹ Cebra'il maḳām-ı sidrenüḡ ortasındadır Cebra'ilüḡ altı ² ḳanadı vardur her bir ḳanadında yüz ḳanadı vardur andan ayru ³ iki ḳanadı vardur yeşil, ol iki ḳanadını ḳadir gicesi açar ⁴ iki ḳanadı kızıl ol iki kızıl ḳanadı muraşşac incüdendür ⁵ anı ḳiyāmet günü açar **Tefsīr-i Gevāşide** eydür Peyḡāmbar ⁶ (ʿaleyhi's-selām) Cebra'ili gördi altı yüz ḳanadı var-ıdı **Leṭāyif-i 7 Ḳur'ānda** eydür Cebra'il niḡe ki Peyḡāmbara indi bir bir dürlü ⁸ ḳanad-ıla indi her bir ḳanad-ıla ki Peyḡāmbara indi ol ḳanad-ıla ⁹ hiç peyḡāmbara

83a inmedi evvelki Peygāmbara Hıra tağında indi ¹ altı yüz kanad-ıla andan
biñ kanad-ıla niçe inse şöyle ² bir bir arturur-ıdı Muhammede yigirmi yidi
biñ kez indi yigirmi üç ³ yılda ve kalan peygāmbarlara üç biñ kez indi
Ferāyiz-i Qur'ānda ⁴ eydür kıyāmet güninde ine her bir mürsel ve her bir
peygāmbarlar biñ ⁵ dağı ümmeti sağışınca kanad-ıla kimse anı bilmeye
illā Muhammed-i ⁶ Muştafā bile ʿacāyib қалalar **İsrāfil** ʿarş altındadır
Envār-ı ⁷ **Levāmi**de eydür eger dünyādaki denizler ve ırmaқları bınarları
⁸ başına dökselerdi altına inmeyedi firiştelер sağışınca ⁹ anuñ қанатları
var her bir

83b kanadı dünyeden dağı içindekinden uludur ¹ Mikā'il bu dükelinden
uludur kimse anı bakabilmez ² nūrından firiştelерden kim ʿarşa yakın-ısa
anun nūrı ³ artuқdur yir dağı tolu firıştedür anları anmaduқ ⁴ söz çok
olmasun diyü uçmaқ yidi gökden yoқarudur ⁵ sekiz қapusı var altundan
muraşşı ʿincüden evvelki ^{6,7} қapuda bir yazu yazılmışdur **Lā ilāhe**
illā'llāhu Muhammedün Rasūla'llāh ikinci қapuda yazılmışdur ⁸
﴾﴿ (←□≤□↔α (Υ≤←□□'◇Υ↔ β□©□α ya'nī ben namāz

84a kılıcılarıñvan ⁹ üçinc қapuda yazılmışdur
ú)β□.□≤□↔α (Υ≤. □□'◇Υ↔ β□©□α ya'nī ¹ Ben zekāt viricilerünven
dördinci қapuda yazılmış ² dur ben Emr-i ma'ṛūf қılanlarıñvan biñinci
қapuda yazılmış ³ dur ben oruc dutanlarıñvan altıncı қapuda
yazılmışdur ⁴ ben hacılarıñvan yidinci қapuda yazılmışdur ben
gāzilerünven ⁵ sekizinc қapuda yazılmışdur ben Hаққı ihtiyār ⁶

kılanlarıñvan evvelki uçmağ lülüdendür adı dārü'l-⁷ celâldur ikinç uçmağ
kızıl yâķūtdandur adı ⁸ dārü's-selâmdur üçinci uçmağ yeşil
zeberceddendür ⁹ adı

84b cennetü'l-me'vâdur dördinc uçmağ yeşil mercândandur ¹ adı dārü'l-
hulūddur bişinci gümüşdendür adı cennetü'n-na'īm ² dür altıncı
altundandur adı cennetü'l-firdevsdür ³ yidinci ağ müşkdendür adı dārü'l-
karârdur sekizinc ⁴ ağ incüdendür adı cennetü'l-°Adndür her bir kapu ⁵
iki kanatludur her bir kanadı yirden göge degindür ⁶ rivâyetdür İbn-i
°Abbâsdan ki uçmağda ırmağlar ⁷ vardur evvel bal ırmağıdur andan süci
ırmağıdur ⁸ andan su ırmağıdur andan kevâer ırmağıdur ⁹ kevâer
Peyğāambaruñdur andan kâfūr

85a ırmağıdur andan ¹ nesīm ırmağıdur andan selsebīl ırmağıdur andan ²
raḥīk ırmağıdur andan ṭahūr ırmağıdur dükeli bıñar ³ lardur ayakları
ırmağdur **Enisü'n-Nüfūsda** eydür uçmağuñ ⁴ bir kapusunda yazılmışdur
Σ (♥™Υ↓♦α ♣®5□□Υ2 β□ | (←'□/□'α (15/46) ^{5,6,7} dağı bir
kapusunda yazılmışdur
□ (←'□/□↔α '®/□} □∧Υ↔♦□ 6♣®5□□Υ2 β□ | (←'□/□'α (50/34)
dağı bir kapusunda yazılmışdur♣λβ□2 Υ≤3'·ΣΥ↓↗Υ\□←□∩ □ (←'□/□□} '□→Υ |←
♦←□◇↔α□ (13/23) dağı bir kapusunda ⁸ yazılmışdur

85b (Λ'□□φζ'μ↗'→'υα□/□□α□/↗'v©□α □□≤™□↔↔α α (←'□/□'α
(43/70) ^{9,1,2} dağı bir kapusunda yazılmışdur

$7 \heartsuit \lceil \Upsilon \leftarrow \square \square \notin \Sigma \Upsilon \downarrow \Upsilon \square \downarrow \beta \square^{\text{TM}} \diamond \Leftrightarrow \alpha \square \square \alpha \square \square \beta \square^{\text{TM}} \square \leq \leftarrow \psi \square \alpha \mid \leftarrow$
 $\heartsuit \square \square \leq \Leftrightarrow \square \alpha \quad (35/35)$ dağı bir kâpusında yazılmışdur
 $\diamond 4 \lfloor \equiv ' \rfloor \alpha \square \square \mu \lceil \square \diamond \Leftrightarrow \alpha \rfloor \Upsilon \alpha \square \pi \lceil \square \diamond \Leftrightarrow \alpha \beta \square \lfloor \heartsuit \notin \square \lceil ' \odot \lceil \square \square \rfloor \rfloor$
 $(44/56) \quad 2 \quad \emptyset$ her bir kûşkte yazılmışdur
 $3 \Upsilon \square \alpha \square \leq \square \Leftrightarrow \alpha \lceil \square \varphi^{\text{TM}} \lceil \square \lceil \cup \Upsilon^{\text{TM}} \square \notin \lceil \mu \square \square \varphi \square \square \beta \square \diamond \Upsilon 2 \lceil \lceil \rightarrow \lceil \square \leftarrow \square$
 $\cap \infty \textcircled{5} \square \square \quad (13/24)$ her bir ağaç ⁴ yaprağında yazılmışdur **Lā ilāhe**
illā'ilāhu Muḥammedün Rasūla'llāh her bir ⁵ budağda yazılmışdur
uçmak ḥarāmdur peygāmbarlara Muḥammed-i Muşţafā ⁶ girmeyince
ayruk ümmetler girmezler ḥarāmdur Muḥammed ümmeti ^{7,8} girmeyince
her bir tahtada yazılmışdur
 $\beta f \square \diamond \square (\beta \square \lfloor \heartsuit \notin \square \lceil \square \square \square \rfloor \rfloor 7 \Upsilon \wedge \Upsilon \leftarrow \alpha \square \square \square \rfloor \alpha \lceil \square \leftarrow \square \cap \beta \square \lfloor \heartsuit \notin$
 $\square \Sigma \lfloor \heartsuit, \lceil \Upsilon \rightarrow \square \leq v' \downarrow \quad (76/13) \quad 7 f \square \rfloor \heartsuit \square \square \downarrow \square \square \rfloor \square \lceil$ her ağaçda ⁹
yazılmışdur **Allahümme şalli ʿalā seyyidinā Muhammedin ve alā āli**
Muhammedin her bir

86a şecerde ¹ yazılmışdur

$3 \infty \rangle \square \square \Upsilon \wp \beta \square \odot \beta \square \lceil \Upsilon \leq 2 \square \square \lceil \diamond \Leftrightarrow \Upsilon \alpha \infty \rangle \square \square \Upsilon \square \beta \square \odot \clubsuit \square \Upsilon \lceil \square \downarrow \lceil \square \rfloor \infty$
 $\lceil \lceil ' \upsilon \lceil \quad (75/22-23)$ her bir ^{2,3,4} kadehde yazılmışdur

$\lceil \lceil ' \leftarrow \square \diamond \cup \square \rfloor \alpha \lceil ' \odot \beta \square \cdot \beta \square \diamond \Upsilon 2 f \lceil \leftarrow \alpha \square \square \square \upsilon \Upsilon \lceil \lceil ' \text{TM} \lceil \rightarrow \square \diamond \Leftrightarrow \alpha \Upsilon \spadesuit \lceil \downarrow$
 $\Leftrightarrow \spadesuit \lceil ' \leq \Leftrightarrow \alpha \Upsilon 4 \beta \square \rho \downarrow \square \beta \square \cdot \infty \Sigma \lfloor \heartsuit \cap \infty \square \lceil \psi \square \lceil \quad (56/22-23-24)$

yimişlerde yazılmışdur

$\clubsuit \square \cap \lceil ' \text{TM} \diamond \square \downarrow \rfloor \square \lceil \clubsuit \square \cap \lceil ' \text{TM} \square \downarrow \rfloor \clubsuit \rangle \square \square \lceil \heartsuit \rho \square \cdot \clubsuit \square \lceil \Upsilon \cdot \beta \square \notin \square \lceil$
 $(56/32-33)$ her bir döşekte yazılmışdur ⁵

$6 \clubsuit \sqrt{\square \square \varphi \square \upsilon \square \Upsilon \alpha \Sigma \Upsilon \downarrow \beta \square \lceil ' \text{TM} \Upsilon \leftarrow \beta \square \text{TM} \square 2 \clubsuit * \square ' \notin \lceil \diamond \leftarrow \square \cap \square \Sigma \lfloor \heartsuit$

, |Υ→□≤v'↓ (55/54) kuşlar kanadında ⁶ yazılmışdır

□(f' \□v□□} β□≤δΥ↓ ♣□/□□ Υζ□↔□L (56/21) evleri sakfında

yazılmışdır ⁷

3'□/□□} α□L 'πα□(♦□≤□↔α Υo□↓α□□ β□↓ β□\ \♥≠ □Σ} ♥□Υ

↔β□□ (11/107) °Acāyibu'l- ⁸ Maşnū°ātda eydür rivāyet eyler Ka°bü'l

Ahbār'dan ⁹ ki tūbī ağacı üzdeki °arşdan taşradur

86b gölgesi dükeli ¹ uçmağa irişür altundandır budakları zümürüddendür ²

yimişin °ālimler yiyiser andan yoğaru Livā-yı hamddur Muğammed

°alemi ³ dür biğ yıllık yoldur kızıl altundandır birinceler eydür ⁴ dört direği

var biri zümürüdden ve biri kızıl altundandır ⁵ ve biri zeberceddendür

ve biri firūzedendür şukğası gēnligi ⁶ dünyādan uludur dört şukğası var

her bir şukğası dünyācadur ⁷ bir şukğasında nūr yazılmışdır

Bismi'llahi'r-rahmāni'r-rahīm ⁸ dağı bir şukğasında yazılmışdır

6∞κ} ♥□□© ∞/v□≠□L Υf ♦≤↔↔α □ΣΥ↓ ∞□/□□© (61/13) ⁹ dağı

87a bir şukğasında yazılmışdır

f' ♦□/□□v□≠ □^'≤2□□ □^ \♥\N' } □®/□□□↔□L (93/5) ¹ ol

°alemün öñinde yitmiş biğ °alem var her bir ² °alem dibinde biğ şaf

muğarreb firişte var ve beyte'l ³ ma°mūr dördinci kat gökdedür **birince**

tefsİRde ⁴ eydür altıncı gökde-durur birinceler yidinci gökde birince ⁵

kürs-ile °arş arasındadır Tafrı Ta°ālā diledi ki yiri yarada-y-ıdı ⁶ buyurdu

ol suya ki kürsī içindedür mevc urdu köpüklendi ⁷ buğı yoğaru çığdı

köpük kurudı köpükden yiri yaratdı buğı kurıdı ⁸ gökler yaratdı mevc
kurıdı Kāf tağın yaratdı Kāf tağı çevre ⁹ yiri

87b kapladı burc gibi şehirlerün tamarı andandır Taḫrı Taʿālā dilese ¹ ki bir
şehri ve bir vilāyeti deprede ol firişte ki ol tamarlara ² müvekkeldür
buyurur ol tamarları depredür yidi deniz Kāf tağı içinde ³ dūr denizlerün
ulusı ʿummāndur ʿummān yiri kaplayup durur Kāf tağı ⁴ ʿummānı
kaplayup durur girü Kāf tağı çevresinde denizler var bir denizi ⁵
Aşamdur anuñ ardında Kara denizdür anuñ ardında Farmās denizi ⁶ dūr
anuñ ardında Sākin denizidür anuñ ardında denizler denizidür ⁷ anuñ
girü yirler var ḫalāyıkları var sağışların Taḫrı bilür şūratları ⁸ dürlü dürlü
ʿādetleri garīb yidi kat yir bir defter gibi bir firištenün ⁹ elindedür ol firişte
bir taş üstindedür kızıl

88a yāḫūtdandır ¹ dört bucaqludur ol taşuñ yitmiş biñ çukuru var her bir ²
ḫalāyık ol çukurlar töludur sağışların Taḫrı bilür taş öküz ³ üstindedür
öküzün yitmiş biñ boynı var bir boynından ⁴ bir boynına yitmiş biñ yıllık
yoldur yitmiş biñ başı var ⁵ her başında yitmiş biñ ağızı var her bir
ağızında yitmiş biñ ⁶ dişi var her bir başında yitmiş biñ boynuzı var her
bir boynuzı ⁷ aralığı yitmiş biñ yıllık yoldur pes Taḫrı Taʿālā buyurdu bir
firişteye ⁸ ki ol taşı götürmege iki boynuzı arasında götürdi andan ⁹ Ḥaḫ
Taʿālā balığı

88b yaratdı heybetlü nūrlu nūrından kimse bakabilmez ¹ eger bir kez
dünyāya bakadı hiç gicede karanlılık kalmayadı eger ² dükeli denizleri

bir burnına dökseler burnı delügi  olmayadı pes ³ Ta rı Ta  l  buyurdu  k z  stindeki-y-ile bile g t rmege balı  g t rmedi Ta rı ⁴ Ta  l  bir kez ba dı balı   or udan iki b kildi ditredi balı  bir  anadı ⁵  stine g t rdi Ta rı Ta  l  Mu ammed n  zinden ve M s n n  zinden ⁶ hi c b n g t rdi ol balı n  ltında bir deniz g rdi ol denizde ⁷ iki ilan g rdi her g n bi n  k z g t ren balı  gibi balı  yudar ⁸  bn-i  Abb s eyd r (radıya'll hu  anhu) d ny 

89a yirin n adı Er ked r ⁹ altında r h-i  a  md r yitmi  bi n yular-ıla ba lamı dur her bir yuları ¹ yitmi  bi n firi te elinded r  a an Ta rı Ta  l  dilese yiri hel k ² eyleye yilin  av le kıla yir atılmı  yun gibi eyleye ikinc yir ³ adı  urfadur anda  a rblar var biserek gibi dikenleri s n  gibi ⁴  al yık kim anda-durur anlara  abas dirler y   abes  a amları ⁵  toprakdur i d kleri  iyd r i erler gir  zift gibi  ıkarurlar   nci ⁶ yir adı  abiry dur anda  a  gibi yılanlar var  avmının  adı ⁷ Celh mdur bunların  zleri yo dur ayakları yo dur  anadları var ⁸  arla uc  anadı gibi d rdinci yir adı Mek  dur anda kibr t  a ı ⁹ vardur  avmına  alh  dirler birbirin yir bi inci

89b yir adı Sicc nd r ¹  amu zencirleri var  avmına  a  t dirler bunlar  u lar gibid r ² altıncı ve yidinci yir adı  Acib dur anda  blis ta tı var  avmına ³ C  m dirler bunlar  demden  isadur bunların  engelleri var ⁴  u   engeli gibi Ta rı Ta  l  bunları Ye'c ce ve Me'c ce  av le  ılısar ⁵ hel k  ılma a  blis anda ba ludur elinde aya ında dem r s tanlar ⁶

bölük bölük gelürler âdemiler azdurmağa birincesine azdurmak 7
geregini ögredür andan hicâbdur zulümâtdan andan hicâb-ı semümdür 8
andan ıssı yildür ki hiç hayrı yok andan cehennem kıyısıdır 9 andan
katı karanlıktır Tafrı Ta'ālā

90a kıyāmet gününde saçar 1 yirün gögün müzeyyenidür gökleri bezeyicidür
īmān ma'rifeti 2 nūrı-y-ıla gökleri bezedi ay u güneş nūrı-y-ıla yirleri
bezedi 3 peygābarlar-ıla 4 culemā-y-
ila6Y\□□□) α□L Yπα□(◆◆□≤□↔α'□(©'□◆≤↔□α (24/35) 4
nūrından-ıdı ki Yūsuf-ı Mışır-ı bāzārın bezedi Zelīhāyı 5 delü kılup
Yaçkūbı gözsüz eyledi me□eldür evde od 6 yandurdılar bir kelebek anı
gördi kararını gitdi kendüzin ol 7 oda urdı kanadı köyndi irteye degin
çırāğın yöresinde 8 uçdı çün irtedir gidemedi kaldı dağı bir kendü gibi
9 kelebek bunu gördi kolı kanadı

90b köynmiş şordı ki n'oldun saça 1 ne geldi eytdi ne olduğum bilmezem evit
bu kadar 2 bilürem kim gice oldu bir çırāğ yandurdılar gördüm kararım
gitdi 3 diledüm kim anuñ-ıla 4 ışık-bāzlık eyleyem kolum kanadum köyindi
4 şöyle oldum ki görürsün pes ol kelebek anı 5 melāmet eyledi ki sen
kandan od-ıla 6 ışık u bāzlık 6 eylemek kandan ol kelebek nesne dimedi
çün gice 7 oldu girü ol çırāğı yandurdılar çün melāmet kılan 8 kelebek anı
gördi kararını kalmadı kendüzin çırāğa urdı ol dağı 9 ol kelebekden biter
oldı çün irtedir öği geldi

91a ¹ gördi kendününüñ dağı kanadı yanmış ol evvel köynen kelebek ² şordı ki
ī yār sen dağı n'olduğ utandı eydür aña sen ³ uğraduğ idi ben dağı
uğradum illā ʿaybum yüzüme urma **nükte** ⁴ Zelīhā ol evvelki kelebek gibi
6Υ□□□}α□□Υπα□{◆◆□≤□↔α'□|'©'|◆≤↔↔□α (24/35) ⁵
nūrından Taḫrī Taʿālā bir nūr Yūsufuñ cemālında ʿomışdur ol ⁶ nūrı
gördi ʿarārı gitdi kendüzin ol nūra urdı ʿārı kanadı ⁷ ve nāmusu ʿolı yandı
Mıṣr ḫatunları anı gördiler melāmet ⁸ eyleyüp ʿovlaşdılar Zelīhā bunı
işitdi nesne dimedi eytdi ⁹ ben gördüğümü bunlara dağı göstereyim
andan kim

91b melāmet olur ¹ göreler ʿavlaşalar altı ʿavrat-ıdı Zelīhā kırk ʿavrat kığırdı ²
anlaruñ ʿaybları açılmasun diyü pes ḫatunları getürdi her ³ birinüñ eline
bir bıçağ ve bir turıñç virdi Yūsufa eytdi ī ⁴ cānum yaḫtūsı şol yüzünj
baña gösterdüñ bunlara dağı ⁵ göster Yūsuf ḫaşra çıkdı çün Yūsufı
gördiler ⁶ Zelīhā buyurdi turıncıñuz kesün bunlar dükeli barmağların
kesdiler ⁷ Yūsuf gitdi bunlar ʿana ʿarğ oldılar çün ögleri geldi ⁸ eytdi
nolduñuz size ne geldi ben buncadan berü görürem ⁹ bir zerre
barmağum ʿanatmadum siz bir kez

92a gördünüz ellerünüzü ʿoğraduñuz ¹bunlar eytdiler bizi ʿayıblamağıl
bilmedin seni melāmet kılduğ ^{2,3} çün bildük melāmet biz olduğ girü Taḫrī
Taʿālā 6Υ□□□}α□□Υπα□{◆◆□≤□↔α'□|'©'|◆≤↔↔□α (24/35)
nūrından bir nūr Muḫammed-i Muṣṭafā cemālında ⁴ ʿodı Ebū Bekir
Şiddīk anı gördi ol evvelki kelebek gibi ⁵ ol nūra urdı ʿOmān Ṭalḫ

Sa'īd (rıḍvānu'llāhı  aleyhim) 6 ecma'ın anı işitdiler kılıç alup Ebū Bekr evine geldiler 7 Ebū Bekri taşra kığırdılar eytdiler işitdük dīnün den dönmiş 8 sin Muḥammede īmān getürmişsin yā girü dīnünge dön yāhūz 9 seni

92b öldürürüz ittifāk ol gice Muḥammed Ebū Bekr evinde-y-idi 1 Ebū Bekr eytdi Muḥammed bizdedür gelün siz daḥı görün andan 2 öldürürsenüz öldüresiz çün eve geldiler Muḥammedün mübārek 3,4 cemālın gördiler bir kezden eytdiler **Eşhedü enlā ilāhe illā'llāhu ve eşhedü ennā Muḥammeden  abduhu ve Rasūluhu** nükte Rasūluḥ 5 ciger gūşesi Fāṭıma'ı (raḍıya'llāhu  anhā)  Ali'ye nikāḥ 6 eylediler Mekke kāfırlarınun  avratları melāmet kıldılar 7 ki Peygāmbār kızınun cihāzı yok örtüsü döşegi 8 yok didiler bir düğün oldu ittifāk eylediler ki kendüler 9 dürlü dürlü ũonlar geyeler Fāṭıma gele daḥı

93a yalıncağına gülişeler 1 Fāṭıma işitdi gönli perişān oldu  Ali şordı ki ī 2 Rasūluḥ gözi nūrı gönlün ne-y-çün yavuzdur Fāṭıma 3 ḥabar virür  Ali'nün daḥı gönli perişān oldu Peygāmbār 4 ũatına geldi ḥabar virdi Rasūluḥ mübārek gönli bir 5 dem meşgöl oldu **ḥiṭāb** Cebra'ile geldi ki Yā Cebra'il 6  Aden uçmağına var ol ũonlardan ki Fāṭıma için 7 yaraqlanmışdur bir boğ ũon iltivir Fāṭımaya Peygāmbār 8 meşgöl oturmuş-ıdı Cebra'il bir boğı öninde

93b ḳodı 9 eytdi yā Rasūla'llāhı Taḥrı Ta'ālā selām degürür eyit Fāṭımaya 1 gönlin perişān dutmasun eger senün dünyāda ũonun 2 yoğ-ısa uçmağda

yüz biñ hūri cāmedārlaruñ var ³ senüñ-içün her bir işbunuñ gibi sağışsuz
tonlar saklarlar ⁴ bu tonı geysün ol düğüne varsun görsünler kimüñ ⁵ tonı
yigdür Rasūl (°aleyhi's-selām) °Ali'ye virdi °Ali ⁶ aldı Fāṭımaya getürdi
Fāṭıma boğı açdı ev içi nūr-ıla ⁷ ve müşk-ile tıoldı bir kat ton bürincük bir
çar ⁸ boğdan çıkardı Fāṭıma tonı geyince düğünden okıyu ⁹ geldiler
Fāṭıma ol tonı geydi

94a düğüne vardı ol ¹ °avratlar karşı geldiler Fāṭıma'ı ol ton-ıla gördiler ²
gözleri hūre oldı bakmaqdan şordılar ki yā Fāṭıma ³ bu tonı saña kim virdi
eytdi bu tonı baña °Ali virdi ⁴ °Aliye babam virdi babama Cebra'il getürdi
Cebra'ile Taṭrı ⁵ virdi eytdiler girçeksin bu dünyā tonlarına benzemez ^{6,7}
bir kezden eytdiler **Eşhedü enlā ilāhe illā'llāhu ve eşhedü ennā**
Muḥammeden °abduhu ve Rasūluhu İlāhī biz °āşı kullaruñı ol ⁸ haş
kullaruña bağışlağıl bu eytdüğümüz āşıkāra nūrdur ⁹ ammā gizlü nūr
nite kim dünyā göginde

94b çirāklar var şeytānlar ¹ kaşd eyleseler çıkup nesne dinlemege ol
çirāklardan ² od alurlar ol şeytānları ururlar mü'minler göñlinde ³ dağı
nūrlar var çirāğlar iblīs vesvās kılsa ⁴ ol nūrlardan nūr alurlar iblīsı ururlar
ol nūr ⁵ işbunlardur evvelki nūr göñülü saklayan nūrdur andan ⁶ korqu
nūrıdur andan ümiz nūrıdur andan maḥabbet nūrıdur ⁷ andan tefekkür
nūrıdur andan yakīn nūrıdur andan zıkr ⁸ nūrıdur andan İslām ḥalāveti
nūrıdur andan iḥsān ⁹

95a ḥalāveti nūrıdur andan nazar nūrıdur andan ḥayā nūrıdur ¹ andan nūr-ı

na^cmādur andan nūr-ı ālādur andan nūr-ı fazl ² dur andan nūr-ı

keremdür andan nūr-ı müşāhededür andan ³ Taḥrınuḡ vaḥdāniyyeti

nūrıdur andan tecellī nūrıdur bu dūkelisi-y-ile ^{4,5} imānı şeyṭāndan

saḳırlar □(♥□□≤□↔α □λα□□□□□/□'□□↔β□©/□□v/□□α□L (67/5)

ya^cnī Taḥrı Ta^cālā buyurur yaraḳladıḳ biz şeyṭānlara ^{6,7} od ^cazābın Sa^cīr

cehennem odıdur

□(♥□□□/□↔α □□/|Y2□L 6□<□≤™□□□□□'λα□□□□□/□'Y2□□Y2 αL'□

□1□. □Σ} ♥□□≤←Y↔□L (67/6) ya^cnī yaraḳladıḳ ⁸ anlara daḡı ki

inanmadılar Taḥrılarına Taḥrınuḡ birliğine ⁹ neyi²⁶

95b cehennem ^cazābını □(♥□□□/□↔α □□/|Y2□L (67/6) ya^cnī ne yavuz

varacaḳ ¹ yirdür ol cehennem cehennemüḡ yidi ḳapusı var bir ²

ḳapusından bir ḳapusına iki biḡ yıllıḳ yoldur ³ yāḡūz biḡ yüz yıllıḳ yoldur

her bir ḳapusında ⁴ yitmiş biḡ ṭaḡ var oddan her bir ṭaḡda yitmiş ⁵ biḡ

sarāy vardur oddan, evler var oddan her ⁶ bir evde yitmiş biḡ, yitmiş biḡ

dürlü ^cazāb vardur ⁷ birbirinden ḳatıraḳ ^cāşılara cehennemdür büte

ṭapıcılara ⁸ Lazādur Ye'cüc ve Me'cüc yiri Ḥuṭamedür Cuhūdlar ⁹ yiri

Hāviyedür gāvurları yiri Caḡīmdür şeyṭānlar yiri

96a ¹ Sa^cīrdür münāfıḳlar yiri Saḳardur bī-namāzlar yiri daḡı ² Saḳardur nite

kim Taḥrı Ta^cālā buyurur □□™□□ (♥□□/□'□□□□↔□□β□↓ (74/42) ³

²⁶ Kelime anlamlandırılmamıştır, farklı şekilde de okunabilir. Y|□©

Sağar kavmına şoralar ne nesne givürdi sizi Şağara ⁴ eydeler biz namāz
kılmaz-ıduğ zekāt virmez-idük ⁵ **Söymeyer** rivāyet kılur Peyğāmbardan
(°aleyhi's-selām) ⁶ eydür şamuda od birinceleri şopuğlarına degin duta ^{7,8}
birinceleri dizlerine degin duta
'□'1□μ □ f'Yl □L βf™l ♥l□(β□l□↔ αf'Uγ◇□□ β□ll ♥≠ αf'™/↔'
α ←-α□□Yα (67/7) ya°nī kaçan uğrasalar şamuda kāfırlara ⁹ işideler

96b anlardan çirkīn üni eşek üni gibi ¹ ol şamu kaynaya tīz kazan kaynar gibi
yāhūz cehennem üni ² gibi ola eydeler şamunun şinin işideler bir yıllık
yoldan ³ hissī hissī diye '□'1□μ □ f'Yl □L (67/7) Tefsīrinde °ālimler
hayrān ⁴ kalmışlardur ammā te'vīl eylemişlerdür ya°nī yoğaru ⁵ kākā biş
yüz yıllık yol pāra pāra yalınlar ata ⁶ çün kāfırları şamuya koyalar Taḡrı
Ta°ālā buyura ki ī ⁷ firişteleryüm Muğammed °alem-i mağām-ı
Mağmūddur mağām-ı Mağmūd bir ⁸ üyükdür müşkden anda bir minber
var kıızıl yāğūtdan ⁹ ol

97a minberüñ yöresinde zebercedden kürsiler var ¹ Mürsel peygāmbarlar-
ıçun kıızıl yāğūtdan kürsiler vardur ² ulu'l-°azmler-içün altun kürsiler
vardur °ālimler-içün ³ her bir kişi kendü kürsisinde otura Cebra'il bekleye
⁴ İsrāfīl çığıra ki ī peygāmbarlar bilüñ Taḡrı ⁵ Ta°ālā buyurur ki Seyyīde'l-
evvelīne ve'l-āhīrīne Muğammed-i Muşḡafā ⁶ (°aleyhi's-selām) minbere
çıkar gökden inen kitablaruñ ⁷ müşkillerin beyān eyler bileler ki dükeli
peygāmbarlardan ⁸ bilüsi artuğdur peygāmbarlaruñ ḡatmidür pes
Peyğāmbar ⁹ minbere çıka

97b Dāvūd Peygāmbar karşıusına Qur’ān okıya ¹ Muḥammed-i Muṣṭafā vācız eyleye Taḥrī kelāmınun müşkillerin ² ḥal eyleye pes peygāmbarlar zevḳdan mest olalar ağlaşalar ³ andan Taḥrī Ta’ālā yitmiş biñ şaf firiştelir viribiye ki ^{4,5} cehennem götürmege niteki Taḥrī Ta’ālā Qur’ānda buyurur ﴿كُلُّ شَيْءٍ أَلْفُ مِائَةٍ أَوْ سِتُّ مِائَةٍ﴾ (89/23) ya’ni getüreler kıyāmet güninde cehennemi her bir firişte, ⁶ elinde bir zencir ola her bir firištenün kuvvatı ola ki eger ⁷ Taḥrī Ta’ālā buyursa yidi kat yiri götürmege birisi götürü-y-idi niteki ⁸ pıl siñegi götürür gibi cehennemi depredimeyeler pes Taḥrī Ta’ālā ⁹ bir kez cehenneme baḳa

98a cehennem yirinden kalka bir serçe gibi ola ¹ ol nazar heybetinden Taḥrī Ta’ālā eyde eger saña ‘azāb ² eylemek dilesem bir cānavar yarada-y-ıdum seni yil gibi yuda-y-ıdı ³ İkin gerek senünle ‘azāb eyleyem anlar ki benüm rızḳum ⁴ yirler benden artuğa ṭaparlar andan cehennem eyde ⁵ eger dilersen heybetüm ḥalāyıḳa gösterem Taḥrī Ta’ālā destür ⁶ vire pes cehennem bir kez kükreye odı maḥşar ehline ⁷ saça andan bir daḳı kükreye kaṭrān saça girü ikileyin ⁸ kükreye dütnün çıḳa nite kim Taḥrī Ta’ālā

98b Qur’ānda ḥabar ^{9,1,2} virür

﴿لَا يَسْتَأْذِنُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ أَنْ يَدْخُلَ عَلَيْهِمْ دَرُوبُهُمْ﴾ (24/61)
 ﴿وَالَّذِينَ يَسْتَأْذِنُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ أَنْ يَدْخُلَ عَلَيْهِمْ دَرُوبُهُمْ﴾ (24/62)
 (44/10-11)

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَكُمْ حَتَّىٰ تَسْأَلُوا فِيهَا سَلَامًا﴾ (24/61)

→/□◀□□'3□□/□' (55/35) hiç peygâmbar ve hiç ³ pâdişâh kalmaya ki
korğudan yüzi üstine düşmeye ⁴ nefsi nefsi dimeye Âdem Peygâmbar
eyde İlähî ben Şafırvan ⁵ beni kudret elün-ile yaratduñ firiştelere secde
kıldurduñ ⁶ senden Hâbil'i dilemezem illâ nefsum dilerem Nûh eyde ⁷
İlähî ben senünğ kullaruñı da^cvet kılmakdan yüz ⁸ döndürmedüm nice
incitdiler-ise oğlum Sâmirî ⁹ dilemezem illâ nefsum dilerem İbrâhîm

99a eyde İlähî ben Hâlılünven ¹ ki nefsumi Nemrüd odına atdum firiştelere
ulusı Cebra'ilden ² zinhâr dilemedüm bugün gözüm nûrı İsmâ'îli
dilemezem ³ illâ nefsum dilerem cİsî eyde İlähî baña Rûhum didünğ ⁴ ben
bugün anam Meryemi dilemezem illâ nefsum dilerem andan ⁵ cümle
peygâmbarlaruñ maşşar ehli-y-le Âdem Peygâmbar ⁶ katına geleler
eydeler Âdem Şafıyü'llâhsın Mescüd-ı Melâyike ⁷ sin bugün bizi
korğudan kırtar Âdem eyde üç yüz ⁸ altmış yıl ağladum yazuğuma
kefâret eylemedüm ⁹ cÄlem-i

99b Faħr-ı Muħammed-i şefîc kılmayınca pes dükeli peygâmbarlar ¹ ittifâk
eyleyeler peygâmbarumuz katına varalar göreler mübârek ² başın
secdeye kemiş münâcât eyler eydür İlähî benüm-ile ^{3,4} va^cde kılmaduñ
mıdı kim gerek-ise dileyem

İ'◆□□□v□≠ □^'≤2□□ □^|♥\$U' □®/□□□◀□L (93/5) dimedün
midi İlähî benüm-ile va^cde kılmaduñ mıdı ⁵ İlähî elbette benüm
ümmetümünğ kocaların şamuya koyarsañ ⁶ bunlaruñ-ıçun Ebü Bekr
Şiddîkı koy eger kırğılları koyarsañ ⁷ cÖmeri koy eger kitâb yazarları

koşarsan °O□mān'ı koy eger ⁸ ümmetümün bahādurların koşarsan °Ali'i
koy yigitleri koşarsan ⁹ ciger gūšem Hüseyini

100a koy eger ümmetümün °ālimlerin koşarsan ¹ uş benüm nefşümi
bunların-ıçun koy hiṭāb gele ki ḥabībüm ² dostum °izzüm celālum ḥaḳḳı-
çün °ālemi senün-ıçün yaratdum ³ ben ṭamuya koşası kişi bulam sen dur
şefā°at ⁴ eyle kimi diler-isen vireyim Rasūldur şefā°at eylemege ⁵
meşğül ola andan ḳalan peygāambarlar andan evliyālar ⁶ andan °ālimler
andan şehīdler ve uçmaḳ ehli uçmaḳa ⁷ gire ṭamu ehli ṭamuya gire vay
ol kāfırlara vay ⁸ ol zālimlere
6Y⊕/□C↔α □ΣY↓ '□□≤(□◇□μ '□β□-□μ (67/8) yakın ola ki ṭamu ⁹
ṭağıla zebāniler ḳaḳımağından yāḥūz gāyet

100b ıssıdan ṭamu ¹ yarıla pāra pāra ola
6Y⊕/□C↔α □ΣY↓ '□□≤(□◇□μ '□β□-□μ (67/8) ya°nī her ² vaḳt ki
bir bölük ṭamuya bırağalar ḥalāyık dürlü ³ dürlü bırağalar birincenin
yüzleri üstine bırağalar ⁴ birincenin arḳası üstine bırağalar birincenin ⁵
başları üstine bırağalar birincenin yanları üstine ⁶ bırağalar sinlerin-dahı
ḳopıcaḳ dürlü dürlü ḳopalar ⁷ bölük bölük ḳopalar Tefsīr-i □a°lebīde
eydür Mu°ād ⁸ bin

101a Cebel (Raḳıya'llāhu °anhu) Eyyüb-i Enşāri evinde Peyğambar-ıla ^{9,1}
oturur-ıdı şordı ki Yā Rasūla'llāhı
=fξα□/≠□α □/('μβ□v□≠ Y□/'≤□↔α (Y≠ '□□1™)' □⊗/□
(78/18) ma°nisi nedür Rasūl eytdi yā! ² Mu°āz şarp nesne şordun eytdi

âdemler kôpalar ³ sinlerinden on bölük şālîhlardan artuğ bir bölük ⁴
maymûn şûratında kôpa ve bir bölük tönuz şûratında ⁵ kôpa birinceler
ayağları sınıuğ başları üstine kôpa birincesi ⁶ gözsüz kôpa birincesi
ellerin çeyner ve dilleri gögsinden ⁷ irinğ kan ağa kôpa birincesi elleri ve
ayağları kesük kôpa ⁸ birincesi direge mihlanmış kôpa birincesi çirkin
yiyile ⁹ kim

101b °Araşât kavmı yiyisinden kaçâ birincesi kaṭrân ¹ gönlek geye kôpa anlar
ki maymûn şûratında kôpa ² anlar kôvcılar ola anlar ki tönuz şûratında
kôpa ³ bahîller ola anlar ki şağır ve dilsüz kôpa bunlar ⁴ °âlimler ola şol
°âlimler ki °ilmi-y-ile °amel eylemeyeler ⁵ anlar ki gözsüz kôpa güç ve
zulm eyleyenler ola anlar ⁶ ki direge bağlanmış kôpa bunlar ğammâzlar
ola anlar ki ⁷ çirkîn yiyile kôpa şehvetlerine uymış ola zinâ ⁸ kılıcılar ola
Behcedeh eydür ḥalâyıq biñ biñ bölük bölük ⁹ kôpa birincelerinden nûr
saçıla birincelerinden

102a od saçıla ¹ birincelerin uçmağa iledele birincenin ṭamuya ilteler eydeler
² ḥālunuz nedür işitmedünüz midi bugünün heybetin nite kim ³ Taṭrı
Ta°âlâ buyurur ←β□\ 'v□©□□□□ / \ '□ ↔ □β□□ (67/8) ya°nî zebâniler
şoralar ki ⁴ siz ne itdünüzdi □\ ♥□□© / \ '→Υμβ□\ / \ □ ↔ □α (67/8) hiç
peygâambar gelmedi midi ⁵ ki sizi bugünden kırtaradı
∞□\ ♥□□© β□□©J ←β□υ / □□© / \ ♦ ←□2 α / \ ↔β□© (67/9) eydeler
⁶ evet gelmedi degül geldiler bizi kôrkıtdılar kim ne itdünüz-ise ⁷ ideler
7♣J / \ / \ (ΣΥ↓ / \ '♦ ≤ ← ↔ α □4□ ≤ □□© β□↓ β□™ / \ ← '©□L β□™2□ ≤ □

□→□≠ (67/9) bizi ^{8,9} korkudıcı peygāambar geldi biz inanmaduk eytdük
7♣J/∫□(ΣΥ↓ √♦≤⇐↔α □4□≤□□© β□↓ (67/9) Taṭrı nesne
viribimedi ne kitāb ve ne peygāambar

102b suvāl ¹ ṭamu ehli dükeli Peygāmbara münkir degüller nice eydeler ki ²

biz inanmaduk **cevāb** β□\ \♥≠ □ √ΥTM/↔'α ←β□◇□≤⇐'. (67/8)

didüğinden ³ murāz oldur ki dükeli münkir olalar veḫ anlar olalar ki ⁴ Taṭrı

Ta'ālā Muhammede Qur'ān viribimedi diyeler dükeli kāfırlar böyle ^{5,6}

diyeler dükeli kāfırlar böyle diyeler eydeler eydün

♣□\ \♥φ□. ♣45□□ √♥≠ } Υα/√v/©□α/Υα (67/9) ki key azmışlar

sizsiz diyüp zebāniler ^{7,8} yavuz yañılmışsız diye

Υ□\ \♥∪□≤□↔α Υλβ□ζ□□α √←♥≠ β□≤TM. β□↓ '3ΥTM/∪□□© √□α

'▷□◇□□© β□≤TM. /□↔ α √'↔□β□□ (67/10) pes eydeler bu bize

itdüklerin işitsedük ⁹ ḫāl bu-y-idüğün bilsedük ṭamu ehli-y-ile ṭamuda

103a olmayaduk ¹ Tefsīr-i Ni□ābūrīde eydür eger biz şimdi bildüğümüzi

dünyede bile-y-idük ² Taṭrımuza imān getüre-y-idük ṭamuya daḫı

girmeyedük Tefsīr-i ³ □a'lebīde eydür korkudıcılaruḫ ḫabarın işitsevüz

inansavuz ṭamu ⁴ dibinde ḫalmayaduk

7/Υ\Υφ/©□□Υ2 α √'≠□□□v/∩β□≠ (67/11) pes ikrār eyleyeler

yazuklarına ⁵ ki Peygāmbara inanmadılar kāfır oldılar şirklerine inanalar

ve girü ⁶ Taṭrınuḫ birliğine ikrār eyleyeler ammā aşşı ḫılmaya zīrāki ⁷

vaḫtsuz inandılar nitteki şā'ir buyurur **beyt** Ser-burīden vācib āyed murğ-ı

bī-hengāmra ⁸ ya^cnī vaḳtsuz öten tavuḳuñ başın kesmek gerek pes biñ yıl ⁹ ağlayalar gözlerinde yaş

103b ḳalmaya biñ yıl girü ḳan ağlayalar ¹ ol ḳadar ḳan ağlayalar kim gemi yūriye andan eydeler şabr ² eyleyelüm diyeler biñ yıl daḳı şābr eyleyeler biñ yıl daḳı zāri ³ ḳılalar eydeler
□(′◇Υ↔β□ ∅ β□≤©Υβ□≠ β□©□′∩/Υβ□≠ β□\™Υ↓ β□™∪Υ□□
□α ←β□™□≤2□□ (23/107) ⁴ ḥiṭāb gele ki
Υ(′◇Υ≤←□-′μ) □□ β□\ (♥≠ α≅′♠ (□□□α □4β□© (23/108) dınmañ
⁵ buña söylemeñ zebānilere buyura ki ağzıra uruñ söylemeñ
♠Υ□\ (♥∪□≤□↔α Υλβ□ζ□□) βf™/ζ′□□≠ (67/11) pes duralar
Taḳrınuñ raḥmetinden ⁷ iraq ol gün helāk ola ṭamu ehli **Enīsü'l-Esrārda** ⁸
eydür βf™/ζ′□□≠ (67/11) ya^cnī helākan helāk ṭamu ehline helāk ⁹
bunda mecāzduḳ ḥaḳīḳat degül zīrā ṭamudan helāk

104a olmaz ¹ ya^cnī ol ḳadar ḳorḳalar ki helāk ḳalalar helāk olmayalar ²
ā□ārda gelmişdür andan berü ki Taḳrı Ta^cālā yiri götüren balıḳı ³ yaratdı
aña buyurdı ki muntazır dura Şūr urulınca ḳaçan Şūr ⁴ urıla ol balıḳ bir
kez ağzın açā ol deniz bir kezden ⁵ ağzına gire od ola girü çıḳa od çevre
ḥalāyıḳı ⁶ ḳaplayudura bu ol āyetüñ ma^cnīsīdür ki Taḳrı Ta^cālā ⁷ buyurur
ú:⇒π□□Υ≤ϖ′□ ′□β□ζΥφ↔α α□□Υα□□ (81/6) ya^cnī ol deniz od olup
⁸ girü balıḳ ağzına aḳa Taḳrı Ta^cālā destūrı-y

104b ıla girü çıḳa ⁹ ādemileruñ perrileruñ çevresinde burc gibi dura andan ^{1,2}
münādi çıḳıra ki

ΥΠ/□□} α□□ Υπα□{ ♦♦□□↔α Υ□β□Σ/©□α/ΣΥ↓ α□'□'1™□μ/□α/□'v/
□□Σ□v□α Υ(Υα Υ□©Υ) α□□ Υ≤ΣΥπ/↔α □□□↗□□↓ β□} (55/33)

ya'nī çağırılar ³ ki ī ādemler ve ī cinniler gücünüz yiter mi gögün
kıranlarından ⁴ çıkmağa eger gücünüz yitirse çıkun çün tamu ehli ⁵
tamuda karar kıllalar Ta'rı Ta'ālā hıṭāb kıla tamu ehline ⁶ kullarum nite
gördünüz benüm zindānumı nice bildünüz zebānilerüm ⁷ nice
geçürdünüz maḥşar korkusını anlar ki secde kıllarlardı ⁸ secde kıllalar
anlar ki secde kılmazlardı secde

105a kılmayalar cāşılar ⁹ çevre bakalar od göreler pes tamunun kapağın
götüreler ¹ maḥşar ehli Rasūl katına dirileler terāzūyı kıralar tamu ²
kükreye kaṭrān kaynaya ādemiler korqa Ta'rı Ta'ālānun ³ hıṣmı gālib ola
Rasūl secdeye vara eyde İlāhī görürem ⁴ zebāniler ümmetüm yöresine
üşmişler firiştelere şaf şaf ⁵ durmuşlar tamu kükrer kaṭrān kaynar ādemler
işidürler ⁶ görürem Cabbār kaķımış yazuqlular ağlarlar yüzleri kararmış ⁷
firiştelere tesbīḥ eydürler ümmetüme korku gālib oldu ⁸ Çalabum senden
artuğ cāreleri yok

105b va'cde kılduñ-ıdı ki ⁹

6 {♦□□□v□≠ □^'≤2□□ □^|♥ΣU'} □®/□□□↔□□ (93/5) ya'nī ol
kadar bağışlayam ¹ ki sen rāzı olasın didüñ-ıdı kāşkī anam beni ²
toğurmamışmıssa-y-ıdı ben bu muşıbeti görmeyedüm andan ³ Ta'rı
Ta'ālā tecellī eyleye Rasūla selām vire eyde ⁴ ī Ḥabībüm muřıbet
ađyārlaradur dostlar icṭibār ⁵ dur andan Rasūl-ı Muḥtār eyde kandanur

ümmetüm ĩ Cabbār ⁶ ālüm ve ehl-i beytüm şaḥābelerüm ḵanı pes Taḥrī
Taʿālā eyde ⁷ ĩ Muḥammedün ehl-i beyti duruḡ Muḥammed yöresine
gelün Rasūl ⁸ (ʿaleyhi's-selām) eyde ĩ benüm ālüm ve ĩ şaḥābelerüm ve ĩ
⁹ oḡlanlarum ben gerek ümmetümün ʿāşıların

106a dileyem eger baḡa ¹ baḡışlar-ısa bile uçmaḡa girem ve illā nefsum
bunlara fidī ² kılam pes bunlar eydeler bizüm cānumuz saḡa fidī olsun ³
biz dükelimüz nefsumüz ümmetüne fidī kılalum tek sen rāḡat ⁴ olḡıl ḥiḡāb
kıla Cebra'ile ki yā Cebra'il eyit ⁵ āḡır zamān devleti Muḥammed-i
Muşḡafā ki beşāret virsün ⁶ ümmetine ĩmān-ıla gidenlere raḡmet oldı çün
kāfırlar ^{7,8} ḡālı tamām oldı beyān oldı mü'min ḡālı eytdi
Υκ/□C↔βΥ2/ζ'□≤2□□ □/□□□□□ □Σ} ♥□□≤↔α □≤/Υα
(67/12) yaʿnī anlar ki ḡorḡarlardı ⁹ Taḥrīdan namāz kıılurlardı ḡac iderlerdi
ḡayba inanurlar-ıdı

106b ¹ ḡayb oldur ki şimdi bizüm gözümüzden ḡāyīb ola yaʿnī ² ḡorḡarlar
Taḥrīdan daḡı Peyḡāmbardan peyḡāmbarlar Cebra'ile ³ ḡabar virür
bunlaruḡ şıdḡlarından ve dīnleri berkliginden ^{4,5} ve daḡı beyān kıldı
bunlaruḡ □evābların □evābların eytdi
∞□(♥φ□· ∞□/□□α□ □)□□Υ1/□□↓/ζ'□□↔ (67/12) yaʿnī bunlardur
yazuḡlarından yarlıḡamaḡ daḡı ⁶ ve çok □evāb bulmaḡ daḡı Enīsü'n-
Nüfūs'da eydür ⁷ maḡfıret uçmaḡa girmekdür ecrün kebīrün dīdar
görmekdür ^{8,9} maḡfıret āşikāra yazuḡ

yarlıgamakdur 6 ♥ Γ2 αL'□□\ύα ΥL□α <'→□↔/□© αL'≤□Υ□□α□L

(67/13) Taḥrī Ta'ālā kāfıra

107a eydür gerek āşikāra ¹ söylenj gerek gizlü ya'cnī Peygāmbarı mesāvī eyler-idi andan ² birbirine eydürlerdi sırruñuzı gizlenj Muḥammed Taḥrısı Muḥammede dimesün ³ □a'lebīde eydür kāfırlar Muḥammed ḥaqqına uğurlayın ne ⁴ diseler Cebra'il Peygāmbara ḥabar virürdi birincesi birincesine ⁵ arḥun söylenj Muḥammedün Taḥrısı işidüp Muḥammede dimesün ⁶ Kiṭāb-ı Leṭāyifde eydür gerek uğurlayın eydün gerek ⁷ āşikāra ben bilürem ḥavluñuzı fi'lüñuzı göñlüñüzdeki endīşeñuzı ⁸ Taḥrī Ta'ālā vaḥy kıldı Dāvud (aleyhi's-selām) eytdi Yā Dāvud ḳullarum ⁹ yazuğunuzı

107b ḥaḳdan gizlersiz baña āşikāra eylersiz eger i'tikāduñuz ¹ ol-ısa ki ben görmezem kāfır olursız ve eger i'tikāduñuz ol-ısa ²ki görürem beni ādemlerden ḥōr mı görürsüz anlardan gizlersiz ³ benden gizlemezsiz pes benden ḳorḳmazsız Destūri'l-Mezkūrında ⁴ eydür sırruñuzı gizlersiz t̄ā'atuñuzı āşikāra eylersiz baña ḥōz ⁵ gizlü degül andan girü göñüllerdeki endīşe'i bilür eytdi ⁶

Υ□L'□'≤□↔α Υπα□□Υ2 ∞<(♥←□∩'Γ□≤©Υα (67/13) ya'cnī Taḥrī ol

Taḥrıdur ki ⁷ göñülde ne geḥer bilür ve daḥı bildürdi göñüldeki endīşe'i ⁸

ve kendü yaratdı eytdi 6□Π□←□□/Σ□↓'<□←U□} }□α (67/14)

ādemler bilmez mi ^{9.1} Yaradan ne yaratduğın ya'cnī Yaradıcı ne

108a yaratduğın bilür ;'□(♥φ□□/↔α '∇(♥ℵ□≤↔↔α □|'□□ (67/14)

ya'nī ol Ta'rı bilür ī nice nesneleri ve dağı 2 nesnenün ha'kikatın la'fif dimek olur ha'kikat 3 dimek olur **Hid bin Meryem** rivāyet eyler °Āī bir gün 4 bizüm katumuza geldi elinde bir bardağ dutar eytdi bilür misiz işbunun 5 içinde ne var eytdiler bilmezüz eytdi ben bilürem zīrāki 6,7 ben eyledüm andan okıdı ki

; '□(♥φ□□/↔α '∇(♥ℵ□≤↔↔α □|'□□ 6□Π□←□□/Σ□↓ '◁□←□□ })□α (67/14) **Tefsīr-i □a'lebīde** eydür İbn-i Museyyib eydür bir 8 kişi bizüm katumuzda oturur-ıdı ağaçlardan yaprak dökilür-ıdı 9 öñinden geçmiş ki Ta'rı Ta'ālā

108b işbu yapraklar dökildügin görür mi ki 1 nidī geldi sırrı ne ki

; '□(♥φ□□/↔α '∇(♥ℵ□≤↔↔α □|'□□ (67/14) **Tefsīr-i □a'lebīde** 2 eydür la'fifdür görür karañu gice kara qarınca kara mermerde 3 yöridügin ve işidür sözün virür murādın bilür gönjinden 4 geçenin habarda gelmişdür ki Ta'rı Ta'ālā her gice nidī 5 eyler eydür kim ola benden cömerd ī ādem oğlanları 6 ki halāyık baña °āşı olurlar ben bunları döşeklerinde 7 uyıduram tamām baña °āşı olmaduğ gibi benüm emrüne mu'fīc 8 olanları nite koyam habarda gelmişdür Ta'ırınuñ lu'fından

109a 9 bir dağı oldur ki kaçan bir ğarīb şayru olsa ecel 1 yakın gelse Ta'rı

Ta'ālā firīşteler viribir kimi oğlı şūratında 2 ve kimi anası şūratında ve kimi babası şūratında gelürler 3 yüzlerin yüzine urur er bī-çare ğarīb bunları görüp gönjli 4 hoş olur kendü rāzın bunlara eydür firīştelerün 5

şūratı haşmları şūratına benzer ammā koğuları koğularına ⁶ benzemez
ol ġarīb eyde ī haşmlar şūratunuz haşmlar ⁷ şūratıdır illā koğularunuz
koğularına benzemez diye ağlaya ⁸ firiştelər ağlaşalar ʿarş ditreye
muğarreb firiştelər

109b dağı ⁹ ağlaşalar ġarīb bir firāk-ıçun ağlaya ve bir haşratlığ-ıçun ağlaya ¹

Bir yazuğ-ıçun andan Taṭrı Taʿālā ḫiṭāb kıla ki ṭanuk ² oluğ ī firiştelərüm
ki anı yarlığadum cenāzesine ^{3,4} bile varuğ andan Taṭrı Taʿālā luṭfından
ḫabar virür } (ʿ↔□□ □□/□□) α '↔-□↔ □3□□□□ | ♥□□≤↔α □ (ʿ|
(67/15) yaʿnī oldur ki yiri ⁵ sizün-ıçün yumşaq yaratdı ḫwōr yaratdı ki ekin
ekeler dürlü ⁶ dürlü fāyde bulalar ke□if yaratdı yiri laṭif yaratmadı ki
anda ⁷ nūr qarār eyleye eger laṭif-misse nūr anda hergiz qarār kılmayadı
⁸ eger taş gibi olsa hiç kimse andan menfiʿat dutmayadı ⁹ laṭif olsa

110a ıssıda ḫatı ıssı olaydı sovuğda ḫatı ¹ sovuğ olaydı ḫıllar hiç rāḫat

olmayadı eger inen ḫatı ² olsa yörimege meşakkat olaydı ve eger key
yumşaq ³ olsa üstinde deprenmege yaramayadı andan Taṭrı Taʿālā ⁴
üstinde yörimegi mubāḫ kıldı tā ʿacāyıblar ve ġarāyıblar göreler ^{5,6}
Taṭrınuğ şunʿını tefekkür eyleyeler □evāb bulalar
β□(ΥφΥ·β□™□↓ (ʿ♥≠ α (ʿ↔↓β□≠ (67/15) yaʿnī yöriyeler kıranlarında
yaʿnī yiri ne key ⁷ ḫatı yumşaq yaratdı ve ne key ḫatı yaratdı yöriyeler ⁸
kıranlarında ve

110b ṭağlarında α (ʿ↔↓β□≠ (67/15) emrdür ḫabar ⁹ maʿnīsine **Ḫatāde** eydür

menākib ṭağlardur ¹ **Beşr bin Kaʿb**'uğ bir qaravaşı var-ıdı anḫa eytdi eger

2 eydürsen yirün menākibi nedür sen āzād ol qaravaş 3 eytdi
 $\beta \square \backslash \Upsilon \phi \Upsilon \cdot \beta \square \text{TM} \square \downarrow$ (67/15) didügi tağlardur didügi olur çün 4 eyle didi
 qaravaş āzād oldı ʿulemā āzādlığına hüküm 5 eylediler yaʿnī maqşūd
 āyetden oldur ki Taḫrı ol 6 Taḫrıdur ki yiri size geñez yaradıvirdi yirün
 çevresinde 7 tağlarında 6 $\heartsuit \Upsilon \odot \square \Upsilon \square / \Sigma \Upsilon \downarrow \alpha \{ ' \leftarrow ' \cdot \square \} \square$ (67/15) yin anuñ
 rızqını 8 ve şükr eyleñ aña 3 $\square \{ ' \text{ə} ' \leq \text{TM} \Leftrightarrow \alpha \Upsilon \{ / \square \Leftrightarrow \Upsilon \alpha \square \} \square$ (67/15) yaʿnī
 girü aña qopısar 9 sizi ol Taḫrı ki yiri size geñez eyledi

111a Qādirdür ki sizi 1 gine qopara yörün yiryüzinde yin helāl rızqın kullıq 2
 eyleñ Taḫrıya kāfır olmañ evvel beyān kıldı gökleri 3 yaratduğın andan
 yiri yaratduğın andan ölümden sonra 4,5 qoparduğın andan qorqıtdı
 Mekke ehlini $\Upsilon \} \leftarrow \beta \square \diamond \square \leq \square \Leftrightarrow \alpha \{ \Upsilon \notin \Sigma \square \downarrow \} \{ ' \vee \text{TM} \Upsilon \downarrow \square \alpha \square \} \square$ (67/16)
 yaʿnī emīn mi olursız anuñ ʿuqūbetinden 6 ki gökler Hākīmdür **Güvāşide**
 eydür $\} \{ ' \vee \text{TM} \Upsilon \downarrow \square \alpha \square \} \square$ (67/16) 7 olursız ki hükümü kudreti ʿarşı
 memleketinde ve göginde 8 dür yaʿnī eger ʿazāb kılası olursa nice
 gerek-ise 9 kıılır

111b

$= \square \{ ' \diamond \square \mu \square \{ \Upsilon \} \alpha \square \square \Upsilon \beta \square \notin \square \square / \square \square \} \alpha \{ ' \neg \Upsilon 2 \square \nabla \Upsilon \square \square \square \} \{ / \square \alpha \}$ (67/16)

1 yaʿnī ʿazāb kııla size yire yuddurmağ-ıla niteki Qārūnı 2 kıldı
 $= \square \{ ' \diamond \square \mu \square \{ \Upsilon \} \alpha \square \square \Upsilon \beta \square \notin$ (67/16) yaʿnī ayırur yiri sizi aşığa 3,4
 yuddurmağ-ıçun

$\beta 6 f \phi \Upsilon \square \beta \square \psi \{ ' \neg / \square \leftarrow \square \cap \square 3 \Upsilon \square \square \} \{ / \square \alpha \Upsilon \} \leftarrow \beta \square \diamond \square \leq \square \Leftrightarrow \alpha \{ \Upsilon \notin /$
 $\Sigma \square \downarrow \} \{ ' \vee \text{TM} \Upsilon \downarrow \square \alpha \} \{ \text{R} \square \alpha \}$ (67/17) yaʿnī olur size anuñ ʿazābı 5

kaatılıđından ki yađmur yirine tař yađdura niteki ⁶ viribidi Lūť kavmına
 $\Upsilon\{ \heartsuit \square\square \odot \square \nabla / \square \cdot \square / \{ ' \diamond \square \leftarrow \cup \square \vee \square \square \square \notin (67/17) \}$ ⁷ ya^{en}i tiz ola kim
bilesiz benüm korkıtmağımı zāhir ^{8,9} andan eytdi
 $\Upsilon \square \{ \heartsuit - \square \odot \square / \beta \square \cdot \square \nabla / \square - \square \notin \langle \Upsilon \backslash \Upsilon \leftarrow \varphi \square \odot / \Sigma \Upsilon \downarrow \square \Sigma \{ \heartsuit \square \square \leq \leftrightarrow \alpha \square \}$
 $\lambda \square \leq \square \square \cdot / \square \square \text{TM} \square \leftrightarrow \square \square \text{L} (67/18)$

112a hağikat yā Muğammed anlar ki senüñ ¹ kavmuñdan ilerü gelmişlerdi
peygābarlara inanmadılar ² Tađrınıñ hücet āyātlarına inkār eylediler
bunlara ³ inkār-ı ⁴ ukūbet nice oldısa inanmayanlara dađı ^{4,5} şöyle ola
 $6' \Sigma \diamond \psi \square \leq \square \leftrightarrow \alpha \} \Upsilon \alpha \square \leq \Sigma ' \neg \Upsilon \square \diamond \{ \beta \square \downarrow 6 \square \Sigma / \square \Upsilon \varphi \text{TM} \square \{ \square \square \clubsuit \pi \beta \square \}$
 $\leq \notin \leftarrow \beta \square \square \langle ' \square \odot / \square \notin \Upsilon \square / \square \leq \aleph \leftrightarrow \alpha \{ \square \leftrightarrow \Upsilon \alpha \alpha \text{L} \square \square \square \} \langle \square \leftrightarrow \square \square \alpha ($
67/19) ⁶ eytdi yā Muğammed anlar bakmazlar mı kuşlara ki $\dot{\text{ı}} \odot \cup] - \cup \emptyset \#$
⁷ ya^{en}i kanadların açup-durur bunlaruñ üstinde ⁸ inçge kanadların yumar
ya^{en}i hevāda kanadların ⁹ açup

112b yummağlığdan kimse beklemez illā Tağrı birince ¹ Kitāblarda eydür
Tađrınıñ hevāda kuşları var ² rızđların dağı hevāda yirler ve birince
rivāyetde ³ dünyā göği firifşeleri elinden yirler rızđların dağı ⁴ hevāda
yirler veyāhūz rivāyetdür Uçmađ dānelerin ⁵ yirler ve Selsebīl
irmağından iğerler rivāyetde ⁶ budur ki yılda bir dāne yirler ve bir kağra
iğerler ⁷ bunlaruñ yüzi ādem yüzi gibidür tesbīh okırlar eydürler ⁸ İlähī
sen yarlıđa Ebū Bekir řiddīkı (Rađıya'llāhu 'anhu) ⁹ sevenleri kađan
bunlaruñ biri tesbīhin unıtsa

113a yire düşer ¹ ölür ∞□ (♥□□2 ♣J) / (Υ≤3' →Υ2 '□≤©Υα (67/19) ya'nī
 bilür her nesnenün ² şalāhın ve ol kuşlar hevāda yumurdlar tesbihin ³
 unıtsa yire düşer ölür °Ömer (Rağıya'llāhu °anhu) zamānında ⁴ bir
 naķıslu kuş buldılar °Ömer katına getürdiler hiç söylemez ⁵ içmez ve
 nesne yimez Ka'cübü'l-Aħbār (Rağıa'llahu °anhu) ⁶ ol kuşu eline aldı
 kulağına söyledi kuş uçdı ⁷ hevāya gitdi °Ömer şordı ki ne didün ki uçdı ⁸
 gitdi bildüm ki tesbīhin unıtmuş anđurı-virdüm

113b uçdı ^{9,1} gitdi

□(L'□Υ≠β□→↔α Υ(Υα 6ΥΣ♦♦ψ□≤□↔α Υ(L'□/ΣΥ↓↔'.'□'□™□
 }↔'→□↔∞□™'υ □(| ♥□□≤↔α α□□♦ | /Σ□≤↓□α (67/20) yā

kimdür ol ki size ² çeri ola yardım eyleye Taırı °azābından kırtara ³
 7♣□(L'□'↔ (♥≠) Υα (67/20) degüldür kāfırlar illā bāılda ve
 aldamaķda ⁴

7(□□©□Υ□ □^□□↓□α/Υα↔'→'©'□□□} | ♥□□≤↔α α□□♦ | /Σ□
 ≤↓□α (67/21) yā kimdür ^{5,6} Taırı Ta'ālādur size rızķ virse

virmese♣□(1'©□L ♣≤(v'∩ (♥≠ α(≤⊞□↔/3□2 (67/21) belki
 önegülik eylediler kibirde tekebbürde ú♣□(1'©□L (67/21) ⁷ ya'nī

önegülik eylediler ırak olmakdan Taırı Ta'ālā bu iki ⁸ āyetde bildürdi büte
 ıapanların işleri bāıldur ümızleri

114a ⁹ yanlışdur zīrāki kimseye ki ıaparlar iki nesne-y-içün ıaparlar ¹ Bir aşşı
 bulmağıçun ve bir mażarratdan emīn olmağıçun ² bütler hōz ne aşşı
 eyleyü-bilür ve ne hōz ziyān ve ne saķlayu- ³ bilür pes ıapmağa Taırıya

lāyıkdur ki her gün ve her sâcat ^{4,5} her bir kulına bunca fayda degürür ve

bunca ziyāndan saklar

α (67/22) ya'nī ol kişi yüzi üstine ⁶ düşüp yöriye ya'nī kāfırlardur küfr

içinde ve dalālet içinde ⁷ yüzlerin süriyüp yörir ve mü'minler İslām

yolında doğru yörirler ⁸ hüccetü burhānıla

α (67/22) ⁹ mü'minler ki doğru yörürler şer'at yolında murād üstine

114b yörürler ¹ ve kāfırlar kıyāmetde yüzleri üstine kopalar süriyeler

mü'minler ayakları ² üstine kopalar Peygāmbara şordılar ki yā

Rasūla'llahı başları ³ üstine nice yöriyü-bileler eytdi ol kādirdür ki ayağı

üstine ^{4,5} yöridür ve hem kādirdür ki girü başı üstine yöride

α (67/23) ⁶ eytdi yā Muhammed ol Ta'rı ki sizi

yoğ-iken yaratdı işidür kulağ ⁷ virdi görür göz virdi bilür gönül virdi

Necme'd-dīn-i Neseff ⁸ Tefsīrinde

eydür α (67/23)

ya'nī virdi size ⁹ ilm āletin ki kulağ gibi ve göz gibi α (67/23)

(67/23)

115a dağı gönül ki ma'rifet ¹ āletidür **Tefsīr-i Ma'lebīde** kulağ virdi ilm

işitmek-içün ² göz virdi işitdüğinden sonra mü'tala'a kılmağ-içün gönül ³

virdi fikr eylemek-içün dili anmadı söz uzun olmasun diyü ⁴ yāhūz sözüñ
aşlı gönüldendür dil gönül tercümānidur ⁵ çün gönül anđı dil dağı
anılmış olur andan şükri bulara ⁶ nefy eyledi eytdi
□(L'□'→ǎ□μβ□↓ 5 | ♥←□© (67/23) ya'ni size virdük t̄a'at ⁷ āletin ki
bizüm kullıgumuzda olasız degül ki anı ayruğ kullıgında ^{8,9} şarf idesiz ve
beni bilmez
şanasız□(L'□□ǎζ'μ Yf/□↔Yα□L Y□□□) α (Y≠/ζ'.□α□□□□ | ♥□
□≤↔α □f' /3'© (67/24) eytdi yā

115b Muḥammed Taḥrı oldur ki yaratdı sizi ¹ yirden ve dağı çok eyledi ya'ni

□(L'□□ǎζ'μ Yf/□↔Yα□L (67/24) girü andın yaña ² dönesiz
□Σ(♥©Y□β□□/ζ'v™'. /Yα '□/□f/↔α α□□♦ | f♦v□↓ □(f'↔f'
™□}□L (67/25) ya'ni kōrkıtdı ³ bunları çok yire yuddurmağ-ıla ve
gökden şaş yağdurmağ-ıla ⁴ ve kıyāmet kōpmađ-ıla
□/□f/↔α α□□♦ | f♦v□↓ (67/25) ya'ni yā Muḥammed eger
girçekseñ ⁵ ve peygāambarlıgıñ girçek-ise ve řaḥābeler muḥarrebler-ise
ve dükeli ⁶ °azāb bize iner-ise belālar bize olur-ısa ol didügüñ ⁷ kıyāmet
ne gün olur bize diyüvir diyü teshīr-ile ve cehl-ile ^{8,9} bunı didiler Taḥrı
Ta'ālā bu āyeti viribidi
∞Σ(♥φ'↓ ∞□} ♥□□© β↓□©□α ←β□♦□≤©Yα□L :Yf♦≤↔↔α □□/
™Y□' /ζ'↔Y□↔α β□♦□≤©Yα/3'© (67/26) eyit yā Muḥammed
bunlara kıyāmet

116a ne vakt k̄opisar ¹ t̄amusına buyur iindeki odi t̄aşra ıkara cehennemi k̄oyindüre altındağı ² deniz k̄uriya ol denizün adı Bahri'l-Buḥūrdur ya^cnī denizler denizdür ³ zīrā ki denizler anuñ atında bir atredür ün ol deniz k̄uriya ⁴ yir k̄ıpkızıl od gibi ola bu ol āyet ma^cnisidür ki ⁵ $\acute{u}:\Rightarrow\pi\Box\Box\Upsilon\leq\wp'\Box'\Box\beta\Box\zeta\Upsilon\wp/\Leftrightarrow\alpha\alpha\Box\Box\Upsilon\alpha\Box\Box$ (81/6) pes ün bunu z̄ikr eyledün ma^clūm oldu ki tebāreke ⁶ ol pādīṣāhdur ki ne dilerse yaradur nice dilerse işler ⁷ aña az yaratmak nice geñez-ise ok yatmak dağı Őyle geñezdür ⁸ kii yaratmak nice sehl-ise uluyı yaratmak Őyle sehdür ⁹

116b mařnū^cātında tefāvūt yokdur řāni^c birdür kudreti tamāmdur ¹ taḳḳīri mūstaḳīmdür dükeli bir alıbdandır ol kün-fe-yekūn ² alıbidur dükelin dūrüst yaratmıřdur nite kim Rasūlına ḥabar ³ virdi $6\clubsuit\pi'\Box\Box\beta\Box\Box\Box\mu/\Sigma\Upsilon\Downarrow\Upsilon\Sigma\blacklozenge\wp\Box\leq\Box\Box\Leftarrow\alpha\Upsilon\P\Leftarrow\Box\Box\int\heartsuit\in|\blacklozenge\Box\Box\mu\beta\Box\Box\Downarrow$ (67/3) ya^cnī görmeyesin ⁴ yā Muḥammed Raḥman yaratduğıında tefāvūt tefevvūtin okırlar tefevvūt ⁵ egrilikdür tefāvūt iḥtilāfdur ya^cnī görmeyesin Raḥman ⁶ yaratduğıında egrilik ^cayb ü ḥalel nie nazaruñ tiz olsa ⁷ yıllar bizüm maḥlūḳātumuz temāřa kılısañ ve tefekkür eylesen ⁸ Taḳrı yaratduğıında

117a ḥalel bulmayasın evvelki ādemīler ^caḳıllusı-y-ıdı ^{9,1} ^cayb bulmadı ayruḳ ^cayb kim bula $\clubsuit\Box\Box\int'\aleph'\in/\Sigma\Upsilon\Downarrow|\blacklozenge\Box\Box\mu/3\Box\Box|=\Box\Box\Box\Box\Box\Box\wp/\Leftrightarrow\alpha\Upsilon\supset\Upsilon\upsilon\Box\Box\beta\Box\Box\in$ (67/3) ya^cnī Taḳrı Ta^cālā buyurur Peyḡāmbara ki döndür ² gözünji göklere baḳ

□f'Œ'∅/ΣΥ↓ | ◆□□μ/3□ (67/3) hiç ʿaybı görür misin ³ yâ ʿayb bulur
 mısın girü ikileyin buyurdi tekîdi çün eytdi ⁴
 /kΥ←□™™□} ΥΣ/□μ□≤□□· □□□□□φ/↔α Υ▷Υυ/□α □≤('θ (67/4)
 yaʿnî ikileyin döndür ⁵ gözünjî biribiri ardınca göge baķ hîç ʿayb yâ hâlel
 görür misin ⁶ **suvâl** eger şorarlarsa ki biribiri ardınca baķ didüğinden ⁷
 fâyda nedür bir kez dise yitmez midi **cevâb** ikileyin baķ ⁸ demekde fâyda
 oldur ki biregü bir nesneye bir kez bakşa ⁹ ʿaybın göremez ikileyin
 bakmayınca pes

117b Taṭrı Taʿālā ḥabar virür ¹ Niçe nazār kılsañ birbir ardınca anda ʿayb
 bulmayasın ²

∞□ł, ♥□□ψ □f'□□ βf|,Υ□β□□ '□□□□φ/↔α □∧/□↔Υα/kΥ←□™™/
 ™™□} (67/4) yaʿnî girü saña ³ döne βf|,Υ□β□□ (67/4) yaʿnî zēlilan
 nazaruñ bakmaqdan ara girü saña ⁴ döne gökde hâlel bulmayasın
 □ł, ♥□□ψ □f'□□ (67/4) yaʿnî gözünj ⁵ bakmaqdan qalmış ola ʿayb
 bulmayasın ʿömrünj olduğınca ⁶ bakarsañ ʿayb bulası degülsin ol nesne
 ki ⁷ Taṭrı hükminden olasıdur olmuş hükminedür bes haķ ⁸ oldur ki anuñ
 buyruğına teslîm olalar didüğine inanalar ⁹ andan girü ikileyin beyân
 kıldı ki gökleri yaratduķda

118a ʿaybı ^{1,2} yokdur nitelî kalan nesneyi yaratduğında ʿayb
 yokdur β□ł/©'≤□↔α □J ←β□◇□≤□↔α β□≤™™□≤} □□/□□™™□↔□ł
 (67/5) haķıkatdur ki bezedünj dünyâ gögini ³ bezegi ol vaķt olur ki ʿayb
 olmaya birinceler eydür ⁴ dünyâyâ anuñ-ıçun dünyâ didiler ki âdemîlere

yaşındur ⁵ dütündendür tütün yakın dimek olur birinceler eytdiler ⁶
dünyāya anuñ-ıçun dünyā didi ki āhırat katında azdur ⁷ ednādur
ednānuñ te'nī□idür ya'cnī irkege eydürler ⁸ dünyā diyü dişiye anuñ-ıçun
didiler ki dünyā yirü gök ⁹ katında

118b bir tarlada bir dāne buğday gibidür dünyā gögi ¹ ikinci kat gök katında
ancılayındur her bir gök biribiri ² katında ancılayındur bu yidi gök Levh
katında hemān şol ³ tarla içinde bir dāne buğday gibidür ve Levh dağı
Kürsi ⁴ katında şöyledür Ta'rı Ta'ālā beyān kıldı ne-y-ile bezedügin eytdi
⁵ □|L♥2β□□□◇Υ2 (67/5) ya'cnī çırāğlar birle ya'cnī ılduzlar birle
Netāyicü't- ⁶ Tabāyi'ce eydür karanulıg-ıçun yandururlar ammā Ta'rı ⁷
yandurduğı çırāğ ādem yandurduğı çerāğa benzemez ādem ⁸
yandurduğı yağa muhtācdur yağ ve kab

119a ıla az bahāne-y-ile ⁹ söyner ol çerāğı ki Hāk yandurur dāyim durur gök
¹ durduğınca söyner illā Ta'rı söyindürmek-ile söyner ² suvāl eger
kimse şorarsa ki ılduz dükeli göklerde ³ vardur dünyā gögi didüğinden
fāyda nedür cevāb ⁴ oldur ki meşābīhden murād kandīllerdür kandīller ⁵
dünyā göginde vardur kalanında yokdur yāhūz biz anı ⁶ görürüz ancak
anuñ-ıçun dünyā gögi didi nitteki dünyā gögi ⁷ bezedi ılduzlar birle
mü'minler gönlin bezedi ma'rifet ⁸ çırağı nūrı birle muhiblerüñ gönlin
bezedi şevk nūrı birle ⁹

119b zāhidler gönlin bezedi tevbe nūrı birle cābidler gönlin ¹ bezedi imān nūrı
birle βf↓|'u'□ β□| β□™/←□□□□L (67/5) pes kılduğ ² biz ol

ılduzların birincisini atacak şeytānlar $\Upsilon \Sigma \{ \heartsuit \square \beta \square \} , \square \leq \Leftarrow \Upsilon \Leftrightarrow \alpha$
 (67/15) ya'ni şeytān ırak oldu Ta'rının rahmetinden demek ⁴ olur
 birinciler eydür ya'ni helāk oldu ma'şiyet-ile demek ⁵ olur ya'ni birbirine
 binürler göğe çıkmaya ki firis̄teler sözün ⁶ işitmege Hāk Ta'ālā buyurur ol
 firis̄telere ol çirāğlar ki ⁷ vardur andan od alurlar ol aşığağı dīvleri ururlar
⁸ kül gibi olurlar ılduz girü yirinde durur **Fetevāda** eydür ⁹ Ta'rı Ta'ālā
 ılduzları üç

120a nesne-y-içün yaratdı bir dünyā gögin ¹ bezemek-içün bir şeytānları
 atmağ-ıçun bir gece yollar bulmağ-ıçun ² **Acāyibu'l-Maşnū'ātda** eydür
 ılduz üç dürlüdür ³ bir dürlüsü 'arş bucağlarında aşılıp-durur bir dürlüsü
 dünyā ⁴ göginde aşılıp-durur bir dürlüsü hevādudur Ta'rı Ta'ālā her ⁵ bir
 gögi bir ılduz-ıla bezedi **evvelki** gögi ay-ıla bezedi ⁶ **ikincisin** 'Uṭārid-ıla
 bezedi **üçincisin** Zühre-y-ile bezedi ⁷ **dördincisin** güneş-ile bezedi
bişincisin Mirrīḥ-ile bezedi ⁸ **altıncısın** Müşteri-y-ile bezedi **yidincisi**
 Zuḥal-ıla bezedi şanasın

120b ⁹ ki gökleri mü'min gönline göre yaratdı gönül dağı yidi katdur ¹ evvelki
 katına Şadr dirler anı İslām-ıla bezedi ²
 $\Upsilon \textcircled{5} \square \Upsilon \Upsilon \Leftrightarrow \{ \square \square \square \square \} \{ \blacklozenge \leq \Leftarrow \Leftrightarrow \alpha \square \square \square \square \} (\Sigma \square \diamond \square \notin \square \alpha$ (39/22)
 ikinc perdesine ^{3,4} Kālb dirler anı İmān-ıla bezedi
 $\square (\beta \square \diamond \} \heartsuit) \alpha \{ \Upsilon \setminus \Upsilon 2 \{ ' \Leftarrow ' \textcircled{c} \} \heartsuit \notin \square \kappa \square \nu \square \cdot \square \wedge \Upsilon \{ \leftarrow \blacklozenge \Leftrightarrow \downarrow \} \alpha$ (58/22)
 üçünc perdesine Şağaf dirler ^{5,6} anı halkun birbirine şefakat-ıla bezedi
 $6f\beta \leq \varphi' \psi \beta \square \setminus \square 1 \square \subset \square (\square \square \textcircled{c}$ (12/30) dördüncü perdesine Fu'ād dirler

anı Taḫrī Taʿālā 7 dīdārī-y-ıla bezedi

| ♦α□□ β□↓ '□α□♠ ('1/↔α □λ□□□· β□↓ (53/11) bişinci 8 perdesine

Cennetü'l-ḳalb dirler anı Taḫrī Taʿālā

121a maḥabbet 9 sevgüsi-y-ile bezedi ayruḳ nesne anda sığmaz altınc 1,2

perdesine Süveydā dirler ol ʿilmdür

β□(□≤←'· □J ←β□◇□□) α □®□□♦α □<□≤←□□□L (2/31) anda

nişāndur βf◇←Y□ β□≤©'□□↔/ΣY↓ ' | β□™◇□≤←□□□L (18/65)

yidinci 3 perdesine Mühcetü'l-ḳalb dirler anı ḥalkuḅ nazargāhı 4 dürr-i

maʿdin-i tecelliyyātdur birinceler eytdiler yidi ḳat gögi 5 yidi ılduz-ıla

bezedi gönölüḅ daḫı yidi ḳatın yidi āyet-i 6 Fātiḥa-y-ıla bezedi ʿacab sırdur

ḥoş işit ki biḅ cāna 7 degir ḳul namāzında āyet-i Fātiḥa oḳıya Taḫrī Taʿālā

ol ḳadar 8 □evāb virür ki ay ḫidmetinden durur ʿUḫārid ḫayretten 9

ḳalemin yir Zührenüḅ

121b odı suya döner güneş ki altmış 1 bu dünyācadur ol □evāb ḳatında bir

zerre ḳadar olmaz 2 Mirrīḥ ḫancerin dartarban siliḫdārıvan dir Müşterī 3

ḫwōcalıḳ ʿimāmesin başından çıkarur ki ben anuḅ 4 ḡāşiyesin götürdüm

Zuḫal çağırur kāşki ben 5 ol pādişāhuḅ rikābdārı-y-ımissam **beyt** 6 Şad-

cihān ḡarkest der tū bīşter līk tū ez-hwīş hestī bī-ḫaber 7 maʿnisi oldur ki

yüz cihān bu cihān gibi senden 8 ḡarḳdır ammā sen seni ne-y-idüḅüḅ

bilmezsin birince 9

122a muḫaḳḳıḳlar ʿārıflar eytmişlerdür ki ay iki dürlüdür 1 bir gökde ḫoḅar bir

ʿārıflar gönlinde ḫoḅar ol 2 ay ki gökde ḫoḅar aḅa Felekī dirler ol ay ki 3

gönülde toğar anja Melekî dirler ol ay ki Felekî 4 dür gökde toğar yir ehli
 anı temâşa eyler ol 5 ay ki Melekîdür gönüllerde toğar ʿarşî Yaradan 6
 temâşa kıılır ol ay ki Felekîdür nûrın yire saçar 7 ol ay ki Melekîdür nûrın
 ʿarşa saçar belki nûrî 8 ʿarş issine çıkar felek ayı gice toğar gündüz 9
 maḥabbet-i

122b burcında □ābitdür uyaḳmaz felek ayı yıl 1 bilmek-içündür melek ayı
 Taḫrınuḡ cemālın celālın 2 bilmek-içündür felek ayı şarka ġarba sığar
 ikisinüḡ 3 arasında yörir melek ayı ne şarka sığar ve ne ġarba 4 ki
 ♣f□≤(Y2□□ç) □L ♣f□≤(Y©□□() pes ol Taḫrınuḡ iki 5,6 ḳudret
 barmağı arasında yörir
 'J ←β□□□ □∇/□. 'κY≤←□™'Y Σ♦∅ψ□□↔α Y>Y2β♦□□α Y
 Σ/□□Y2β♦□□) α YΣY↓/♠ {♦↔α 'κ←□© 7 felek ayı nûrî güneşden
 alur melek ayı yörir Taḫrı 8 cemālından alur felek ayı göge yapışup-durur

123a melek 9 ayı Allaha yapışup-durur felek ayı inmekde çıḳmaḳda 1 dur
 melek ayı ḳorḳu-y-ıla ümîzdedür felek ayın 2 ḫalāyîḳ ḳamu görür melek
 ayın Taḫrı dan artuḳ kimse 3 görmez felek ayına az bulit ḫicāb olur melek
 ayına 4 yidi ḳat gök ḫicāb olmaz felek ayı ılduzlar-ıla 5 yire dökile melek
 ayı ḳiyāmet serā perdesinden baş 6,7 ḳaldurıcaḳ ʿAraşāt nûrî-y-ıla
 toldura

⟨Y\Y©β□∅□βY2□L⟨Y\} ♥□□□α □Σ/□2⟨'|'□f'© f♦∪□□
 (57/12) İdrîs (ʿaleyhi'-selām) 8 dükeli ılduzlar ḳarşusına ḳullar gibi

123b dururlardı ⁹ aya şordı ki vaqt olur nūruñ artar vaqt olur ¹ eksilür
nedendür ay eytdi benüm nūrum yoqdur cirmüm ² qaralıqdur çün anuñ
karşusına tolinam nūrum ³ qalmaz İdrīs (°aleyhi’s-selām) şordı ki senün-
ile ⁴ anuñ arasında dostlık nicedür eytdi benüm-ile ⁵ anuñ arasında ikilik
yoqdur ben olam ol ⁶ ben kul dañı niçe ki Hağa togru dura anuñ emrinde
⁷ ola gönli ay gibi nice bedr olup tolar-ısa şöyle ^{8,9} nūr-ıla
toła 6Υ□□□□] α□□ Υπα□□ | ◆◆□□≤□↔α ’□ | ’© | † ◆≤↔↔□α (24/35)
β□ | †’≤□↔α □J ←β□◆□□≤□↔α β□□≤™□□≤} □□/□□™□↔□□ (67/5)

124a gibidür ya°nī Taırı Ta°ālā ¹ ve °azāb ne vaqt olısar Taırı Ta°ālā
katındadır ben hemān bir habar ^{2,3} virüp korqudıcıvan girü kalanın Taırı
bilür
α□’□□1□. □Σ} ♥□□≤↔α | † | ’v’L /o□ | | ←♥□ f□□1/↔’□ | †□α□□ β□
≤◆□↔□≠ (67/27) çün kāfırlar kıyāmetde °azābların görüp ^{4,5} yüzlerin
kara göreler /o□ | | ←♥□ (67/27) ma°nisi qaradır
□(†’□□□□□μ ♥†Υ2/’v™’. | ♥□□≤↔α α□□◆ | □3 | ♥©□□ (67/27)

pes kāfırlar da°vī eylerdüñüz kıyāmet ^{6,7,8} kopmaya °azāb olmaya diyü
iverdüñüz
♣< | ♥↔□α ♣λ α□□□□υΥ2 β□™Υv)α Υ□□α ΥJ ←β□◆□□≤□↔α □ΣΥ↓ f)□□β□
ωΥψ β□™(□↔□□□/□ΥΣ↓□β□≠ □vΥ□™Υ□□ΣΥ↓ □≤Π□ζ↔α □ | † | α□□◆ |
□(β□. /Υα (8/32) Peygāambar (°aleyhi’s-selām) geğeriken kāfırlar gördiler
birisi eytdi ⁹ İlāhī bu Muḥammed girçek

124b peygāmbār-ısa ya taş yağdur veyā °azāb 1,2 viribi didi Taṭrı Ta°ālā bu

āyeti veribidi

6<Y\ \♥≠ □○◎□α□L<'\□2Y≤□□U'LY↔ 'Γ ♦≤↔↔α □(β□· β□↓□L

(8/33) ya°nī eyit yā Muḥammed ol kāfırlara ben °azāb 3 eylemezem ve

taş daḫı yağdurmazam sen bunların evinde olduğun 4 için Rasūl eytdi

ilāhī bu kavmun arasında olmayam ne 5,6 dilersen eyle Taṭrı Ta°ālā bu

āyeti viribidi

□(L'□YV<□v□□} <'□ □L<'\□2Y≤□□U'↓ 'Γ ♦≤↔↔α □(β□· β□↓□L

(8/33) ya°nī ī Muḥammed gönlün ḫōş 7 dut niçe ki istigfār içinde olalar

anlara daḫı °azāb 8 eylemeyem

β=□™□◇Yψ□□L□α □ (YU□↓Σ□↓□L 'Γ ♦≤↔↔α □ (Y™□-□←/ □

α/Yα<'v' □α□□□α/3'© (67/28) 9 eyit yā Muḥammed Mekke

125a kāfırlarına ki yolunda durmuşlardur ve saḫa 1 uyanları helāk kılmag-ıçun

sen eyit ki ben Ḥaḫ Rasūlam ve baḫa 2,3 uyanlar mü'minlerdür pes helāk

kılanlardan saklayam

♣<(♥↔□α ♣λ□□□□□ΣY↓ □Σ{♥□Y≠β□-↔↔α '□(♥ω' } /Σ□◇□

≠ (67/28) ya°nī biz ki mü'minlerüz anuḫ 4 °azābından emīn olmazuz siz

ki kāfırlarsız küfrünüz-ile 5 nice emīn olursuz eger ölürsevüz sizün

cefānuzdan 6 kurtılavuz uçmağa girevüz eger siz ölürsenüz ṭamunuḫ

°azābına 7,8 giriftār olasız

□(('◇□←U□v□□□≠ β7□™□←□≤□□(□μ YΓ/□←□□□L ♥ΓY2 β□≤™

□↓♦α 'Σ♦◇ψ□≤□↔↔α □(' /3'© (67/29) eyit yā Muḥammed ol

mihrubān Taṭıdur dilerse bize 9 °azāb vire

125b ve dilerse esirgeye rahmet kıla biz ana ĩmān ^{1,2} getürmişüz tevekkül

ana getürmişüz işümüz ana sımarmamışuz

♣Σℓ♥φ'↓ ♣45□□ ∫♥∉ □|'| Σ□↓ □|'|◊□↔∪□v□□□∉ (67/29)

ya'nī tiz ol ki bilesiz °azāb inicek ³ yā ölüm vaktında yā kıyāmet güninde

kim azmışdur veyā kim ^{4,5} yanılmışdur

♣Σℓ♥∪□↓ ♣J ←β□◇Υ2/⟨'↯ℓ♥μβ□} Σ□◇□∉ αf□/□ϕ/⟨'.'♠↓←
β□↓ □□φ□□α/Υα/⟨'v/□α□□□α/β'© (67/30) ya'nī eyit yā

Muhammed eger suyunuz ğavr eylerse ⁶ çıkmaz-ısa size akarsu kim

getürüvire murād sudan ⁷ göz suydur ve göz nūrıdur hikāyet bir mülhid

bu āyeti ⁸ işitdi eytdi eger su çıkmaz-ısa bil zahımı-y-ıla çıkaravuz ⁹ didi

gice

126a yatdı iki gözi çıkdı çün uyandı āvāz geldi ¹ ki ĩ mülhid dur bil-ile kaz

çıkār ol suyu ² temmetü'l-kitāb bi-°avni'llahi'l-melikü'l-Vehhāb ³ °Alā

yedi'z- za'ifi'l-fakīrū'l-ħakīru ⁴ el-muhtāc ilā rahmet-i Rabbihi'l-ħadīru ⁵

Edhem bin Hıfzu'llah bin Hāsan ⁶ eṭ-Ṭavīl el-Baġdādī ⁷ fi-nāhī °aşrun

ramazān ⁸ el-mübārek

126b ¹) □ℓ ♣ ∈β□2 □□/□ϕ □≤□'ℵ□α ΥΣ□◇□∉ (2/173) ² Muştafā

Muhammed namāz sevdügi rüzigāruñ şūratlığı ³

Υ□} ♥□™Υ□↔α □ϕ□↔□ℓ □®□≤□↔α□ℓ □f□v/□◇↔α '⟨'↯□↔□∩
□®□≤□□ψ β□◇□≤©Υα (2/173) ⁴ Mü'mine üç nesne ħarām kıldığı.⁵

□β□™↔α '↗□1™□} Σ□↓ □β□™↔α'□ℓ ⁶ ādemlerün yigregi oldur ki

ādemleri rāhat kıla. ⁶ βf□□□α | ∫'ψ□□□α Υℓ□α □∇'□|' α|'↔'v/©'α

(12/9) ⁷ Yūsuf'un ħardaşları ğunahın.....

KENAR YAZILARI

KENAR YAZILARI

Gice gündüz geçdikçe ol ḥabardār ki bilür ʿömrüñüñ bir bir bināsı (64b)

maṭlab-ı kürsī (76b)

cümle-yi maṭlab-ı ʿarş (77/a)

maṭlab-ı rakḫ-ı menşūr (81b)

Ḳadir gicesi (82b)

maṭlabü'l-cennāt (83b)

maṭlab-ı Livā-yı ḥamd (86b)

maṭlab-ı beyte'l-maʿmūr (87a)

maṭlab-ı şarı öküz, maṭlab-ı balık (88a)

6♣π'β□1□μ/ΣΥ↓ ΥΣ♦♦ψ□≤□↔α ΥΠ/←□□ (♥≠ | ♦□□μ β□
↓ (67/3) yaʿnī Ḥudānuñ yaratmasında ašlā bir ʿayb görmezsin.
♣□('s'≠/ΣΥ↓ | ♦□□μ/3□| =□□□□□φ↔α Υ⊃Υυ□β□≠ (67/3) pes
gözünji döndür baḫ göklerde hiç yarıklar görmezsin yaʿnī anlardan ašlā bir
kusūr görmezsin. βf|,Υ□β□□ '□□□□φ↔α □∧(□↔Υα/κΥ←□™/™□}
(67/4) yaʿnī göze ḥalel bulmaḫdan uzaḫlanmış iken senüñ ṫarafuña döner.
∞□(,♥□□ψ □('| □ (67/4) ve ḥāl bu ki kendüsi yorılmış ve nūrı zaʿīf
olmuşdur ol sebebeden ki āsumānların ḥilkātında çok kimesne nazār itdi ki bir
kuşūr bulmayup ḥā'ib ḥāsır döndi. (94b)

nāgehān pes yir çökmekden muṫtarib olur (111b)

uyağur melek ayı gice gündüz (122a)

ve ħamsun ve  aşrun (126a)

DİZİN SIRASI

İSİM

A. Yalın teklik hâller

Yalın+edatlar

Yalın+yardımcı fiiller

Yalın+soru

İlgi hâli

Yükleme hâli

Yaklaşma hâli

Bulunma hâli

Ayrılma hâli

Vasıta hâli

Eşitlik hâli

Yön gösterme hâli

Aitlik eki

Bildirme çekimleri

B. İyelik şekilleri (kendi içinde yukarıdaki sıra)

C. Çokluk şekilleri (kendi içinde yukarıdaki sıra)

Fiil²⁷

Fiil kök veya gövdesi

A. Müspet fiil çekimi

Emir

Görülen geçmiş zaman

Öğrenilen geçmiş zaman

Geniş zaman

Gelecek zaman

Şimdiki zaman

İstek

Şart

Tasvir Fiilleri

Birleşik kipler

Zarf-fiiller

Sıfat-fiiller

²⁷ Soru eki metinde fiillerde zaman eklerinden sonra kullanılmış ve o sıraya uygun olarak zaman çekimleriyle birlikte verilmiştir.

Fiil isimleri

B. Menfî fiil çekimi (kendi içinde yukarıdaki sıra)

DİZİN

ābdest (*F*) *abdest*

ā.-de 71b/1

°abes (A) boş, saçma (şey)	a.-ar 82b/3,5
°a. 89a/4	a.-a 104a/4
°ābid (A) ibadet eden, kulluk eden	a.-up 112a/9
°ā.-ler gönlin 119a/9	açıl- açılmak
°acab (A) hayret, garip, şaşılacak	a.-masun 91b/2
şey °a. 121a/6	ad ad, isim
°a. mıdur 73a/4	a.-ı 79a/8, 79b/3,4, 80a/8,
°acāyīb (A) çok tuhaf, anlaşılmaz	80b/1-1-2-3-4-5-6-7-8-9,
°a. kal- 83a/6	81a/1, 84a/6-7-9, 84b/1-1-2-
°a.-lar 110a/4	3- 4, 88b/8, 89a/3-6-6-8-9,
°a.-larından 68b/5	89b/2, 116a/2
°Acāyību'l-Maşnūāt ?	°Ād (kv. a.) çok eskiden Yemen
°A.-da 80a/6, 86a/7, 120a/2	taraflarında bulunan ve
°ācız (A) zayıf, güçsüz	Hud peygamber tarafından
°ā. kal- 77b/5	imana getirilemediği
°Acībā yeryüzünün altıncı ve	için Allah tarafından yok
yedinci tabakasının adı	edildiğine inanılan bir kavmin
°A.-dur 89b/2	adı
aç- açmak	°Ā. kavmin 78b/6
a.-dı 93b/6	°Ā. kavmına 78b/5
a.-mışdurur 65b/8	Ādem (k. a.) Hz. Ādem, ilk
a.-updurur 112a/7	peygamber.

Ā. 80a/3-5, 98b/4, 99a/5-6-7	°ādet (A) gelenek
ādem (A) adam, insan	°ā.-leri 87b/8
ā. 66a/7, 77a/3, 118b/7-7,	°Adn (A) bk. °Aden
ā. oğlanları 108b/5	cennetü'l-°A.-dur 84b/3
oğluna 76b/9	ağ- ağmak, çıkmak, yükselmek
şūratı 75b/3, 76b/9,	a.-rlar 76a/5
81a/1	ağaç ağaç
yüzi 112b/7	a. 65b/4-5, 85b/3
ā.-den 89b/3	a.-da 85b/8
ā.-ler 69a/6, 73b/8, 101a/2,	a.-(c)ı 86a/9
105a/5, 104b/3, 107b/8,	a.-(c)ıdur 82a/5
ā.-lerden 107b/2	a.-lardan 108a/8
ā.-lerle 78b/3	ağız
ādemī (A) adam, insan	1. ağız
ā.-ler 73b/9, 78b/1, 89b/6	a.-ı 188a/5
105a/2, 116b/8	a.-ın 65b/8, 104a/4
ā.-lerüñ çevresinde 104a/9	a.-ına 104a/5-8
ā.-lere 118a/4	a.-ında 88a/5
°Aden (A) Cennetin en güzel	a.-ıra 103b/5
tabakalarından biri	a.-larından 75b/1
°A. uçmağı 76a/1	2. içi boş şeylerin açık yanı
°A. uçmağına 93a/6	a.-ına 65b/5

ağla- <i>ağlamak</i>	a. 65b/9, 66a/2, 73b/1,3
a.-dum 99a/8	80b/7, 84b/3,4
a.-dı 68a/6	aķarsu <i>akarsu</i>
a.-rlar 81a/7, 105a/6	a. 125b/6
a.-ya 109a/7-9-9	°aķbān (A) <i>kartal</i>
a.-yalar 103a/9-9, 103b/1	°A. Őuratındadır 80b/2
ağlaŐ- <i>ağlaŐmak</i>	°Aķbūs <i>deniz adı</i>
a.-alar 97b/2, 109a/8,9	°A.-dur 79b/4
ağyār (A) <i>baŐkalar, gayrılar</i>	°aķıl (A) <i>akıl</i>
a.-laradur 105b/4	°a.-ları 68a/1
āhır (A) <i>son</i>	°aķıllu <i>akıllı</i>
ā. zamān 106a/5	°a.-sıydı 116b/8
ā. zamānda 78b/2	°aķıķ (A) <i>çok kere kırmızı renkte</i>
āhırāt (A) <i>ōbūr dūnya, ōteki dūnya</i>	<i>olan bir cins değerli taş</i>
ā. 67a/3	°a.-den 82a/3
ā. katında 118a/6	°āķıl (A) <i>akıllı</i>
ā.-ıçundur 71a/7	°ā. 66b/5
ā.-dan 67a/4	°aķīm (A) <i>yağmur getirmeyen</i>
aķ- <i>akmak</i>	<i>rūzgār, bilhassa batıdan veya</i>
a.-a 104a/8	<i>kuzey batıdan esen rūzgār</i>
a.-a 101a/7	°a. 78b/4
aķ <i>ak, beyaz</i>	rīh-i °a.-dūr 88b/9

°akrab (A) akrep

°a. 78b/7

°a.-lar 89a/3

āl (A) aile

ā.-üm 105b/6-8

al- almak

a.-dı 67a/2, 93b/6, 113a/6

a.-ur 122b/7-8

a.-urlar 94b/2-4, 119b/7

a.-a 66b/7

a.-ayıldı 67a/1

a.-up 92a/6

a.-mayalar 72b/7

°alā (A) üst, üzere

°a. 126a/3

ālā (A) ihsanlar

nūr-ı ā.-dur 95a/1

aldamak aldatmak

a.-da 113b/3

aldan- aldanmak, kanmak

a.-ur 66b/4

a.-up 65a/7

°alem (A) sancak

°a. 87a/1-2

°a.-i Maḳām-ı Maḥmūddur

96b/7

°a.-ünj önünde 87a/1

°a.-idür 86b/2

°ālem (A) dünya

°ā.-i Faḥr-ı Muḥammedi

99a/9

°ā.-i 100a/2

ālet (A) araç, alet

ā.-in 114b/9, 115a/7

ā.-idür 115a/1

°aleyhi's-selām (A) "Selam onun

üzerine olsun manasına,

bilhassa peygamberler

anılırken söylenen saygı

sözü

°a. 69a/3, 70a/8, 70b/6,

72a/6, 82b/6, 93b/5,

97a/6, 105b/8, 107a/8,

123a/7, 124a/8

°Ali (k.a.) Hz. Ali, Ebû Tâlib'in oğlu	A.-a 112b/9
ve Hz. Muhammed'in	altı altı (6)
damadı, dördüncü halife	82b/1, 91b/1
°A.-ye 92b/5, 93b/5, 94a/4	a.-nc 81a/5, 120b/9
°A.-'i 99b/8	a.-ncı 73b/3, 74a/3-7, 74b/1,
°Alī (k.a.) Hz. Ali, Ebû Tâlib'in oğlu	76a/7, 77a/7, 78b/8, 80b/6,
ve Hz. Muhammed'in	81a/5, 82b/1, 84a/3, 84b/2,
damadı, dördüncü halife	87a/1, 89b/2, 91b/1
°A. 93a/1, 93b/5, 94a/3,	a.-incısın 120a/8
108a/3	altı yüz altı yüz (600)
°A.-nün göñli 93a/3	a. 82b/6, 83a/1
°ālim (A) alim, bilgin	altmış altmış (60)
°ā.-ler 86b/2, 96b/3, 100a/6,	üç yüz a. 99a/8, 121a/9
101b/4-4	altun altın
°ā.-leriçün 97a/2	97a/2
°ā.-lerin 99b/9	a.- dan 75b/9, 76a/6, 82a/5,
alt alt	83b/5
a.-ına 83a/8	a.-dandur 73b/3, 74a/9,
a.-ında 67a/1, 80a/1, 82a/9,	80b/5, 84b/2, 86b/1-3-4
88b/6-9	°amel (A) iş, amel
a.-ındağı deniz 116a/1	°a. 64b/9
Allah (A) Allah, Tanrı	°a. bitileri 79b/2

°a. eyle- 101b/4	<i>gibi kokan, kül renginde bir</i>
°a. kıl-64b/6, 65a/1	<i>madde; güzel koku</i>
°a.-i 72b/3	°a.-den 82a/8
°a.-leri 76b/3	ancağ <i>ancak</i>
ammā (A) <i>ama, fakat</i>	a. 119a/6
65a/5, 67a/8, 74b/7, 94a/9,	ancılayın <i>öyle, onun gibi</i>
96b/4, 103a/6, 109a/5,	a.-dur 118b/1-2
118b/6, 121b/8	and <i>söz, yemin</i>
aḡ- <i>anmak, sözünü etmek</i>	a. içer 74b/9
a.-dum 71a/2-3-6-8, 71b/2-	aḡdur- <i>hatırlatmak</i>
3-6- 8	a.-ıvir- 113a/8
a.-dı 115a/3	aḡıl- <i>anılmak, söylenmek</i>
a.-duğun kavm 72a/1	a.-miş ol- 115a/5
ümmetleri 69a/4	°ār (A) <i>utanma</i>
a.-madı 115a/3	°ā.-ı 91a/6
a.-maduğ 83b/3	ar- <i>yorulmak, yorgun düşmek</i>
ana <i>anne</i>	a.-dı 65b/3
a.-m 99a/4, 105b/1	ara <i>ara</i>
a.-sı 109a/2	1. <i>mesafe, aralık, zaman</i>
°anber (A) <i>Ada balığının</i>	a.-sı 79a/8
<i>bağırsaklarında toplanan,</i>	a.-sında 64b/6, 81b/2,
<i>yumuşak, yapışkan ve misk</i>	88a/8, 122b/3-5, 123b/4-5

a.-sındadur 87a/5	arğa <i>arka</i>
2. esna, sıra, vakit	a.-sı 100b/4
a. 117b/3	a.-sına 78a/6
3. iç	arğun <i>yavaş, sessiz</i>
a.-sında 65a/6, 124b/4	a. 107a/5
a.sındadur 75b/4	arslan <i>arslan</i>
°Arab (kv. a.) Arap	a. 77a/3
°A. 67b/5	°arş (A) <i>dokuzuncu gök</i>
	°a. 75a/3, 77a/4, 77b/4,
aralık <i>mesafe</i>	78a/8, 83a/6, 87a/5, 109a/8,
a.-(ğ)ı 74b/4-6, 88a/7	120a/3, 122a/8
°Araşât (A) <i>maşser yeri</i>	°a.-uñ ayaklarına 78a/4
°A. kavımı 101a/9	°azametın 77b/2
°A. nūriyla 123a/6	kıyına 77b/8
arı- <i>yorulmak, yorgun düşmek</i>	°a.-ı 77b/2, 78a/1-3-5,
a.-mışdur 68a/9	122a/5
arınmak <i>temizlenmek</i>	°a.-a 77b/5, 78a/8, 81a/7,
a. 71b/1	83b/2, 122a/7
°ārīf (A) <i>bilgili, irfan sahibi</i>	°a.-dın yaña 77b/3
°ā.-lar 67b/6, 121b/9, 122a/1	°a.-ı 111a/7
arılık <i>temizlik</i>	arşun <i>yaklaşık olarak 68 cm'ye eşit</i>
a.-(ğ)ı 71a/9	<i>olan uzunluk ölçüsü, arşın</i>

a.-dur 78b/9	ā.-da 104a/2
art- <i>artmak</i>	°āşı (A) <i>karşı gelen, günahkar</i>
a.-sa 78a/1	°ā. 94a/7
art <i>art, arka</i>	°ā. ol- 72b/5, 108b/6-7
a.-(d)ında 87b/5-5-6-6	°ā.-lar 104b/8
a.-(d)ınca 117a/5-6, 117b/1	°ā.-lara 67a/7-9, 95b/7
artuk	°ā.-ların 105b/9
1. <i>başka, gayrı</i>	aşıl- <i>asılmak, asılı olmak</i>
a. 105a/8, 123a/2	a.-updurur 120a/3-4
a.-(ğ)ı 72a/8	°āşım (A) <i>günahtan, haramdan</i>
a.-(ğ)a 98a/4	<i>çekinen</i>
2. <i>fazla</i>	°ā. ol- 68b/1
a. 101a/3	
a.-dur 79b/5, 83b/3, 97a/8	aşl (A) <i>asıl, hakikat</i>
artur- <i>arttırmak</i>	a.-ı 115a/4
a.-dı 77b/6-6-8	aşlan <i>arslan</i>
a.-urıdı 83a/2	a. şūratındadır 77a/1
arucuğ <i>arıcık, arı</i>	aşlın- <i>sallanmak, asılı olmak</i>
a. 66a/2	a.-dı 65b/6
Aşam <i>bir deniz adı</i>	aşşı <i>yarar, çıkar, kâr, kazanç</i>
A.-dur 87b/5	a. 114a/1
ā□ār <i>hikâyeler</i>	a. eyle- 64b/9

a. eyleyübil- 114a/2	ā. gel- 125b/9
a. it- 64b/9	avk- yakalamak, tutmak
a. kıl- 103a/6	a.-a gördi 67a/2
aşağa <i>aşağı</i>	°avrat (A) kadın, avrat
a. 65b/8, 66a/4, 78a/6,	°a. 91b/1
79b/8-9, 80a/1, 111b/2	°a.-ıdı 91b/1
a.-ğı ejdehā 66b/1	°a.-lar 94a/1
a.-ğı divleri 119b/7	°a.-ları 92b/6
āşikār (F) belli, açık	ay
ā. 71b/4-5, 94a/8, 106b/8-9,	1. gökyüzündeki ay
107a/7	a. 90a/2, 121a/8, 121b/9,
ā. eyle- 107a/9, 107b/4	122a/2-3-6, 123b/1-7
at- atmak, fırlatmak	a.-a 123a/9
a.-dum 99a/1	a.-ıla 120a/5
a.-a 96b/5	a.-ı 122a/8-9, 122b/2-7-8-9,
a.-acak 119b/2	123a/4
a.-maķıçun 120a/1	a.-ın 123a/1
at at	a.-ına 123a/3
a. şūratında 76a/7	2. gönüldeki ay
atıl- çırpılmak	a. 122a/2-5-7
a.-mış yuņ 89a/2	a.-ı 122b/1-3-7-9, 123a/1-5
āvāz (F) ses, seda	a.-ın 123a/2,

a.-ına 123a/3	°a.-ları 91b/2
aya <i>avuç</i>	āyet (A) <i>ayet</i>
a.-sı 79a/7	ā. 116a/4
ayak <i>ayak</i>	ā.-i Fātiḥa 121a/7
a.-(ğ)ı 65b/6-7, 114b/3	ā.-i Fātiḥayıla 121a/5
a.-ı 76b/5-6	ā.-ün ma°nisidür 104a/6
a.-ları 101a/5, 114b/1	ā.-i 115b/8, 124b/1-5,
a.-ında 89b/5	125b/7
a.-ları 78a/5, 82a/9, 85a/3,	ā.-de 113b/8,
89a/7, 101a/7	ā.-den 110b/5
a.-larına 78a/5	°ayıbla- <i>ayıplamak</i>
āyāt (A) <i>ayetler</i>	°a.-mağıl 92a/1
ā.-larına 112a/2	ayır- <i>ayırmaq, yarmak</i>
°ayb (A) <i>ayıp, kusur</i>	a.-ur 111b/2
°a. 116b/6-9, 117a/5, 118a/1	ayru <i>başka, diğər</i>
°a. bul- 116b/9, 117a/3,	a. 82b/2
117b/1-6	ayruq <i>başka, digər</i>
°a. ol- 118a/3	a. 85b/6, 115a/7, 116b/9,
°a.-ı 117a/2	120b/9
°a.-um 91a/3	a.-(ğ)ıla 72b/7
°a.-ı 117b/9	az- <i>azmaq, bozulmaq, şaşırmaq</i>
°a.-ın 117a/9	a.-mışdur 125b/3

a.-a 68a/2	°a.-ını 95a/9
a.-mışlar 102b/6	°a.-ların 124a/3
az az	°a.-ına 125a/6
1. <i>az, çok olmayan</i>	°a.-ından 113b/2, 125a/4
a. 67b/4, 116a/7, 118b/8	āzād (F) serbest, hür
123a/3	ā. ol- 110b/2-3
2. <i>hor, alçak, aşağı</i>	āzādlik serbestlik, hürlük
a. 65a/8	ā.-(ğ)ına 110b/4
a.-dur 118a/6	°azām (A) <i>afetlere ve hastalıklara</i>
°azāb (A) azap, işkence	<i>şifalı olması için okunan dualar,</i>
°a. 95b/6, 115b/6, 124a/1	<i>tılsımlar</i>
°a. eyle- 98a/3, 124b/2-7	°a.-ı 71b/2
°a. eylemek 98a/1	°azamet (A) büyüklük, ululuk
°a. in- 125b/2	°a.-ümile 73a/3
°a. kıl- 111a/8, 111b/1	°a.-i 68a/2
°a. vir- 125a/9	°a.-in 77b/3
°a. viribi 124a/9	°a.-inde 67b/1
°a. ol- 124a/6	azdurmak azdırmak, bozmak
°a.-a 65a/9	a. 89b/6
°a.-dan 71a/9	a.-(ğ)a 89b/6
°a.-ı 111b/4	°azīm (A) büyük
°a.-ın 95a/6	°a. 69a/8

°azīz (A) <i>muhterem, yüce, saygın</i>	b.-mışdur 88b/9
°a. 67b/2-3-6, 68a/1	bağlan- <i>bağlanmak</i>
°a.-dür 67b/1	b.-miş çok- 101b/6
°azm (A) <i>kasıt, niyet, karar</i>	bağlu <i>bağlı</i>
ulū'l-°a.-leriçün	b.-dur 89b/5
97a/2(Allah'ın <i>verdiği vazifeyi</i>	bahadur <i>bahadır, cesur</i>
<i>en iyi şekilde yerine getiren</i>	b.-ların 99b/8
<i>peygamberler)</i>	bahāne (F) <i>vesile, sebep</i>
°azze (A) <i>Aziz olsun manasında</i>	b.-yile 118b/8
<i>kullanılan söz</i>	baḥīl (A) <i>cimri, tamahkâr</i>
°a.ʔ-ṭa°ām 67b/5	b.-ler 101b/3
baba <i>baba</i>	baḥr (A) <i>deniz</i>
b.-m 94a/4	b.-i mescürdur 81b/6 (<i>deniz</i>)
b.-sı 109a/2	b.-i'l-buḥūrdur
b.-ma 94a/4	116a/2(<i>denizler denizi</i>)
bağışla- <i>bağışlamak, affetmek</i>	baḥ- <i>bakmak</i>
b.-ğıl 94a/8	b. 117a/2-5-6-7
b.-yam 105a/9	b.-dı 65b/9, 88b/4
b.-rısı 106a/1	b.-arın 73a/3
bağla- <i>oluşmak, tutmak, meydana</i>	b.-a 97b/9
<i>gelmek</i>	b.-alar 104b/9
b.-miş 66a/2	b.-sa 117a/8

b.-abil- 83b/1, 88a/9	Barķīcā gökyüzünün I. katı
b.-arsaņ 117b/6	B.-dur 80a/8
b.-adı 88b/1	barmaķ <i>parmak</i>
b.-maġa 76b/2	b.-ı 79a/8,
b.-maķdan 94a/2, 117b/3-5	b.-(ġ)ı 122b/5
b.-mazlar mı 112a/6	b.-(ġ)um 91b/9
b.-mayınca 117a/9	b.-ların 91b/6
bal <i>bal</i>	baş <i>baş, kafa</i>
b. 66a/2, 84b/7	b.-ı 77a/3-3, 79b/5, 88a/4,
b.-uņ datlucaġına 66b/4	114b/4
b.-dan 66a/3, 66b/2	b. kaldur- 123a/5
balık <i>balık</i>	b.-ları 100b/5, 101a/5,
b. 78a/6, 79b/2-3-8, 88b/3-	114b/2
4-4- 7-7, 104a/4-8	b.-ın 99b/2, 103a/8
b.-(ġ)uņ adı 79b/3	b.-ına 83a/8
b.-(ġ)uņ başı 79b/5	b.-ında 72a/6, 88a/5-6
b.-(ġ)uņ altında 88b/6	b.-ından 121b/3
b.-ı 88a/9, 104a/2	b.-ların 65b/7
b.-dan 79b/8-9	bāġıl (A) <i>yalan, boş</i>
bardaķ <i>testi</i>	b.-da 113b/3
b. 108a/4	b.-dur 113b/8
	batur- <i>batırmak, bulaştırmak</i>

b.-dum 64b/1	b. 65a/6, 113b/6, 122a/7
Bāzak <i>arşı taşıyan meleklerin</i>	bellü <i>belli, açık</i>
<i>altıncı bölümü</i>	b. ol- 65a/6
B. 77a/8	ben <i>ben (şahıs zamiri)</i>
bāzār <i>(F) pazar, çarşı</i>	b.72b/1-5, 73a/3, 83b/8,
b.-in 90a/4	84a/1-2-3-4-4-5, 91a/9, 91b/8,
Bāzūk <i>arşı taşıyan meleklerin</i>	98b/4-7-9, 99a/4, 100a/3, 105b/2-
<i>sekizinci bölümü</i>	9, 107a/7, 107b/1, 108a/5-6,
B. 77a/9	108b/6, 121b/3-4, 123b/5-6
bedr <i>(A) ayın on dördüncü gecesi,</i>	124a/1, 124b/2, 125a/1
<i>dolunay</i>	b. dağı 91a/3
b. ol- 123b/7	b. de 64b/2
Behcede ?	b.-üm ālüm 105b/8
B. 101b/8	deñizüm 70b/8
bekle- <i>beklemek</i>	emrüm 108b/7
b.-ye 97a/3	ğufrānum 70a/6
b.-mez 112a/9	kapumdan 72b/8
belā <i>(A) âfet, ceza</i>	korķıtmağımı 111b/7
b.-lar 115b/6	ķullarumıñ ķalbin
belī <i>(F) evet</i>	64b/2
b. 70b/2	nefsümi 100a/1
belki <i>belki</i>	ni°metümile 72b/4

nūrum 123b/1	berāber (F) <i>birlikte, bir arada</i>
rızqum 98a/3	b. kıl- 69b/1
ümmetümün	berk <i>sağlam, katı</i>
kocaların 99b/5	b.-dür 75a/5
ümmetüme 69a/6	berklik <i>sağlamlık</i>
zindānumı 104b/6	b.-(g)inden 106b/3
b.-üm-ile 72b/7, 99b/2-4, 123b/4	berü <i>bu yana, beri</i>
b.-i 67b/9, 98b/5, 105b/1, 107b/2, 115a/8	b. (andan b.) 104a/2 b. (buncadan b.) 91a/8 b. (vaqtdan b.)73b/6
baña 68b/1-9, 72a/2, 72b/5- 6, 91b/4, 94a/3, 99a/3, 105b/9, 107a/9, 107b/4, 108b/6-7, 125a/1	bes (A) <i>pes, sonra</i> b. 117b/7
b.-den 67b/9, 98a/4, 107b/3- 3, 108b/5	beşāret (A) <i>müjde, muştu</i> b. 69a/3 b. vir- 106a/5
beñdeş <i>benzer</i>	Beşr bin Kaḥb (k.a.) <i>Sahabeden bir zat</i>
b.-i 67b/5	B.-uñ <i>ķaravaşı</i> 110b/1
benze- <i>benzemek</i>	beyān (A) <i>anlatma, bildirme</i>
b.-r 109a/5	b. eyle- 97a/7
b.-mez 94a/5, 109a/6-7, 118b/7	b. kıl- 73a/5, 106b/4, 111a/2, 117b/9, 118b/4

b. ol- 106a/7	bezek süs
beyt (A)	b.-(g)i 118a/3
1. <i>mısra</i>	bezeyici bezeyici, süsleyici
103a/7, 121b/5	b.-dür 90a/1
2. <i>ev</i>	bıçak bıçak
B.-e'l-Ma ^c mür <i>Kâbe</i> 87a/2	b. 91b/3
B.-i'l-Ma ^c mürü 76a/4	bınar pınar
B.ü'l-Mu ^c kaddis <i>Mescid-i</i>	b.-ları 83a/7
<i>Aksâ</i> 68b/1	b.-lardur 85a/2
b.-üm (ehl-i b.-üm)Hz.	bıraç- bırakmak, koymak
<i>Peygamber'in yakın</i>	b.-(ğ)alar 100b/2-3-3-4-5-6
<i>akrabası</i> 105b/6	bi-^cavnillahi (A) Allah'ın yardımıyla
b.-i (ehl-i b.-i) 105b/7	b.'l-melikü'l-Vehhâb 126a/2
beze- <i>bezemek, donatmak,</i>	bî-^cäre (F) çaresiz, zavallı
<i>süslemek</i>	b. 109a/3
b.-dünj 118a/2	bil ayakla basılarak toprağı
b.-di 74b/8, 90a/2-2-4,	<i>işlemeye yarayan tarım aygıtı,</i>
119a/7- 7-8-9, 119b/1,	<i>bel.</i>
120a/5-5-6-6-7- 7-8-8, 120b/1-	b. 125b/8
3-5-7-9, 121a/5- 6	b.-ile 126a/1
b.-dügin 118b/4	bil- bilmek
b.-mekičün 120a/1	b.-ünj 97a/4

b.-düm 113a/8	b.-ür gönül 114b/7
b.-dük 92a/2	b.-mek 65a/6
b.-dünüz 67b/8, 104b/6	b.mekiçündür 122b/1-2
b.-ür 65a/4, 78a/7, 81a/9,	b.-mekde 68a/3
87b/7, 88a/2, 107b/5-7-9,	b.-mezem 90b/1
108a/1, 108b/3, 113a/1,	b.-mezsın 121b/8
124a/2	b.-mez 73a/8, 79a/9, 80a/2
b.-ürem 90b/2, 107a/7,	b.-mez mi 107b/8
108a/5	b.-mezüz 108a/5
b.-ür misin 73a/1	b.-meye 65a/3, 83a/5
b.-ür misiz 108a/4	bildür- bildirmek
b.-ürler 68a/2	b.-di 107b/7, 113b/8
b.-esiz 111b/7, 125b/2	bile dahi ,hatta
b.-eler 65a/7, 97a/7	b. 78b/2, 83a/6, 88b/3,
b.-eyidük 103a/1	106a/1, 109b/3
b.-señ 68b/1	bilü ilim,irfan
b.-se 76b/5	b.-si 97a/8
b.-seyidünj 67b/7	bilür (F) billur, gayet parlak ve
b.-sedük 102b/9	şeffaf taş veya pek saf ve temiz
b.-medin 92a/1	beyaz cam, kristal
b.-dügümüzi 103a/1	b.-dan 82a/4
b.-mez sanasız 115a/8	biñ bin (1000)

b. 83a/1-2-3-4, 86b/3, 87a/2,	96b/2,	96b/7-8,	97b/6-9-9,	
88b/7,	103a/8,	98a/2-6-7,	100b/2,	101a/3-4,
103b/2, 121a/6,	101b/8	108a/3-4-7,	108b/9-9,	109a/9-9,
b. biñ 101b/8		109b/1,	110b/1,	112b/6-6,
b.-ler 70a/9		113a/4,	114a/1-1,	116a/3,
b.-ler biñler 70a/9		116b/1,	118a/9-9,	118b/1-3,
bī-namāz (<i>F</i>) <i>namaz kılmayan</i>		119b/9,	120a/1-1-3-3-4-5-5,	
b.-lar 96a/1		121b/1,	122a/1-1,	125b/7
bin- <i>binmek</i>		b. bir 82b/7, 83a/2		
b.-ürler 119b/5		b. kaç 66a/2		
		b. kez 104a/4, 117a/7-8-8		
bir <i>bir</i>		b. kezden (<i>hep birlikte</i>)		
b. 65a/2,	65b/1-1-4-4-8,	78a/4,	92b/3, 94a/5, 104a/4	
66b/8-9, 69b/6-6, 76a/1-4, 77a/3-		b.-i 65b/9-9, 112b/9		
3-5 76b/3-7-9, 77a/1, 78a/7,		b.-dür 82a/6, 116a/9		
78b/5, 79a/4-7-7, 79b/3-8,		birbir <i>birbiri</i>		
80a/1, 83b/6,	85a/4-5-	b. 117b/1		
6-7-9, 85b/1, 86b/7-8-9, 87b/1-1-4-		birbiri <i>birbiri</i>		
8- 8-9, 88a/3-4-7, 88b/1-2-4-4-		b.-n 66b/1, 79a/3-4, 89a/9		
6, 90a/6-8, 90b/2, 91a/5,		b.-ne 119b/5		
91b/3-3- 9-9, 92a/3, 92b/8,		b.-ne 73a/7, 95b/7		
93a/4-7-8, 93b/7-7, 95b/1-2,		biregü <i>bir kimse, başkası</i>		

b. 117a/8	b.-lerinden 101b/9-9
biri biri, birisi	birisi birisi
b. 77a/3-3, 86b/4-4-5-5	b. 97b/7, 124a/8
b.-ne 76a/9	birle ile
biribiri birbiri	b. 69a/5-5-5, 81a/9, 118b/5-
b. 117a/5-6, 118b/1	5, 119a/7-8-8-9, 119b/1
b.-ne 66a/9-9, 107a/2,	birlik birlik
120b/5	b.-(g)ine 95a/8, 103a/6
birince bazı, birçok	biserek (F) tüylü ve besili erkek
b. 67b/6-7, 68b/2-8, 69a/3,	<i>deve</i>
77a/2, 79a/9, 87a/3-4,	b. 78b/8, 89a/3
112a/9, 112b/2, 121b/8	bislen- beslenmek
b.-si 101a/5-6-7-8-8-9,	b.-eler 72b/5
107a/4	bişinci beşinci
b.-sin 100b/3-4-4-5, 102a/1,	b. 71a/9, 73b/2, 74a/3-6,
119b/2	74b/1, 76a/6, 77a/7, 78b/7,
b.-sine 89b/6, 107a/4	80b/5, 81a/4, 84a/2, 84b/1,
b.-leri 96a/6-7	89a/9, 120b/7
b.-ler 75a/6-7, 79a/6, 81b/8,	b.-sin 120a/7
82a/6, 86b/3, 87a/4, 101a/5,	biş yüz beş yüz
118a/3-5, 119b/4, 121a/4	b. 74b/4-5-6-7, 95b/3, 96b/5
b.-lerin 102a/1	bişük beşik

b.-(g)ünde 73a/1	b. 93a/7
biter (<i>F</i>) <i>beter, daha fena</i>	b.-ı 93a/8, 93b/6
b. ol- 90b/9	b.-dan 93b/8
biti <i>defter</i>	boynuz <i>boynuz</i>
b.-lerin 76b/2	b.-ı 79b/1, 88a/6-6-8
biz <i>biz (çokluk I. şahıs zamiri)</i>	boyun <i>boyun</i>
b. 92a/1, 94a/7, 95a/5,	b.-ı 88a/3
96a/4, 102a/8, 102b/2,	n.-ına 88a/4
103a/1, 106a/3, 119a/5,	b.-ından 88a/3
119b/2, 125a/3-9	bölük <i>bölük, parça, kısım</i>
b.-üm cānumuz 106a/2	b. 77a/9, 89b/6, 100b/2-7,
gözümüzden 106b/1	101a/3-3-4, 101b/8
katumuza 108a/4	b. bölüm 89b/6, 100b/7
katumuzda 108a/8	b.-(g)ine 77a/5-5-6-6-7-7-8-
kullığımızda 115a/7	9
mahlūkatumuz	b.-dür 77a/5
116b/7	böyle <i>böyle, bu şekilde</i>
b.-i 92a/1, 99a/7, 102a/6-7	b. 68b/8, 72b/4, 102b/4-5
b.-e 102b/8, 115b/6-6-7,	bu <i>bu</i>
125a/9	b. (Sıfat) 66a/1, 66b/2, 72a/3-4-4-
b.-dedür 92b/1	8, 72b/1-9, 81b/8, 83b/1,
boğ <i>bohça</i>	90b/1, 94a/3-8, 93b/4,

94a/3-3-5, 102b/8, 105b/2,	biri 112b/9
113b/7 118b/2, 121b/1-7,	cānın 68b/6
124a/9, 124b/1-4-5, 125b/7	çengelleri 89b/3
b. (Zamir) 70a/6, 94a/5, 95a/3,	evinde 124b/3
104a/6, 116a/4	gögüzleri 68b/4
b.-yidügin 102b/9	gönline 73a/3
b.-nuñ adı 80b/7	gözleri 89a/7
b.-nı 90a/9, 91a/8 115b/8-8,	hakkında 69b/9
116a/5	halların 68b/9
b.-ña 71a/1-1, 74a/1, 103b/5	nişānları 68b/6
b.-nda 103b/9	rāhatları 68b/7
b.-dan 72a/2	sağışların 77b/5
b.-nca 114a/4-4	□evābların 106b/4
b.-ncadan beri 91b/8	şıdıklarından
b.-dur 76a/6, 112b/6	tesbīhi 75a/9
b.-nlar 72b/4, 73a/4, 76a/8,	tesbīhleri 68b/2
80a/9, 89b/1-3, 91a/9,	üstinde 112a/7
91b/6-7, 92a/1, 101b/3-6,	yüzi 112b/7
106a/2, 109a/4	b.-ları 72b/3-9, 77b/4, 89b/4
b.-nlaruñıçun 70a/5, 99b/6,	108b/6, 109a/3, 115b/3
100a/1	b.-lara 115a/5
b.-nlaruñ °ameli 72b/3	

b.-nlara 68b/3, 70a/7, 77b/2-5, 91b/4, 106a/1, 112a/2, 115b/9	b.-dılar 113a/4 b.-am 100a/3 b.-a 116a/9 b.-alar 109b/6, 110a/5 b.-ur mısın 117a/3 b.-ası degülsin 117b/6 b.-ayıduķ 67b/7 b.-maķ 106b/6 b.-maķıçun 114a/1, 120a/1 b.-madı 116b/9 b.-mayasın 116b/8, 117b/1, 117b/4-5
b.-nlardan 68b/3, 70a/8, 76a/3	
b.-nlardur 106b/5	
bucaķ köşe	
b.-larında 120a/3	
bucaķlı köşeli	
b.-dur 88a/1	
budaķ dal	
b.-da 85b/5	
b.-ları 86b/1	
buğ buğru, buhar	
b.-ı 87a/7-7	
buğday buğday	
b. 118a/9, 118b/3	
bugün bugün	
b. 99a/2-4-7	
b.-ün heybetin 102a/2	
b.-den 102a/5	
bul- bulmak	
	bulın- bulunmak b.-mayıcaķ 67b/4
	bulıt bulut b. 123a/3
	burc (A) kale, kule b. 87a/9, 104a/9 b.-ında 122a/9 (maħabbet-i b.-ında)
	burun burun b.-ı 88b/2

b.-ina 88b/2	b. renginedür 74b/1
buyur- <i>buyurmak, emretmek</i>	bünyād (A) <i>temel, yapı, asıl</i>
b. 116a/1	b.-ı 75a/5
b.-dı 71a/5, 87a/6, 88a/7,	bürhān (A) <i>delil, tanık</i>
88b/3, 91b/6, 104a/3,	b.-ıla 114a/8
117a/3	bürincük <i>kadınların örtündüğü</i>
b.-ur 70a/4, 79a/4, 87b/2,	<i>çarşaf</i>
95a/5, 96a/2, 97a/5, 97b/4,	b. 93b/7
102a/3, 103a/7, 104a/7,	büt (F) <i>put</i>
117a/1, 119a/6	b.-e 113b/8
b.-a 96b/6, 103b/5	b.-ler 114a/2
b.-sa 97b/7	büyük <i>büyük</i>
b.-adı 76a/9	b.-dür 76b/7
buyruk <i>buyruk, emir</i>	buḥār (A) <i>buhar</i>
b.-(ğ)ın 67a/6	b.-dan 80a/7
b.-(ğ)ına 117b/8	Cabbār (A) <i>Allah'ın adlarından biri</i>
bükil- <i>bükülmek</i>	<i>(kuvvet ve kudret sahibi)</i>
b.-di 88b/4	c. 105a/6, 105b/5
bülür (F) <i>billur, gayet parlak ve</i>	caḥīm (A) <i>cehennem, tamu</i>
<i>şeffaf taş veya pek saf ve temiz</i>	c.-dür 95b/9
<i>beyaz cam, kristal</i>	cāmedār (F) <i>elbiseyi muhafaza</i>
	<i>eden kimse</i>

c.-laruñ 93b/2	C.-e 93a/5, 94a/4, 106a/4,
cān (F) <i>can</i>	106b/2
c. 68b/8	C.-den 99a/1
c.-a 121a/6	cefā (A) <i>eziyet, incitme</i>
c.-um 91b/4	c. 72a/4
c.-ın 68b/7	c. kıl- 72b/6
c.-ına 66a/1	c.-ñuzdan 125a/5
c.-umuz 106a/2	cehennem (A) <i>cehennem, tamu</i>
c.-lar 68a/9	c. 79a/2-3, 79b/6-7, 89b/8,
cānavar (F) <i>canlı, yaşayan</i>	95a/9, 95b/1, 96b/1, 97b/4-
c. 98a/2	5-9, 98a/4-6
c.-lar 78b/1	c.-ün kapısı 95b/1
c.-laruñ rızkın 77a/1	c.-i 97b/5-8, 116a/1
ceberūt (A) <i>aşırı büyüklük</i>	c.-e 97b/9
c. 68b/5	c.-dür 95b/7
Cebra'il (A) <i>peygamberlere emir ve</i>	cehennemi (A) <i>cehennemlik</i>
<i>vahye vasıta ve memur olan</i>	c.-ilerdür 78b/7
<i>dört büyük melekten biri.</i>	cehl (A) <i>bilmezlik</i>
C. 82b/1-7, 93a/5-8, 94a/4,	c.-ile 115b/7
97a/3, 106a/4 107a/4	celāl (A) <i>büyüklük, ululuk</i>
C.-ün kanadı 82b/1	c.-um 70b/3, 77b/9, 100a/2
C.-i 82b/6	c.-ın 122b/1

c.-dur 84a/7 (dārü'l-c.-dur)	C.-ü'n-na'îmdür
Celhām yerin üçüncü tabakasında yaşayan kavim	84b/1 cennetin beşinci tabakası
C.-dur 89a/7	C.-ü'l-firdevsdür 84b/2
celīl (A) büyük, ulu	cennetin altıncı tabakası
c. 68b/6	C.-ü'l- ^c adndur 84b/2
cem^c (A) toplama, yığma	cennetin sekizinci tabakası
c. ol- 66b/1	C.-ü'l- ^k alb 120b/8 gönlün
cemāl (A) yüz güzelliği	beşinci perdesi, cennetin manevî düşünülüşü
c. 75a/1 (hüsn-i c.)	
c.-ı lutfın 68a/3	cevāb (A) cevap
c.-uḡ 68b/1	c. 65a/5, 102b/2, 117a/7, 119a/3
c.-ın 92b/3, 122b/1	c. vir- 102b/2
c.-ında 91a/5, 92a/3	
c.-ından 122b/8	ciger (F) ciğer, bağır
cenāze (A) ölü	c. gūşem 99b/9
c.-sine 109b/2	c. gūşesi 92b/5
ceng (F) cenk, savaş, mücadele	c.-ler 68a/8
c. it- 72b/7	cihān (F) dünya
cennet (A) cennet, uçmak	c. 121b/7-7
C.-ü'l-me'vādur 84a/9	cihāz (A) çeyiz
cennetin üçüncü tabakası	c.-ı 92b/7

cinni (A) <i>cine mensup</i>	Çalab <i>Tanrı, Allah</i>
c.-ler 104b/3	Ç.-um 70b/7, 105a/8
c.-lerdür 78b/2	çar baş örtüsü
cinnī (A) <i>bk. cinī</i>	ç. 93b/7
c.-ler 78b/2	çāre (F) <i>çare, yardım</i>
cirm (A) <i>cism</i>	ç.-leri 105a/8
c.-üm 123b/1	çat- <i>birbirine dayayarak</i>
	<i>durdurmak, birbirine tutturmak</i>
cömerd (F) <i>cömert</i>	ç.-mışlar 65b/7
c. 108b/5	çengel <i>çengel</i>
Cuhūd (kv.a.) <i>Yahudi, Cıfit</i>	ç.-i 89b/4
c.-lar 95b/8	ç.-leri 89b/3
cum^{ca} (A) <i>cuma günü</i>	çeri <i>asker</i>
c. günü 76a/1	ç. ol- 113b/2
cümle (A) <i>bütün, hep</i>	ç.-siyile 78b/7
c. 99a/5	ç.-leridür 76a/9
Cüqüm <i>yerin yedinci tabakasında</i>	çevre <i>çevre</i>
<i>yaşayan kavim</i>	ç. 87a/8, 104a/5, 104b/9
C. 89b/3	ç.-sinde 87b/4, 104a/9,
	110b/6
çağır- <i>bağırarak, seslenmek</i>	çeyan <i>çıyan</i>
ç.-ur 121b/4	ç.-lardur 78b/8
ç.-alar 104b/2	

çeyne- *çiğnemek*

ç.-r 101a/6

çığır- *bağırarak*

ç.-a 97a/4, 104b/1

çık- *çıkarak*

1. *aşağıdan yukarıya*

çıkarak, yükselmek

ç.-dı 87a/7

ç.-ar 97a/6

ç.-a 97a/9

ç-up 94b/1

ç.-mağa 119b/5

2. *içeriden dışarıya çıkarak*

ç.-uñ 104b/4

ç.-dı 91b/5

ç.-ar 75b/1, 122a/8

ç.-arlar 76a/1-2

ç.-ısarlardur 78b/3

ç.-a 98a/8, 104a/5-8

ç.-mağa 104b/4

ç.mazısa 125b/6-8

3. *bulunduğu yerden*

ayrılmak, fırlamak, kopmak

ç.-dı 125b/9

4. *doğmak (ay, güneş vb.)*

ç.-mağdadur 122b/9

çık- *çıkarmak*

1. *Birinin veya bir şeyin bir*

yerden çıkmasını sağlamak,

çıkmasına sebep olmak

ç. 126a/1

ç.-dı 93b/8

ç.-ur 121b/3

ç.-a 66b/7, 116a/1

ç.-avuz 125b/8

2. *istifrağ etmek*

ç.-urlar 89a/5

çirāğ (F) *kandil, mum*

ç. 90b/2, 118b/7

ç.-uñ yöresinde 90a/7

ç.-ı 90b/7, 118b/9

ç.-a 90b/8, 118b/7

ç.-ı 119a/8

ç.-lar 94b/3, 119b/6	çukur çukur
ç.-lar birle 118b/5	ç.-ı 88a/1
çırāk (F) <i>kandil, mum</i>	ç.-lar 88a/2
ç.-lar 94a/9	çün (F) <i>çünkü</i>
ç.-lardan 94b/1	ç. 73a/5, 78a/7, 90a/8,
çirkīn (F) <i>çirkin, güzel olmayan</i>	90b/6-7- 9, 91b/5-7, 92a/2,
ç. 96a/9, 101a/8, 101b/7	92b/2, 96b/5, 104b/4,
çiy <i>yerde veya bitkilerde toplanan</i>	106a/6, 110b/3, 115a/5,
<i>küçük su damlaları, şebnem</i>	116a/3-5, 117a/3, 123b/2,
ç.-dür 89a/5	124a/3, 125b/9
çok çok	dahı dahi, de
ç. 69a/5, 72b/1, 106b/6,	65b/3-6-8, 68b/8, 69b/2-4-7,
115b/3, 116a/7	70a/3-4-5, 73a/4, 74a/7,
ç. eyle- 115b/1	74b/5, 75a/8, 76b/8, 79a/5,
ç. ol- 83b/4	79b/7, 80b/7, 83a/5, 83b/3,
çök- çökmek, oturmak	85a/5-6-7- 9, 85b/1, 86b/8-9,
ç.-di 65b/6	90a/8, 90b/8, 91a/1-2-3-9,
ç.-mişdür 66a/6	91b/4, 92b/1-9, 93a/3,
çöngel- <i>zayıflamak, gücünü yitirip</i>	94b/3, 95a/8, 96a/1, 98a/7,
<i>görevini iyi yapamaz</i>	100b/6, 103a/2, 103b/2,
<i>duruma gelmek, körleşmek</i>	106b/6, 107b/7, 108a/1,
ç.-ür 68a/3	108b/9, 109a/8, 112a/3,

112b/2-3, 114b/9, 115a/5,	d.-ü'l-ķarārdur	84b/3
115b/1, 116a/7, 118b/3,	<i>cennetin yedinci tabakası</i>	
120a/9, 121a/5, 123b/6	dart- çekmek	
daħı <i>dahi, de</i>	d.-arban 121b/2	
d. 106b/4	datlucaķ <i>tatlı</i>	
đalālet (A) <i>doğru yoldan sapma</i>	d.-(ğ)ına 66b/4	
d. 114a/6	daʿvet (A) <i>çağırma, çağrı</i>	
damma- <i>damlamak</i>	d. kılmak 98b/7	
d.-dı 73b/6	daʿvī (A) <i>dava, Őikayetçi olup</i>	
dāne (F) <i>tane</i>	<i>hakkını arama</i>	
d. 112b/6, 118a/9, 118b/3	d. eyle- 124a/5	
d.-nüğ vüğüğ 76b/7	Dāvūd (k.a.) <i>Hz. Davud</i>	
d.-lerin 112b/4	<i>İsrailoğullarının bir</i>	
	<i>hükümdarı ve peygamberidir</i>	
	D. 107a/8	
dār (A) <i>yer, ev, yurt</i>	D. Aleyhi's-selām 107a/8	
d.-ü'l-celāldur	84a/7	D. Peyğāmbere 97a/9
<i>cennetin birinci tabakası</i>		
d.-ü's-selāmdur	84a/8	
<i>cennetin ikinci tabakası</i>		
d.-ü'l-hulūddur	84b/1	
<i>cennetin dördüncü tabakası</i>		
	dé- demek, söylemek	
	d.-r 67b/5-6	
	defter (A) <i>defter</i>	

d. 87b/8	demür <i>demir</i>
deg- <i>tesir etmek, etkilemek.</i>	d. 89b/5
d.-ir 121a/7	d.-den 75b/3
degin <i>-e kadar, dek</i>	d.-dendür 73b/2
d. 68a/6, 90a/7, 96a/6-7	deniz <i>deniz</i>
d.-dür 84b/5	d. 66b/8, 73b/7, 79b/3-4,
degme <i>her bir</i>	80a/1, 87b/2, 88b/6, 104a/4-
d.-si 78b/8	7, 116a/2-3
degül <i>değil</i>	d.-ün adı 116a/2
d. 65a/6, 102a/6, 103b/9,	d.-de 88b/6
107b/5, 115a/7	d.-den 80a/1
d.-dür 113b/3	d.-dür 73b/6, 87b/5
d.-sin 117b/6	d.-üm 70b/8
d.-ler 102b/1	d.-i 87b/4
degür- <i>eriştirmek, ulaştırmak</i>	d.-in 70b/9
d.-ür 93a/9, 114a/4	d.-inde 68a/2
delü <i>deli</i>	d.-inden 81b/3
d. kıI- 90a/5	d.-indendür
delük <i>delik</i>	d.-idür 81a/2, 81b/3-4,
d.-(g)i 88b/2	87b/5-6-6, 116a/2
dem <i>(F) an, vakit</i>	d.-ler 83a/7, 87b/4-6,
d. 93a/5	116a/2-3

d.-lerüñ ulusu 87b/3	devlet (A) baht, saadet
d.-lerden 82a/2	d.-i 106a/5
d.-leri 88b/2	devletlü huzurlu, saadetli, yüce
deprenmek hareket etmek	d.-si 65a/1
d.-(g)e 110a/3	dın- ses çıkarmak, söz söylemek
depret- hareket ettirmek, sarsmak	d.-mañ 103b/4
d.-(d)ür 87b/7	di- demek, söylemek
d.-(d)e 87b/1	d.-di 64b/7, 110b/4, 118a/6,
d.-(d)imeyeler 97b/8	119a/6, 124b/1 125b/9
dere dere	d.-düm 69b/2, 70b/7
d.-leri 79a/2	d.-dün 99a/3, 113a/7
derinlik derinlik	d.-diler 68b/8, 77b/3, 92b/8,
d.-(g)i 79b/4	115b/8, 118a/4-8
destür (F) izin	d.-r 81b/1, 121b/2
d. vir- 98a/5	d.-rler 77a/4-5-6-6-7-8-8-9,
d.-ıyıla 104a/8	80b/3, 89a/4-9, 89b/1-3,
Destür'il-Mezkürin ?	120b/1-3-4-6-8, 121a/1-3,
D.-da 107b/3	122a/2-3
deve deve	d.-yesin 70b/5
d. 65b/2-3-6, 66b/6-6-6	d.-yeler 70b/5, 102b/4-5-5,
d.-yi 65b/2, 66b/7	103b/2
d.-den 66a/5	d.-se 117a/7

d.-yüvir 115b/7	d. görmek 106b/7
d.-yü iver- 124a/6	d.-ıyla 120b/7
d.-ye 96b/3, 102b/7, 109a/7	diken <i>diken</i>
d.-yü 83b/4, 91b/2, 115a/3, 115b/7, 118a/8	d.-leri 89a/3
d.-yüp 102b/6	dil <i>dil</i>
d.-dügi 75a/3, 110b/3-4	d. 115a/4-5
d.-dügünj 115b/6	d.-i 115a/3
d.-dügine 117b/8	d.-ler 68a/3
d.-düginden 102b/1, 117a/6, 119a/3	d.-leri 101a/6
d.-mek 67b/3-3-3	dile- <i>dilemek, istemek</i>
d.-mek olur 75a/3-4-5-6, 108a/2-3, 118a/5, 119b/3-4	d.-düm 90b/3
d.-mekde 117a/8	d.-di 66b/9, 87a/5
d.-medi 64b/7-8, 90b/6, 91a/8	d.-rem 98b/6-9, 99a/3-4
d.-medüm mi 69a/9, 69b/3	d.-r 77a/1-2
d.-medünj midi 99b/4	d.-rsiz 78a/3
d.-meye 98b/4	d.-yem 99b/3, 105b/9
dīdār (<i>F</i>) <i>açık, meydanda, görüş</i> <i>kuvveti,göz</i>	d.-sem 98a/2
	d.-señ 98a/5
	d.-se 87a/9, 89a/1
	d.-rseñ 124b/5
	d.-riseñ 100a/4
	d.-rse 116a/6-6, 125a/8-9

d.-medüm 99a/2	d.-eler 105a/1
d.-mezem 98b/6-9, 99a/2-4	diş diş
	d.-i 88a/6
dilsüz dilsiz	dişi dişi, kadın
d. 101b/3	d.-ye 118a/8
dīn (A) din, inanç	ditre- titremek
d.-ünge 92a/8	d.-di 88b/4
d.-ünden 92a/7	d.-r 75a/9
d.-leri 106b/3	d.-ye 109a/8
diñlemek dinlemek	ditret- titretmek
d.-(g)e 94b/1	d.-di 77b/4
dip dikili duran bir şeyin yerle	dīv (F) cin
<i>birleştiği nokta ve çevresi.</i>	d.-leri 119b/7
d.-(b)inde 87a/2, 103a/4	diz diz
direk ağaçtan veya demirden	d.-lerine degin 96a/7
<i>yapılan uzun ve kalın destek</i>	doğın- isabet etmek
d.-(g)e 101a/8, 101b/6	d.-ıcak 75a/8
d.-(g)i 86b/4	dost (F) sevilen kimse
dirlik yaşayış, hayat	d. dut- 72b/9
d.-(g)i 64b/4, 67a/8	d.-um 72a/9, 72b/2, 100a/2
d.-ile 64b/6	d.-lara 105b/4
diril- toplanmak	dostlık dostluk

d. 123b/4	d.-düm 69a/9
dök- <i>dökmek</i>	döndür- <i>döndürmek, çevirmek</i>
d.-seler 88b/2	d. 117a/1-4
d.-selerdi 83a/8	d.-edi 76b/1
dökici <i>dökücü, döken</i>	d.-medüm 98b/8
d. 68a/6	dördinc <i>dördüncü</i>
dökil- <i>dökülmek</i>	d.- 84a/9, 73b/2, 74a/6
d.-e 123a/5	dördinci <i>dördüncü</i>
d.-üridi 108a/8	d.- 71a/8, , 74a/2-9,
d.-dügin 108a/9	75b/9, 77a/6, 78b/6,
dölen- <i>huzura kavuşmak</i>	81a/3 84a/1, 87a/3, 89a/8
d.-di mi 70b/2	d.-sin 120b/6
dön-	dört <i>dört</i>
1. <i>geri dönmek, dönmek</i>	d. 65b/7, 66a/8, 76b/5-8,
d. 92a/8	77a/2, 86b/4-6, 88a/1
d.-e 117b/3-4	d.-de 86a/4
d.-esiz 115b/2	döşek <i>yatak</i>
2. <i>dönmek, değişmek</i>	d. kıl- 78a/9
d.-er 121a/9	d.-(g)i 92b/7
3. <i>vazgeçmek</i>	d.-lerinde 108b/6
d.-mişsin 92a/7	duca (A) <i>Allah'a yalvarma, niyaz</i>
dönder- <i>döndürmek, çevirmek</i>	d.-ya 81a/6

dur- durmak

1. durmak

d. 100a/3

d.-dı 78a/8-9

d.-mışlar 105a/5

d.-mışlardur 124b/9

d.-ur 119b/8

d.-a 104a/3-9, 123b/6

d.-alar 103b/6

d.-urlardı 123a/8

2. ayağa kalkmak

d. 126a/1

d.-uğ 105b/7

3. var olmak

d.-ur 118b/9

d.-duğınca 119a/1

durur- durdurmak

d.-a 66b/7

dut- tutmak

1. tutmak

d.-arsın 73a/1

d.-ar 108a/4

d.-duğı 66a/1

d.-anlaruğvan 84a/3

d.-masun 93b/1

d.-madı 78a/6

d.-mayalar 72b/6

d.-mayadı 109b/8

d.-amadı 67a/2-2

2. çevirmek

d.-mışlardur 81a/7

d.-a 66b/6, 96a/6-7

3. korumak

d. 124b/7

düğün düğün

d. ol- 92b/8

d.-e 93b/4-9

d.-den 93b/8

dükeli hepsi, hep, bütün

d. 66a/5, 70a/6, 70b/4,

85a/2, 86a/9, 88b/2, 91b/6,

97a/7, 99a/9, 102b/1-3-4-5,

115b/5, 116b/1, 119a/2,

123a/8

d.-n 116b/2	d. 81a/9, 82b/7, 87b/8,
d.-nden 83b/1	92b/9, 95b/6, 100b/3-6,
d.-siyile 95a/3	109b/6
d.-müz 106a/3	d. dürlü 81a/9, 87b/8, 92b/9,
dünyā (A) dünya	100b/2-6, 109b/5
d. 65a/7, 66b/2-5, 67a/3-4,	d.-si 120a/3-3-4
73a/9, 73b/5, 74a/8, 74b/7,	d.-dür 120a/2, 121b/9
80a/7, 88b/8, 94a/5-9,	dürr (A) inci
112b/3, 118a/2-4-6-8-8-9,	d.-i ma°din-i tecelliyyâtdur
119a/3-5-6- 6, 119b/9, 120a/3	121a/4
d.-nuñ hoşlığı-çun 65a/8	dürüst (F) dürüst, doğru
d.-ya 88b/1, 118a/4-6	d. yarat- 116b/2
d.-da 71a/7, 93b/1	düş- düşmek
d.-daki 83a/7	1. yere serilmek, devrilmek
d.-dan 86b/6	d.-üp 114a/6
d.-cadur 86b/6, 121b/1	d.-meye 98b/3
d.-dur 66b/3	2. yer çekiminin etkisiyle
dünye (A) dünya	boşlukta, yukarıdan aşağıya
d.-de 103a/1	inmek
d.-den 83a/9	d.-er 112b/9, 113a/3
dürlü türlü, çeşitli	d.-seyidi 79a/1
	2. uğramak, kapılmak

d.-di 66a/1-4	Ebū Bekir Şiddīk (k.a.) <i>ilk halife Hz.</i>
3. dikkate çarpmak	<i>Ebubekir, Peygamberimizin</i>
d.-di 73a/2	<i>amcası</i>
düşmen (A) düşman	E. 92a/4
d.-dür 66a/9	E.-ı Rağıa'llahu ʿanhu
d.-ler 72b/9	112b/8
dütün duman	Ebū Bekr (k.a.) <i>bk. Ebū Bekir</i>
d. 98a/8	<i>Şiddīk</i>
d.-dendür 118a/5	E. 92a/6, 92b/1-9
düzil- <i>dizilmek, sıralanmak</i>	E.-i 92a/7
d.-eler 72b/8	Ebū Bekr Şiddīk (k.a.) <i>bk. Ebū</i>
Eʿam <i>arşı taşıyan meleklerin</i>	<i>Bekir Şiddīk</i>
<i>yedinci bölüğü</i>	E.-ı 99b/6
E. 77a/8	Ebū'l-Leyl (k.a.) <i>Nasr b.</i>
ebed (A) <i>uzak, sonsuzluk, sonu</i>	<i>Muhammed b. İbrahim es-</i>
<i>olmayan gelecek zaman</i>	<i>Semerkandî İmâmü'l-Hüdâ</i>
e. ʔal- 67a/4	<i>unvanıyla meşhur âlim ve</i>
e.-ü'l-ebed 77b/9 <i>asla,</i>	<i>müfessirdir. (Öl. H. 373, 375,</i>
<i>sonsuzluk dek</i>	<i>393)</i>
e. (ebedü'l-e.) 77b/9	E. 64b/3
ecel (A) <i>ömrün sonu</i>	
	e. 66b/1, 108b/9

e.-dür 66a/5	e.-i beytüm 105b/6 Hz.
ecmaçîn (A) hepsi	<i>Peygamberin yakın akrabası</i>
e. 92a/6	e.-i beyti 105b/7
Edhem bin Hıfzu'llah bin Hasan et- Ṭavīl el-Bağdādī (k.a.) ?	e.-i 73b/8, 100a/6-7, 102b/1, 103b/7, 104b/4, 105a/1,
E. 126a/4	122a/4
ednā (A) değersiz, alçak	e.-ini 11a/4
e.-nuñ te'nī□idür 118a/7	e.-ine 98a/6, 103b/8, 104b/5
e.-dur 118a/7	e.-iyle 99a/5
eger (F) eğer, şart edatı	e.-iyile 102b/9
e. 65a/2, 68a/1-9, 73a/4, 76a/9, 77b/9, 83a/7, 88b/1- 1, 93b/1, 97b/6, 98a/1-5, 99b/6-7-7-9, 103a/1, 104b/4, 105b/9, 107a/9, 107b/1, 109b/7-8, 110a/1-2, 110b/1, 111a/8, 115b/4, 117a/6, 119a/2, 125a/5-6, 125b/5-8	egrilik eğrilik, bozukluk, kötülük e.-dür 116b/5-6
	ejdehā (F) büyük yılan e. 65b/8, 66b/2
	ek- ekmek e.-eler 109b/5
	ekin ekin, buğday e. ekeler 109b/5
egin sırt, arka	eksil- eksilmek e.-ür 123b/1
e.-inde 72a/7	
ehl (A) bir yerde bulunan	el el e.-e 67a/3

e.-ile 65b/9	E.-i'l-mü'minîn °Ali 75a/1
e.-ünjile 98b/5	<i>Müminlerin emiri, Hz.</i>
e.-in 66b/7	<i>Muhammed'in halifesi</i>
e.-ine 91b/3, 113a/6	emr (A) buyruk
e.-inde 89b/5, 97b/6, 108a/4	e.-i ma ^c ruf 84a/2 <i>Tanrı ve</i>
e.-indedür 87b/9, 89a/1	<i>kula göre doğru ve adil olan</i>
e.-inden 112b/3	e.-dür 110a/8
e.-lerin 81a/5	e.-üme 108b/7
e.-leri 101a/7	e.-inde 123b/6
e.-lerin101a/6	e.-indedür 79a/7
e.-lerünzü 91b/9	endîşe (F) kaygı, şüphe
elbette (A) mutlaka, eninde	e.-i 107b/5-7
<i>sonunda</i>	e.-nzü 107a/7
e. 99b/5	Enîsü'l-Esrâr ?
elli biñ elli bin	E.-da 103b/7
e. 77b/1	Enîsü'n-Nüfûs ?
emîn (A) korkusuz, güvenen	E.-da 85a/3, 106b/6
e. ol- 71a/9, 125a/4-5	Envâr-ı Levâmi^c ?
e.-mi olursız 111a/5	E.-de 83a/7
e. olmak 114a/1	er kişi
emîr (A) Bir kavmin, bir şehrin başı,	e. 109a/3
<i>beği.</i>	

Erbākīd <i>göğün yedinci katının</i>	e.-ler 95b/5
<i>emrinde olduğu melek</i>	e.-leri 86a/6
E.-dür 79a/8	evet <i>evet</i>
eṛīke (A) <i>taht</i>	e. 102a/6
E.-dür 88b/8	evit <i>ancak, fakat</i>
erit- <i>eritmek</i>	e. 90b/1
e.-(d)eyidi 79a/1	evliyā (A) <i>keramet sahibi olanlar,</i>
esirge- <i>esirgemek, korumak,</i>	<i>Allah'a daha yakın olanlar</i>
<i>himaye etmek</i>	e.-lar 100a/5
e.-ye 125a/9	evvel (A) <i>önce, ilk</i>
eşek <i>eşek</i>	e. 84b/7, 91a/1, 111a/2
e. 96a/9	e.-ki <i>gök</i> 73b/4, 74a/5,
etmek <i>ekmek</i>	75b/4, 81a/1
e. 66b/9, 67a/1	e.-ki <i>ādemīler</i> 116b/8
e.-(g)i 67a/1-2-2	e.-ki <i>gögi</i> 120a/5
ev <i>ev</i>	e.-ki <i>kapu</i> 83b/5
e. 93b/6	e.-ki <i>katı</i> 120b/1
e.-e 92b/2	e.-ki <i>kelebek</i> 91a/4, 92a/4
e.-de 90a/5, 95b/6	e.-ki <i>nūr</i> 94b/5
e.-ine 92a/6	e.-ki <i>peygāmbara</i> 82b/9
e.-inde 100b/8, 124b/3	e.-ki <i>uçmağ</i> 84a/6
e.-indeydi 92a/9	eyle- <i>eylemek, yapmak</i>

e. 100a/4, 124b/5	e.-ye 89a/2-2, 97b/1-2,
e.-yelüm 103b/1	105b/3, 109b/7, 113b/2
e.-η 110b/8, 111a/2	e.-yeler 99b/1, 103a/4-6,
e.-düm 69a/7, 70a/7, 70b/9,	110a/5
108a/6	e.-seη 116b/7
e.-düh 116a/5	e.-seler 94b/1
e.-di 65b/2, 70a/9, 70b/1,	e.-yübil- 114a/2
72a/7, 74b/8, 90a/5, 90b/5,	e.-rdi 72a/7
110b/9, 115a/6, 115b/1	e.-ridi 107a/1
e.-dük 67b/8	e.-rdühüz 124a/5
e.-diler 92b/6-8, 110b/5,	e.-rse 125b/5
112a/1, 113b/6-7	e.-yüp 91a/8
e.-mişlerdür 73a/8, 96b/4	e.-dügin 72a/3
e.-r 64b/9, 86a/8, 97a/7,	e.-yenler 101b/5
99b/2, 108a/3, 108b/5,	e.-mek 90b/6, 98a/2
122a/4	e.-mek-içün 115a/3
e.-rsiz 107a/9, 107b/4,	e.-mege 100a/4
e.-rler 76a/2-5, 76b/5,	e.-medüm 99a/8
81a/4-5	e.-mezem 124b/3
e.-yem 70a/8, 90b/3, 98a/3,	e.-meyeler 101b/4
124b/8	eyle öyle
	e. it- 79a/5, 110b/4

eyet- <i>söylemek, demek, anlatmak</i>	e.-dük 102a/8
e.-diler 82a/6	e.-diler 67b/8, 68b/4, 69a/1,
eyit- <i>söylemek, demek, anlatmak</i>	75a/6-7, 77b/2, 78a/2-4,
e. 71b/9, 93a/9, 106a/4,	92a/1-7, 92b/3, 94a/5-6, 108a/5,
115b/9, 124b/2-9,	118a/5, 121a/4
125a/1-8, 125b/5	e.-mişlerdür 79a/6, 121b/9
eyt- <i>söylemek, demek, anlatmak</i>	e.-(d)ür 64b/3, 67b/2, 68a/4,
e.-(d)ünj 78a/3, 102b/5,	68b/1, 69a/3, 70b/6, 73a/9,
107a/6	73b/5, 79b/9, 74a/5-8,
e.-düm 69b/8-9, 70a/5,	74b/3-8, 75a/2, 79a/3, 80a/2-
70b/2-9, 71a/1	7, 81a/7, 81b/8, 82a/8, 82b/5-
e.-di 68a/6, 68b/6-9, 69a/4,	7, 83a/4-7, 85a/3, 86a/8, 86b/3,
70b/1-2, 71a/1-2, 72a/8-9,	87a/4, 88b/8, 91a/2, 96a/6,
72b/1-2-2-3-4-8, 73a/1,	99b/2, 100b/7, 101b/8,
90b/1, 91a/8, 91b/3-8,	103a/1-3, 103b/8, 106b/6-9,
92b/1, 93a/9, 94a/3, 101a/1-	107a/3-6, 107b/4, 108a/7-7,
2, 106a/7, 106b/4, 107a/8,	108b/2-4, 109a/4, 110a/9,
107b/5-8, 108a/4-5, 110b/1-3,	112b/1, 118a/3, 118b/6,
111a/6, 111b/8, 112a/6,	119b/4-8, 120a/2
114b/3-6-8, 115a/6-9, 117a/3,	e.-(d)ürler 105a/7, 112b/7,
118b/4, 123b/1-4, 124a/8,	118a/7
124b/4, 125b/8	e.-(d)iserler 73b/9

e.-(d)e 98a/1-4, 98b/6-9, 99a/3-7, 105a/3, 105b/3-5-6-8, 109a/6	f.-ı Muḥammedi 99a/9 (ālem-i f.) faķır (A) <i>aciz, zavallı</i>
e.-(d)eler 72b/6, 73b/8, 96a/4, 96b/2, 99a/6, 102a/1- 5, 102b/1-5-8, 103b/1-3, 106a/2	f.-ü'l-ḥaķıru 126a/3 Farmās <i>bir deniz adı</i> F. 87b/5
e.-(d)ürlerdi 107a/2 e.-(d)ürseñ 110b/2 e.-düğün 72b/9 e.-düğümüz 81b/8, 94a/8	Fāṭıma (k.a.) <i>Hz. Peygamberin ilk zewceleri Hz. Hatice'den dünyaya gelen dört kızının en küçüğüdür</i> F. 92b/9, 93a/1-2-6-6, 93b/6-8-9, 94a/2
eyü iyi e. 64b/6	F.-ı 92b/5, 94a/1 F.-ya 93a/7, 93b/6-9
Eyyüb (k.a.) <i>Kuran'da adı geçen ve kendisinden "kulumuz" diye bahsedilen ve sabırlı insan örneği olarak gösterilen İsrailoğulları peygamberlerinden biri.</i> E.-ı 69b/1	Fāṭıha (A) <i>Kuran-ı Kerim'in birinci suresi</i> F. (āyet-i F.) 121a/7 F.-yıla (āyet-i F.-yıla) 121a/6
faḥr (A) <i>övünme</i>	fāyda (A) <i>fağda, menfaat</i> f. 117a/7-8, 119a/3 f. bul- 109b/6 f. degür- 114a/4

fażl (A) <i>fazilet, erdem</i>	f.-içun 109a/9
f.-dur (nür-ı f.-dur) 95a/1	f.-uñdan 68a/7-9
felek (A) <i>gökyüzü</i>	Firçavn (k.a.) <i>Allahlık iddiasında</i>
f. 112a/8-9, 122b/2-7-8-9,	<i>bulunduğu için Hz. Musa'nın</i>
123a/1-3-4	<i>mücadele ettiği Mısır</i>
felekī (A) <i>göğe ait olan</i>	<i>hükümdarı</i>
f. 122a/2	F. 73a/2
f.-dür 122a/3-6	F.-uñ kıızı 73a/2
Ferāyiz-i Qur'ān ?	firişte (F) <i>melek</i>
F.-da 83a/3	f. 76a/4, 76b/8-9, 77a/1,
Fetevā İbn-i Teymiyye Ebû	79a/7-9, 87a/2, 87b/1-9, 89a/1,
<i>Abdullah'ın (542-621)</i>	97b/5
<i>meşhur eseri</i>	f.-nüñ adı 79a/8
F.-da 119b/8	f.-nüñ başı 77a/2
fidī (A) <i>fedâ, uğruna verme</i>	f.-nüñ eli 87b/8
f. kııl- 106a/1-3	f.-nüñ kuvvatı 97b/6
f. ol- 106a/2	f.-ye 88a/7
fıkr (A) <i>fikir, düşünce</i>	f.-dür 83b/3
f. eylemek-içün 115a/3	f.-ler 65a/7, 75a/9, 75b/2-3-
fiçl (A) <i>iş, amel</i>	8- 9, 76a/4-6-7-8, 76b/2, 77a/4,
f.-ünzüzi 107a/7	80a/8, 80b/2-4-6-8-9, 82a/9,
firāk (A) <i>ayrılık</i>	

83a/8, 97b/3, 99a/1, 105a/4-	ğ.-dur 66b/3
7, 109a/1-8-8, 119b/5	ğafūr (A) <i>merhamet eden, çok</i>
f.-lerün şūratı 109a/4	<i>bağışlayan.</i>
f.-leri 70a/2	ğ.-dur 67b/2
f.-lere 98b/5, 119b/6	ğālib (A) <i>üstün, üstün gelen.</i>
f.-lerden 83b/2	ğ. 67b/3
f.-lerüm 77b/9, 96b/7,	ğ. ol- 105a/3-7
109b/2	ğammāz (A) <i>birine iftira ederek</i>
f.-leri 81a/2-3-4-5-5-6,	<i>zarar veren, fitneci, koğucu.</i>
112b/3	ğ.-lar 101b/6
firdevs (A) <i>cennet</i>	ğarāyib (A) <i>tuhaflıklar</i>
f.-dür (Cennetü'l-f.-dür)	ğ.-lar 110a/4
84b/2	Ğarāyib-ı İnsī ?
firūze (A) <i>Nişabur'da çıkan açık</i>	Ğ.-de 74a/8
<i>mavi renkli ve değerli bir yüzük</i>	ğaraż (A) <i>maksat, niyet</i>
<i>taşı</i>	ğ. 65a/5
f.-dendür 74a/3, 86b/5	ğarb (A) <i>batı</i>
fu'ād (A) <i>gönül, gönlün dördüncü</i>	ğ.-a 122b/2-3
<i>perdesi</i>	
f. 120b/6	ğarīb (A)
ğāfillik <i>gaflette bulunma, ihmal</i>	1. <i>tuhaf, garip</i>
<i>etme</i>	ğ. 87b/8

2. <i>kimsesiz, zavallı</i>	ğ. 100a/9
ğ. 108b/9, 109a/3-6-9	ğāyīb (A) <i>gizli, göze görünmez</i>
Ġarībā <i>göğün yedinci katı</i>	ğ. ol- 106b/1
Ġ.-dur 80b/9	ğāzi (A) <i>gaza eden, savaşan</i>
ğarq (A) <i>batma, batırma</i>	ğ.-lerünven 84a/4
ğ. ol- 91b/7	geç- <i>geçmek</i>
ğ.-dur 121b/8	1. <i>bir yerden başka bir yere</i>
ğāşiye (A) <i>örtü</i>	<i>gitmek</i>
ğ.-sin 121b/4	g.-miş 108a/9
ğavr (A) <i>dip</i>	g.-eriken 124a/8
ğ. eyle- 125b/5	2. <i>düşünmek</i>
ğav□ (A) <i>yardım, medet, yardımcı</i>	g.-er 107b/7
(Allah'ın velîleri hakkında	g.-enin 108b/4
<i>kullanılır</i>)	2. <i>yerleşmek, girmek</i>
ğ. 81b/4	g.-miş 65b/5
ğāvur (A) <i>kāfir</i>	geçür- <i>geçirmek, atlatmak</i>
g.-lar 95b/9	g.-dünüz 104b/7
ğayb (A) <i>gizli olan, göze</i>	gel- <i>gelmek</i>
<i>görünmeyen</i>	g.-ün 92b/1, 105b/7
ğ. 106b/1	g.-di 66b/9, 69a/6, 70b/7,
ğ.-a 106a/9	77b/8, 78a/3, 90b/1-8,
ğāyet (A) <i>çok fazla</i>	91b/7-8, 93a/4-5, 93b/9,

94a/1, 102a/8, 108a/4,	geñezlik kolaylık
108b/1, 125b/9	g.-i 71a/3
g.-mişdurur 72a/5	génezlik genişlik
g.-mişdür 65b/1, 104a/2,	g.-i 86b/5
108b/4-8	gerek
g.-diler 92a/6, 92b/2, 102a/6	1. <i>gerek, lazım</i>
g.-ür 65a/4	g. 65a/2, 98a/3, 103a/8,
g.-ürler 89b/6, 109a/2	105b/9
g.-e 92b/9, 100a/1, 103b/4	g.-ise 99b/3, 11a/8
g.-eler 99a/6	g.-in 89b/7
g.-se 109a/1	2. <i>ister.....ister</i>
g.-mişlerdi 112a/1	g. 106b/9, 107a/1-6-6
g.-üridi 67b/9	getür- getirmek
g.-medi degül 102a/6	1. <i>bir yerden bir yere</i>
g.-medi midi 102a/4	<i>getirmek</i>
gemi gemi	g.-di 91b/2, 93b/6, 94a/4
g. yüriye 103b/1	g.-diler 113a/4
geñez kolay	g.-ür 75b/5
g. 110b/6	g.-eler 97b/5
g. eyle- 110b/9	g.-ivir- 125b/6
g.-ise 116a/7	1. <i>söylemek</i>
g.-dür 116a/6	g.-düm 70a/4

3. <i>etmek</i>	bunun g. 93b/3
g.-mişsin 92a/8	üni g. 96b/2
g.-mişüz 125b/1-1	ķullar g. 123a/8
g.-mişlerdür 81a/6	götürür g. 97b/8
g.-eyidük 103a/2	ķaynar g. 96b/1
Gevāšī (k.a.) ?	olmaduķ g. 108b/7
G.-de (Tefsīr-i G.-de) 82b/5	g.-dür 74a/8, 78b/8, 89b/1,
gey- giymek	112b/7, 118a/9, 118b/3,
g.-sün 93b/4	123b/9
g.-di 93b/9	gice gece
g.-eler 92b/9	g. 73a/3, 92a/9, 108b/4,
g.-e 101b/1	120a/1, 122a/8, 125b/9
g.-ince 93b/8	g. ol- 90b/2-6
gibi gibi	g.-de 88b/1
g. (yalın isimlerden sonra):	g.-yile 66a/7
78b/6, 79a/1-2-2, 80a/3-3-3-	g.-si 70b/7, 82b/3
3, 87a/9, 87b/8, 88b/7, 89a/2-	gine yine
3-3- 5-6-8, 89b/4, 90a/8, 91a/4,	g. 74b/4-6-7, 78a/2, 111a/1
92a/4, 96a/9, 98a/2, 104a/9,	gir- girmek
109b/8, 114b/9-9, 116a/4,	g.-em 106a/1
119b/8, 121b/7, 123b/7	g.-evüz 125a/6
anun g. 67b/4,	g.-e 100a/7-7, 104a/5

g.-se 71a/9	110b/8, 114b/4, 115b/1,
g.-mekdür 106b/7	117a/3, 117b/2-3, 119b/8,
g.-mez 67a/3	124a/2
g.-mezler 85b/6	anun g. 87b/7
g.-meyedük 103a/2	andan g. 82a/7, 107b/5,
g.-meyince 85b/6-7	117b/9
girçek <i>gerçek, doğru</i>	git- <i>gitmek</i>
g. 124a/9	g.-di 90a/6, 90b/2, 91a/6,
g.-señ 115b/4	91b/7, 113a/7-8-9
g.-ise 115b/5	g.-(d)er 76b/5
g.-sin 94a/5	g.-(d)emedi 90a/8
giritâr (<i>F</i>) <i>tutulmuş, yakalanmış,</i>	g.-(d)erse 71a/7
<i>esir</i>	g.-(d)enlere 106a/6
g. ol- 125a/7	givür- <i>koymak, sokmak,</i>
g. kııl- 65a/9	<i>yerleştirmek</i>
girmiş <i>azgın (hayvan için), azgın</i>	g.-di 96a/3
<i>deve</i>	gizle- <i>gizlemek</i>
g. 65b/1	g.-ñ 107a/2
girü <i>geri, sonra, yine, tekrar</i>	g.-rsiz 107a/9, 107b/2-4
g. 72b/6, 76a/5, 81b/9,	g.-mezsiz 107b/3
87b/4, 89a/5, 90b/7, 92a/2-	gizlü <i>gizli</i>
8, 98a/7, 103a/5-9, 104a/5-8-8,	g. 94a/9, 107a/1

g. degül 107b/5	g.-den 69a/5, 76b/6, 79b/5,
gögüs <i>göğüs</i>	81a/8, 83b/4, 97a/6, 115b/3,
g.-inden 101a/6	117b/4
gögüz <i>göğüs, bağır</i>	g.-ile 81b/2
g.-leri 68b/4	g.-i 73a/9, 73b/6, 74a/8,
gök <i>gökyüzü</i>	74b/7, 75b/3-7-9, 76a/6-7,
g. 73b/5, 74a/5, 74b/3,	112b/3, 118a/9, 119a/3-6-6,
75a/1-7, 75b/4-5, 79a/7,	120a/5
80a/9, 80b/5-7- 9, 81a/1-2-3-4-	g.-in 80a/7, 119b/9
5-6, 118a/8, 118b/1-1-2-9, 123a/4	g.-ini 118a/2
g.-ün aralığı 74b/4	g.-inde 94a/9, 119a/5,
g.-ün kıranlarından 104b/3	120a/4
g.-ün müzeyyenidir 90a/1	g.-indedür 111a/7
g.-ün niteliginden 73a/8	g.-ler 75a/3-5, 87a/8, 111a/6
g.-i 73a/7, 76a/9, 120a/5,	g.-leri 80a/7, 90a/1-2,
121a/4	111a/2, 117b/9, 120a/9
g.-e degin 84b/5	g.-lere 117a/2
g.-e 76a/5, 117a/5, 119b/5,	g.-lerde 119a/2
122b/8	gökçek <i>güzel</i>
g.-de 87a/4, 122a/1-2-4	g. 75a/4-8
g.-dedurur 87a/4	gölge <i>gölge</i>
g.-dedür 87a/3	g. 67a/3-3

g.-si 86a/9	g.-nüzdeki	endişenüzi
g.-sin 67a/1	107a/7	
g.-sidür 67a/3	g.-lerde 122a/5	
göñlek <i>gömlek</i>	g.-lerdeki endişe'i 107b/5	
g. 101b/1	gör-	
göñül <i>gönül, yürek</i>	1. <i>görmek</i>	
g. 114b/7-9, 115a/2-4-5,120a/9	g.-ün 92b/1	
g.-ün yidi kıtın 121a/5	g.-sünler 93b/4	
g.-i 94b/5	g.-düm 90b/2	
g.-de 122a/3	g.-di 65b/9, 66a/2, 66b/9, 67a/1-2, 82a/6, 88b/6-7, 90a/6-9, 90b/8, 91a/1-6, 92a/4	
g.-deki endişe'i 107b/7	g.-dünüz 69a/1, 91b/9, 104b/6	
g.-den 107b/7	g.-diler 91a/7, 91b/5, 92b/3, 94a/1, 124a/8	
g.-dendür 115a/4	g.-ürem 91b/8, 105a/3-6, 107b/2	
g.-ün 70b/1, 93a/2, 124b/6	g.-ür 108b/2, 123a/2	
g.-i 93a/1-3-4, 109a/3, 123b/7	g.-ür mi 108a/9	
g.-in 93b/1, 119a/7-8-9-9	g.-ür misin 117a/2-5	
g.-ine 73a/3	g.-ürsin 90b/4	
g.-ine göre 120a/9		
g.-inde 94b/2, 122a/1		
g.-inden 108b/3		

g.-ürüz 119a/6	göre göre, bir şeye uygun olarak
g.-ürsüz 107b/2	mü'min gönline g. 120a/9
g.-eler 91b/1, 99b/1, 104b/9, 110a/4, 124a/4	göster- göstermek
g.-señüz 76b/4	g.-eyim 91a/9
g.-emez	g. 91b/5
g.-üp 109a/3, 124a/3	g.-dün 91b/4
g.-en Tefñir-i ña'lebñde	g.-em 98a/5
73a/9	g.-eler 72b/7
	götür- götürmek
g.-ür göz	g.-ün 77b/2
g.-dügimü 91a/9	g.-düm 121b/4
g.-mekdür 106b/7	g.-di 88a/8, 88b/5-6
g.-mez 123a/3	g.-diler 78a/5
g.-mezem 107b/1	g.-ür 76b/9
g.-meyesin 116b/3-5	g.-esiz 78a/3
g.-meyedüm 105b/2	g.-eler 104b/9
2. görmek (süreklilik	g.-eyidi 97b/7
<i>yardımcı fiili olarak</i>	g.-ür gibi 97b/8
<i>kullanılmıştır</i>	g.-en firışteler 77a/4
avka g.-di 67a/2	g.-en balık 88b/7,
görklü güzel, iyi	g.-en balığı 104a/2
g.-dür 71b/5	

g.-mege 77b/3, 78a/1,	ğ. 72a/2
88a/8, 88b/3, 97b/4-7	ğ.-um 70a/6
g.-medi 88b/3	ğusl (A) <i>cünüplük, hayız ve nifas</i>
gövde <i>gövde, vücut</i>	<i>hallerinden sonra din</i>
g.-den 67a/4	<i>gereğince yıkanma, arınma</i>
göz göz	ğ. eyle- 76a/2
g. 114b/7-9, 115a/2, 125b/7-	güşe (F) <i>köşe</i>
7	g.-m 99b/9
g.-üm 99a/2	g.-si 92b/5
g.-ünj 117b/4	güç <i>güç, kuvvet</i>
g.-ünj 117a/2-5	g. 101b/5
g.-i 93a/2, 125b/9	g.-i 77b/2
g.-inden 88b/5-5	g.-ünüz 78a/1, 104b/3-4
g.-ümüzden 106b/1	güliş- <i>gülüşmek</i>
g.-leri 94a/2	g.-eler 92b/9
g.-lerinde 103a/9	gümiş <i>gümüş</i>
g.-ler 68a/6, 76b/2	g.-dendür 73b/3, 74a/9,
g.-leri 68b/5, 89a/7	84b/1
gözsüz <i>gözsüz</i>	gün gün
g. 101a/6, 101b/5	g. 73b/9, 88b/7, 103b/7,
g. eyle- 90a/5	108a/3, 114a/3, 115b/7
ğufrân (A) <i>affetme, yarlıgama</i>	g.-i 76a/1, 82b/5

g.-inde 70b/4, 83a/4, 89b/9, 97b/5, 125b/3	Ḥabīb (A) <i>sevgili, dost</i> (Hz. Muhammed)
günāh (F) <i>günah</i>	Ḥ.-üm 70b/1-8, 100a/1, 105b/4
g.-lar 73a/4	
g.-ların 69a/8	Hābil (k.a.) Hz. Âdem'in oğullarından biri
gündüz <i>gündüz</i>	H.-i 98b/6
g. 73a/3, 122a/8	
g.-dür 66a/7	Ḥabiryā <i>yerin üçüncü tabakası</i>
güneş <i>güneş</i>	Ḥ.-dur 89a/6
g. 90a/2, 121a/9	ḥac (A) bk. <i>ḥacc</i>
g.-den 122b/7	ḥ. it- 106a/9
g.-ile 120a/7	ḥ.-ların 71a/8
Güväşi ?	ḥacc (A) <i>İslâm'ın beş şartından biri olan ve Müslümanlarca Zilhicce ayında yapılan Kâbe'yi ziyaret ve tavaf töreni, hac.</i>
G.-de 111a/6	ḥ.-ı 76a/6
ḥabar (A) <i>haber</i>	ḥācı (A) <i>Hacca giden, Kâbe'yi ziyaret eden</i>
ḥ. 68b/4, 110a/8	ḥ.-ların 84a/4
ḥ. vir- 93a/3-4, 98a/8, 106b/3, 107a/4, 109b/3, 116b/2, 117a/9, 124a/1	ḥade□ (A) <i>insan pisliği</i>
ḥ.-da 72a/5, 108b/4-8	
ḥ.-ın 103a/3	

h.-den 71b/1	hākīkat (A) <i>Bir şeyin aslı ve esası, mahiyeti</i>
hāk (A)	
1. <i>doğru, gerçek</i>	h. 74a/1, 108a/2, 111b/9
h. rāsūlam 125a/1	h. degül 103b/9
2. <i>bk. hākķ</i>	h.-dur 118a/2
h-uᅇda 69b/7	h.-in 73a/9, 108a/2
h.-ıyçun 69a/7, 70b/3-8,	Hākīm (A) <i>her şeyi bilen Allah</i>
75a/1, 77b/9	H.-dür 111a/6
h.-ına 72a/3	hākīr (A) <i>itibarsız, değersiz</i>
hākķ (A) <i>bir insana veya bir nesneye ait olan şey, pay, hisse.</i>	faķīrū'l-hākīru 126a/3
h.-ıçun 75a/1, 100a/2	hāl (A) <i>bulunuş, şimdiki zaman, hal</i>
h.-ına 107a/3	h. 64b/9, 102b/9
h.-ında 69b/9, 70a/9, 72b/4	h. birle 69a/5
Hāk (A) <i>Allah</i>	h.-ı 66a/4, 106a/7-7
H. 117b/7, 118b/9	h.-uᅇuz 102a/2
H.-a 123b/6	h.-ların 69a/1
H. Ta'ālā 88a/9, 119b/6	h.-larından 68b/9
Hākķ (A) <i>Allah</i>	hāl (A) <i>çözme, karışık bir meselenin içinden çıkma</i>
H.-ı 84a/5	h. eyle- 97b/2
	hālāvet (A) <i>tatlılık</i>
	h.-i 94b/8,9

ḥalāyık (A) <i>mahluklar, insanlar, yaratılmışlar</i>	ḥ. it- 77b/4
	ḥ. kıI- 77b/6
ḥ. 75a/4, 88a/2, 89a/4,	ḥ.-de 77b/7
100b/2, 101b/8, 108b/6,	ḥancer (A) <i>hançer</i>
123a/2	ḥ.-in 121b/2
ḥ.-uḡ üstine 66a/6	ḥarām (A) <i>dince yasak edilmiş şey</i>
ḥ.-a 98a/5	ḥ.-dur 85b/5-6
ḥ-ı 104a/5	ḥāş (A) <i>iyi nitelikleri kendinde toplamış olan kişi</i>
ḥ.-ları 87b/7	ḥ. 94a/8
ḥalel (A) <i>bozukluk, eksiklik</i>	
ḥ. 116b/6-8, 117a/5, 117b/4	
Ḥaḡ (k.a.) <i>bk. İbrāhīm</i>	ḥasenāt (A) <i>hayırlı işler</i>
Ḥ.-üḡven 98b/9	ḥ.-a 69a/8
ḥalk (A) <i>halk, insanlar</i>	ḥaşm (A) <i>hısım, akraba</i>
ḥ. 65a/6	ḥ.-lar 109a/6-6
ḥ.-uḡ birbirine 120b/5	ḥ.-ları 109a/5
ḥ.-un nazārgāhı 121a/3	ḥasratlık <i>hasretlik, özleme</i>
ḥ.-uḡ uluları 80a/5	ḥ.- (ğ)ıçun 109a/9
ḥ.-ı 80a/5	ḥatm (A) <i>son. bitirme</i>
ḥalka (A) <i>halka, çember</i>	ḥ. it- 97a/8
ḥ. 79a/1	ḥatun <i>kadın</i>
ḥamle (A) <i>atılış, atılma</i>	ḥ.-ları 91b/2

h.-ları 91a/7	h. 81b/2
havāle (A) <i>bir işi veya bir şeyi başka birine bırakma, gönderme</i>	hazīnedār (A+F) <i>Hazinenin idare ve muhafazasına memur edilen kimse</i>
h. kıl- 78b/4-6, 89a/2, 89b/4	h. kimse
Hāvīn <i>arşı taşıyan meleklerin dördüncü bölüğü</i>	h.-ıdurur 80a/9
H. 77a/7	helāk (A) <i>mahvolma, ölme</i>
Hāviye (A) <i>cehennemın yedinci katı, en şiddetlisi</i>	h. 103b/8
H.-dür 95b/9	h. eyle- 89a/1
hayā (A) <i>edep, Allah korkusu ile günahıtan kaçınma</i>	h. kal- 104a/1
h. 94b/9	h. kıl- 66b/1, 125a/2
hayr (A) <i> fayda</i>	h. kılmağıçun 125a/1
h.-ı 89b/8	h. kılmağa 65b/2, 89b/5
hayrān (A) <i>çok beğenmiş, şaşırılmış</i>	h. ol- 103b/7, 119b/4
h. kal- 68a/2, 96b/3	h. olma- 103b/9, 104a/1
h.-lar 68b/2	helāl (A) <i>dinin hükümleri bakımından kullanılabilen, haram olmayan şey</i>
hayret (A) <i>şaşıрма</i>	h. 111a/1
h.-den 121a/8	hem (F) <i>hem</i>
hayvān (A) <i>insanı da içine alan bütün canlılar</i>	h. 114b/4
	hemān (F) <i>öylece, hemen</i>
	h. 118b/2, 124a/1

her (F) *her*

h. 76a/1, 85b/8, 88a/5,
88b/7, 100b/1, 108b/4,
113a/1, 114a/3-3

her bir *her bir, her biri*

h. 69b/6, 74b/3-4-5-6, 76a/3,
76b/6, 77a/9, 77b/1-7,
80a/2-4, 82b/2-8, 83a/4-4-9,
84b/4-5, 85b/2-3-4-7-9, 86a/1,
86b/6, 87a/1, 88a/1-5-6-6,
88b/9, 93b/3, 95b/3-4-5,
97a/3, 97b/5, 114a/4,
118b/1, 120a/4

h.-i 78b/9

h.-inüñ eline 91b/2

hergiz (F) *asla*

h. 109b/7

hevā (A) *hava, gökyüzü*

h.-ya 113a/7

h.-da 112a/8, 112b/1-2,
112b/4, 113a/2

h.-dadur 120a/4

heybet (A) *korku ile saygı*

duygularını birden uyandıran hāl

veya gösteriş

h.-üm 98a/5

h.-ünğden 68a/8

h.-inden 98a/1

heybetlü *heybetli*

h. 88a/9

h̄idmet (A) *hizmet*

h̄. indendurur 121a/8

Hıra (A) *Mekke'de bulunan yalçın*

bir kayalığın adı (Hz.

Muhammed'e ilk vahy bu

dağdaki mağarada gelmiştir)

H̄. 82b/9

h̄ışm (F) *kızgınlık, öfke*

h̄.-ı 105a/3

h̄icāb (A) *perde,*

h̄. 81a/8, 81b/2

h̄.-ı semümdur 89b/7 (*rüzgār*

perdesi)

h̄. ol- 123a/3

h. olmaz 123a/4	h̄itāb (A) <i>bir veya birçok kimseler</i>
h̄.-dur 81b/6, 89b/7	<i>ağızdan veya yazı ile</i>
h̄.-ın 88b/6	<i>söyleme</i>
h̄.-lar 81b/3	h̄. 77b/8, 78a/3, 93a/5,
h̄.-lardur 82a/7	100a/1, 103b/4
hiç (F) <i>hiç, çok az, az</i>	h̄. kıla 104b/5, 106a/4,
h. 71a/1, 72a/2-3-5, 78a/5,	109b/1
82b/9, 88b/1, 89b/8, 98b/2-	h̄öd (F) <i>kendi</i>
2, 102a/4, 109b/8, 110a/1,	h̄. 65a/3
113a/4, 117a/2-5	h̄wōcalık <i>hocalık</i>
Hid bin Meryem (k.a.) <i>Sahabeden</i>	h̄. ğimāmesin 121b/3
<i>bir zat.</i>	h̄ön (F) <i>yemek sofrası, yemek</i>
H. 108a/3	h̄. 69a/5
h̄ikāyet (A) <i>hikaye</i>	h̄wōr (F) <i>değersiz, hor, hakir</i>
h̄. 65b/1, 125b/7	h̄. 109b/5
h̄ire (F) <i>kamaşık</i>	h̄.-mı görürsüz 107b/2
h̄. ol- 94a/2	h̄ōş (F) <i>güzel, hoş</i>
h̄isāb (A) <i>hesap, sayma</i>	h̄. 69a/5, 121a/6
h̄.-ı 81a/8	h̄. dut 124b/6
h̄issī (A) <i>his, duyu ile ilgili</i>	h̄. ol- 109a/4
h̄. 96b/3	h̄ōşlık <i>hoşluk</i>
h̄. h̄issī 96b/3	h̄.- (ğ)ıçun 65a/8

höz (F) <i>kendi</i>	<i>oğlu</i>
h. 107b/4, 114a/2-2	H.-i 99b/9
hulūd (A) <i>ölmezlik, bakilik</i>	hüsn (A) <i>güzel</i>
h.-dur (Dārü'l-h.-dur) 84b/1	h.-i cemāl 75a/1 “ <i>güzel yüz</i> ”
<i>cennetin dördüncü tabakası</i>	ıldırım yıldırım
hūrı (F) <i>cennet kızı</i>	ı.-dan 82a/1
h. 80b/6, 93b/2	ılduz yıldız
Huṭame (A) <i>cehennemın beşinci katı, inatçı münkirlerin yiri</i>	ı. 119a/2, 119b/8, 120a/2
H.-dür 95b/8	ı.-ıla 120a/5, 121a/5
hüccet (A) <i>senet, delil, vesika</i>	ı.-lar 123a/8
h. 112a/2	ı.-lar birle 118b/5, 119a/7
h.-ü bürhānıla 114a/8	ı.-laruḡ birincesin 119b/2
hüküm (A) <i>hüküm, karar, emir</i>	ı.-ları 119b/9
h. eylediler 110b/4	ı.-larıyla 74b/8, 123a/4
h.-ü 111a/7	ıraḡ uzak
h.-inedür 117b/7	ı. 103b/7
h.-inden 117b/7	ı. ol- 119b/3
hürmetlü <i>sevilen, saygı gören</i>	ı. olmaḡdan 113b/7
h.-ḡüz 71b/7	ırmaḡ ırmak
Hüseyn (k.a.) <i>Hz. Muhammed'in torunu ve Hz. Ali'nin küçük</i>	ı. 76a/1
	ı.-da 76a/2
	ı.-dur 85a/3

ı.-ından 112b/5	İ.-i 94b/4
ı.-ıdur 84b/7-7-8-8-9, 85a/1-	İ.-dür 78b/7
1- 2-2	İbn-i ʿAbbās (k.a.) <i>Abdullah b. Abbas b. Abdi'l-Muttalibi'l-Hâşimi, Ashâb-ı Kirâm'ın en yüksek âlimlerindedir (öl. H. 68)</i>
ı.-lar 84b/6	
ı.-ları 83a/7	
ISSI sıcak	
ı. 89b/8, 109b/9	İ. 87b/8
ı.-da 109b/9	
ı.-dan 100a/9	İ.-dan 74b/3, 84b/6
ı.-ları 79a/5	İbn-i Museyyib <i>Tâbiîn devrinde Medîne'de yetişen yedi büyük âlimden biri (636-710)</i>
ıışk-bâzlık <i>aşkla oyun, oynayan</i>	İ. 108a/7
ı. eyle- 90b/3	
ıışkubâzlık <i>bk. ıışk-bâzlık</i>	İbrâhîm (k.a.) <i>Hz. İbrahim, Irak'ta hüküm süren ve yıldızlara tapan Geldanilere peygamber olarak gönderilmiştir. Halilullah adıyla da meşhurdur</i>
ı. eylemek 90b/5	
İ ey	
70b/8, 91a/2, 91b/3, 93a/1, 96b/6, 97a/4, 104b/3-3, 105b/4-5-7-8-8-8, 108a/1, 108b/5, 109a/6, 109b/2, 124b/6, 126a/1	İ. 98b/9
İblîs (A) <i>şeytan</i>	İbrahîm-i Hâmil (k.a.) <i>bk. İbrâhîm</i>
İ. 89b/2-5, 94b/3	İ.-i 69b/3

iç iç	İ. Aleyhi's-selâm 123a/7,
i.-ünjde 70b/4	123b/3
i.-i 93b/6	ihsân (A) lütuf, bağış
i.-inde 69b/1, 75a/4-8,	i. 94b/8
108a/5, 114a/6-6, 118b/3,	i.-um 70a/7
124b/7	i.-ında 67b/2
i.-indeki 80a/8, 80b/2-4-5-7-	ihtilâf (A) anlaşmazlık, ayrılık
9, 116a/1	i. eyle- 73a/7
i.-indekinden 83a/9	i.-dur 116b/5
i.-indedür 79a/7, 81b/9,	ihtiyâc (A) ihtiyaç, gereklilik
87a/6, 87b/2	i. var- 65a/5
iç- içmek	ihtiyâr (A) seçme
i.-erler 89a/5, 112b/5-6	i. kıl- 84a/5
i.-dükleri 89a/5	iki iki
i.-mege 66b/9	i. 65b/9, 66a/4-6-7, 79a/8,
i.-mez 113a/5	82b/4-4, 84b/5, 88b/4-7,
and i.-er 74b/9 <i>yemin etmek</i>	82b/3-3, 88a/8, 113b/7-9, 121b/9,
içün için	122b/4, 125b/9
i. 93a/6, 124b/4	i.-si 82a/6
İdrîs (k.a.) Hz. İdris, Yahudilere	i.-sinünj arasında 122b/2
<i>gönderilmiştir</i>	iki biñ iki bin
	i. 79a/8, 95b/2

ikileyin *ikinci defa*

i. 98a/7, 117a/3-4-7-9,

117b/9

ikilik *ikilik, ayrılık*

i. 123b/5

ikinc *ikinci*

i. 81a/2, 84a/7, 89a/2,

120b/2

ikinci *ikinci*

i. 73b/1, 74a/1-5-9, 75b/2,

77a/5, 78b/2, 80b/1, 83b/7,

118b/1

i.-si 71a/3

i.-sin 120a/6

ikrām (A) *hürmet, hediye*

i. 69a/7, 69b/1

i.-ı taqvāda 71b/6 *haramdan*

kaçınma

ikrār (A) *kabul*

i. eyle- 103a/4-6

il *yurt, memleket*

i.-lere 75b/6

ilā (A) *....-e kadar,....dek*

i. 126a/4

ilāhī (A) *Allahım, ey Allah!*

i. 69a/4, 70b/9, 72a/8,

72b/1-2- 3-8, 78a/2, 79a/4,

94a/7, 98b/4-7-9, 99a/3, 99b/2-4-5,

105a/3, 112b/8, 124a/9,

124b/4

ilan *yılan*

i. 65b/7, 88b/7

i.-lara 67b/7

ilerü *ileri*

i. gel- 112a/1

ilet- *iletmek*

i.-(d)eler 102a/1

ilhām (A) *Allah tarafından insanın*

gönlüne bir şey doğdurulma

i. vir- 70a/3

illā (A) *ille*

i. 73a/9, 83a/5, 91a/3,

98b/6-9, 99a/3-4, 106a/1,

109a/7,	112a/9,	113b/3,	i.-e 83a/4
119a/1			i.-se 83a/1
ʿilm (A) <i>bilgi, bilme</i>			i.-erise 115b/6
ʿi. 64b/9, 114b/9, 115a/1			i.-icek 125b/2
ʿi.-ünj devletlüsi 65a/1			i.-en kitāblaruñ 97a/6
ʿi.-dür121a/1			i.-medi 82b/9
ʿi.-iyile 101b/4			i.-mezler 76a/5
ilt- <i>iletmek, götürmek</i>			i.-meyedi 83a/8
i.-eler 102a/1			inʿām (A) <i>nimet verme, iyilik etme</i>
i.-ivir 93a/7			i. 72a/4
ʿimāme (A) <i>sarık</i>			i. kııl- 69a/4
ʿi.-sin 121b/3			i.-ı 70a/9
īmān (A) <i>iman, inanç</i>			inan- <i>inanmak</i>
ī. 90a/1, 119b/1			i.-dılar 103a/7
ī. getir- 92a/8, 103a/2,			i. alar 103a/5, 117b/8
125a/9			i.-savuz 103a/3
ī.-ı 95a/4			i.-urlarídı 106a/9
ī.-ıla 106a/6, 120b/3			i.-mağ 74a/1
in- <i>inmek</i>			i.-maduğ 102a/8, 102b/2
i.-di 78a/6, 82b/7-8-8-9,			i.-madılar 95a/8,
83a/2-3			103a/5,112a/1
i.-mekde 122b/9			i.-mayanlara 112a/3

incit- <i>kırmak, incitmek</i>	i. 101a/7
i.-dilerise 98b/8	iriş- <i>ulaşmak, erişmek</i>
inçge <i>ince</i>	i.-ür 86b/1
i. 112a/8	i.-meyince 68b/8
incü <i>inci</i>	irişdür- <i>ulaştırmak, eriştirmek</i>
i. 74a/9	i-e 66b/8
i.-den 83b/5	irkek <i>erkek</i>
i.-dendür 74a/3, 82b/4,	i.-e 118a/7
84b/4	irte <i>ertesı ,yarın</i>
injen <i>çok, pek, daha çok</i>	i. ol- 90a/7-9
i. 110a/1	i.-ye degin 90a/7
inkār (A) <i>reddetme</i>	is <i>sahip</i>
i.-ı ۞uķūbet 112a/3 <i>inkarın</i>	i.-si 66b/7
<i>cezası</i>	i.-sine 66b/6-6, 122a/8
i. eyle- 112a/2	i.-sidür 75a/1
ir-	۞İsā (k.a.) <i>Hz. İsa</i>
1. <i>erişmek, dokunmak</i>	۞İ. 80a/3
i.-miş 65b/8	۞İsī (k.a.) <i>Hz. İsa</i>
i. dügi 65b/6	۞İ. 80a/6, 99a/3
2. <i>ulaşmak, yetişmek</i>	İslām (A) <i>İslām dini</i>
i.-di 65b/4	İ. 94b/8, 114a/7
irinj <i>irin, iltihap</i>	İ.-ıla 120b/1

İsmāʿīl (k.a.) Hz. İbrahim'in oğlu	i. 121a/6
İ.-i 99a/2	i.-di 91a/8, 93a/1, 125b/8
İsrāʿīl (A) Dört büyük melekten	i.-dük 92a/7
<i>kıyametin kopacağını</i>	i.-diler 92a/6
<i>öttüreceği boru ile bildirecek</i>	i.-(d)ür 108b/3
<i>olan biri</i>	i.-(d)ürler 105a/5
İ. 73b/7, 83a/6, 97a/4	i.-eler 96a/9, 96b/2
iste- <i>istemek</i>	i.-sevüz 103a/3
i-yen 67a/4-5	i.-sedük 102b/8
istiğfār (A) <i>tövbe etme</i>	i.-(d)üp 107a/5
i.124b/7	i.-(d)ür kulağ 114b/6
iş iş	i.-düginden 115a/2
i.-ümüz 125b/1	i.-mekiçün 115a/1
i.-leri 113b/8	i.-mege 119b/6
i.-lerün şonı 65a/3	i.-medünüz midi 102a/2
	işle- <i>yapmak</i>
işbu işte, bu	i.-r 116a/6
i. 108a/9	it- <i>etmek, yapmak</i>
i.-nun gibi 93b/3	i.-düm 64b/1
i.-nun içinde 108a/4	i.-diler 77b/4
i.-nlardur 94b/5	i.-er 65a/1, 79a/3-6
işit- <i>işitmek, duymak</i>	i.-(d)esiz 115a/8

i.-(d)eler 72b/7-7, 102a/7	ci.-dür (maḳām-ı ci.-dür)
i.-dünüzdi 102a/4	69a/2
i.-dünüzise 102a/6	ci.-ini 73a/5
i.-(d)erlerdi 106a/9	ḳab kap
i.-üp 65a/9	k.-ıla 118b/8
i.-düklerin 102b/8	Ka'be (A) Kâbe
it it, köpek	K.-ye 71a/9
i. 66b/8	ḳabül (A) kabul
ic̣tibâr (A) itibar, önem verme	ḳ. it- 64b/1
ic̣.-dur 105b/4	ḳ. ḳıl- 64b/2-3
ic̣tikâd (A) gönülden inanma	Ka'bü'l-Aḥbâr (k.a.) Asıl adı Ebû
i.-unuz 107a/9, 107b/1	<i>İshâk Ka'b b. Mati b. Heynu</i>
ittifâḳ (A) sözleşme, birleşme	<i>olmakla birlikte sonradan</i>
i. 92a/9	<i>müslüman olan müfessir.</i>
i. eyle- 92b/8, 99b/1	<i>Tefsiri itimat görmemiştir</i>
iver- ivermek (tezlik tasvir fiili)	<i>(öl. 32/652-653).</i>
diyü iverdünüz 124a/6	K.-dan 86a/8
ic̣izz (A) değer, kıymet, yücelik	Ka'bü'l-Aḥbâr (k.a.)bk. Ka'bü'l-
ci.-üm 69a/7, 70b/2-8, 77b/9,	<i>Aḥbâr</i>
100a/2	K. Raḳia'llahu canhu 113a5
ic̣izzet (A) değer, ululuk, saygı	
	ḳaç- kaçmak

ķ.-alum 74a/1	<i>ramazan ayının yirmi yedinci</i>
ķ.-dı 65b/3	<i>gecesi</i>
ķ.-a 101a/9	ķādir (A) kudret sahibi, her Şeye
ķ.-a 65b/3-3	gücü yeten.
ķ.-acak yir 74a/1	ķ.-dūr 110b/9, 114b/3-4
ķaçan <i>ne zaman</i>	ķ.-u (rabbihi'l-ķ.-u) 126a/4
ķ. 68a/4, 75a/9, 89a/1,	<i>Allah</i>
96a/8, 104a/3, 108b/9,	ķāf (A) <i>Arzın etrafını çepeçevre</i>
112b/9	<i>kuşatan dağın adı</i>
ķadar <i>ķadar, miktar</i>	ķ 87a/8-8, 87b/2-3-4
ķ. 70b/1, 75b/7, 90b/1,	ķāfir (A) <i>Allah'ın varlığına ve</i>
103b/1, 104a/1, 121a/7,	<i>birliğine inanmayan</i>
121b/1	ķ. ol- 103a/5, 107b/1,
ķadeh (A) <i>kadeh</i>	111a/2
ķ.-de 86a/2	ķ.-a 106b/9
ķaderle- <i>mukadder kılmak,</i>	ķ.-lar 102b/4-5, 106a/6,
<i>yazmak, takdir etmek</i>	107a/3, 113b/3, 114b/1,
ķ.-di 64b/4, 75b/7	124a/3-5-8
ķadir (A) <i>değeri, itibar</i>	ķ.-ları 96b/6
ķ. gicesi 82b/3 <i>Kuran-ı</i>	ķ.-lara 67a/9, 78b/4, 96a/8,
<i>Kerim'in inmeye başladığı</i>	100a/7, 124b/2
	ķ.-lardur 114a/6

ķ.-larsız 125a/4	ķ.-ur 68a/2
ķ.-larınuŋ ʻavratları 92b/6	ķ.-alar 83a/6, 104a/1
ķ.-larına 124b/9	ķ.-sanjuz 78a/1
kāfūr (A) <i>Uzak doğuda yetişen bir</i>	2. bir yerde bulunmak,
<i>çeşit taflandan elde edilen</i>	<i>konaklamak</i>
<i>ve hekimlikte kullanılan, beyaz</i>	ķ.-dı 90a/8
<i>ve yarı saydam, kolaylıkla</i>	ķ.-mayaduķ 103a/4
<i>parçalanabilen, ıtırı kuvvetli</i>	3. miktar belirtmek
<i>bir madde</i>	ķ.-an cānavarlar 78b/1
k. 84b/9	ķ.-an nesneyi 118a/1
k.-dan- 81b/7	ķ.-anın 71a/8, 78b/2, 124a/2
kāhir (A) <i>üstün, ezici, yok eden.</i>	ķ.-anında 119a/5
ķ. demek 67b/3	ķ.-maz 123b/3
ķaķı- <i>öfkelenmek</i>	ķ.-maya 98b/3, 103a/9
ķ.-mış 105a/6	4. önceki, evvelki
ķ.-mağından 100a/9	ķ.-an peygāambarlar100a/5
ķal- <i>kalmak</i>	ķ.-an peygāambarlara 83a/3
1. herhengi bir durumu	5. büyülenmek, etkilenmek
<i>sürdürmek</i>	ķ.-mış ol- 117b/5
ķ.-dı 67a/3	k.-madı 90b/8
ķ.-dılar 77b/5	6. bulunmak, var olmak
ķ.-mıŝlardur 96b/4	ķ.-mayadı 88b/1

kalca <i>kalay</i>	ķ.-ı 74b/6
ķ. 79a/1	ķalk- <i>kalmak</i>
ķalb (A) <i>kalp, gönül</i>	ķ.-a 96b/5, 97b/9
ķ. 120b/3	ķamaş- <i>güçlü bir ışık sebebiyle</i>
cennetü'l-ķ. 120b/8 <i>gönlün</i>	<i>bakamaz olmak</i>
<i>beşinci perdesi</i>	ķ.-updurur 68b/5
mühcetü'l-ķ 121a/3 <i>gönlün</i>	ķ.-ur 76b/2
<i>son noktası</i>	ķamķām (A) <i>okyanus, deniz</i>
ķ.-ünj 64b/3	ķ 81b/3
ķ.-in 64b/2	ķ.-dur 81b/3
ķaldur- <i>ortaya çıkmak, gözükmek</i>	ķamu <i>bütün, hepsi</i>
ķ.-ıcaķ 123a/6	ķ. 123a/2
ķalem (A) <i>kalem</i>	ķan <i>kan</i>
ķ.-in 121a/9	ķ. 101a/7
ķalıb (A) <i>kalıp, herhangi bir şeye</i>	ķ. ağla- 103a/9, 103b/1
<i>muayyen bir şekil vermek</i>	ķ.-a 91b/7
<i>için kullanılan vasıta</i>	ķanad
ķ.-dandur 116b/1	1. <i>kanat</i>
ķ.-ıdur 116b/2	ķ.-ıla 82b/8-8-8, 83a/1-1-5
ķalıñ <i>kalınlık, derinlik</i>	ķ.-um 90b/2
ķ.-ı 74b/3	
ķalıñlıķ <i>kalınlık, derinlik</i>	

ķ.-ı 82b/2-2-3-4-4-6, 83a/9,	ķ.-dur 105b/5
88b/4, 89a/8, 90a/7-9,	ķandan (<i>sen</i>) <i>ķim.....(o) ķim</i>
91a/1-6	ķ. 90b/5-6
ķ.-ını 82b/3	ķandīl (<i>A</i>) <i>ķandil</i>
ķ.-ında 82b/2, 86a/5	ķ.-ler 119a/4
ķ.-ların 112a/7-8-8	ķ.-lerdür 119a/4
ķ.-ları 89a/7	ķanı <i>ķani, nerde</i>
2. yüzgeç	ķ. 74a/1, 105b/6
ķ.-ı 79b/2	ķankı <i>ķangi</i>
3. kapı, pencere, dolap gibi	ķ. 72a/1
<i>dikine açılıp kapanan</i>	ķ.-ņuzdur 64b/6
<i>şeylerin kapağı</i>	ķapak <i>ķapak</i>
ķ.-ı 84b/5	ķ.-(ğ)ın 104b/9
ķanat <i>ķanat</i>	ķapla- <i>ķaplamak</i>
ķ.-ları 83a/9	ķ.-dı 87a/9
ķanat- <i>ķanatmak</i>	ķ.-mışdur 79b/2
ķ.-madum 91b/9	ķ.-yupdurur 87b/3-4
ķanatlı <i>ķapaklı</i>	ķ.-yu dura 104a/6
ķ.-dur 84b/5	ķapu <i>ķapı</i>
ķancarı <i>ķerreye</i>	ķ. 84b/4
ķ. 73b/9	ķ.-da 83b/6-7-9, 84a/1-2-3-
ķanda <i>ķerde</i>	4-5

ķ.-umdan 72b/8	1. <i>rahat, huzur</i>
ķ.-sı 83b/5, 95b/1	ķ.-um 90b/2
ķ.-sına 95b/2	ķ.-ı 90a/6, 90b/8, 91a/6
ķ.-sında 76a/1, 85a/4-5-6-7-9,	2. <i>durma</i>
85b/1, 95b/3	ķ. 78a/5
ķ.-sından 95b/2	ķ. ķıl- 104b/5
ķ.-ları 81a/9	ķ. eyle- 109b/7
ķara <i>kara, siyah</i>	ķ. ķılma- 109b/7
ķ. 65b/9, 76a/8, 87b/5,	ķ.-dur (dāru'l-ķ.-dur) 84b/3
108b/2- 2, 124a/4	<i>cennetin yedinci tabakası</i>
ķ.-dur 124a/4	ķaravaş <i>hizmetçi</i>
ķaralık <i>karalık</i>	ķ. 110b/2-4
ķ.-dur 123b/2	ķ.-ı 110b/1
ķaraņu <i>karanlık</i>	ķarınca <i>karınca</i>
ķ. 108b/2	ķ. 108b/2
ķaranulık <i>karanlık</i>	ķarış- <i>karışmak, katılmak</i>
ķ. 79b/6, 88b/1	ķ.-ısarlardur 78b/3
ķ.-ıçun 118b/6	ķarlağuc <i>kırlangıç</i>
ķ.-dur 89b/9	ķ. 89a/8
ķarar- <i>kararmak</i>	ķarşu <i>karşı, mukabil</i>
ķ.-mış 105a/6	ķ. gel- 94a/1 <i>karşılaşmak</i>
ķarār (A)	

ķ.-sına 97a/9, 123a/8,	ķ.-ı 76b/1
123b/2	ķ.-ın 121a/5
ķārūn (k.a.) <i>İsrailoğullarından</i>	ķ.-ına 120b/1
<i>zenginliğiyle meşhur olan bir</i>	ķ.-ında 76b/8, 118a/6-9,
<i>insan</i>	118b/1-2-4
ķ.-ı 111b/1	2. kat, huzur, bulunulan yer
ķarūre (A) <i>sırçadan yapılan kap</i>	ķ.-ına 93a/4, 99a/6 99b/1,
<i>ķ. 76b/3</i>	105a/1, 113a/4
ķaşd (A) <i>niyet</i>	ķ.-ında 71b/7, 116a/3
ķ. eyle- 65b/2, 67b/8, 94b/1	ķ.-ındadır 124a/1
ķāşki (F) <i>keşke</i>	ķ.-umuza 108a/4
k. 105b/1, 121b/4	ķ.-umuzda 108a/8
ķat	3. yan, nezd
1. kat, katman, tabaka	ķ.-ında 121b/1
ķ. 73a/6, 73b/1-2-2-2-3-4,	4. (giyecekler için) takım
74a/2-2-3-3-4-4-5-6-6-7,	ķ. 93b/7
74b/5, 75b/2-7-9, 76a/9,	ķatāde (k.a) <i>Ebü'l-Hattāb İbn-i</i>
76b/1,6-6-7, 78a/6, 78b/2-4,	<i>Diāme es-Sedūsî el-Bısrî,</i>
79a/2-7 79b/4-4, 81a/8,	<i>Tabiîn müfessirlerindendir</i>
87a/3, 87b/8, 97b/7, 118b/1,	<i>(H. 60- 118)</i>
121a/4, 123a/4	ķ. 110a/9
ķ.-dur 120a/9	

Ḳatāt (kv.a.) yerin beşinci tabakasında yaşayan kavim	ḳavlaş- çekiştirmek
Ḳ 89b/1	ḳ.-alar 91b/1
ḳatı	ḳavm (A) bir peygamberin gönderildiği topluluk
1. sert, ağır	ḳ. 72b/1
ḳ. 79a/5, 89b/9, 109b/9-9, 110a/1-7	ḳ.-uḳ arasında 124b/4
ḳ.-dur 67a/7-8	ḳ.-dur 72b/1
2. fazla	ḳ.-uḳdan 112a/1
ḳ. 110a/7	ḳ.-ı 101a/9
ḳatılık sertlik, ağırlık	ḳ.-inuḳ adı 89a/6
ḳ.-(ğ)ından 111b/5	ḳ.-ın 78b/6
ḳatırak daha katı, daha acı	ḳ.-ına 78b/5, 89a/9, 89b/1-2, 96a/3, 111b/6
ḳ. 95b/7	Ḳaydūm göğün ikinci katı
ḳatıra (A) damla	Ḳ.-dur 80b/1
ḳ. 73b/6, 76a/3, 112b/6	ḳayna- kaynamak
ḳ.-dur 116a/3	ḳ.-r 105a/5
ḳ.-sından 76a/3	ḳ.-ya 96b/1, 105a/2
ḳatrān (A) katran	ḳ.-r gibi 105a/5
ḳ. 98a/7, 101a/9, 105a/2-5	ḳaz- kazmak
ḳavl (A) söz	ḳ. 126a/1
ḳ.-uḳuzı 107a/7	

każā (A) *olacađı ezelden Allah tarafından takdir olunan şeylerin vukua gelmesi*
k.-ya 71a/5

każan *kazan, derin ve kulplu kap*
k. 96b/1

keçe *keçe*
k. 72a/6

kefāret (A) *Bir günaha karşı tutulmak üzere yapılan veya tutulan şey*
k. eyleme- 99a/8
k.-i 71b/3
k.-dür 71b/5

Kelām (A) *Kur'an'ı Kerim*
K.-inunğ müşkillerin 97b/1

kelebek *kelebek*
k. 90a/6-9, 90b/4-6-8, 91a/1-4, 92a/4
k.-den 90b/9

keleci söz, laf
k. eyle- 72a/7

k.-siyidi 72a/8

Kelkebil *beşinci gök katındaki meleklerin en büyüğü*
K.-dür 80b/6

kenār (F) *kıyı, çevre*
k.-ına 66b/8

kendü *kendi*
k. 65a/6, 90a/8, 97a/3, 107b/8, 109a/4

k.-nünğ kanadı 91a/1
k.-ler 92b/8
k.-lerin 65a/9

kendüzi *kendisi*
k.-n 90a/6, 90b/8, 91a/6
k.-ne 67b/6

kerem (A) *cömertlik*
k.-dür (nūr-ı k.-dür) 95a/2
k.-inde 67b/2

Kerübī (A) *Allah'a en yakın kabul edilen meleklerin en büyükleri*

K.-ler 77a/5

kes- <i>kesmek</i>	bir k.-den 78a/4, 92b/3,
k.-ün 91b/6	94a/6, 104a/4 <i>hep birlikte</i>
k.-di 66a/4	Ḳıdbāyıl <i>yedinci gök katındaki</i>
k.-diler 91b/6	<i>meleklerin en büyüğü</i>
k.-erler 66a/8	Ḳ.-dur 81a/1
k.-e yorır 66a/1	Ḳığır- <i>çağırarak, davet etmek</i>
k.-mek gerek 103a/8	Ḳ.-dı 91b/1
keḲīf (A) <i>kaba, kalın</i>	Ḳ.-dılar 92a/7
k. 109b/6	Ḳıl- <i>kılmak, yapmak</i>
kesil- <i>kesilmek</i>	Ḳ. 71a/3
k.-eler 72b/8	Ḳ.-alum 106a/3
kesük <i>kesik</i>	Ḳ.-dum 64b/3, 69a/8
k. 101a/7	Ḳ.-duḡ 64b/2, 69a/4
KevḲer (A) <i>cennette bir havuzun</i>	Ḳ.-dı 68a/4-6, 72a/4, 73a/5,
<i>adı</i>	77b/5, 78a/9, 78b/6-6,
K. 84b/8-9	106b/4 107a/8, 110a/4,
key <i>pek, çok</i>	111a/2, 111b/2, 117b/9,
k. 102b/6, 110a/2-6-7	118b/4
kez <i>defa, kere</i>	Ḳ.-duḡ 92a/1, 119b/1
k. 79a/4, 83a/2-3, 88b/4,	Ḳ.-dılar 77b/7, 92b/6
91b/9, 97b/9, 98a/6, 104a/4,	
117a/7-8	

ķ.-ur 66b/1, 77b/2, 78b/4,	ķ.-maķdan 98b/7
96a/5, 111a/9, 122a/6	ķ.-maġa 65b/3, 67b/9, 89b/5
ķ.-ısar 89b/4	ķ.-madum mı 69a/1
ķ.-am 72b/5, 106a/2	ķ.-madı 72a/5
ķ.-a 65a/1, 89a/2, 104b/5,	ķ.-madılar 65b/1
106a/4, 109b/1, 111b/1,	ķ.-maya 103a/6
125a/9	ķ.-mayalar 104b/8
ķ.-alar 72b/6-6, 103b/3,	ķ.-maduġ mıdı 99b/3-4
104b/5-8	ķ.-mazıduķ 96a/4
ķ.-saġ 116b/7, 117b/1	ķ.-mazlardı 104b/8
ķ.-sa 94b/3	ķ.-mayadı 109b/7
ķ.-duġıdı 105a/8	ķ.-mayınca 99a/9
ķ.-urlardı 104b/7, 106a/9	ķıldur- <i>ķıldırmaq, yaptırmaq</i>
ķ.-up 90a/5	ķ.-duġ 98b/5
ķ.-ası olursa 111a/8	ķılıcı <i>ķılan, yapan</i>
ķ.-an 64b/6	ķ.-lar 101b/8
ķ.-an kelebek 90b/7	ķ.-laruġvan 83b/8
ķ.-anlar da 71b/8	ķılıç <i>ķılıç</i>
ķ.-anlardan 125a/2	ķ. 92a/6
ķ.-anlaruġvan 84a/2-6	ķıpķızıl <i>ķıpķızıl</i>
ķ.-anları 67a/9	ķ. 116a/4
ķ.-ıçun 115a/2, 125a/1	ķıranġ <i>ķıyı, çevre, kenar</i>

ķ.-larına 75b/5	ķ. ķop- 124a/5
ķ.-larında 110a/6-8	ķ. ol- 76a/5
ķ.-larından 104b/3	ķ.-de 114b/1, 124a/3
ķirġıl <i>saçına, sakalına ak düşmüş</i>	ķiy <i>ķiyı, kenar</i>
ķ.-ları 99b/6	ķ.-ına 77b/8
ķırķ <i>ķırķ</i>	ķız <i>ķız, ķız evlat</i>
ķ. 91b/1	ķ.-ı 73a/2
ķırķ bin <i>ķırķ bin</i>	ķ.-inunġ cihāzı 92b/7
ķ. 79a/9	ķ.-ına 73a/2
ķısa <i>ķısa</i>	ķızıl <i>ķızıl</i>
ķ.-dur 89b/3	ķ. 73b/3, 76b/1, 80b/1,
ķıř <i>ķıř</i>	82b/4-4, 84a/7, 86b/3-4, 87b/9,
ķ. olıcaķ 79a/5	96b/8, 97a/1
ķiyām (A) <i>namazın iftitah tekbiriyle</i>	ķi <i>ķi (edat)</i>
<i>rüku arasındaki ayakta</i>	k. 64b/2-6, 65a/2-7, 66a/5-5-
<i>durma kısmı</i>	8, 66b/4-5, 67a/1-5-6-8, 67b/4-
ķ.-dadururlar 81a/2	8- 8-9, 68a/1, 68b/2-4, 69a/6-7,
ķiyāmet (A) <i>ķiyamet</i>	70b/1-4-7, 71a/2-3-6-6,
ķ. 70b/4, 82b/5, 83a/4,	72a/1-3-4-5, 72b/1-3, 73a/1, 73b/6,
89b/9, 97b/5, 115b/5-7,	74b/3, 75a/1-4-5, 75b/2-4-7,
123a/5, 125b/3	77a/2, 77b/8, 78a/3-3-7,
ķ. ķopmaġıla 115b/4	82b/7-8, 84b/6, 86a/9, 87a/5-6,

87b/1-1, 88a/8, 89b/8,	123a/9, 123b/3-6, 124b/7-9,
90a/4-9, 90b/4-5, 91a/2,	125a/1-3-4, 125b/2, 126a/1
92b/7-8, 93a/1- 5-6, 94a/2,	kibir (A) büyüklük taslama
95a/8, 96b/6, 97a/4- 5-7,	k.-de
97b/3-6, 98a/3, 98b/3, 99a/1,	kibrīt (A) kırmızı yakut, altın
100a/1-8, 100b/2-9, 101b/1-	k. 89a/8
2-3-4-5-6-6, 102a/3-5, 102b/1-	kici küçük
3-3-6, 103a/5-6, 103b/4-5,	k.-den 72b/4
104a/1-2-3-6, 104b/1-3-7-8,	kiçi bk. kici
105a/8, 105b/1, 106a/4-5-8,	k. 116a/8
106b/1, 107b/1-2- 6, 108a/6-9-9,	kilīd (F) kilit
108b/1-4-6-9, 109b/1-2-4-5-	k.-leri 81b/1
6, 110b/5-6-9-9, 111a/6-7,	kilīm (F) aba, hırka
111b/5, 112a/6, 112b/6,	k. 72a/7
113a/7-7-8, 113b/1-9, 114a/3-	kim
9, 114b/2-3-4-6-9-9, 115a/7-	1. <i>kim (zamir)</i>
9, 116a/4-5-6 ,117a/1- 6-8,	k. 71a/9, 76b/5, 83b/2,
117b/6-8-9, 118a/2-3-4-6- 8,	91a/9, 94a/3, 99b/3, 108b/5,
118b/9, 119a/2-4, 119b/5-6,	125b/3- 3-6
120a/9, 121a/6-8-9, 121b/3-	k.-i 80a/5-5-6-6, 100a/4
7- 9, 122a/2-2-3-5-6-7, 122b/4,	k.-ünj ümmetidür 72a/9,
	72b/2

k.-ün güci 77b/2	k.-den 66b/3
k.-ün tonı 93b/4	kitāb (A) kitap
k.-den 65a/4-4	k. 99b/7, 102a/9, 126a/2
k.-dür 113b/1-4	k.-da 69a/3
2. ki (edat)	k.-ında 68a/4
k. 65a/2, 70a/7-9, 71b/5,	k.-ların müşkillerim 97a/6
76b/4, 89a/4, 90b/2-3,	k.-larda 112b/1
101a/9, 102a/6, 103b/1,	k.-in masturdur 81b/5
111b/7, 116b/9	<i>yazılmış kitap</i>
kimi kimi, kimisi	Kitāb-ı Leṭāyif ?
k. 109a/1-2-2	K.-de 70b/6, 73b/5, 107a/6
kimse kim, kimse	ḳo- koymak, yerleştirmek
k. 73a/8, 79a/8, 80a/2,	ḳ.-dum 70b/4
83a/5, 83b/1, 88a/9, 109b/8,	ḳ.-dı 92a/4, 93a/8
112a/9, 119a/2, 123a/2	ḳ.-mıṣ 99b/2
k.-ye 113b/9	ḳ.-mıṣdur 91a/5
kīne (F) kin	ḳoy- koymak
k.-si 67a/8	ḳ. 99b/6-7-7-8-9, 100a/1
kiṣi kiṣi	ḳ.-am 108b/8
k. 65b/1-2-3, 67a/5, 97a/3,	ḳ.-alar 96b/6
100a/3, 108a/8, 114a/5	ḳ.-arsan 99b/5-6-7-8-8-9
k.-ye 65a/2	ḳ.-ası kiṣi 100a/3

koça yaşlı, ihtiyar

ķ.-ların 99b/5

koķu koku

ķ.-ları 109a/5

ķ.-larına 109a/5-7

ķ.-laruņuz 109a/7

ķol kol

ķ.-um 90b/2

ķ.-ı 90a/9, 91a/7

ķomaķ bırakmak, terketmek

ķ.-dan 68a/8

ķop-

1. *harekete geçmek, olmak*

ķ.-ısar 110b/8, 115b/9

ķ.-maķıla 115b/4

ķ.-maya 124a/6

2. *kalkmak, dirilmek*

ķ.-a 101a/4-5-5-6-7-7-8,

101b/1-1-2-3-5-6-7-9

ķ.-alar 100b/6-7, 101a/2,

114b/1-2

ķ.-ıcaķ 100b/6

ķopar- diriltmek

ķ.-a 111a/1

ķ.-duğın 111a/3

ķork- korkmak

ķ.-dum 70b/7

ķ.-arlar 106b/2

ķ.-a 105a/2

ķ.-alar 104a/1

ķ.-arlardı 106a/8

ķ.-anlardur 71b/7

ķ.-mazsız 107b/3

ķorkıt- korkutmak

ķ.-dı 111a/4, 115b/2

ķ.-dılar 102a/6

ķ.-mağımı 111b/7

ķorku korku

ķ. 66a/1, 94b/6, 105a/7

ķ.-dayiken 66a/1

ķ.-dan 88b/4, 98b/3, 99a/7

ķ.-yıla 123a/1

ķ.-sını 104b/7

ķ.-larıla 70a/3

ķ.-ların 66a/2	k. 73b/1
ķorkudıcı <i>ķorkutucu</i>	ķöyin- <i>yanmak</i>
ķ. 102a/8	ķ.-di 90b/3
ķ.-van 124a/2	ķöyindür- <i>yakmak</i>
ķ.-larıñ ģabarın 103a/3	ķ.-e 116a/1
ķovcı <i>ķovlayıcı, dedikoducu,</i>	ķöyn- <i>yanmak</i>
<i>ģammaz</i>	ķ.-di 90a/7
ķ.-lar 101b/2	ķ.-miş 90a/9
ķovlaş- <i>ķekiştirmek, dedikodu</i>	ķ.-en kelebek 91a/1
<i>etmek</i>	ķöyndür- <i>yakmak</i>
ķ.-dılar 91a/8	ķ.-üpdurur 68b/7
ķök <i>ķök</i>	ķudret (A) <i>Allah'ın ezeli gücü</i>
ķ.-i 66a/4	ķ. 98b/5, 122b/5
ķ.-den 66a/6	ķ.-i 111a/7, 116a/9
ķ.-i 65b/4, 66a/1	ķul <i>ķul</i>
ķ.-ine 65b/5	ķ.-ına 114a/4
ķöpük <i>ķöpük</i>	ķ.-ında 115a/7
ķ. 87a/7	ķ.-lar 110a/1, 123a/8
ķ.-den 74b/7, 87a/7	ķ.-larum 104b/6, 107a/8
ķöpüklen- <i>ķöpüklenmek</i>	ķ.-larumun ģalbin 64b/2
ķ.-di 87a/6	ķ.-larıñı 94a/7, 98b/7
ķöpüklü <i>ķöpüklü</i>	ķ.-larıña 94a/8

ķ.-ları 65a/7, 68b/4	ķ.-a 113b/2
ķ.-larına 78a/9	ķ.-adı 102a/5
ķulak <i>ķulak</i>	ķurtıl- <i>ķurtulmak</i>
ķ. 114b/6-9, 115a/1	ķ.-avuz 125a/6
ķ.-(ğ)ına 113a/6	ķ.-ursa 73a/4
ķullık <i>ķulluk</i>	ķ.-mağı 71a/6
ķ. eyle- 111a/1	ķuru- <i>ķurumak</i>
ķ.-(ğ)umuzda 115a/7	ķ.-dı 87a/7
ķur- <i>ķazırlamak, tertip etmek</i>	ķuş <i>ķuş</i>
ķ.-alar 105a/1	ķ. 77a/3, 89b/4, 113a/4-6
ķur'ān (A) <i>ķur'an-ı Kerim</i>	ķ.-ı 113a/6
ķ. 97a/9, 102b/4	ķ.-lar 86a/5, 89b/1, 113a/2
ķ.-da 97b/4, 98a/8	ķ.-lara 112a/6
ķurı- <i>ķurumak</i>	ķ.-ları 112b/1
ķ.-dı 87a/7-8	ķuşeyri <i>Ebu'l Kāsım El-ķuşeyrî</i>
ķ.-ya 116a/2-3	<i>müfessir sūfî (H. 376-465)</i>
ķurı <i>ķara, toprak</i>	ķ.-de 67b/2
ķ.-da 79b/5	ķūşk (F) <i>ķōşk</i>
ķurıl- <i>ķurtulmak</i>	ķ.-de 85b/2
ķ.-dı 73a/3	
ķurtar- <i>ķurtarmak</i>	ķuvvat (A) <i>ķüç</i>
ķ. 99a/7	ķ. 78a/2-2

ķ.-unġuz 78a/1	kün-fe-yekün (A) <i>Olan oldu!</i>
ķ.-ı 97b/6	k. 116b/1
ķ.-ların 77b/6-7	Kürs (A) <i>Arş-ı azamın altında bir</i>
ķuyruk <i>ķuyruk</i>	<i>düzlükte olan levh-i</i>
ķ.-(ġ)ı 79b/5	<i>mahfuzun bulunduġu yer</i>
ķuyı <i>ķuyu</i>	k.-ile 87a/5
ķ.-ya 65b/5	Kürsi <i>bk. Kürs</i>
ķ.-sıdur 89b/8	K.-nüġ altında 82a/9
ķuyu <i>bk. ķuyı</i>	ķürsi <i>taht, yüksekçe yer</i>
ķ.-nuġ aġzına 65b/4	k.-sinde 97a/3
ķ.-ya 65b/4	k.-ler 96b/9, 97a/1-2
ķ.-dan 66b/3-7	ķürsī <i>bk. Kürs</i>
ķüfr (A) <i>Allah'a ve dine ait Şeylere</i>	K. 76b/7, 87a/6, 118b/3
<i>inanmama, Allah'a ortak</i>	K.-dür 76b/4, 82a/8
<i>ķoŐma</i>	ķaťif (A) <i>ince, nazik</i>
k. 114a/6	l. 108a/2, 109b/6
k.-ünüzile 125a/4	l. olsa 109b/9
ķükre- <i>ķoŐmak, taŐmak</i>	l.-dür 108b/2
k.-r 105a/5	l.-misse 109b/7
k.-ye 98a/6-7-8, 105a/2	ķaťife (A) <i>hikaye</i>
ķül <i>yanmış bir Şeyin kalıntısı, kül</i>	l. 68a/3
k. 119b/8	ķāyık (A) <i>yakıŐan, yaraŐır</i>

I.-dur 114a/3	Lûṭ (A) Hz. İbrahim'in yeğeni olan
Lazā (A) alevli ateş, cehennem	peygamber
yedi kapısından biri	L. 111b/6
L.-dur 95b/8	lû'lû' (A) inci
Leṭāyif-i Ḳur'ān ?	I.-den 82a/7
L.-da 82b/7	I.-dendür 84a/6
Levh (A) Allah tarafından takdir	ma^cdin (A) maden
edilen şeylerin yazılı bulunduğu	m.-i tecelliyyâtdur 121a/4
manevi levha	mağfiret (A) Allah'ın kullarının
L. 118b/2-3	günahlarını bağışlaması
Livā'-yı ḥamd (A) Hz. Muhammed	m. 106b/7-8
ümmetinin mahşer günü	m.-den 70b/8
altında toplanacağına	m.-üm 70b/9
inanılan bayrak	m.-ini 73a/5
L.-dur 82a/7, 88b/2	mağrūr (A) güvenilmeyecek bir
līkin (F) lakin	şeye güvenip aldanan
I. 98a/3	m. ol- 66b/5
luḡat (A) kelime, söz	maḥabbet (A) muhabbet, sevgi
I.-lar birle 81a/9	m. 94b/6, 120b/8
luḡf (A) hoşluk, güzellik, iyilik	m.-i burcında 122a/9
I.-in 68a/3	maḥlūkāt (A) yaratılmışlar
I.-ından 108b/8	m.-umuz 116b/7

maḥrūm (A) <i>nasipsiz, dilediğini elde edemeyen</i>	m.-ları 69a/2 m.-ların 69a/2 m.-larından 68b/9
m. ḳal- 67a/2	
maḥşar (A) <i>maḥşer, kıyamette ölülerin dirilip toplanacakları yer</i>	maḳşūd (A) <i>kasdolunan şey</i> m. 110b/5
m. 73b/8, 98a/6, 99a/5, 104b/7, 105a/1	māl (A) <i>varlık, servet, mal</i> m. 64b/9, 71a/6 m. birle 69a/5
maḥmūd (A) <i>övülmeye değer</i>	maʿlūm (A) <i>bilinen, belli olan</i> m. ol- 64b/8, 72a/2, 116a/5 m.-dur 66a/4
m. (Maḳam-ı m.) 96b/7 Hz. <i>Muhammed'in şefaati</i>	
<i>makamı</i>	mānend (F) <i>benzer, eş</i> m.-i 67b/4
m.-dur (Maḳām-ı m.-dur) 96b/7	maʿni (A) <i>mana, anlam</i> m.-si 80a/4, 101a/1, 121b/7, 124a/4 m.-sine 110a/9 m.-sidür 104a/6, 116a/4
maḳām (A) <i>makam, durak, mevki</i>	Manşūr-ı Ḥallāc (k.a.) <i>922 yılında asılmak suretiyle öldürülen ve Divan Edebiyatında adına</i>
m.-ı ʿizzetdūr 69a/2	
m.-ı sidrenüñ ortasındadır 82b/1 <i>en yüksek makam</i>	
m.-ı maḥmūd 96b/7 Hz. <i>Muhammed'in şefaati</i>	
<i>makamı</i>	
m.-ı maḥmūddur 96b/7	

<i>sık sık rastlanan sūfi, adı</i>	m.-dur 103b/9
<i>Hüseyindir.</i>	Me'cūc (kv.a.) Hz. Zülkarneyn'in
M. 68a/5	<i>şerlerinden korunmak için</i>
ma'rifet (A) <i>bilme, biliş</i>	<i>önlerine bir set inşa ettiği,</i>
m. 114b/9, 119a/7	<i>kıyamete yakın bir devirde</i>
m.-i 90a/1	<i>tekrar yeryüzünde</i>
ma'rūf (A) <i>şeriatın emrettiği, uygun</i>	<i>görünerek fesat çıkaracak olan</i>
<i>gördüğü</i>	<i>kavim.</i>
m. kıI- (emr-i m.) 84a/2	M. 95b/8
ma'şiyet (A) <i>isyan, günah</i>	M.-e 89b/4
m. 65a/4	Mekke (y.a.) <i>Mekke</i>
m.-ile 119b/4	M. 92b/6, 111a/4, 124b/9
maşnū'at (A) <i>Allah'ın sanatıyla</i>	Mekā <i>yerin dördüncü tabakası</i>
<i>yarattığı şeyler</i>	M.-dur 89a/8
m.-ında 116a/9	melāmet (A) <i>ayıplama</i>
Mā'ūn <i>göğün üçüncü katı</i>	m. eyle- 90b/5, 91a/7
M.-dur 80b/3	m. kıI- 90b/7, 92a/1, 92b/6
maymūn (A) <i>maymun</i>	m. ol- 91a/9, 92a/2
m. şuratında 101a/4, 101b/1	melāyike (A) <i>melekler</i>
mażarrat (A) <i>zarar, ziyan</i>	m.-sin (Mescūd-ı M.) 99a/6
m.-dan 114a/1	<i>Meleklerin secde ettiği Hz.</i>
mecāz (A) <i>gerçeğin zıddı</i>	<i>Âdem</i>

melek (A) <i>melek, temizlik</i>	m. dutmayadı 109b/8
m. ayı 122b/1-3-7-8, 123a/1-5	menşūr (A) <i>yayılmış</i>
	m.-dur (rakḡ-ı m.-dur) 81b/4
m. ayın 123a/2	mercān (A) <i>mercan</i>
m. ayına 123a/3	m.-dan 82a/3
melekī (A) <i>meleḡe mensup, temiz, saf</i>	m.-dandur 84a/9
m. 122a/3	merfū^c (A) <i>kaldırılmış, yükseltilmiş</i>
m.-dür 122a/5-7	m.-dur (saḡf-ı m.-dur) 81b/5
Melekūt (A) <i>ruhların ve meleklerin âlemi</i>	mermer (Yun.) <i>birleşiminde % 75'ten çok kalsiyum karbonat bulunan, genellikle beyaz, renkli ve damarlısı da olan, cilâlanabilen billurlaşmış kireç taşı.</i>
M. 68b/5	
Melik (A) <i>hüküm sahibi Allah</i>	
M.-ü'l-Vehhāb 126a/2	
memleket (A) <i>toprak, ülke</i>	m.-de 108b/2
m.-inde 111a/7	m.-den 76a/7
men^c (A) <i>yasak etme</i>	m.-dendür 73b/1
m. eyle- 70a/7	Meryem (k.a.) <i>Hz. İsa'nın annesi</i>
menākib (A) <i>daḡ</i>	M.-i 99a/4
m. 110a/9	meşābīḥ (A) <i>kandiller, çıraḡlar</i>
m.-i 110b/2	m.-den 119a/4
menfi^cat (A) <i>menfaat, fayda</i>	mesāwī (A) <i>fenalıklar, kötülükler</i>

m. eyle- 107a/1	m.-dur (Cennetü'l-m.-dur)
mesçüd (A) <i>secde edilmiş</i>	84a/9 <i>cennetin üçüncü</i>
M.-ı melâyikesin 99a/6	<i>tabakası</i>
<i>meleklerin secde ettiği Hz.</i>	mevc (A) <i>dalga</i>
<i>Âdem</i>	m. 67a/2, 87a/6-8, 75b/4
mesçūr (A) <i>taşkın su, deniz</i>	m.-i 75b/4
m.-dur (baħr-i m.-dur) 81b/6	m.-dendür 73b/1
me□el (A) <i>hikaye</i>	mıħlan- <i>çivilenmek</i>
m.-de 65b/1	m.-miş kopa 101a/8
m.-dür 90a/5	Mış (y.a.) <i>Mısır</i>
mest (F) <i>sarhoş</i>	M. 91a/7
m. olalar 97b/2	M.-ı bāzārın 90a/4
meřūr (A) <i>yazılmış, satırlanmış</i>	mihrūban (F) <i>řefkatli, merhametli</i>
m.-dur (kitābın m.-dur)	m. 125a/8
81b/5	Mıħāyil <i>ikinci gök katındaki</i>
meřaķķat (A) <i>zahmet, güçlük</i>	<i>meleklerin en büyüğü</i>
m. ol- 110a/2	M. 80b/3
meřgūl (A) <i>bir işle uğrařan</i>	Mikā'il (A) <i>dört büyük melekten</i>
m. 93a/8	<i>rızkların taksimine memur</i>
m. ol- 66a/3, 93a/5	<i>olan biri</i>
m. ola 100a/5	M. 83b/1
me'vā (A) <i>yurt, yer, sığınacak yer</i>	miķdār (A) <i>kıymet, değer</i>

m.-ı 76b/8	mu^callağ (A) <i>havada asılı, boşlukta</i>
minber (A) <i>merdivenli kürsü</i>	<i>duran</i>
m. 96b/8	m. durdı 78a/8
m.-ün yöresinde 96b/9	muḥakkık (A) <i>gerçeği arayıp</i>
m.-e 97a/6-9	<i>meydana çıkararak</i>
mi^crāc (A) <i>göğe çıkma</i>	m.-lar 121b/9
m. gicesi 70b/6 Hz.	muḥālefet (A) <i>aykırılık, düşmanlık,</i>
<i>Muhammed'in göğe çıktığı</i>	<i>uygunsuzluk</i>
<i>gece</i>	m. kılmağa 67b/9
Mirrīḥ (A) <i>Merih</i>	Muḥammed (k.a.) Hz. <i>Muhammed</i>
M. 121b/2	(SAV)
M.-ile 120a/7	M. 71b/9, 72a/9, 72b/3,
mi□l (A) <i>benzer</i>	85b/1, 86b/2, 92a/9, 92b/1,
m.-i 67b/5	96b/7, 105b/7,
Mu^cād bin Cebel (Raḍīya'llāhu	107a/2-3, 111b/9, 112a/6,
anhu) Eyyūb-i Enṣāri (k.a.)	114b/6, 115a/9, 115b/4-9,
<i>Sahabeden bir zat</i>	116b/4, 124a/9, 124b/2-6-9,
M. 100b/7	125a/8, 125b/5
Mu^cāz bk. <i>Mu^cād bin Cebel Eyyūb-i</i>	M.-i Muṣṭafā 83a/5, 85b/5,
<i>Enṣāri</i>	92a/3, 97b/1, 106a/5
M. 101a/2	M.-i ṣefī (Ālem-i faḥr-ı M.-i
	ṣefī) 99a/9

M.-ün ehl-i beyti 105b/7	m. 66a/5-6-7-8, 66b/2-3-3,
M.-ün gözinden 88b/5	114a/9, 119a/4, 125b/6
M.-ün camâlin 92b/2	m.-ın 108b/3
M.-ün Tahtısı 107a/5	muraşsa^c (A) <i>kıymetli taşlarla</i>
M.-e 83a/2, 92a/8, 102b/4,	<i>bezenmiş</i>
107a/2-5	m. 82b/4, 83b/5
muhib (A) <i>seven, dost</i>	murâz (A) <i>bk. murâd</i>
m.-lerün gönlin 119a/8	m. 102b/3
muhtâc (A) <i>ihtiyacı olan</i>	Mūsâ (k.a.) Hz. Musa
m. 126a/4	M. °aleyhi's-selâm 72a/6
m.-dur 118b/8	M. 72a/9, 72b/2-3-4, 73a/1,
muhtâr (A) <i>seçilmiş</i>	80a/3-6
m. (Rasûl-ı m.) 105b/5 Hz.	M.-nun gözinden 88b/5
<i>Muhammed (SAV)</i>	Mūsî (k.a.) Hz. Musa
muḳarreb (A) <i>yaklaşmış, yakın</i>	M. 72a/8, 72b/8
m. firişte 87a/2 Allah'a yakın	muşîbet (A) <i>felaket, sıkıntı</i>
<i>olan melek</i>	m. 105b/4
m. firiştelere 109a/8	m.-i 105b/2
m.-lerise 115b/5	Muṣtafâ (k.a.) <i>seçilmiş, Hz.</i>
muntazır (A) <i>gözleyen, bekleyen</i>	<i>Muhammed (SAV)</i>
m. dur- 104a/3	M. (Muḳammed-i M.) 83a/6,
murâd (A) <i>maksat, meram</i>	85b/5, 97a/5, 106a/5

muṭīc (A) *itaat eden, boyun eğen*

m. ol 67a/5, 108b/7

mubāḥ (A) *işlenmesinde sevap ve*

günah olmayan iş

m. kıI- 110a/4

mübārek (A) *uğurlu, hayırlı, kutlu*

m. 92b/2, 93a/4, 99b/1

mühce (A) *ruh, öz*

m.-ü'l-ḳalb 121a/3 *gönlün*

son noktası

mülhid (A) *Allah'ı inkar eden, dinsiz*

m. 125b/7, 126a/1

mülk (A) *dünya, ülke*

m.-inde 67b/1

mü'min (A) *iman etmiş, Müslüman*

m. 106a/7, 120a/9

emīrū'l-m.-īn 75a/1 *Hz. Ali*

m.-ler 94b/2, 114a/7-9,

114b/1, 119a/7

m.-lerdür 125a/2

m.-lerüz 125a/3

münācāt (A) *Allah'a dua etme,*

yalvarma

m. eyle- 72a/7, 99b/2

münādī (A) *nida eden, bağırان,*

tellal

m. 104b/1

münāfiḳ (A) *Hz. Muhammed*

zamanında kafirlikte devam

ettiği halde kendisini

Müslüman gösteren

m.-lar 96a/1

münkir (A) *inkar eden, kabul*

etmeyen, imansız

m. degüller 102b/1

m. ol- 102b/3

müntehā (A) *son*

m. (sidretü'l-m.) 82a/5 *arşın*

sağ yanında bir ağaçtır ki

ötesine hiçbir mahluk

geçemez, son makam

mürsel (A) *gönderilmiş*

m. 83a/4, 97a/1

müştakîm (A) <i>doğru</i>	müzeyyen (A) <i>süslenmiş, süslü</i>
m.-dür 116b/1	m.-idür 90a/1
müşâhede (A) <i>Allah âlemini görme</i>	nâgâh (F) <i>ansızın, birdenbire</i>
m.-dür (nür-ı m.-dür) 95a/2	n. 65b/4
müşk (F) <i>misk</i>	na'îm (A) <i>bollukta yaşayış</i>
m.-den 96b/8	n.-dür (cennetü'n-n.-dür)
m.-dendür 84b/3	84b/1 <i>cennetin beşinci tabakası</i>
m.-ile 93b/7	naķışlu <i>naķışlı, süslü</i>
müşkil (A) <i>güçlük, zorluk</i>	n. ķuş 113a/4
m.-lerin 97a/7, 97b/1	na'cma (A) <i>ihsan, nimet</i>
Müşteri (A) <i>Mars</i>	n.-dur (nür-ı n.-dur) 95a/1
M.-yile 120a/8	namâz (F) <i>namaz</i>
Müşterî (A) <i>bk. Müşteri</i>	na. ķıl- 106a/9
M. 121b/2	n. ķılmazıduķ 96a/4
mütâba'at (A) <i>uyma, tâbi olma</i>	n. ķılıcılarııvan 83b/8
m. ķıl- 71b/8	n.-ında 121a/7
mü'âlâ'a (A) <i>düşünmek, tetkik</i>	n.-larında 71a/2
m. ķıl- 68a/4	nâmûs (A) <i>namus, edep</i>
m. ķılmağıçun 115a/2	n.-ı 91a/7
müvekkel (A) <i>vekil tayin edilen</i>	nażar (A) <i>bakma</i>
m.-dür 87b/2	n. 94b/9, 98a/1
	n. ķıl- 117b/1

n.-uñ 73a/2, 116b/6, 117b/3	n. 102a/9-9, 110a/6-7,
nazargāh (A+F) <i>bakılan, bakılacak</i>	122b/3- 3
<i>yer</i>	necāt (A) <i>kurtulma, kurtuluş</i>
n.-ı 121a/3	n.-da 71b/2-2
ne	Necme'd-dīn Nesefī (k.a) <i>bk.</i>
1. <i>ne</i>	<i>Nesefī</i>
n. 64b/9-9-9, 65a/3, 66a/5,	N. Tefsīrinde 73b/4, 114b/8
69a/1-6, 71b/5, 72b/1-3,	neden neden, niye
79b/9, 80a/2, 90b/1-1,	n.-dür 123b/1
91b/8, 95a/9, 96a/3,	nefes (A) <i>nefes, soluk</i>
102a/4-6, 107a/3, 107b/7-	n. vir- 79a/4
9-9, 108a/5, 108b/1, 113a/7,	nefs (A) <i>arzu, istek</i>
114a/2-2-2, 115b/7-9,	n.-üm 98b/6-9, 99a/3-4,
116a/6, 124a/1, 124b/4	106a/1
n.-yçün 93a/2	n.-ümi 99a/1, 100a/1
n.-yile 118b/4	n.-ümüz 106a/3
n.-dür 68b/6, 71a/2, 101a/1,	n.-ine 67a/6
102a/2, 110b/2,	nefsī (A) <i>nefsim</i>
117a/7, 119a/3	n. 70b/5, 98b/4
n.-yise 76b/7	n. nefsī 70b/5, 98b/4
n.-yidügün 121b/8	nefy (A) <i>inkar, red</i>
2. <i>ne.....ne (de)</i>	n. eyle- 115a/6

Nemrūd (k.a.) <i>Babil'in kurucusu</i>	n.-ye 117a/8
<i>denilen hükümdar (M.Ö.</i>	n.-de 78a/5
<i>2640) olup Hz. İbrahim'i ateşe</i>	n.-yile 69b/6-7
<i>attırmıştır</i>	n.-leri 108a/1
N. odına 99a/1	nesr (A) <i>kartal</i>
Nercisü'l-Ḳulūb ?	n. şūratındadır 80a/9
N. 68a/4	Netāyicü't-Ṭabāyic' ?
Nesefî (k.a.) <i>Necme'd-dîn Ömer b.</i>	N. 118b/5
<i>Muhammed en-Nesefî Türk</i>	nice
<i>âlim ve müfessiri (H. 461-</i>	1. <i>çok, birçok</i>
<i>537)</i>	n. 76a/3, 98b/8, 102b/1
N.-de (Tefsîr-i N.-de) 74b/2	2. <i>ne</i>
nesîm (A) <i>hafif rüzgar, ırmak</i>	n. 111a/8, 116a/6
n. 85a/1	3. <i>nasıl</i>
nesne <i>şey, nesne</i>	n. 67b/7-8, 68a/6, 72b/9,
n. 66a/8, 90b/6, 91a/8,	104b/6-7, 108a/1, 112a/3,
94b/1, 96a/1, 101a/2,	114b/3, 116a/7-8, 123b/7,
102a/9, 113a/5, 117b/6, 120b/9	125a/5
n.-yiçün 113b/9, 119b/9	n.-dür 67b/6, 123b/4
n.-nüḡ ḥaḳîḳatin 108a/2	nice kim <i>nice ki, nasıl ki</i>
n.-nüḡ şalāhın 113a/1	n. 69b/6
n.-yi 118a/1	niçe

1. <i>ne zaman</i>	n. 71a/1
n. 124b/7	n.-dur 121a/2
2. <i>çok, birçok</i>	n.-lar 71a/1-1-2
n. 68a/7-8-9, 70a/7, 82b/7, 116b/6, 117b/1	n.-ları 68b/6
3. <i>nasıl</i>	nite nasıl
n. 83a/1, 123b/6	n. 104b/6, 108b/8
nidā (A) seslenme, ses	nite ki nasıl ki
n. 67b/9	n. 65b/1, 70a/4, 97b/4-7, 103a/7, 111b/1-5, 118a/1, 119a/6
nidī (A) ses	nite kim nasıl ki
n. 70b/7, 108b/1	n. 69b/1-3-7, 70a/2, 74b/8, 81b/1, 94a/8, 96a/2, 98a/8, 102a/2, 116b/2
n. eyle- 108b/4	nitelik mahiyet
nikāḥ (A) nikah	n.-in 78a/7
n. eyle- 92b/5	n.-inden 73a/8
niḥmet (A) azık, ekmek	n'ol- ne olmak
n.-ümile 72b/4	n.-duḡ 90a/9, 91a/2
Niḳābūrī (k.a.) Ebū'l-Kâsın en- Nîsâbūrî, meşhur müfessir.	n.-duḡuz 91b/8
(öl. H.406)	Nūḥ (k.a.) Hz. Nuh
N.-de (Tefsîr-i N.-de) 80a/2, 82a/8, 103a/1	N. 80a/3-5, 98b/6
nişân (F) iz, belirti, işaret	

nūr (A) aydınlık, ışık	n.-ı birle 119a/8-8-9, 119b/1
n. 75b/1-1, 79b/6-6, 86b/7,	n.-ıyla 90a/2-2, 123a/6
91a/5, 92a/3, 94a/9, 94b/4-	n.-ın 122a/6-7
4-5, 101b/9, 109b/7-7	n.-ından 83b/2, 88a/9,
nūr-ı ālādur 95a/1 <i>ihsanlar</i>	91a/5, 92a/3
<i>nurudur</i>	n.-ındanıdı 90a/4
nūr-ı fazldur 95a/1	n.-ıdur 94b/6-6-6-7-7-8-8-9-
n.-naʿmādur 95a/1 <i>ihsan</i>	9- 9, 95a/3-3, 125b/7
<i>nurudur</i>	n.-lar 94b/3
nūr-ı keremdür 95a/2	n.-lardan 94b/4
nūr-ı müşāhededür 95a/2	nūrlu nurlu
<i>gözlem nurudur</i>	n. 88a/9
n.-ı 122b/7	nükte (A) ince manalı hikaye
n.-a 91a/6, 92a/5	n. 66b/8, 91a/3, 92b/4
n.-dan 75b/9, 81b/6, 82a/1	od ateş
n.-dandur 74a/7	o. 66a/9, 79a/4, 90a/5,
n.-ıla 93b/6, 123b/8	94b/2, 95a/6, 101b/9,
n.-dur 94a/8, 94b/5	104a/5, 104b/9, 116a/4, 119b/7
n.-um 123b/1-2	o. renginedür 74b/2
n.-uñ 123a/9	o. ol- 73b/7, 104a/5-7
n.-ı 76b/4, 83b/2,	o.-ı 116a/1, 121a/9
91a/6,93a/2, 99a/2, 122a/7	o.-a 90a/7

o.-dan 95b/4-5-5	o.-rlar 81a/2-3-9, 112b/7,
o.-dandır 74a/6	116b/4
o.-ıla 90b/5	o.-salar 75a/9
o-ı 79a/3, 98a/6	ol o
o.-ıdır 95a/6	(sıfat) o. 65a/2-3, 65b/2-2-3-4-5-
oğul <i>insan, oğul</i>	9, 66a/2-3-3-4-5-6-7-8-9,
o.-um 98b/8	66b/1-2-3-4, 67a/1, 69a/7, 69b/7,
o.-ı 109a/4	70a/9, 70b/1, 71a/3, 72a/5,
o.-ına 76b/9	73b/6-7-9, 74b/9, 75a/7
oğlan <i>oğlan</i>	75b/1-2-4-6, 76a/2-4, 76b/4, 77a/2,
1. insan	78b/5-9, 79a/7-9-9, 79b/2-2-
o.-ınınuñ ömridür 66a/7	3- 8-9, 80a/5, 81b/2, 82b/4-8,
o.-ları 108b/5	87a/1-6, 87b/1-1-2-9, 88a/1-
2. oğul	2- 8, 88b/6-6, 90a/6, 90b/4-6-
o.-larum 105b/9	7-8- 9, 91a/1-4-5-6, 92a/4-5-9,
oқы-	93a/6, 93b/4-9-9, 94a/1-7,
1. okumak	94b/1-2-4-4, 95b/1, 96b/1-9,
o.-ya 97a/9, 121a/7	98a/1, 100a/7-8, 103b/1-7,
2. çağırmaq, davet etmek	104a/1-4-4-6-7, 105a/9,
o.-u gel- 93b/8	107b/6, 108a/1, 109a/6,
3. söylemek, anmak	110b/5-9, 113a/2-6, 114a/5,
o.-dı 108a/6	114b/6, 115b/6, 116a/2,

116a/3-4-6, 116b/1, 117b/6,
118a/3, 118b/9, 119b/2-6-6-
7, 121a/-7, 121b/1-5, 122a/1-
2-3- 4-6-7, 122b/4, 124b/2,
125a/8, 126a/1

(zamir) o. 72a/9, 113b/1, 114b/3,
123b/5

o.-dur 65a/1, 66b/5, 67a/5,
67a/8, 67b/3, 68a/1, 71a/2-
3-5, 73a/6, 76b/8, 78a/7, 80a/4,
106b/1, 108b/9, 109b/4,
115a/9, 117a/8, 117b/8,

119a/4, 121b/7

o.-ısa 107b/1-1

anuñ onun

a. 65a/7, 67b/4-4, 68a/2-2-3,
76b/3-5, 83a/9, 83b/2,

87b/5-5, 110b/7, 111a/5,
111b/4, 116a/3, 117b/8,

121b/3, 123b/2-4-5-6, 125a/3

a.-ıçun 118a/4-6-8, 119a/6

a. girü 87b/7

a.-ıla 65a/1, 90b/3

anı onu

a. 67b/7, 73a/1, 76b/4-5-8,
78b/4, 82b/5, 83a/5,
90a/6, 90b/4-8, 91a/7,
92a/4-6, 109b/2, 115a/7,
119a/5, 120b/1-3-5-6-8,
121a/3, 122a/4, 124b/3-7

aña ona

67b/6-9, 83b/1, 91a/2,
104a/3, 110b/1-8-8,
116a/7, 122a/2-3, 125a/9,
125b/1-1

anda onda; orada

a. 74b/8, 75b/3-8-9, 76a/7-8,
76b/2, 89a/3-6-8, 89b/2-5,

96b/8, 109b/6-7, 117b/1,

120b/9, 121a/2

a.-durur 89a/4

andan *ondan*

a. 77a/4, 81b/2, 82b/2,

86b/2, 109b/8, 119b/7

a. berü 104a/2

a. girü 82a/7, 107b/5,

117b/9

a. öndin 64b/1

a. sonra 78a/6-9

a.-dur 79a/5, 87a/9

ondan sonra

a. 64b/4, 70a/8, 70b/1,

76a/2 78a/8, 81b/4-4-5-5-6-6-7

82a/5-6-7-8, 83a/1, 84b/7-8-

8-9-9, 85a/1-1-2, 88a/8,

89b/7-7-8-8-9, 91a/9 92b/1,

94b/5-6-6-7-7-8-8-9-9

95a/1-1-1-2-2-2-3, 97b/3,

98a/7, 99a/4, 100a/5-5-6-6,

103b/1, 104a/9, 105b/2-5,

109b/3, 111b/8

ondan ötürü

a. 98a/4, 107a/1, 108a/6,

109b/1, 111a/3-3-4, 115a/5,

110a/3

andın *ondan*

a. yaña 115b/1

anlar *onlar*

a. 77a/4, 98a/3, 101b/1-2-2-

3- 5-5-6, 104b/7-8,

106a/8, 111b/9, 112a/6

a. ol- 102b/3

a.-uñ kapuları 81a/9

a.-uñ çaybları 91b/2

a.-ı 83b/3

a.-a 89a/4, 95a/8, 124b/7

a.-dan 96a/9, 107b/2

ol- *olmak*

o. 110b/2, 125b/2

o.-ğil 106a/4

o.-sun 106a/2

o.-uñ 109b/2	6-9, 100a/5-8, 100b/1, 101b/2-3-
o.-dum 90b/4	4- 5-6-7-8, 103b/7, 104a/5,
o.-dı 66a/3, 72a/3, 90a/8,	105a/3, 106b/1, 108a/5,
90b/2-7-9-9, 92b/8, 93a/1-3-	116a/4, 117b/5, 123b/7
5, 94a/2, 105a/7, 106a/6-7-7,	o.-asın 65a/3, 105b/1
110b/4, 116a/5, 119b/3-4	o.-asız 115a/7, 125a/7
o.-duķ 92a/1	o.-alar 72b/5, 97b/2, 102b/3-
o.-dılar 91b/7, 103a/5	3, 117b/8, 124b/7
o.-mışdur 68a/9	o.-sa 108b/9, 109b/8-9,
o.-updur 66b/1	110a/2- 3, 116b/6
o.-ur 67b/3-3, 75a/3-4-5-6-8,	o.-salar 71a/5
91a/9, 108a/2-3, 109a/4,	o.-dısa 112a/3
110b/3, 111b/4, 115a/5,	o.-ursa 111a/8
115b/7, 118a/3-5, 119b/4-5,	o.-urısa 115b/6
123a/3-9-9	o.-ayıduñ 68b/1
o.-ursız 107b/1, 125a/5	o.-aydı 109b/9, 110a/1-2
o.-urlar 75b/2, 108b/6,	o.-up 66b/5, 104a/7, 123b/7
119b/8	o.-ıcaķ 67b/4, 79a/3-5,
o.-ısar 73b/7, 124a/1	o.-ınca 76a/5
o.-am 123b/5	o.-duğınca 117b/5
o.-a 65a/6, 66a/5, 67a/5,	o.-anları 108b/8
72a/2, 72b/3, 96b/2, 97b/6-	o.-asıdur 117b/7

o.-duğum 90b/1	o. dut- 84a/3
o.-duğun için 124b/3	o-ı 71a/4
o.-miş hükminedir 117b/7	o-larında 71a/3
o.-mağdan 113b/7	°O□mān (k.a.) Hz. Osman
o.-mağınun 114a/1	°O.-ı 99b/7
o.-masun 83b/4, 115a/3	°O□mān Ṭalḥ Sa'īd (Rıdḩvānu'llāhi
o.-maz 103b/9, 121b/1,	°Aleyhim) (k.a.) Sahabeden
123a/4	bir zat
o.-mazuz 125a/4	°O. 92a/5
o.-maya 67b/4, 118a/3,	otur- oturmak
124a/6	o.-a 97a/3
o.-mayam 124b/4	o.-mışıdı 93a/8
o.-mayalar 104a/1	o.-urıdı
o.-mayadı 110a/1	ög akıl, zihin
o.-mayaduk 102b/9	ö.-i 90b/9
o.-maduk gibi 108b/7	ö.-leri 91b/7
o.-maduğınun 67b/5	ög- övmek
on on	ö.-düm 69b/1-2-4-5-6-7,
o. 101a/3	70a/3
orta orta	ö.-di 70b/1
o.-sındadır 82b/1	ö.-mekde 68a/3
oruc (F) oruç	öğret- öğretmek

ö.-ür 89b/7	°Ö. 113a/4-7
öküz öküz	°Ö. (radıya'llāhu °anhu)
ö. 75b/8, 79a/9, 79b/1,	113a/3
80b/4, 88a/2, 88b/3-7	°Ö.-i 99b/7
ö.-üñ boynı 88a/3	°ömr (A) ömür, hayat
ö.-üñ boynuzı 79a/9	°ö.-dür 66a/7
ö.-dür 77a/4	°ö.-üñ 117b/5
öl- ölmek	°ö.-idür 66a/8
ö.-ür 113a/1-3	°ömür bk. °ömr
ö.-ürsevüz 125a/5	°ö. birle 69a/4
ö.-ürsenüz 125a/6	öñ ön
öldür- öldürmek	ö.-inde 87a/1, 93a/8
ö.-ürüz 92a/9	ö.-inden 108a/9
ö.-esiz 92b/2	öñdin önce, önden
ö.-ürsenüz 92b/2	ö. 64b/1
ölüm ölüm	önegülik inatçılık
ö. 64b/6-8, 125b/3	ö. eyle- 113b/6
ö.-i 64b/5, 67a/8	örtü örtü
ö.-den 111a/3	ö.-si 92b/7
ö.-in 66b/4-5	öt- ötmek
ö.-lerin 65a/8	ö.-en tavuğun başın 103a/8
°Ömer (k.a.) Hz. Ömer	pādişāh (F) padişah

p. 98b/3	perīṣān (F) <i>kederli, üzgün</i>
p.-uñ rikābdārıyımissam	p. dutma- 93b/1
121b/5	p. ol- 93a/1-3
p.-dur 116a/6	perrī (F) <i>peri, cinlerin çok güzel ve</i>
paķır bakır	<i>alımlı olarak farzedilen</i>
p.-dan 75b/8	<i>dişilerine verilen genel ad</i>
pāra (F) <i>parça</i>	p.-lerüñ çevresinde 104a/9
p. 66b/9, 68a/8, 96b/5,	pes (F) <i>öyle ise, sonuç olarak</i>
100b/1	p. 66b/5, 67b/5, 70a/7,
p. pāra 96b/5	72a/1, 88a/7, 88b/2, 90b/4,
p. pāra ol- 68a/8, 100b/1	91b/2, 97a/8, 97b/2-8,
perde (F)	98a/6, 99a/9, 102b/8,
1. <i>perde</i>	103a/4-8, 103b/6, 104b/9,
p. 81b/7-7-9-9, 82a/1-1	105b/6, 106a/2, 107b/3,
p.-sinden 123a/5	114a/3, 116a/5, 117a/9,
p.-ler 81b/8	119b/1, 122b/4, 124a/5, 125a/2
2. <i>derece, miktar</i>	peygāambar (F) <i>Allah tarafından</i>
p.-si 68b/6	<i>haber getiren, peygamber</i>
p.-sinden 68b/5	Ādem p. 80a/3, 98b/4, 99a/5
3. <i>bölüm, tabaka</i>	Dāvūd p. 97a/9
p.-sine 120b/2-4-6-8,	p. 102a/4-8-9, 97a/8, 98b/2
121a/1-3	

p.-laruñ h̄atmidür 97a/8 Hz.	P.-a 82b/7-8-9, 102b/1,
<i>Muhammed (SAV)</i>	103a/5, 107a/4, 114b/2,
p.-ı 69b/6	117a/1
p.-a 82b/9	P.-dan 96a/5, 106b/2
p.-ıla 69b/1	P.-ıla 100b/8
p.-lar 70b/5, 80a/4, 83a/4,	P.-uñdur 84b/9
97a/4, 97b/2, 99a/9,	P.-umuz 99b/1
100a/5, 106b/2	peyḡambarlık <i>peygamberlik</i>
p.-larıçun 97a/1	p.- (ğ)uñ 115b/5
p.-lara 83a/3, 85b/5, 112a/1	pīl (<i>F</i>) <i>fil</i>
p.-lardan 97a/7	p. 97b/8
p.-larıla 90a/3	pislik <i>pislik, günah</i>
p.-laruñ 99a/5	p.-den 73a/2
p.-ısa 124a/9	p.-inden 73a/4
Peyḡambar (<i>F</i>) Hz. <i>Muhammed</i>	pul <i>balık pulu</i>
(SAV)	p.-ı 79b/8
P. 92b/7, 93a/3-7	Rabb (<i>A</i>) <i>Allah</i>
P. (aleyhi's-selām) 69a/3,	Rabbihi'l-ḳadīru 126a/4
70b/6, 82b/6, 124a/8	Rabbī (<i>A</i>) <i>Rabbim, Allahım</i>
P.-ı 107a/1	R. 70b/2
	Rabḳā <i>göğün altıncı katı</i>
	R.-dur 80b/7

ra°d-ā°vān (A) *gök gürültüsünün*

yardımlı

r. 75b/5

r.-ı 75b/5

rağıya'llāhu °anhā bk. *rağıya'llāhu*

°anhu

r. 92b/5

rağıya'llāhu °anhu (A) *“Allah ondan*

razı olsun” anlamında bir

söz

r. 75a/2, 88b/8, 100b/8,

113a/3-5, 112b/8

rāḥat (A) *rahat*

r. ol- 106a/3

r. olma- 110a/1

r.-ları 68b/7

raḥīḳ (A) *(kıvıll renkli) duru ve temiz*

şarap, ırmak

r. 85a/2

Raḥman (A) *Allah*

R. 116b/4-5

raḥmet (A) *koruma, esirgeme*

r. ol- 106a/6

r. kıll- 125a/9

r.-i Rabbihi'l-ḳadıru 126a/4

r.-üme 64b/4

r.-inden 103b/6, 119b/3

raḳḳ (A) *üzerine yazı yazılan*

tabaklanmış ince deri

r.-ı menşürdur 81b/4

Rasül (A) *Hz. Muhammed (SAV)*

R. 101a/1, 105a/1-3, 124b/4

R. (aleyhi's-selām) 70a/8,

93b5, 105b/7

R.-ı muḥtār 105b/5

R.-uḡ ciger gūşesi 92b/4

R.-uḡ gözi 93a/2

R.-uḡ mübarek gönli 93a/4

R.-a 105b/3

R.-am 125a/1

R.-dur 100a/4

R.-ına 116b/2

Rasūla'llāhı (A) <i>Hz. Muhammed</i>	r.-um 98a/3
(SAV)	r.-in 77a/1-2, 111a/1
R. 93a/9, 100b/9, 114b/2	r.-ını 110b/7
rāz (F) <i>sır, gizlenen şey</i>	r.-ların 112b/2-3
r.-in 109a/4	rīḥ (A) <i>yel, rüzgar</i>
rāzı (A) <i>kabul eden, memnun olan</i>	r.-i ʿaḳīmdür 88b/9
r. ol- 105b/1	rikāb-dār (A+F) <i>üzengi tutan</i>
Reşīd <i>arşı taşıyan meleklerin</i>	r.-ıyımıssam 121b/5
<i>beşinci bölümü</i>	rivāyet (A) <i>hikaye, haber</i>
R. 77a/7	r. 78a/7
reng (F) <i>renk</i>	r. eyle- 86a/8, 108a/8
r.-inedür 74b/1-1-2	r. kııl- 96a/5
r.-inden 73a/8	r.-de 77a/2, 79b/9, 112b/2-5
riḍvānu'llāhı ʿaleyhim (A) <i>“Allah</i>	r.-dür 74b/3, 84b/6, 112b/4
<i>razı olsun” anlamında bir</i>	Rūḥ (A) <i>Hz. İsa</i>
<i>söz</i>	R.-um 99a/3
r. 92a/5	rükūʿ (A) <i>Namazda elleri dize</i>
rızā (A) <i>hoşnutluk, memnunluk</i>	<i>dayayıp öne doğru eğilme</i>
r.-sın 65a/9	r.-dadururlar 81a/4
rızq (A) <i>Allah'ın herkese bahşettiği</i>	sāʿat (A) <i>vakit, zaman</i>
<i>nimet</i>	s. 114a/3
r. 113b/5	

□ābit (A) <i>sabit, hareketsiz</i>	ş.-dur 77a/9
□.-dür 122a/9	Şaffin <i>arşı taşıyan meleklerin</i>
şabr (A) <i>sabır, dayanma, katlanma</i>	<i>üçüncü bölümü</i>
ş. eyle- 103b/1	Ş. 77a/6
ş.-ıla 69b/2-2	Şafıyyu'l-lâh (A) <i>Hz. Âdem</i>
saç- <i>saçmak, yaymak, atmak</i>	Ş.-sın 99a/6
s.-ar 122a/6-7	şağır <i>şağır</i>
s.-a 98a/7-7	ş. 101b/3
saçıl- <i>saçılmak</i>	sağış <i>sayı</i>
s.-a 101b/9-9	s.-in 81a/8
şadağa (A) <i>sadaka, zekat</i>	s.-inca 83a/5-8
ş.-'ı 71b/5	s.-ların 77b/6-7, 87b/7,
ş.-yı 71b/4	88a/2
ş.-da 71b/3	sağışsuz <i>sayısız</i>
Şadr (A) <i>gönlün birinci tabakası</i>	s. 78b/1, 93b/3
Ş. 120b/1	şaḥābe (A) <i>Hz. Muhammed',</i>
Şaf (A) <i>Hz. Âdem</i>	<i>görmüş ve kendilerinin</i>
Ş.-ıḡvan 98b/4	<i>sohbetlerinde bulunmuş olan</i>
şaf (A) <i>dizi, sıra</i>	<i>mümin kimse</i>
ş. 87a/2, 97b/3, 105a/4	ş.-ler 115b/5
ş. şaf dur- 105a/4	ş.-lerüm 105b/6-8
ş.-ı 77b/1	şaḥra (A) <i>büyük taş, kaya</i>

ş. 79b/1-1	s.-yam 71a/7, 125a/2
ş.-yı 79b/2	s.-yubil- 114a/3
Sa'ir (A) <i>cehennemini yedi</i>	s.-yan nürdür 94b/5
<i>kapısından biri, çılgın ateş.</i>	şalâh (A) <i>iyilik, iyileşme</i>
S. 95a/6	ş.-ın 113a/2
S.-dür 96a/1	Şalavât (A) <i>Hz. Muhammed'e ve</i>
Sakar (A) <i>cehennemini yedi</i>	<i>Onun soyundan gelenlere</i>
<i>kapısından biri, kırmızı ateş.</i>	<i>okunan dua "Allahümme</i>
S. 89b/9, 96a/3	<i>salli alâ seyyidinâ Muhammedin</i>
S.-a 96a/3	<i>ve alâ âli seyyidinâ</i>
S.-dur 96a/1-2	<i>Muhammed" Efendimiz</i>
sakf (A) <i>tavan, çatı, dam</i>	<i>Muhammed'e ve Onun soyuna</i>
s.-ı merfû'dur 81b/5	<i>sopuna salât ve selam olsun</i>
s.-ında 86a/6	Ş. getir- 70a/4
sâkin (A) <i>hareketsiz olan</i>	□a'lebî (k.a.) <i>Hicrî V. asrın</i>
s. durdı 78a/9	<i>başlarında tanınmış müfessir</i>
Sâkin (A) <i>deniz adı</i>	<i>Ebû İshâk Ahmed bin</i>
S. 87b/6	<i>Muhammed b. İbrâhim es-</i>
sağla- <i>saklamak, muhafaza etmek,</i>	<i>Sa'lebî en- Neysâbûrî (öl.</i>
<i>korumak</i>	<i>427/1035)</i>
s.-r 114a/4	□.-de 107a/3
s.-rlar 76b/3, 93b/3, 95a/4	

□.-de (Tef□īr-i □.-de)	ş. it- 115a/8
73a/9, 100b/7, 103a/2,	şarp güç
108a/7, 108b/1, 115a/1	ş. 101a/2
Şalḥā (kv.a.) <i>Yerin dördüncü tabakasında yaşayan kavim</i>	şarşar (A) <i>şiddetli, gürültülü rüzgâr</i>
Ş. 89a/9	ş. gibi 79a/2
şālīḥ (A) <i>Dinin emrettiği şeylere uygun harekette bulunan.</i>	şaru sarı
ş.-lardan 101a/3	ş. 80b/3
Şalşābīl <i>üçüncü gök katındaki meleklerin en büyüğü</i>	şayru hasta
Ş.-dür 80b/4	ş. ol- 108b/9
Sāmīrī (k.a.) <i>Hz. Nuh'un oğlu</i>	şarar- <i>sararmak, solmak</i>
S. 98b/8	ş.-mışdur 68a/7
san- <i>sanmak, zannetmek</i>	secde (A) <i>namazda alını, el ayalarını, dizleri ve ayak parmaklarını yere dayamaktan ibaret ibadet vaziyeti.</i>
s.-asın 120a/8	s. eylerler 76b/5
s.-asız 115a/8	s. kıl- 68a/6, 104b/7-8
şanı° (A) <i>yaratma, yaradan</i>	s. kılmayalar 104b/8
ş. birdür 116a/9	s. kılmazlardı 104b/8
sarāy (F) <i>saray</i>	s. kıldurdun 98b/5
s. 95b/5	s.-ye 99b/2, 105a/3
şarf (A) <i>harcama</i>	s.-dedururlar 81a/3

sefer (A) <i>yolculuk</i>	s.-dur (hicāb-ı s.-dur) 89b/7
s.-de 71a/5	<i>rūzgâr perdesi</i>
sehl (A) <i>kolay</i>	sen sen
s.-dür 116a/8	s. 64b/2, 70b/5, 73a/1,
s. ise 116a/8	78a/2, 90b/5, 91a/2, 100a/3,
sekiz <i>sekiz</i>	105b/1, 106a/3, 110b/2,
s. 77a/5, 77b/6, 83b/5	112b/8, 121b/8, 124b/3,
sekizinc <i>sekizinci</i>	125a/1
s. 84a/5, 84b/3	s. dağı 91a/2
sekizinci <i>sekizinci</i>	s.-ünçün 93b/3, 100a/2
s. 77a/8	s.-ünile 123b/3
selām (A) <i>selam</i>	s.-ün cemālun 68b/1
s. 93a/9	firākun 68a/7-9
s. vir- 68b/3, 105b/3	ħakun 69b/7
s.-dur (dārü's-s.-dur) 84a/8	heybetün 68a/7
<i>cennetin ikinci tabakası</i>	içünde 70b/3
Selsebīl (A) <i>cennette bir çeşmenin adı</i>	ħalbün 64b/2
S. 85a/1, 112b/5	ħavmun 111b/9
semūm (A) <i>sam yeli, sıcak rüzgâr</i>	ħullarun 98b/7
	tonun 93b/1
	ümmetün 69a/7
	s.-ünle 98a/3

s.-i 92a/1-9, 98a/2, 121b/8
s.-den 98b/6, 105a/8,
121b/7
sağa 70a/4, 71b/8, 90a/9,
94a/3, 98a/1, 106a/2,
117b/2-3, 124b/9

serā (F) saray

s. 123a/5

□erā (A) toprak

□.-dadur (tahte'□-□.-

dadur) 82a/9 yer altı

serçe serçe

s. 97b/9

sev- sevmek

s. erem 72b/2

s.-ersin 72b/4

s.-esin 70b/4

s.-e 72a/1

s.-ersenüz 72a/1

s.-dügüme 70b/2

s.-dügümden 70b/3

s.-enleri 112b/9

□evāb (A) sevap, hayırlı hareket

□. bul- 106b/6, 110a/5

□. kıll- 69a/8

□. vir- 121a/8

□.-ların 106b/4

sevgü sevgi

s.-mi 71b/8

s.-sidür 66b/2

s.-siyile 120b/9

s.-lerin 70b/3

Seyyid (A) Hz. Muhammed (SAV)

S.-lerine 68b/7

Seyyide'l-evveline ve'l āhirine ezeli

ve ebedi peygamber soyundan

olan

S. Muhammed-i Muştafā

97a/5

si-

1. kabul etmemek,

reddetmek

s.-maya 67a/6

2. bozmak, vazgeçmek

s.-yalar 72b/6	sır (A) gizli şey, sır
sıçan <i>sıçan</i>	s.-dur 121a/6
s. 65b/9, 66a/4	sırça <i>cam, billur</i>
s.-dan 66a/7	s. 74a/8
şidk (A) doğruluk	sırr (A) bk. sır
ş.-larından 106b/3	s.-uma 67b/9
şifat (A) varlık, suret	s.-ı 108b/1
ş.-ın 68a/2	s.-uñuzı 107a/2, 107b/4
ş.-ıdur 72b/9	Siccin yerin beşinci tabakası
şığ- <i>sığmak</i>	<i>(zindan)</i>
s.-ar 122b/2-3	S.-dür 89a/9
s.-arca yıl 78b/5	Sidre (A) en yüksek makam
s.-maz 120b/9	<i>(ondan sonra Tanrı'ya gidilir)</i>
sımarla- <i>emanet etmek</i>	S. 82a/6
s.-mışuz 125b/1	s.-tü'l-müntehā 82a/5 <i>arşın</i>
sına- <i>sınamak, yoklamak,</i>	<i>sağ yanındaki bir ağaçtır ki</i>
<i>denemek</i>	<i>ötesine hiçbir mahluk</i>
s.-mağıçun 64b/5	<i>geçemez, son makam</i>
s.-mağı 65a/2	s.-nüñ ortası 82b/1 (makām-
s.-mağda 65a/5	ı s.-nüñ ortası)
sınuğ kırık	silihdār (A+F) silahları muhafaza
s. 101a/5	<i>eden memur</i>

s.-ıvan 121b/2	s.-siz 102b/6
silkin- <i>silkinmek</i>	soğıl- <i>solmak, perişan olmak</i>
s.-ürler 76a/3	s.-ur 68a/7
sin <i>mezar</i>	şon <i>son</i>
s.-lerin-dağı 100b/6	ş.-ı 65a/3
s.-lerinden 101a/3	şonra <i>sonra</i>
sişek <i>sinek</i>	ş. 70a/8, 78a/7, 78b/1,
s.-i 97b/8	111a/3, 115a/2
sīṭān	sovuş <i>soğuk</i>
s.-lar 89b/5	s. 110a/1
	s.-da 109b/9
siz <i>siz</i>	s.-(ğ)ı 79a/6
s. 91b/9, 92b/1, 102a/4,	şor- <i>sormak</i>
102b/7, 125a/4-6	ş.-dı 68b/4, 90a/9, 91a/2,
s.-üñ-içün 109b/5	93a/1
s.-üñ cefāñuz 125a/5	ş.-dılar 67b/6-7, 94a/2,
s.-i 64b/5, 72a/1, 96a/3,	114b/2
102a/5, 110b/9-9, 111b/1,	ş.-arlarsa 65a/2, 68b/9
114b/6, 115a/9	ş.-arlarisa 69a/1-2
s.-e 91b/8, 110b/6-9,	söyün- <i>sönmek</i>
111b/1-4, 113b/1-5, 114b/8,	s.-er 118b/9, 119a/1
115a/6, 125b/6	s.-mez 119a/1

söyindür- söndürmek	s.-idur 125b/7
s.-mek-ile 119a/1	s.-uñuz 125b/5
söyle- söylemek	şulh (A) <i>uyuşma, uzlaşma</i>
s.-ñ 107a/1-5	ş. it- 72b/7
s.-di 113a/6	şun^c (A) <i>yapış yapma</i>
s.-meñ 103b/5-5	ş.-ını 110a/5
s.-mez 113a/4	Şūr (A) <i>kıyamette Hz. İsrâfil'in</i>
Söymeyer	<i>üfleyeceği boru</i>
S. 96a/5	Ş. 73b/7, 104a/3-3
söz söz	şūrat (A) <i>biçim, görünüş</i>
s. 83b/4, 115a/3	ş.-ı 109a/5
s.-üñ aşlı 115a/4	ş.-ına 109a/5
s.-in 108b/3, 119b/5	ş.-ında 75b/3, 76a/7,
su su	101a/4-4, 101b/1-2, 109a/1-2-2
s. 66b/8-9, 67a/1, 84b/8,	ş.-indadır 75b/8, 76b/9,
125b/8	77a/1, 80a/9, 80b/2-4-6,
s.-yı 126a/1	81a/1
s.-ya 87a/6, 121a/9	ş.-idur 109a/7
s.-dan125b/6	ş.-uñuz 109a/6
s.-dandur 74a/5	ş.-ları 87b/7
s.-yıla 66a/9	şūratlu görünüşlü, yüzlü
s.-dur 75a/7	ş. 75a/8, 76a/8

Şurfa yerin ikinci tabakası	ş.-a 122b/2-3
Ş.-dur 89a/3	şecer (A) ağaç
suvāl soru	ş.-de 85b/9
s. 65a/1, 102a/9, 117a/6, 119a/2	şefācat (A) birinin suçundan geçilmesi veya dileğinin yerine getirilmesi için edilen aracılık
süci şarap	ş. eyle 100a/3
s. 84b/7	ş. eylemege 100a/4
sünü mızrak	şefakat (A) şefkat, acıyarak ve esirgeyerek sevme
s. 89a/3	ş.-ıla 120b/5
Sürādık arşı taşıyan meleklerin ikinci bölüğü	şefi^c (A) şefaate eden, bir suçun bağışlanması için aracılık eden
S.-lar 77a/6	ş. kıılma- 99a/9
süri- sürümek	şehīd (A) din veya yüksek bir ülkü uğrunda ölen kimse; savaşta ölen
s.-yeler 114b/1	ş.-ler 100a/6
s.-yüp 114a/7	şehr (F) şehir
Süveydā (A) gönlün altıncı perdesi	ş.-i 87b/1
S. 121a/1	
Şagaf gönlün üçüncü perdesi	
Ş. 120b/4	
şācir (A) şair	
ş. 103a/7	
şark (A) doğu	

ş.-lerüñ tamarı 87a/9	ş.-ları 94b/2, 120a/1
ş.-lere 75b/6	ş.-lara 95a/5
şehvet (A) şehvet	Şeceretü'l-Beyân ?
ş.-lerine 101b/7	Ş.-da 68b/1
şekl (A) şekil, biçim	şimdi şimdi
ş.-ine 80a/8	ş. 103a/1, 106b/1
Şemâğıl göğün birinci katındaki	
<i>meleklerin en büyüğü</i>	şirk (A) Allah'a ortak koşma
Ş.-dur 80b/1	ş.-lerine 103a/5
Şemhâyıl altıncı gök katındaki	şol şu, o
<i>meleklerin en büyüğü</i>	ş. 91b/4, 101b/4, 118b/2
Ş.-dur 80b/8	şöyle şu şekilde, şöyle
şerîat (A) Allah'ın emri, din	ş. 75b/1, 77b/9, 83a/1,
<i>kaideleri</i>	90b/4, 112a/4, 116a/7-8,
ş. yolında 114a/9	123b/7
şevk (A) ışık	ş.-durur 75a/7
ş. 119a/8	ş.-dür 118b/4
ş.-ından 68b/1	şukka (A) parça, kumaş veya kâğıt
şeytân (A) şeytan	<i>parçası</i>
ş. 119b/3	ş.-sı 86b/5-6-6
ş.-dan 95a/4	ş.-sında 86b/7-8-9
ş.-lar 94a/9, 95b/9, 119b/2	şucle (A) alev, ateş alevi

ş. 75b/2	120a/4, 120b/6-8, 121a/7,
şükr (A) <i>şükür</i>	123b/9, 124a/1, 124b/1-5
ş. eyle- 110b/8	T.-nuñ hışmı 105a/2
ş.-i 115a/5	T.-dur 113b/5
tā (F) <i>dek, değın, kadar</i>	ta^cām (A) <i>yemek, aş</i>
t. 68b/7, 73b/7, 110a/4	t. (°azze't- ^t -ta ^c ām) 67b/5
Ta^cālā (A) <i>“yüksek olsun”</i>	t.-ı 67b/4
<i>manasına gelen bir söz olup</i>	t.-ları 89a/4
<i>Tanrı adıyla birlikte kullanılır</i>	tā^cat (A) <i>ibadet</i>
T. 70a/9, 71a/4, 72a/3,	t. 65a/4, 115a/6
73a/5, 74b/9, 75b/7, 76a/9,	t.-uñuzı 107b/4
77b/1-5-7, 78a/9, 79a/4, 80a/7,	tabaqa (A) <i>kat, katman</i>
87a/5-9, 88a/7-9, 88b/3-4-5,	t. tabaqa 73a/7
89a/1, 89b/4-9, 91a/5,	t. 73a/7
92a/2, 93a/9, 95a/5, 96a/2,	Tabas (kv.a.) <i>Yerin ikinci</i>
96b/6, 97a/5, 97b/3-4-7-8,	<i>tabakasında yaşayan kavim</i>
98a/1-5-8, 102a/3, 102b/4,	T. 89a/4
104a/2-6-8, 104b/5, 105b/3-	tağ <i>dağ</i>
6, 106b/9, 107a/8, 108a/9,	t. 80a/1, 89a/6, 95b/4
108b/4, 109a/1, 109b/1-3,	t.-da 95b/4
110a/3, 113b/7, 115b/8,	t.-dur 80a/1
117a/1-9, 118b/4, 119b/6-9,	t.-ı 87a/8, 87b/2-3-4

ṭ.-in 87a/8	taḳvā (A) <i>Allah'tan korkma</i>
ṭ.-ında 68b/2, 72a/6, 82b/9	t.-da (ikrām-ı t.-da) 71b/6
ṭ.-ları 79a/1	<i>Allah'ın yasak ettiği</i>
ṭ.-lardur 110a/9, 110b/3	<i>şeylerden kaçınma</i>
ṭ.-larında 110a/8, 110b/7	taḳyā (A) <i>takke</i>
ṭaḡıl- <i>dağılmak</i>	t. 72a/6
ṭ.-a 100a/9	tamām
taḥt (F) <i>taht</i>	1. (A) <i>tamam, tam</i>
t.-ı 89b/2	t.-dur 116a/9
	2. <i>bitme, son</i>
taḥta (F) <i>tahta</i>	t. 108b/7
t. 85b/7	t. ol- 106a/7
taḥte (A) <i>alt, altta, altında</i>	ṭamar <i>damar, kök</i>
t.-'□-□erādudur 82a/9	ṭ.-ı 87a/9
<i>toprak altı</i>	ṭ.-ları 87b/2
ṭahūr (A) <i>çok temiz, ırmak</i>	ṭ.-lara 87b/1
ṭ. 85a/2	ṭamla- <i>damlamak</i>
taḳdīr (A) <i>ezelde Allah'ın olmasını</i>	ṭ.-sa 76a/3
<i>istediği şeyler</i>	ṭamṭām
t.-i 116b/1	ṭ. 79b/7-7
taḳdīs (A) <i>Allah'a şükretme</i>	ṭamu <i>cehennem</i>
t. eyle- 81a/5	

t. 78b/8, 89b/1, 96b/1,	barmağı 122b/4
100a/7- 8-9, 102b/1-9,	birliğine 95a/8,
103a/3, 103b/7- 8, 104b/4-5, 103a/6	
105a/1-5	buyruğın 67a/6
t.-nun °azābına 125a/6	cemālın 122b/1
kapağın 104b/9	çerileridür 76a/8
ünün 96b/2	halkı 80a/4
t.-ya 96b/6, 99b/5, 100a/3-7,	kulları 68b/4
100b/2, 102a/1, 103a/2	kuşları 112b/1
t.-da 96a/6-8, 102b/9,	luğfindan 108b/8
104b/5	mi□li 67b/5
t.-dan 103b/9	rahmetinden 103b/6,
t.-dur 66b/2	119b/3
t.-sına 116a/1	şun°ını 110a/5
Tatrı Tanrı, Allah	vağdāniyyeti 95a/3
T. 65a/8, 71b/7, 72a/1-4,	T.-yı 67b/8, 72a/1
94a/4, 97b/1, 107b/6,	T.-ya 67a/5, 79a/3, 111a/2,
108a/1, 110b/5- 9, 112a/9,	114a/3
113b/2, 114b/6, 115a/9,	T.-dan 76b/9, 106a/9,
116b/8, 117b/7, 118b/6,	106b/2, 123a/2
119a/1, 122b/7, 124a/2	T.-dur 65a/4, 107b/6,
T.-nun āyātlarına 112a/2	110b/6, 125a/8

T.-muza 103a/2	. ol- 109b/1
T.-sı 107a/2-5	ap- <i>apmak, ibadet etmek</i>
T.-larına 95a/8	.-arlar 98a/4, 113b/9-9
T. Tal 70a/9, 71a/4,	.-anların ileri 113b/8
72a/3, 73a/5, 74b/9, 75b/7,	.-maa 114a/3
76a/9, 77b/1-5-7, 78a/8,	apıcı <i>apan</i>
79a/4, 80a/7, 87a/5-9, 88a/7,	.-lara 95b/7
88b/3-3-5, 89a/1, 89b/4-9,	arla <i>arla</i>
91a/5, 92a/2, 93a/9, 95a/5,	. 118b/3
96a/2, 96b/6, 97a/4, 97b/3-4-	.-da 118a/9
7-8, 98a/1-5-8, 102a/3,	arlıan- <i>bunalmak</i>
102b/4, 104a/2-6-8, 104b/5,	.-dum 79a/4
105b/3-6, 106b/9, 107a/8,	a <i>a</i>
108a/9, 108b/4, 109a/1,	. 87b/9, 88a/2, 109b/8,
109b/1-3, 110a/3, 113b/7,	111b/5, 115b/3, 124a/9,
115b/8, 117a/1-9, 118b/4,	124b/3
119b/9, 120a/4, 120b/6-8,	.-u ukuru 88a/1
121a/7, 123b/9, 124a/1,	.-ı 88a/8
124b/1-5	.-dandur 74a/5
T. Taln umı 105a/2	.-ı 89a/8
T. Taldur 113b/5	ara <i>dıarı</i>
anuk <i>anık, ahit</i>	. 91b/5, 92a/7, 116a/1

teh̄mīl (A) <i>İslam dininin tevhit akidesinin hulasa eden "Lâilâhe-ill-Allah" sözünü</i>	t.-ü'l-kitâb 126a/2
tekrarlama	ten (F) <i>gövde, beden</i>
t. eyle- 81a/4	t.-lerin 77b/4
tek <i>ancak, yalnız</i>	te'nî (A) <i>dışı kılma, dışı</i>
t. 106a/3	t. it- 118a/7
tekebbür (A) <i>büyüklik taslama</i>	terâzû (F) <i>terazi</i>
t.-de 113b/6	t.-yı 76b/3, 105a/1
tekîd (A) <i>üsteleme, bir iş için evvelce yazılan bir yazıyı</i>	tercümân (A) <i>tercüman</i>
tekrarlama	t.-ıdur 115a/4
t.-i 117a/3	terk (A) <i>bırakma, vazgeçme</i>
temâşâ (F) <i>bakma, seyretme</i>	t. it- 65a/9
t. eyle- 122a/4	tesbîh (A) <i>Sübhânallah kelimesini söyleyerek Allah'ı ululama, dua etme</i>
t. kıılır 116b/7, 122a/6	t. oқи- 75a/9
temcîd (A) <i>sabah namazı vaktinden evvel minarelerde belli makamlarda söylenen Arapça niyaz ilahisi</i>	t.-i 75b/1
t. oқи- 81a/3	t.-leri 68b/3
temmet (A) <i>bitti, tamam oldu</i>	teshîr (A) <i>aldanma</i>
	t.-ile 115b/7
	teslîm (A) <i>teslim</i>
	t. ol- 117b/8
	tevbe (A) <i>tövbe</i>

t. 119a/9	1. doğru, düzgün
t. kıI- 67a/9, 72b/6	ğ. 114a/7-9
tevekkül (A) işi Allah'a bırakıp kadere razı olma	2. karşı yönünce
t. 125b/1	ğ. 123b/6
te'vîl (A) söze ayrı mana vermeye kalkışma	toğur- doğurmak
t. eyle- 96b/4	ğ.-mamışmissaydı 105b/2
tîz (F)	tol- dolmak
1. tez, çabuk	ğ.-dı 93b/7
t. 96b/1	ğ.-a 123b/8
t. ol- 111b/7	ğ.-arısı 123b/7
2. keskin	ğ.-mayadı 88b/2
t. ol- 116b/6	toldur- doldurmak
tiz (F) bk. tîz (1)	ğ.-a 123a/6
t. ol 125b/2	tolin- ayın dolunay durumuna gelmesi
toğ- doğmak, belirlemek, ortaya çıkma	ğ.-am 123b/2
ğ.-ar 122a/1-1-2-3-4-5-8	tolu dolu
toğra- doğramak	ğ. 83b/3
ğ.-dunuz 91b/9	ğ.-dur 88a/2
toğru	ton elbise
	ğ. 93a/7, 93b/7
	ğ.-ı 93b/4-8-9, 94a/3-3

.-ila 94a/1	r (A) <i>Tr-ı Snâ, Snâ</i>
.-u 93b/1	<i>yarımadasında Allah'ın</i>
.-ı 93b/5	<i>tecelli ve Hz. Musa ile tekellm</i>
.-lar 92b/9, 93b/3	<i>ettiği dağ</i>
.-lardan 93a/6	. ağında 72a/6
.-larına 94a/5	turınc (F) <i>turunç</i>
ouz <i>domuz</i>	t. 91b/3
. 101a/4, 101b/2	t.-ıuz 91b/6
oprak <i>toprak</i>	ttn <i>ttn</i>
. 66a/9, 68a/8	1. <i>krş. dtn</i>
.-dur 89a/5	t.-dendr 74a/7
opuk <i>topuk</i>	2. <i>yakın</i>
.-larına degin 96a/6	t. 118a/5
b (A) <i>cennette Sidre'de bulunan</i>	u (F) <i>ve</i>
<i>ve dalları btn cenneti</i>	u. 90a/2
<i>glgeleyen ilahi ağaç</i>	Ubkâ <i>beşinci gk katı</i>
. 82a/6	U.-dur 80b/5
. ağacı 86a/9	uç- <i>uçmak</i>
. ağacıdur 82a/5	u.-dı 90a/8, 113a/6-7-8
tuc <i>tunç</i>	uçmak <i>cennet</i>
t.-dandur 73b/2	u. 66b/7, 83b/4, 84a/6-7-8-9, 85b/5, 100a/6, 112b/4

u.-(ğ)uñ kapusunda 85a/3	°uķūbet (A) ceza, azap
u.-ı 70a/8	°u. (inkār-ı °u.) 112a/3
u.-a 86b/1, 100a/6, 102a/1, 106b/7, 125a/6	°u.-i 67a/6 °u.-inden 111a/5
u.-(ğ)a 106a/1	ulal- büyümek, yetişmek
u.-da 84b/6, 93b/2	u.-ıcağ 72b/5
u.-ı 76a/1	ulaşdur- ulaştırmak
u.-(ğ)ına 93a/6	u.-ur 75b/6
u.-lardur 82a/6	°ulemā (A) alimler
uğra-	°u. 73a/7, 110b/4
1. uğramak, bir yerin yanından geçmek	°u.-yıla 90a/3
u.-salar 96a/8	ulu çok büyük
2. karşılaşmak	u. 80a/1
u.-dı 68b/2	u.-yı 116a/8
3. maruz kalmak, herhangi bir durumla karşı karşıya gelmek	u.-dur 76b/6, 83a/9, 83b/1, 86b/6
u-dum 91a/3	u.-sı 87b/3, 99a/1
u.-duñ idi 91a/3	u.-ları 80a/9, 80b/2-4-6-8
uğurlayın gizlice	u.-ları 80a/5
u. 107a/3-6	ulū (A) sahipler
	u.-'l-°azmler-içün 97a/2 azim sahipleri, Allah'ın verdiği

<i>vazifeyi en iyi şekilde yerine</i>	u.-urlar 75b/5, 94b/2-4,
<i>getiren peygamberler (Hz.</i>	119b/7
<i>Nuh, Hz. İbrahim, Hz. Musa,</i>	u.-ıcağ 73b/7
<i>Hz. İsa ve Hz. Muhammed)</i>	u.-ma 91a/3
°ummān (A) okyanus, büyük deniz	urıl- vurulmak
°u. 87b/3	u.-a 104a/4
°u-ı 87b/4	urul- vurulmak
°u.-dur 87b/3	u.-ınca 104a/3
un un	uşlu akıllı
un gibi 78b/6	u. kişi 67a/5
unıt- unutmak	uş işte
u.-dı 66a/3	u. 69a/1, 100a/1
u.-miş 113a/8	utan- utanmak
u.-sa 112b/9, 113a/3	u. 67b/9
u.-dur 66b/4	u.-dum 70b/1
u.-madılar 65a/8	u.-dı 91a/2
u.-maya 66b/6	°Uṭārid (A) Merkür
ur- vurmak	°U. 121a/8
u.-uṅ 103b/5	°U.-ıla 120a/6
u.-dı 65b/2, 87a/6, 90a/7,	uy- uymak, bağlı olmak, tâbi olmak
90b/8, 91a/6, 92a/6	u.-uṅ 72a/1
u.-ur 109a/3	u.-up 67a/6

u.-anlar 125a/2	ü. 71a/5, 73b/1, 74a/2-6-9,
u.-anları 125a/1	75b/7, 77a/6, 80b/3,
u.-miş ol- 101b/7	84a/8, 89a/5
uyak- <i>batmak (güneş, yıldız vb.)</i>	ü.-sin 120a/6
u.-maz 122a/9	ümîz (F) <i>ümit</i>
uyan- <i>uyanmak</i>	ü. 94b/5
u.-dı 125b/9	ü.-dedür 123a/1
uyıt- <i>uyutmak</i>	ü.-leri 113b/8
u.-(d)uram	ümmet (A) <i>ümmet</i>
uzun <i>uzun</i>	ü. 72a/3-8
u. 69a/4, 115a/3	ü.-ün yazuklarıyçun 70b/9
üç <i>üç (3)</i>	ü.-ü-içün 70b/7
ü. 119b/9, 120a/2	ü.-e 72a/2-3-4-5
üç biñ <i>üç bin (3000)</i>	ü.-üm 70a/9, 105a/4, 105b/5
ü. 83a/3	ü.-ümün ʿālimlerin 99b/9
üç yüz altmış <i>üç yüz altmış (360)</i>	ʿāşılarn 105b/9
ü. 99a/7	bahadurlarn 99b/8
üçinc <i>üçüncü</i>	ķocalarn 99b/5
ü. 78b/4, 83b/9, 120b/4	ü.-üme 69a/6, 105a/7
üçinci <i>üçüncü</i>	ü.-üñe 69a/7, 70a/3, 106a/3
	ü.-üñi 69b/4, 70b/2
	ü.-i 83a/5, 85b/6

ü.-ine 106a/6	ü.-indedür 79a/9, 87b/9,
ü.-idür 72a/9-9, 72b/2-3	88a/3
ü.-ler 85b/6	ü.-lerine 78a/8
ü.-leri 69a/4	üş- <i>üşüşmek, toplanmak</i>
ümmeṭī (A) <i>ümmetim</i>	ü.-mişler 105a/4
ü. 70b/5-5	üyük <i>tepecik</i>
ün ses	ü.-dür 96b/8
ü.-i 96a/9-9, 96b/1	üz üst
ü.-in 96b/2	ü.-deki 86a/9
ü.-inden 75b/1	vācib (A) <i>vacip</i>
üst üst	v.-dür 74a/1
ü.-ine 65b/6, 66a/6, 73b/8,	vāde (A) <i>söz</i>
78b/3, 88b/5, 98b/3, 100b/3-	v. eyle- 70b/8
4- 5-5, 101a/5, 114a/5-9,	v. kılma- 99b/3-4, 105a/8
114b/1- 2-3-3-4	vaḥdāniyyet (A) <i>Allah'ın birliği</i>
ü.-ine-durur 79b/7-7-8	v.-i 95a/3
ü.-inedür 79b/6-6	vaḥy (A) <i>vahiy</i>
ü.-inde 66b/9, 76b/3,	v. gel- 69a/6
110a/3-4, 112a/7	v. kıl- 77b/1, 107a/8
ü.-indekiyle 88b/3	vāciḥ (A) <i>vaiz, dini öğütlerde</i>
ü.-inde-durur 79b/1-2-3	<i>bulunan</i>
	v. eyle- 97b/1

vaqt (A) <i>vakit</i>	82a/9, 83a/9, 83b/5, 86b/4-
v. 72a/5, 100b/2, 115b/	6, 87a/1, 87b/4-7-7, 88a/1-3-4-
118a/3	5- 6-6, 89a/3-6-7, 89b/1-2-3,
v. ol- 123a/9-9	93b/2, 94a/9, 94b/3, 95b/1-
v.-dan berü 73b/6	4-5, 96b/8-9, 108a/5, 112b/1
v.-ında 64b/8, 66b/1, 125b/3	v. mı 71a/1
vaqtsuz <i>vakitsiz</i>	v.-dur 65a/5, 80a/4, 81b/1-7,
v. 103a/7-8	82b/2-2-3, 84b/7, 89a/9,
var- <i>varmak, ulaşmak</i>	95b/5-6, 97a/1-2, 119a/3-5, 119b/7
v. 93a/6	v.-ıdı 82b/6, 110b/1
v.-sun 93b/4	vāsıtasuz (A) <i>aracısız</i>
v.-uñ 109b/3	v. 72a/8
v.-dı 93b/9	vay <i>eyvah</i>
v.-a 105a/3	v. 100a/7-7
v.-alar 99b/1	ve <i>ve</i>
v.-ımadılar 77b/5-8	v. 64b/8-9-9, 65a/4, 66a/3-4-
v.-acañ yirdür 95a/9	6- 9, 66b/4-6, 67a/8-9, 67b/2-7,
var <i>var</i>	68b/5, 69a/2, 70a/7, 71b/2,
v. 68b/4, 70b/8, 71a/1-6,	72a/4-7, 73a/3-5, 74a/4-7,
75a/2-4-6-9, 75b/3-8, 76a/2-	74b/8, 75a/3-8, 75b/5-6-6,
7- 8, 76b/2-4-5, 77a/3-4, 79a/2,	76a/6-9, 76b/6, 77a/3-3,
79b/1-9, 80a/1-2-5-5, 81b/7,	77b/4-6-7, 78a/9-9-9, 78b/1-1-8,

79b/4-5, 80a/3-3-3-5-6-6,	<i>kaynağı addolunur (öl. 110-</i>
81b/1-8, 82a/6-8, 83a/3-4-7,	<i>114-116/728-732-734)</i>
86b/4-5-5, 87a/2, 87b/1,	V. 81a/7
88b/5, 89b/2-4, 91a/7,	Vehhāb (A) <i>fazla bağışlayan</i>
91b/3, 93b/7, 95b/8, 98b/1,	<i>Cenāb-ı Hak</i>
100a/6, 101a/4- 6-7, 101b/3-5,	melikü'l-V. 126a/2
102a/9, 103a/5, 104b/3,	velī
105b/6-8-8, 106a/1, 106b/3-	1. (F) <i>fakat, velakin</i>
4-6, 107b/1-7-8, 108a/1,	v. 102b/3
108b/3, 109a/2-2-9, 110a/2-	2. (A) <i>ermiş, eren</i>
4-7-8, 110b/8, 111a/7, 112b/2-	v.-lere 67b/7
5-6, 113a/2-5, 113b/3, 114a/1-	veribi- <i>göndermek</i>
2-2-3-4-6-7, 114b/1-4- 9,	v.-di 124b/1
115a/8, 115b/1-3-4-5-5-5, 116b/6-	vesvās (A) <i>vesvese, şüphe,</i>
7, 118b/3-8, 122b/3, 124a/1,	<i>kuruntu</i>
124b/3-9, 125a/1-9, 125b/7	v. kııl- 94b/3
vefā (A) <i>dostluğu devam ettirme</i>	veyā (A+F) <i>veya, ya da</i>
v. kııl- 72b/5	v. 124a/9, 125b/3
v.-yıla 69b/4-5	veyāhūz (A+F) <i>veya</i>
Veheb İbni Münebbeh (k.a.)	v. 112b/4
<i>Tâbiilerden olan müfessir,</i>	vilāyet (A) <i>şehir</i>
<i>İsrâîli rivayetlerin en mühim</i>	v.-i 87b/1

v.-lere 75b/6	v.-ürsenüz 71b/5
	v.-eyidüm 78a/2
vildān (A) yeni doğmuş çocuklar	v.-üp 124a/2
v. 80b/8	v.-mek 71b/5
vir- vermek	v.-medüm 72a/2
v.-eyim 100a/4	v.-medi 72a/4
v. 78a/2	v.-mezidük 96a/4
v.-sün 106a/5	v.-mese 113b/5
v.-düm 70a/3	viribi- göndermek
v.-dünj 69a/6	v. 124b/1
v.-di 68b/3, 91b/3, 93a/4,	v.-di 111b/6, 115b/8, 124b/5
93b/5, 94a/3-3-4-5, 114b/7-	v.-r 109a/1
7- 7-8, 115a/1-2-3, 116b/3	v.-ye 97b/3
v.-dük 115a/6	v.-mek-ile 69b/6
v.-diler 68b/8	v.-medi 102a/9, 102b/4
v.-ür 75b/2, 79a/5, 93a/3,	vücüd(A)
98a/9, 106b/3, 108b/3,	1. <i>varlık</i>
109b/3, 121a/8	v.-ı 76b/7
v.-e 98a/6, 105b/3, 125a/9	2. <i>ten, gövde</i>
v.-se 113b/5	v.-dur 66a/8
v.-seler 71a/7	ya (F) ya, ya da
v.-ürdi 107a/4	124a/9

yā

1. (F) *ya da, ya*

y. 92a/8, 117a/3-5, 125b/3-3

2. (A) *ey*

y. 70b/2, 71b/9, 72b/4,

73a/1, 77b/9, 89a/4, 93a/5-

9, 94a/2, 100b/9, 101a/1,

106a/4, 107a/8, 111b/9,

112a/6, 113b/1, 113b/4,

114b/2-6, 115a/9, 115b/4-9,

116b/4, 124b/2-9, 125a/8,

125b/5

yad *yabancı, başka*

y.-larıyla 72b/8

yād (F) *hatırlama, anma*

y. kal- 67a/4

yağ *gaz yağı*

y. 118b/8

y.-a 118b/8

yağ- *yağmak*

y.-ısar 73b/8

yağdur- *yağdırmak*

y. 124a/9

y.-urlar 75b/7

y.-a 111b/5

y.-mağıla 115b/3

yağmur *yağmur*

y. 111b/5

yahtu *aydınlık, nur*

y.-sı 91b/4

yāhūz (F) *yahut, veya*

y. 71b/2, 92a/8, 95b/3,

96b/1, 100a/9, 115a/4,

119a/5

yaqın *yakın olmak, yaklaşmak*

y. 118b/5

y. dur- 118a/4

y. gel- 109a/1

y. ol- 100a/8

y.-ısa 83b/2

yaqınlık *yakınlık*

y.-(ğ)ı 71a/2

yaķın (A) <i>sağlam bilgi, kesin olarak</i>	yan yan taraf
<i>bilme</i>	y.-ları 100b/5
y. 94b/7	yan- yanmak
yaķlař- <i>yaklaşmak</i>	y.-dı 91a/7
y.-dı 65b/3	y.-mış 91a/1
Yaķūb (k.a.) <i>Hz. Yakup</i>	yaņa taraf, yön
Y.-ı 90a/5	y. 77b/4, 115b/1
yāķūt (A) <i>yakut</i>	yandur- <i>yandırmak, yakmak</i>
y.-dan 76b/1, 82a/3, 96b/8,	y.-dılar 90a/5, 90b/2-7
97a/1	y.-ur 118b/9
y.-dandur 73b/4, 74a/4,	y.-urlar 118b/6
80b/3, 84a/7, 87b/9	y.-duğı 118b/7-7-8
y.-dandurur 80b/1	yaņıl- <i>yanılmak</i>
yala- <i>yalamak</i>	y.-mışdur 125b/4
y.-dı 66a/3	y.-mışsız 102b/7
y.-mağa 66a/3	yaċnī (A) <i>yani, şu demek</i>
yalıņ <i>alev</i>	y. 64b/4, 67a/7, 67b/1,
y.-lar 96b/5	71a/3-4-9, 71b/4-7-9, 73a/6, 73b/9,
yalıncaķ <i>çıplak</i>	74b/9, 75a/2-6, 83b/8-9,
y.-(ğ)ına 92b/9	95a/5-7-9, 96a/8, 96b/4, 97b/5,
yalvar- <i>yalvarmak</i>	100b/1, 102a/3, 103a/8,
y.-a 66b/6	103b/8, 104a/1-7, 104b/2,

105a/9, 106a/8, 106b/1-5,	y. 91a/2
107a/1, 107b/6-9, 108a/1,	yara- <i>yaramak, uygun olmak</i>
109b/4, 110a/6-6, 110b/5-8,	y.-mayadı 110a/3
111a/5-8, 111b/1-2-4-7,	Yaradan Yaradan, Allah
112a/7-8, 113a/1, 113b/7,	Y. 107b/9, 122a/5
114a/5-6, 114b/8, 115a/6,	Yaradıcı Yaradıcı, Allah
115b/1-2-4, 116a/2, 116b/3-	Y. 107b/9
5, 117a/1-4, 117b/2-4, 118a/7,	yaraqla- <i>hazırlamak</i>
118b/5-5, 119b/3-4-5,	y.-duķ 95a/5-7
123b/9, 124b/2-6, 125a/3,	yaraqlan- <i>hazırlanmak</i>
125b/2-5	y.-mışdur 93a/7
yanlış yanlış	yarat- <i>yaratmak</i>
y.-dur 113b/9	y.-dum 100a/2
yapış- <i>yapışmak, sıkıca tutmak</i>	y.-duņ 98b/5
y.-dı 65b/5	y.-dı 67a/8, 73a/6, 74b/5-7,
y.-dılar 78a/5-8	75b/3-8-9, 76a/6-8, 76b/1,
y.-updurur 122b/8-9	78a/9, 78b/1, 80a/7-8,
yapraq yaprak	87a/7-8- 8, 88a/9, 104a/3,
y. 108a/8	107b/8, 109b/5-5-6, 110a/7-
y.-(ğ)ında 85b/4	7, 114b/6, 115a/9, 119b/9,
y.-lar 108a/9	120a/9
yār (F) dost, ahbap	y.-mışdur 116b/2

y.-ur 76a/4, 116a/6	yarlıgayıcı <i>affedici</i>
y.-ivir- 110b/6	y.-dur 67a/9
y.-(d)ayıdum 98a/2	yarul- <i>yarılmak</i>
y.-(d)ayıdı 87a/5	y.-ıpdurur 68b/4
y.-duğda 117b/9	yaş göz yaşı
y.-duğın 107b/9-9, 111a/3-3	y. 68a/6, 103a/9
y.-duğında 116b/4-6-8,	yat- <i>yatmak</i>
118a/1	y.-dı 125b/9
y.-mağ 116a/7-7-8-8	y.-ur 79b/5
y.-madı 109b/6	y.-urken 73a/1
yarı yarı	yavuz <i>kötü, fena</i>
y.-sına 66b/8	y. 95a/9, 102b/7
yardım yardım	y.-dur 93a/2
y. eyle- 113b/2	
yarıl- yarılmak	yaz- <i>yazmak</i>
y.-a 100b/1	y.-arlar 76b/2-3
yarlıga- <i>yarlıgamak, suçu</i>	y.-anları 99b/7
bağışlamak	yaz yaz mevsimi
y. 112b/8	y. ol- 79a/2
y.-dum 64b/1, 69a/8, 109b/2	y.-uñ katı issileri 79a/5
y.-mağ 106b/5	yazıl- <i>yazılmak</i>
y.-mağdur 106b/8	

y.-mişdur 83b/6-7-9, 84a/1-	<i>kıyamete yakın bir devirde</i>
2- 3-4-5, 85a/4-5-6-8-9, 85b/1-	<i>tekrar yeryüzünde</i>
2- 4-5-7-9, 86a/1-2-3-4-6-6, 86b/7-8-9	<i>görünerek fesat çıkaracak olan kavim.</i>
yazu yazı	Y. 95b/8
y. 83b/6	Y.-e 89b/4
yazuk suç, günah	yed (A) el
y. 106b/8	y.-i'z-za ^c ifi'l-fakîrû'l-ḥakîru
y.-(ğ)ıçun 109b/1	126a/3
y.-dan 71b/2	Yemhūr balık adı
y.-(ğ)uma 99a/8	Y.-dur 79b/3
y.-(ğ)uñuzı 107a/9	yeşil yeşil
y.-larına 103a/4	y. 73b/5, 76b/4, 79b/1,
y.-larından 106b/5	80a/7, 80b/9, 82b/3, 84a/8-9
y.-lara 71b/6	yılan yılan
y.-larıçun 70b/9	y. 79b/2
y.-ların 69a/8	y.-dan 66a/8
yazuklu günahkâr	y.-lar 89a/6
y.-lar 105a/6	yıl yıl
Ye'cûc (kv.a.) Hz. Zülkarneyn'in	y. 99a/8, 103a/8-9, 103b/2,
<i>şerlerinden korunmak için</i>	122a/9
<i>önlerine bir set inşa ettiği,</i>	y.-da 83a/3, 112b/6

y.-lar 116b/7	95b/1, 97b/7, 118b/2,
yıllık <i>yıllık, senelik</i>	120a/9, 121a/4- 5-5-5, 123a/4
y. 74b/4-5-6-7, 79a/8, 86b/3,	yidinc <i>yedinci</i>
88a/4-7, 95b/2-3, 96b/2-5	y. 73b/3, 74a/4, 79a/1
yıllık <i>bk. yıllık</i>	yidinci <i>yedinci</i>
y. 77b/1	y. 74a/7, 74b/2, 76b/1,
yırtıcı <i>yırtıcı</i>	77a/8, 79a/6, 80b/8, 81a/6,
y. 77a/1	84a/4, 84b/3, 87a/4, 89b/2,
yi- <i>yemek</i>	121a/2
y.-η 110b/7, 111a/1	y.-si 120a/8
y.-di 79a/4	yig <i>daha iyi</i>
y.-r 79a/3, 89a/9, 121a/9	y.-dür 93b/5
y.-rler 98a/4, 112b/2-3-4-5	yigirmi üç <i>yirmi üç (23)</i>
y.-yiser 86b/2	y. 83a/2
y.-yeler 71a/5-6	yigirmi yidi <i>biç yirmi yedi bin</i>
y.-mez 113a/5	<i>(27000)</i>
	y. 83a/2
yidi <i>yedi (7)</i>	yigit <i>genç, delikanlı</i>
y. 73a/6, 74b/5, 76a/9-9,	y.-leri 99b/8
76b/6-6-7, 78a/6, 79b/4-4,	yigirek <i>daha iyi, üstün</i>
81a/7, 83b/4, 87b/2-8,	y. 72a/2
	yigrek <i>bk. yigirek</i>

y.-i 69a/7	y.-i 74b/5, 76b/1, 78a/9,
yil yel, rüzgâr	87a/5-7, 87b/3, 89a/1, 97b/7,
y. 75a/8, 78b/5, 79b/6,	104a/2, 109b/4-6, 110a/6,
98a/2	110b/6-9, 111a/3, 111b/2,
y.-den 78b/5	115a/9
y.-dendür 74a/6	y.-e 65b/6, 73b/6, 111b/1,
y.-ile 66a/9	112b/9, 113a/3, 115b/3,
y.-dür 78b/4, 89b/8	122a/6, 123a/5
y.-in 89a/2	y.-de 65b/7, 76b/7, 78b/2-4-
yimiş yemiş, meyve	6- 7-8, 79a/2, 80a/2-4
y.-in 86b/2	y.-den 76b/6, 78a/6, 79b/4,
y.-lerde 86a/3	84b/5, 115b/1
yir yer	y.-dür 95b/1
y. 74a/1, 78b/3, 83b/3,	y.-ü 118a/8
87b/8, 89a/1-2-6-8-9, 89b/2,	y.-i 87a/9, 95b/8-9-9-9,
116a/4, 122a/4	96a/1-1
y.-ünj aralığı 74b/6	y.-inünj adı 88b/8
çevresinde 110b/6	y.-ine 111b/5
kalınlığı 74b/5	y.-inde 80a/6, 119b/8
menākibi 110b/2	y.-inden 76b/1, 97b/9
miqdârı 76b/8	y.-ler 87b/7
müzeyyenidür 90a/1	y.-leri 90a/2

yiryüzi yeryüzü	y.-dur 68b/7, 89a/7-7,
y.-ine 79a/1	116a/9, 118a/1-1, 119a/5,
y.-inde 111a/1	123b/1-5
yit- yetmek, kâfi gelmek	y.-(ğ)ısa 93b/2
y.-er 77b/2	y.-(ğ)iken 114b/6
y.-er mi 104b/3	yokarı yukarı
y.-erse 104b/4	y. 65b/9, 73a/7, 77a/4,
y.-mez midi 117a/7	81b/3-3, 86b/2, 87a/7, 96b/4
y.-meyedi 78a/1	y.-dur 81a/8, 83b/4
yitmiş yetmiş (70)	yol yol
y. 78b/9	y. 67b/6, 75a/8, 96b/5
yitmiş bin yetmiş bin (70000)	y.-dan 96b/2
y. 77a/9, 81b/6-6-7-9-9,	y.-dur 74b/4-5-6-7, 77b/1,
82a/1-1-2-2-2-3-3-4-4-4, 87a/1,	79a/9, 86b/3, 88a/4-7,
88a/1-3-4-4-5-5, 88a/6-7,	95b/2-3
88b/9, 89a/1, 95b/4-4-6-6,	y.-unđa 124b/9
97b/3	y.-ın 67b/7
yiği koku	y.-ında 114a/7-9
y.-sinden 101a/9	y.-lar eyle- 74b/8
y.-le 101a/8, 101b/7	y.-lar 75a/2-6, 120a/1
yok yok	yöre civar, etraf
y. 89b/8, 92b/7-8, 105a/8	y.-sine 105a/4, 105b/7

y.-sinde 90a/7, 96b/9	y.-ıla 88b/9
yöri- yürüme	y.-ı 88b/9
y.-diler 77b/4	yum- yummak, kapamak
y.-r 114a/7, 122b/3-5-7	y.-ar 112a/8
y.-rler 114a/7	yummaqlık kapatmak
y.-ye 103b/1, 114a/6	y.-da 112a/9
y.-yeler 110a/6-7	
y.-yübil- 114b/3	yumşak yumuşak
y.-dügin 108b/3	y. 109b/5, 110a/2, 110a/7
y.-megi 110a/4	yumurdla- yumurtlamak
y.-mege 110a/2	y.-r 113a/2
yörit- yürütmek	yuñ yün
y.-(d)ür 114b/4	y. gibi eyle- 89a/2
y.-(d)e 114b/4	Yūsuf (k.a.) Hz. Yusuf
yörü- yürüme	Y. 91b/5-7
y.-ñ 111a/1	Y.-ı Mışr-ı bāzārın (Yūsuf-ı
y.-rler 114a/9-9	Mışr-ı bāzārın) 90a/4
	Y.-uñ cemālında 91a/5
yuddur- yutturmak	Y.-ı 91b/5
y.-mağ-ıçun 111b/3	y.-a 91b/3
y.-mağ-ıla 111b/1, 115b/3	yut- yutmak
yular yular	y.-ar 88b/7

y.-ayıldı 98a/2	zāhid (A) <i>çok, aşırı sofu</i>
yüz- <i>suda yüzmek</i>	z.-ler 119a/9
y.-er 66b/9	zāhir (A) <i>şüphesiz</i>
yüz yüz, çehre	z. 111b/7
y. 66b/6, 98b/7	zaḥm (F) <i>vurma, darbe</i>
y.-üme 91a/3	z.-ı-yıla 125b/8
y.-ünj 91b/4	zāif (A)
y.-i 98b/3, 112b/7-7, 114a/5	1. <i>aciz, güçsüz</i>
y.-ine 109a/3	z.-i'l-fakīrū'l-ḥaḳīru 126a/3
y.-leri 105a/6, 114b/1	2. <i>zayıf, sönük</i>
y.-lerin 81a/6, 109a/3,	z. kıl- 77b/5
114a/7, 124a/4	z. ol- 75b/2
y.-ler 68a/7	zālim (A) <i>zulmeden, haksızlık eden</i>
y.-leri 100b/3	z.-lere 100a/8
yüz taraf, bölge, yön	zamān (A) <i>zaman, vakit</i>
y.-üne 78b/5	z. 106a/5
yüz yüz (100)	z.-da 78b/2
y. 82b/2, 121b/7	z.-ında 113a/3
yüz biḳ yüz bin	zāri (F) <i>ağlayıp sızlama</i>
y. 93b/2	z. ider 79a/3
yüz kırk biḳ yüz kırk bin	z. kıl- 103b/2
y. 72a/7	

Zebāni (A) <i>cehennemlikleri</i>	zemherī (A) <i>gün dönümünden</i>
<i>cehenneme atmaya memur</i>	<i>sonraki şiddetli soğuklar, kara</i>
<i>edilen melek</i>	<i>kış (22 Aralıktan 31 Ocağa</i>
z.-ler 100a/9, 102a/3,	<i>kadar)</i>
102b/6, 105a/4	z. 79a/2-6
z.-lere 103b/5	zencīr (F) <i>zincir</i>
z.-lerüm 104b/6	z. 97b/6
zeberced (A) <i>zümrütten daha açık</i>	z.-lerden 78b/9
<i>yeşil olan ve zümrüt kadar</i>	z.-leridür 78b/9, 89b/1
<i>değeri olmayan bir süs taşı</i>	Ẓe'n-nūn (k.a.) <i>Hz. Yunus</i>
z. 74b/1	Ẓ. 68b/3-6-8
z.-den 82a/4, 96b/9	Ẓ.-a 68b/2
z.-dendür 74a/2, 80b/9,	z̄evk (A) <i>zevk</i>
84a/8, 86b/5	z̄.-dan 97b/2
zekāt (A) <i>zekat</i>	z̄.-ına 65a/7, 66b/5
z. vir- 84a/1	zerre (A) <i>pek ufak parça</i>
z. virme- 96a/4	z̄. 91a/9, 121b/1
z.-in 71a/6	zift (A) <i>zift</i>
z.-larında 71a/6	z. 89a/5
Zelīhā (k.a.) <i>Hz. Yusuf'un eşi</i>	z̄ikr (A)
Z. 91a/4-8, 91b/1-6	1. <i>anma, bildirme</i>
Z.-yı 90a/4	z̄. 94b/7

z. eyle- 70a/9, 116a/5	Zuhal (A) Satürn gezegeni
z.-in 77b/3	Z. 121b/4
2. Kur'an-ı Kerim	Z.-ıla 120a/8
z. 79b/5	zulm (A) zulüm, eziyet
zinā (A) zina	z. eyle- 101b/5
z. kıl- 101b/7	zulümāt (A) karanlık
zindān (F) zindan, cehennem	z.-dan 81b/8-9, 89b/7
z.-umı 104b/6	Zühre (A) Çoban yıldızı, Venüs
zinhār (F) sakın, asla	Z.-nün odı 121a/9
z. 99a/2	Z.-yile 120a/6
zīrā (F) çünkü, şundan dolayı	zümürüd (A) zümrüt
z. 78b/5, 103a/6, 103b/9	z. 80a/8
zīrā ki (F) şöyle ki	z.-den 76b/4, 82a/2, 86b/4
z. 108a/5, 113b/9, 116a/3	z.-dendür 73b/5, 80b/7,
ziyān (F) ziyan, zarar	86b/1 zümürüd (A) zümrüt
z. 114a/2	z.-dendür 74a/2, 79b/1
z.-dan 114a/4	

KAYNAKLAR

- ABDÜ'L-BÂKİ, Muhammed Fuad, **El-Mu'cemü'l-Müfehres Li-Elfâzi'l-Kur'âni'l-Kerîm Bi-Hâşiye El-Mushafü'ş-Şerîf**, Beyrut 2000.
- AHTERÎ, Mustafa, **Ahter-i Kebîr**, Matbaa-yı Âmire, İst. 1310
- AKALIN, Mehmet, **Tarihî Türk Şiveleri**, TKAE Yay., Ank. 1998
- ARAT, Reşid Rahmeti, **Atabetü'l-Hakâyık**, TDK Yay., İst. 1951.
- ARAT, Reşid Rahmeti, **Kutadgu Bilig III İndeks**, TKAE Yay., İst. 1979.
- ATALAY, Besim, **Divanü Lûgat-it-Türk Dizini**, C.4, TDK Yay. Ank. 1999.
- BANGUOĞLU, Tahsin, **Türkçenin Grameri**, TDK Yay., Ank. 1990.
- Behcetü'l-Ĥadā'ik'ın Dili Üzerine*, CANPOLAT, Mustafa TDAY **Belleten 1967**, Ank. 1989.
- BİLMEN, Ömer Nasuhi, **Tefsir Tarihi I, Usûl-i Tefsîr veya Mukaddime-i İlm-i Tefsir**, Örnek Matbaası, Ank. 1995
- BİLMEN, Ömer Nasuhi, **Büyük Tefsir Tarihi II (Tabakatü'l-Müfessirîn)** Diyanet İşleri Reisliği Yay. Ank. 1960

CANPOLAT, Mustafa, **Ömer Bin Mezîd Mecmû'atü'n-Nezâir**,
TDK Yay. Ank. 1982.

CERRAHOĞLU, İsmail , **Tefsir Usûlü**, TDV Yay. Ank. 1998

CERRAHOĞLU, İsmail - SAKA, Şevki ,**Tefsir**, MEB Yay.
Eskişehir 1992.

CERRAHOĞLU, İsmail, **Tefsir Tarihi**, Diyanet İşleri Başkanlığı
Yay. C.2 Ank. 1988

ÇANGA, Mahmut, **Kur'an-ı Kerim Lügati (İlavelerle Mu'cemül-
Müfehres)**, Timaş Yay. İst. 2004

DEVELLİOĞLU, Ferit, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat**,
Ank. 1998.

DİLÇİN, Cem, **Mes'ûd bin Ahmed, Süheyl ü Nevbahar
(İnceleme-Metin-Sözlük)**, AKM Yay., Ank. 1991.

DİLÇİN, Cem, **Yeni Tarama Sözlüğü**, TDK Yay., Ank. 1983.

ERCİLASUN, A. Bican, **Kutadgu Bilig Grameri-Fiil**, Gazi
Üniversitesi Yay. Ank. 1984, XII+196 s.

ERGİN, Muharrem, **Türk Dil Bilgisi**, Minnetoğlu Yay., İst. 1972

ERGİN, Muharrem, **Dede Korkut Kitabı I Giriş-Metin-Faksimile**,
TDK Yay., Ank. 1994.

ERGİN, Muharrem, **Dede Korkut Kitabı II İndeks-Gramer**, Ank.
1997.

GABAİN, A.Von, **Eski Türkçenin Grameri**, Çev.: Mehmet AKALIN, TDK Yay. Ank. 2000.

GÜLSEVİN, Gürer, **Eski Anadolu Türkçesinde Ekler**, TDK Yay., Ank. 1997.

HACIEMİNOĞLU, Necmettin, **Karahanlı Türkçesi Grameri**, TDK Yay. Ank. 1996

HACIEMİNOĞLU, Necmettin, **Türk Dilinde Edatlar**, İst. 1984

HACIEMİNOĞLU, Necmettin, **Türk Dilinde Yapı Bakımından Fiiller**, KB Yay., Ank. 1991.

HATİBOĞLU, Vecihe, **Türkçenin Ekleri**, TDK, Ankara, 1981.

İSLÂM ANSİKLOPEDİSİ, MEB Yay. C. 12 İst. 1974

KARAMANLIOĞLU, Ali, **Türk Dili**, Dergâh Yay. Kasım 1986.

KESKİOĞLU, Osman, **Nüzûlünden Günümüze Kur'an-ı Kerim Bilgileri**, TDV Yay. Ank. 1989,

KIRKKILIÇ, Ahmet, **Şeyhülislâm Mehmed Esad Efendi, Lehcetü'l-Lüga**, TDK Yay., Ank. 1999.

KORKMAZ, Zeynep, **Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)**, TDK Yay. Ank. 2003

KORKMAZ, Zeynep, **Türkçede Eklerin Kullanılış Şekilleri ve Ek Kalıplaşması Olayları**, TDK, Ankara, 1994, Üçüncü baskı, X+92 s.

KORKMAZ, Zeynep, Sadru'ddin-Şeyhoğlu, Marzubannâme Tercümesi, İnceleme-Metin-Sözlük- Tıpkı Basım, Ankara Üniversitesi DTCF Yay., Ank. 1972, 471+130 s.

KORKMAZ, Zeynep, Türk Dili Üzerine Araştırmalar, TDK Yay. C.1 Ank. 1995,

KÖPRÜLÜ, Fuad, Türk Edebiyatı Tarihi, Ötüken Yay. İst. 1980

MUALLİM Nâci, Lugat-ı Nâci, Çağrı Yay., İst. 1995.

MUHTAR, Cemal, İki Kur'an Sözlüğü Lugat-ı Ferišteođlu ve Lugat-ı Kânûn-ı İlâhî, MÜ İlahiyat Fakültesi Yay., İst. 1993.

NAPOLNOVA, Elena Markovna, *Edebî Eski Anadolu Türkçesi Tarihinde Bazı Genel Özellikler*, TDAY-B 1989, Ank. 1994, s.331-334.

ÖZKAN, Mustafa, Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi, Filiz Kitabevi, İst. 1995.

ÖZMEN, Mehmet, Ahmed-i Dâ'î Divanı (Metin-Gramer-Tıpkı Basım), 2 Cilt TDK Yay., Ank. 2001.

ÖZTÜRK, Mürsel, ÖRS, Derya, Mütercim Âsım Efendi, Burhân-ı Katı, TDK Yay. Ank. 2000.

REDHOUSE, Sir James W., Turkish and English Lexicon, Çağrı Yay., İst. 2001.

SAMİ, Şemseddin, Kâmûs-ı Türkî, Alfa Yay., İst. 1998.

SARI, Mevlût, **El-Mevârid, Arapça-Türkçe Lügat**, İpek Yay. İst. 1982.

ŞAHİN, Hatice, **Eski Anadolu Türkçesi**, Akçağ Yay. Ank. 2003

ŞÜKÛN, Ziyâ, **Gencîne-i Güftâr Ferheng-i Ziyâ Farsça-Türkçe Lügat**, İst. 1996.

Tefsir Ekolleri, AYDÜZ, Davut, **Yeni Ümit Dergisi** S. 61, Temmuz-Ağustos-Eylül 2003

Tarama Sözlüğü, 8 Cilt, 2. Baskı, TDK Yay. Ank. 1996.

TİETZE, Andreas, **Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lügati**,

1. c. Simurg Yay., İst. 2002.

TİMURTAŞ, Faruk Kadri, **Eski Türkiye Türkçesi XV. yy. (Gramer-Metin-Sözlük)**, Enderun Yay., İst. 1994.

TİMURTAŞ, Faruk Kadri, **Şeyhî ve Hüsrev ü Şîrîn'i (İnceleme-Metin)**, İÜ Edebiyat Fak. Basımevi, 1980.

TULUM, Mertol, **Yusuf Sinan Paşa-Tazarru'nâme**, MEB Ank. 2001

YAVUZ, Kemal, **Şeyhoğlu Kenzü'l-Küberâ ve Mehekkü'l-Ulemâ (İnceleme-Metin-İndeks)**, AKM Yay., Ank. 1991.

YAVUZ, Kemal, **Âşık Paşa Garib-nâme**, TDK Yay. 4 C. İst. 2000.

YAVUZ, Orhan, **Tezkiretü'l-Evliyâ**, KB Yay. Ank. 1988.

YAVUZ, Orhan, **Kansu Gavri'nin Türkçe Divanı (Metin-İnceleme-Tıpkıbasım)**, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yay., Konya 2002.

TIPKIBASIM